419

W. Somerset Maugham

Ce mică e LUMEA
La VILA de pe colină

Maugham e un povestitor înnăscut, fără rival de la Kipling încoace. Dar, spre deosebire de Kipling, dispoziția lui a mers mînă în mînă cu cea a cititorilor din ultimele decenii: contemplarea cinică a imprevizibilei comportări umane și a penibilei sau ridicolei căderi a omului în propriile sale patimi.

MARTIN DAY

Am o minte clară şi logică, dar nu subtilă ori foarte viguroasă.

W. S. MAUGHAM

Lei 16,50

GLOBUS
EDITURA UNIVERS

19 10

W. SOMERSET MAUGHAM

• Ce mică e lumea
• La vila de pe colină

1985

W. SOMERSET MAUGHAM

• Ce mică e LUMEA
• La VILA de pe colină

Colecția „Globus" Editura Univers

COPERTA COLECŢIEI DE ION STATE
Grafica: Nicolae Sârbu. Ilustraţia: Janos Benczic

GLOBUS

W. Somerset Maugham

Ce mică e lumea • La vila de pe colină

Traduceri de
VERONICA FOCŞENEANU
ANDA TEODORESCU
ANDREI BANTAŞ

EDITURA UNIVERS

Bucureşti
1985

CE MICĂ E LUMEA

Traducere de
ANDA TEODORESCU
și
ANDREI BANTAȘ

Scurtă, aşadar, este viaţa omului
şi mică e lumea în care trăieşte.

I

TOATE ACESTEA s-au întîmplat acum foarte mulţi ani.

II

DOCTORUL SAUNDERS CASCĂ. Era nouă dimineaţa. Ziua se aşternea dinaintea lui şi el n-avea absolut nimic de făcut. Dăduse deja cîteva consultaţii. Pe insulă nu era nici un doctor şi la sosirea lui toţi cei care aveau cea mai mică suferinţă profitară de ocazie să-l consulte. Dar nu era un loc nesănătos, aşa că bolile pe care era solicitat să le vindece erau ori cronice — şi deci nu le putea ajuta prea mult — ori foarte uşoare, aşa că reacţionau repede la nişte leacuri foarte simple. Dr. Saunders practicase vreme de cincisprezece ani medicina la Fu-ciau şi-şi cîştigase o mare faimă printre chinezi da-

torită iscusinței lui în vindecarea bolilor de ochi, iar acum venise la Takana ca să-l opereze de cataractă pe un negustor chinez putred de bogat. Takana era o insuliță din Arhipelagul Malaez, cam pe la capătul de sud al acestuia, și depărtarea de Fu-ciau era atît de mare încît la început refuzase să se ducă. Însă negustorul chinez, pe numele lui Kim Cing, se născuse chiar în Fu-ciau unde locuiau și doi dintre fiii lui. Îl cunoștea bine pe Dr. Saunders și ori de cîte ori venise în oraș îl consultase pentru că-i slăbea din ce în ce vederea. Auzise că doctorul — prin ceea ce părea să fie un adevărat miracol — le redase vederea orbilor, și cînd, după o vreme, se găsise și el într-o asemenea situație, încît abia mai deosebea ziua de noapte, nu era dispus să se încreadă în nimeni altcineva pentru operația de la care aștepta cu convingere recăpătarea vederii. Dr. Saunders îl sfătuise să vină la Fu-ciau cînd vor apărea anumite simptome, dar negustorul tot întîrziase — temîndu-se de cuțit — și cînd într-un tîrziu nu mai putu distinge un obiect de altul începu să se sperie la ideea călătoriei aceleia lungi, așa că-și trimise fiii să-l convingă pe doctor să vină la el.

În tinerețe Kim Cing fusese culi, dar prin hărnicie și curaj, ajutat fiind și de noroc, istețime și lipsă de scrupule, strînsese o avere foarte mare. În vremea de care vorbim avea vreo șaptezeci de ani și stăpînea plantații imense pe mai multe insule ; goeletele lui pescuiau perle și el făcea un negoț intens cu toate pro-

dusele Arhipelagului. Fiii lui, între timp ajunși bărbați în toată firea, veneau pe la Dr. Saunders, fiindu-i și prieteni și pacienți. De vreo două-trei ori pe an îl invitau la un mare ospăț la care îl tratau cu supă de cuiburi de rîndunele, cu aripioare de rechin, cu *bêche de mer*[1] și cîte și mai cîte alte delicatesuri ; niște cîntărețe angajate în schimbul unor sume foarte mari îi distrau pe comeseni ; și toată lumea se îmbăta criță. Chinezii îl plăceau pe Dr. Saunders. Știa să vorbească fluent dialectul din Fu-ciau. Spre deosebire de alți străini din așezarea respectivă nu trăia în colonia acestora ci în inima orașului chinezesc ; acolo stătea de ani și ani de zile și chinezii se deprinseseră cu el. Știau că fumează opiu, deși nu prea mult, și mai știau tot ce merită să știi în privința lui. Li se părea un om înțelept. Nu-i tulbura faptul că străinii din colonie îi întorceau spatele. Nu se ducea niciodată la club, decît ca să citească ziarele și să-și ridice corespondența cînd sosea vaporul, și nici un străin nu-l invita la masă ; ei aveau doctorii lor englezi și nu recurgeau la serviciile lui Saunders decît cînd erau aceștia plecați în vacanță. Și totuși dacă îi supărau ochii își lăsau la o parte disprețul față de el și străbăteau drumul pînă la căsuța chinezească sărăcăcioasă de dincolo de rîu unde Dr. Saunders trăia fericit în mijlocul miasmelor unui oraș primitiv. Priveau cu scîrbă în jur cînd

[1] Trepang sau „castravete de mare“ (animal marin comestibil). *(Notele aparțin traducătorului.)*

se așezau în încăperea ce-i servea doctorului și de hol și de cabinet. Era mobilată în stil chinezesc, afară doar de biroul american și de două balansoare destul de uzate. Pe pereții care nu mai fuseseră văruiți de mult erau suluri chinezești, dăruite de pacienții recunoscători, formînd un contrast ciudat cu cartonul oftalmologic pe care erau tipărite în diferite mărimi și combinații literele alfabetului. Întotdeauna li se părea că în căsuță plutește mirosul înțepător de opiu.

Lucrul acesta fiii lui Kim Cing nu-l observară și chiar dacă l-ar fi băgat de seamă nu i-ar fi supărat. După schimbul obișnuit de politețuri și după ce Dr. Saunders le oferi țigări dintr-o cutie verde, își mărturisiră scopul călătoriei. Tatăl lor le poruncise să spună că acum, fiind prea bătrîn și prea orb ca să mai ia drumul pînă la Fu-ciau, dorea ca Dr. Saunders să vină la Takana și să efectueze operația despre care spusese cu doi ani în urmă că este necesară. Ce onorariu i-ar cere? Doctorul clătină din cap. Avea clientelă numeroasă la Fu-ciau și-i era cu neputință să lipsească vreme îndelungată. Nu vedea nici un motiv pentru care n-ar veni Kim Cing la el ; putea călători foarte bine pe una din propriile lui goelete. Iar dacă nu-i convenea, putea aduce un chirurg de la Macassar, întru totul competent să facă operația. Vorbind foarte volubil, fiii lui Kim Cing îi explicară că tatăl lor știe că nimeni altul nu poate face miracolele de care e în stare Dr. Saunders și că e hotărît să nu lase pe nimeni

altul să se atingă de el. Era dispus să-i plătească de două ori mai mult decît socotea doctorul că ar putea cîștiga la Fu-ciau în perioada în care ar urma să lipsească. Dr. Saunders continua să clatine din cap. Atunci cei doi frați se uitară unul la altul și cel mai vîrstnic scoase din buzunarul dinăuntru de la haină un portofel de piele neagră, mare și jerpelit, ticsit cu bancnote. Le întinse una cîte una în fața doctorului — o mie, două mii de dolari ; doctorul zîmbi și ochii lui vioi și luminoși sclipiră ; chinezul continua să întindă bancnotele ; amîndoi frații zîmbeau și ei, onctuos, dar nu-l scăpau din ochi pe doctor și curînd sesizară o schimbare a expresiei acestuia. Doctorul nu se clinti. Ochii lui își păstrară buna dispoziție îngăduitoare, dar frații avură senzația că i-au stîrnit interesul.

Fiul mai mare al lui Kim Cing se opri și ridică întrebător ochii.

— Nu-mi pot abandona toți pacienții pentru trei luni în cap, zise doctorul. Kim Cing să-și facă rost de unul din doctorii olandezi de la Macassar sau Amboyna. Acolo la Amboyna este un individ foarte priceput.

Chinezul nu răspunse. Adăugă alte bancnote pe masă. Erau hîrtii de o sută de dolari și le aranja în teancuri de cîte zece. Portofelul se subțiase simțitor. Așeză pachetele unul lîngă altul și în cele din urmă se făcură zece.

— Oprește-te, zise doctorul. Ajunge.

III

A FOST O CĂLĂTORIE COMPLICATĂ. De la Fu-ciau merse pe un vas chinezesc pînă la Manila, în Filipine, iar de acolo, după o așteptare de cîteva zile, se îmbarcă pe un cargobot pînă la Macassar, de unde traversă marea pe un vas olandez care făcea lunar curse pînă la Merauke, în Noua Guinee, oprind în foarte multe porturi intermediare, și în cele din urmă ancora la Takana. Călători împreună cu tînărul chinez care-l slujea în tot felul, îl ajuta la anestezii, la nevoie, și-i pregătea pipele cînd fuma opiu. Dr. Saunders îl operă cu bine pe Kim Cing, iar acum nu mai avea nimic de făcut decît să stea și să bată din buze pînă cînd o să revină vasul olandez făcînd cale întoarsă de la Merauke. Insula era mărișoară, dar complet izolată, și administratorul olandez o vizita numai din cînd în cînd. Guvernul era reprezentat de un javanez corcit, care nu știa englezește, și de cîțiva polițiști. Orașul era alcătuit dintr-o singură stradă cu prăvălii. Vreo două sau trei erau ale unor arabi de la Bagdad, dar toate celelalte aparțineau negustorilor chinezi. Era și un fel de han, sau ospătărie, la vreo zece minute de orașul unde trăgea administratorul olandez în vizitele lui periodice, și aici se instalase Dr. Saunders. Poteca spre han străbătea cam vreo 5 km. printre plantații și apoi se pierdea în jungla virgină.

Cînd venea vasul olandez se stîrnea oarecare animație. Veneau pe țărm căpitanul, vreo doi ofițeri, mecanicul șef și pasagerii — dacă se întîmpla să fie vreunul la bord — se așezau în prăvălia lui Kim Cing și beau bere, dar niciodată nu zăboveau mai mult de trei ceasuri, iar apoi se urcau în barcă și se îndepărtau, iar orașul adormea la loc. Tocmai în antreul acestei prăvălii ședea acum Dr. Saunders. Un fel de tindă de trestie îl apără de razele soarelui care altfel scăldau necruțătoare strada. Un cîine rîios adulmeca niște resturi deasupra cărora bîzîia un roi de muște și căuta ceva de mîncare. În drum scormoneau vreo cîteva orătănii, una din ele se așezase în praf și-și scutura penele. În fața prăvăliei de vizavi un copilaș de chinez, gol pușcă, cu burta umflată, se străduia să facă un castel din colbul drumului. În jurul lui muștele se învîrteau, se așezau pe el, dar puștiul nu le băga în seamă și, absorbit de joacă, nici nu încerca măcar să le alunge. Apoi trecu un băștinaș îmbrăcat doar într-un sarong decolorat, cu o cobiliță pe umeri cu care balansa cum putea două coșuri cu trestie de zahăr. Tîrșindu-și picioarele stîrnea praful. În prăvălia lui Kim Cing un slujbaș de-al acestuia, aplecat asupra unei mese, scria cu litere chinezești cine știe ce document, chinuindu-se cu pensula și cerneala. Un culi, așezat pe jos, răsucea țigară după țigară și le fuma fără întrerupere. Nimeni nu intra să cumpere nimic. Dr. Saunders ceru o sticlă de bere. Slujbașul se întrerupse din scris și ducîndu-se în prăvălie scoase o sticlă dintr-o căldare cu apă și i-o

servi doctorului împreună cu un pahar. Era destul de rece ca să fie plăcută.

Vremea se scurgea atît de încet încît îl cam apăsa pe doctor, deși nu era propriu-zis nemulțumit. Era omul care izbutea să se distreze cu mărunțișuri și îl amuza și cîinele rîios și puii aceia slabi și copilul burduhos. Își bău încet berea.

IV

RIDICĂ OCHII. Scoase o exclamație de uimire. Căci, iată, veneau spre el, prin mijlocul drumului prăfuit, doi albi. Întrucît în port nu intrase nici un vas, se întrebă de unde mai ieșiseră și ăștia. Mergeau agale, uitîndu-se cînd în dreapta, cînd în stînga, ca niște străini care vizitează pentru prima dată insula. Nu erau deloc eleganți, purtau doar pantaloni și flanele de corp. Căștile lor coloniale erau tare murdare. Se apropiară, îl văzură șezînd în prăvălia deschisă și se opriră. Unul din ei i se adresă cu întrebarea :

— Asta e prăvălia lui Kim Cing ?

— Da.

— E aici ?

— Nu, e bolnav.

— Ghinion. Dar sperăm că putem bea ceva.

— Sigur.

Cel care vorbise se întoarse către însoțitorul lui :

— Hai să intrăm.

Intrară.

— Ce vreți să beți ? întrebă Dr. Saunders.

— O sticlă de bere pentru mine.

— Și pentru mine la fel, zise celălalt.

Doctorul transmise culi-ului comanda și acesta aduse sticla de bere și scaunele pentru noii veniți. Unul din ei era un bărbat între două vîrste, cu o față uscată și brăzdată, cu părul cărunt și o mustață albă subțire ca o dungă. Era de statură mijlocie, nu prea voinic, și cînd vorbea își scotea la iveală dinții oribil de stricați. Avea ochi iuți și vicleni. Erau mici și spălăciți și oarecum apropiați, ceea ce-i dădea o înfățișare de vulpe, dar purtarea lui era prietenoasă, ca a unui om care vrea să se bage pe sub pielea celorlalți.

— De unde ați venit ? întrebă doctorul.

— Tocmai am sosit cu un lugher. De pe insula Thursday.

— Ehe, depărtișor. Vreme bună ?

— Mai bună nici nu se putea. Briza moderată și valuri mai deloc. Mă numesc Nichols. Căpitanul Nichols. Poate ați auzit de mine.

— Mă tem că nu.

— De treizeci de ani străbat în lung și-n lat mările astea. Nu este insulă în Arhipelagul ăsta pe care să nu fi acostat cîndva. Mă știu și ăștia de pe-aici, destul de bine. Și Kim Cing. Mă cunoaște de douăzeci de ani.

— Nici eu nu sînt de prin partea locului, zise doctorul.

Căpitanul Nichols îl privi atent și cu toate că avea o față deschisă și o expresie cordială, îți dădea senzația că privirea lui e suspicioasă.

— Parcă v-aș ști de undeva. Aș putea să jur că v-am mai văzut, dracu știe unde !

Dr. Saunders zîmbi, dar nu se grăbi să-i ofere nici un fel de informații despre el. Căpitanul Nichols își făcu ochii și mai mici, străduindu-se din răsputeri să-și amintească unde îl mai întîlnise pe bărbatul ăsta mărunțel. Îi scrută fața parcă ar fi vrut să i-o străpungă. Doctorul era scund, nu avea nici un metru șaptezeci, și ar fi fost subțirel la trup dacă nu ar fi avut un început de burtă. Avea mîinile moi și pufoase, dar micuțe, cu degete subțiri, și dacă ar fi fost cît de cît orgolios, nu-ți venea greu să-ți închipui că pe vremuri se mîndrise cu ele. Încă și acum aveau un fel de eleganță rafinată. Altfel era urît, cu nasul cîrn și gura lătăreață ; cînd rîdea — ceea ce se întîmpla destul de des — își dezgolea dinții mari, galbeni și inegali. Sub sprîncenele stufoase, încărunțite, ochii lui verzi străluceau puternic, de istețime și amuzament. Nu era prea proaspăt ras, iar pielea îi era plină de pete și umflături ; roșeața intensă a obrajilor era aproape apoplectică pe pomeți. Avea o înfățișare de cardiac cronic. Probabil că pe vremuri avusese părul negru, des și aspru, dar acum era aproape alb și începuse să chelească în creștet. Însă urîțenia lui, departe de a fi respingătoare, părea să exercite un fel de atracție. Cînd rîdea, făcea crețuri la ochi, ceea ce dădea o vioiciune extraordinară feții, iar expresia lui căpăta un fel de maliție nemaipomenită, dar nu lipsită de bonomie. În asemenea momente ai fi putut ușor să zici că e bufon, dacă n-ar fi fost licărul inteligent al ochilor lui strălucitori. Deșteptăciunea era mai mult decît evidentă și cu toate că era vesel și jovial, amator de glume și gata să rîdă și de ale lui și de ale altora, îți făcea impresia că pînă și cînd cădea pradă rîsului celui mai nestăpînit, de fapt nu-și dezvăluia cu totul tainele inimii. Părea să fie mereu în gardă. Măcar că-i plăcea să flecărească și se arăta extrem de cordial și deschis, dacă erai foarte atent și nu te lăsai păcălit de sinceritatea lui superficială, înțelegeai că ochii aceia veseli, rîzători veghează tot timpul, judecînd și cîntărind lucrurile și formîndu-și mereu o opinie. Nu era cîtuși de puțin omul care să ia lucrurile după aparențe.

Întrucît doctorul nu spunea nimic, căpitanul Nichols reluă :

— Ăsta e Fred Blake, zise el făcînd cu degetul către însoțitorul lui.

Doctorul Saunders înclină din cap.

— Ședere mai îndelungată ? continuă căpitanul.

— Aștept pachebotul olandez.

— Spre nord sau spre sud ?

— Nord.

— Cum ați zis că vă cheamă ?

— N-am zis deloc. Saunders.

— Prea multă vreme am străbătut eu Oceanul Indian ca să mă mai vîr în sufletul oa-

menilor cu întrebările, zise căpitanul cu rîsul lui unsuros. Nu pui întrebări — nu ţi se spun minciuni. Saunders ? Am cunoscut o groază de tipi care răspundeau la numele ăsta, dar numai ei ştiau dacă era ori nu era al lor. Dar ce-a păţit bătrînul Kim Cing ? Simpatic moşul. Abia aşteptam să stau la un pahar de vorbă cu el.

— L-au lăsat ochii. A avut cataractă.

Căpitanul Nichols îşi îndreptă spinarea şi-i întinse doctorului mîna :

— Doctorul Saunders ! Am zis eu că ţi-am văzut faţa undeva. La Fu-ciau. Am fost acolo acum şapte ani.

Doctorul strînse mîna întinsă spre el. Căpitanul Nichols se întoarse spre prietenul lui :

— Toată lumea îl ştie pe Dr. Saunders. Al mai bun din tot Extremul Orient. Cu ochii. La asta se pricepe. Am avut odată un prieten, toată lumea zicea că orbeşte, că nu mai e cum să-l oprească, şi s-a dus la Doctorul Saunders şi peste o lună vedea la fel de bine ca mine sau ca tine. Chinezii ăştia jurau pe el ca pe un zeu. Sigur, Doctorul Saunders ! Phii, ce surpriză plăcută ! Da' ei ziceau că nu te mişti tot anul din Fu-ciau.

— Ei bine, de data asta m-am mişcat.

— Phii, ăsta e un noroc nemaipomenit ! Dom'le, un noroc chior pentru mine, tocmai de dumneata aveam nevoie. Căpitanul Nichols se aplecă înainte şi ochii lui şireţi îl fixară pe doctor cu o intensitate aproape ameninţătoare: Mă chinuie îngrozitor dispepsia.

— Ah, Dumnezeule ! mormăi Fred Blake.

Era prima vorbă pe care o scotea de cînd se aşezaseră şi Dr. Saunders se întoarse ca să se uite la el. Se tolănise lăbărţat pe scaun şi-şi muşca degetele cu o atitudine care trăda deopotrivă plictiseala şi proasta dispoziţie. Era un tînăr înalt, cu trup subţirel dar ager, cu părul castaniu-închis foarte creţ şi cu ochi mari albaştri. Nu părea să aibă mai mult de douăzeci de ani. Îmbrăcat cu flaneaua aceea murdară şi dangarezi, părea neţesălat. „Un căţelandru necopt", îşi zise doctorul, gîndind şi că expresia lui morocănoasă are ceva dezagreabil. Şi totuşi avea nasul perfect drept şi o gură frumos arcuită.

— Nu-ţi mai mînca unghiile, Fred, îi zise căpitanul. Scîrbos obicei, zic eu.

— Tu şi cu dispepsia ta, îi întoarse tînărul vorba ricanînd.

Cînd zîmbea vedeai că are dinţi splendizi. Erau foarte albi, mici şi perfect regulaţi : împrumutau o graţie atît de neaşteptată figurii sale sumbre, frumuseţea lor era atît de orbitoare, încît parcă te năucea. Zîmbetul lui morocănos căpăta o mare dulceaţă.

— Eşti în stare să rîzi, pentru că habar n-ai ce înseamnă asta ! îi zise căpitanul. Dar eu sînt un adevărat martir. Şi să nu-mi zici mie că nu mă feresc la mîncare. Am încercat toate leacurile. Nici unul nu-mi face bine, nici cît negru sub unghie. Uite, de-o pildă, berea asta pe care o beau acum. Crezi că n-o să sufăr din pricina ei ? Ştii la fel de bine ca şi mine ce-o să păţesc.

— Dă-i drumul. Spune-i toate doctorului, zise Blake.

Căpitanul Nichols nici nu aştepta un prilej mai bun. Începu să povestească istoria maladiei lui. Îşi descrise simptomele cu exactitate ştiinţifică. Nu omise nici un amănunt, nici pe cel mai scandalos. Enumeră doctorii pe care îi consultase şi diversele remedii pe care le încercase. Dr. Saunders îl ascultă fără o vorbă, cu o expresie de interes compătimitor şi din cînd în cînd încuviinţa din cap.

— Dacă e cineva care mă poate ajuta cît de cît, dumneata eşti ăla, doctore! zise cu seriozitate căpitanul. Nu e nevoie să-mi zică nimeni că eşti isteţ, fiindcă-mi dau seama şi singur.

— Minuni nu pot face nici eu. Nu te poţi aştepta de la nimeni să facă mare lucru într-o clipă pentru o boală cronică aşa cum e a dumitale.

— Nu, nu cer eu asta, dar oricum o reţetă tot poţi să-mi dai, nu? Nu e lucru pe care să nu vreau să-l încerc. Ce ţi-aş cere eu ar fi să mă cercetezi de sus pînă jos. Înţelegi?

— Cît rămîneţi aici?

— Nu ne grăbeşte nimeni.

— Dar plecăm de îndată ce găsim ce ne trebuie, interveni Blake.

Cei doi schimbară între ei o privire fugară, care nu-i scăpă însă doctorului. Fără să ştie de ce, avu impresia că e ceva putred la mijloc.

— De ce aţi ancorat aici? întrebă el.

Fred Blake se întunecă iar la faţă şi cînd doctorul puse întrebarea îi aruncă o căutătură aspră. Dr. Saunders desluşi în ea nu numai suspiciune ci parcă şi o undă de teamă. Se miră. Răspunsul veni din partea căpitanului:

— Îl cunosc pe Kim Cing de-o veşnicie. Aveam nevoie de oareşcari provizii şi ne-am gîndit că nu ne-ar strica să ne umplem cala.

— Faceţi ceva negoţ?

— Oarecum. Dacă pică ceva nu ne dăm în lături. Parcă alţii nu fac la fel?

— Dar ce încărcătură duceţi?

— Din toate cîte puţin.

Căpitanul Nichols zîmbi binevoitor, dezgolindu-şi dinţii decoloraţi şi stricaţi şi părînd mai dubios şi mai necinstit ca oricînd. Doctorului îi trecu prin minte că poate fac contrabandă cu opiu.

— Nu cumva mergeţi la Macassar?

— Poate.

— Ce ziar e ăla? întrebă brusc Fred Blake, arătînd către un jurnal de pe tejgea.

— A, e vechi de trei săptămîni. L-am adus cu mine cînd am venit.

— Au ceva ziare australiene pe aici?

— Aş, de unde! răspunse Dr. Saunders şi chicoti auzind o asemenea idee.

— Dar în ziarul ăla sînt veşti din Australia?

— Nu ştiu, pentru că e olandez şi eu nu cunosc limba. În orice caz pe insula Thursday aţi fi putut avea veşti mai proaspete.

Blake se încruntă puţin iar căpitanul rînji viclean:

— Bă, Fred, ăsta nu e chiar buricul pămîntului, rîse el răutăcios.

— Da' ce, aici nu au nici un fel de ziare englezești ? insistă Blake.

— Mde, din cînd în cînd se mai rătăcește încoace cîte un ziar din Hong Kong, sau ediția din Singapore a ziarului *Times*, dar totdeauna sîntem cu o lună în urmă.

— Dar vești proaspete nu ajung niciodată?

— Numai ce aduce vaporul olandez.

— N-au telegraf sau radiograme ?

— N-au.

— Se vede treaba că dacă vreun tip ar vrea să se ferească de poliție aici s-ar simți ca în sînul lui Avram, comentă căpitanul.

— Cel puțin o vreme, încuviință doctorul.

— Mai beți o bere, domnule doctor ? întrebă Blake.

— Nu, cred că nu. Mă întorc la han. Dacă dumneavoastră doriți să veniți astă-seară să cinați acolo, vă pot încropi eu o masă cît de cît.

Le vorbise la plural dar i se adresă lui Blake pentru că avea senzația că primul impuls al acestuia va fi să refuze. De răspuns însă răspunse căpitanul :

— Strașnic ! Oricum, mai e o schimbare față de mîncarea de pe lugher.

— Dar poate că n-aveți chef să vă cădem pe cap, zise Blake.

— Aș, nici un deranj. Rămîne să ne întîlnim acolo pe la șase. Bem un păhărel, două, și pe urmă urcăm la mine.

Se ridică, îi salută din cap și-i părăsi.

V

DAR NU SE DUSE IMEDIAT LA HAN. Invitația pe care le-o făcuse atît de cordial acestor străini nu se datora vreunui impuls brusc pe linia ospitalității, ci unei idei care-i venise în cap în timp ce le vorbea. Acum că părăsise orașul Fu-ciau și clientela de acolo, nu mai avea nici o grabă să se întoarcă, și-i venise în minte să facă o călătorie pînă în Java — prima lui vacanță după atîția ani — înainte de a se întoarce la clientelă. Se gîndise că poate ar accepta să-l transporte pe lugherul lor, dacă nu pînă la Macassar, măcar pînă la una din insulele mai frecventate, de unde ar fi putut găsi un vapor care să-l ducă în direcția dorită. Inițial se resemnase să mai petreacă vreo trei săptămîni la Takana, atîta vreme cît păruse imposibil să scape de acolo ; dar Kim Cing nu mai avea nevoie de serviciile lui, iar acum că i se oferea un prilej se agăța cu entuziasm de el. Gîndul de a mai zăbovi atîta vreme pe insulă fără să aibă nimic de făcut i se păru deodată inacceptabil. Coborî pe Strada Mare — lungă doar de vreun kilometru — pînă ajunse la țărmul mării. Chei nu exista. Cocotierii creșteau pînă la marginea apei și printre ei se aflau colibele băștinașilor. Copiii se jucau pe acolo și niște porci cam costelivi scormoneau orice morman întîlnit în cale. Pe plaja argintie, în linie dreaptă, erau cîteva bărci cu pînze și pirogi. Nisipul de mărgean strălucea în arșița soarelui, și chiar și

încălţat simţeai sub tălpi fierbinţeala. În drum întîlneai tot felul de crabi hidoşi care abia se fereau din calea ta. Una dintre bărci era întoarsă cu fundul în sus şi trei malaiezi oacheşi, îmbrăcaţi în saronguri, trebăluiau la ea. Un recif de corali, care înainta vreo sută de metri în larg, forma o lagună unde apa era limpede şi adîncă. Pe porţiunea mai puţin adîncă se scăldau şi se zbenguiau o liotă de băieţi. Una din goeletele lui Kim Cing era ancorată, şi mai departe de ea se afla lugherul străinilor. Era o ambarcaţiune jalnică faţă de cea elegantă a lui Kim Cing. Ar fi trebuit de mult vopsită şi te făcea să te gîndeşti că e mult prea mică pentru a străbate oceanul nemărginit. Doctorul începu să şovăie. Ridică ochii spre cer. Nu era nici fir de nor. Nici o adiere de vînt nu agita frunzele cocotierilor. Pe plajă era trasă o luntre cu fundul plat şi bănui că în ea vîsliseră pînă la ţărm cei doi străini. Pe lugher nu se vedea nimeni din echipaj.

După ce se uită bine la vas, se întoarse şi merse agale pînă la han. Se schimbă, punîndu-şi pantaloni chinezeşti şi tunica de mătase în care cu anii se deprinsese să se simtă cel mai în largul lui, şi luîndu-şi o carte ieşi pe verandă. De jur împrejurul hanului creşteau pomi fructiferi, iar în faţă, de partea cealaltă a potecii, se afla o dumbravă frumoasă de cocotieri. Se ridicau, foarte înalţi şi drepţi, cu liniile lor regulate, şi soarele puternic care străbătea printre frunze desena un model fantastic de lumină galbenă pe pămînt. Îndărătul

lui, în bucătăria exterioară, băiatul care-l slujea îi pregăti gustarea.

Dr. Saunders nu era un cititor pasionat. Rareori deschidea un roman. Interesat de firea omenească savura în special cărţile care dezvăluiau ciudăţeniile naturii umane şi citise şi răscitise jurnalul lui Samuel Pepys şi biografia Doctorului Samuel Johnson scrisă de Boswell, eseurile lui Montaigne în traducerea lui Florio şi cele ale lui Hazlitt. Îi plăceau vechile cărţi de călătorii şi era oricînd în stare să răsfoiască încă o dată cu bucurie relatările lui Hakluyt[1] despre ţări în care nu fusese niciodată. Acasă avea o bibliotecă destul de vastă alcătuită din cărţile primilor misionari în China. Nu citea nici ca să se informeze, nici ca să se cultive, căuta în cărţi doar prilejul de a visa. Parcurgea paginile cu un simţ foarte personal al umorului şi era în stare să extragă din naraţiunile acelor călătorii de misionari o cantitate atît de mare de amănunte amuzante încît cei ce le scriseseră ar fi fost de-a dreptul uluiţi. Era un om potolit, cu o conversaţie agreabilă, dar nu unul dintre aceia care să te importuneze cu vorbăria, şi-şi savura micile lui glume fără să simtă neapărat nevoia să le împărtăşească şi altora.

Acum ţinea în mînă un volum din Călătoriile Părintelui Huc, dar le citea fără să fie foarte atent. Gîndurile lui rătăceau aiurea, la cei doi necunoscuţi care apăruseră în mod

1 Richard HAKLUYt (? 1552 — ? 1616.), explorator şi geograf englez.

atît de neașteptat pe insulă. Dr. Saunders cunoscuse atîtea mii de oameni în cursul vieții lui din Orient încît nu-i venea deloc greu să-l caracterizeze exact pe Căpitanul Nichols. Era o javră, un netrebnic. După accent era englez, și, de vreme ce umbla de atîția ani prin mările Chinei, mai mult ca sigur că în Anglia dăduse de vreun bucluc. Trăsăturile lui de om josnic și șmecher purtau pecetea necinstei. Probabil că nu-i mersese prea bine, de vreme ce în momentul acela nu era decît căpitan al acestui lugher prăpădit. Dr. Saunders scoase un oftat, un oftat ironic, în liniștea aerului înconjurător, reflectînd cît de rar se întîmpla ca escrocii și ticăloșii să capete o răsplată corespunzătoare pentru strădaniile lor. Dar bineînțeles era probabil că Nichols prefera afacerile murdare celor curate. Era genul de om care nu se dă înapoi de la nimic. Greu ai fi putut să ai încredere în el, dacă nu-l supravegheai îndeaproape. Nu te puteai aștepta la altceva decît să te dea în gît. Spusese că-l cunoaște pe Kim Cing. Mai mult ca sigur că adeseori rămăsese fără angajament și era bucuros să primească o slujbă chiar și de la un proprietar chinez. Era genul de om pe care l-ai angaja cînd ai avea de făcut o treabă dubioasă, și cine știe dacă în anii trecuți nu fusese cumva căpitan al vreunei goelete de-a lui Kim Cing. Concluzia la care ajunsese Dr. Saunders fu că-i place destul de mult Căpitanul Nichols. Îi era simpatic, cu aerul lui jovial și intim; asta dădea un fel de savoare agreabilă ticăloșiei lui, iar dispepsia de care

suferea adăuga portretului lui o notă comică de-a dreptul încîntătoare. Se bucura că o să-l revadă în seara aceea.

Pe doctor îl interesau semenii săi dintr-un punct de vedere nici întru totul științific, nici întru totul uman. Aștepta de la ei să-l distreze. Îi privea cu ochi indiferenți și-l amuza să descifreze complicațiile unui individ la fel cum îl amuză pe un matematician să rezolve o problemă. Nu folosea în nici un fel cunoștințele pe care le obținea. Satisfacția pe care o dobîndea era de ordin estetic și dacă întîmplător capacitatea de a cunoaște și de a judeca oamenii îi aducea un subtil sentiment de superioritate, de lucrul acesta nu părea să fie conștient. Avea mult mai puține prejudecăți decît cei mai mulți dintre noi. Aproape că nu cunoștea sentimentul de dezaprobare. Mulți oameni sînt indulgenți față de viciile pe care le practică ei, dar necruțători cu cele care nu le sînt pe plac; unii, cu o minte mai deschisă, le pot accepta pe toate cu un fel de îngăduință înțelegătoare, — îngăduință, totuși, mai adesea teoretică decît practică; dar puțini oameni pot suporta fără dezgust obiceiurile și manierele care diferă de ale lor. Rareori se întîmplă ca un om să fie șocat de gîndul că cineva a sedus-o pe nevasta altuia, și poate chiar își păstrează calmul degajat cînd știe că altul a trișat la cărți sau a falsificat un cec (cu toate că lucrurile nu mai merg așa ușor cînd ești chiar tu victima), dar îi vine greu să se împrietenească la cataramă cu o persoană care vorbește agramat și aproape im-

posibil s-o facă dacă omul linge sosul de pe cuțit. Dr. Saunders nu avea o asemenea sensibilitate. Faptul că cineva mănîncă urît îl afecta la fel de puțin ca și ulcerul deschis al unui pacient. Binele și răul nu erau pentru el mai importante decît vremea bună sau vremea rea. Le lua așa cum erau. Judeca dar nu condamna. Rîdea.

Era un om cu care te înțelegeai foarte ușor. Toți îl simpatizau, dar prieteni nu avea. Era un companion agreabil dar nici nu-și oferea intimitatea, nici nu ți-o căuta. Nu exista persoană față de care să nu fie în adîncul inimii lui indiferent. Propria lui tovărășie îi era suficientă. Fericirea lui nu depindea de alții, ci de el însuși. Era egoist, dar întrucît era totodată isteț și dezinteresat, prea puțini oameni își dădeau seama de această trăsătură a lui care dealtfel nici nu deranja pe nimeni. Întrucît nu dorea și nu cerea nimic nu-i stătea nimeni în cale. Banii însemnau mult prea puțin pentru el. Și niciodată nu-i păsa dacă bolnavii îi plăteau sau nu. Aceștia îl socoteau un filantrop. Întrucît nici timpul nu avea pentru el mai multă însemnătate decît banii, era la fel de dispus să-i trateze sau să-i refuze. Îl amuza să vadă cum cedează suferințele lor în fața tratamentului, și continua să se distreze cu observarea naturii umane. Nu făcea o deosebire între persoane și pacienți. Fiecare reprezenta doar o pagină nouă dintr-o carte fără sfîrșit și faptul că se produceau atîtea repetiții nu făcea decît să-i sporească în mod ciudat interesul. Era curios să vezi cum toți acești

oameni, albi, galbeni sau negri, reacționează la situațiile critice ale omenirii, dar spectacolul lor nici nu-i înduioșa inima, nici nu-i tulbura nervii. La urma urmei moartea era evenimentul cel mai mare din viața fiecăruia și el nu înceta să descopere aspecte interesante în felul cum o înfruntă oamenii. Cu un fior încerca să pătrundă în conștiința omului, străbătînd dincolo de ochii speriați, sfidători, întunecați sau resemnați, pînă în sufletul confruntat pentru prima oară cu înțelegerea faptului că clepsidra i s-a golit; dar acest fior era doar curiozitate pură. Sensibilitatea nu-i era afectată în nici un fel. Nu simțea nici tristețe, nici milă. Se întreba doar, așa în treacăt, cum e posibil ca lucruri atît de importante pentru unii să conteze atît de puțin pentru alții. Și totuși avea un fel de a se purta plin de înțelegere și compătimire. Știa exact ce vorbă trebuia să rostească pentru a ușura spaima sau durerea momentului, și nu exista om care, cînd îl părăsea, să nu se simtă fortificat, consolat sau încurajat. Acesta era jocul pe care-l juca și-i dădea maximum de satisfacție să-l joace bine. Era înzestrat de natură cu foarte multă bunătate, dar aceasta venea din instinct și nu era legată de vreun interes special față de ceilalți. Aceia doar beneficiau de ea; doctorul te salva întotdeauna cînd erai la ananghie, dar dacă nu te putea scăpa nu-și dădea nici cea mai mică osteneală. Nu-i plăcea să ucidă nici un fel de vietate, așa că refuza și vînătoarea și pescuitul, fără să aibă alt motiv decît că, după cum simțea

el lucrurile, orice ființă e îndreptățită să trăiască ; și mergea atît de departe încît prefera să alunge un țînțar sau o muscă decît să le omoare. Poate că era de fapt un om cu o logică deosebit de strînsă. Era greu să negi că duce o viață curată (în afară de cazul cînd îl judecai strict după propiile tale înclinații sau simțuri), căci era mărinimos și binevoitor și-și închina energia ușurării suferințelor ; dar dacă motivația trebuie să constea numai în simțul binelui, atunci nu merita nici cea mai mică laudă : nu era influențat în acțiunile lui nici de dragoste, nici de milă și nici măcar de caritate.

VI

Dr. SAUNDERS SE AȘEZĂ LA MASĂ și după ce termină de mîncat se duse în dormitor și se trînti în pat. Era însă prea cald ca să poată dormi. Se întrebă ce legătură ar putea să fie între Căpitanul Nichols și Fred Blake. În ciuda dangarezilor săi soioși, tînărul acesta nu făcea deloc impresia să fie marinar : fără să știe prea bine de ce, doctorul avea îndoieli și, în lipsa unui motiv mai plauzabil, presupuse că ochii lui nu oglindeau marea, așa cum se întîmplă de obicei la navigatori. Îi venea destul de greu să-l claseze într-un fel sau altul pe tînăr. Vorbea cu un fel de accent australian, dar era evident că nu putea să fie

vreun mitocan sau golan localnic și că avea cel puțin un strop de învățătură ; de asemenea părea destul de bine educat. Cine știe, poate că familia lui avea vreo prăvălie ceva la Sydney și băiatul era deprins cu o casă confortabilă și cu un mediu civilizat. Dar de ce călătorea pe mările astea pustii îmbarcat pe un lugher de pescuitori de perle și în compania unui terchea-berchea de teapa Căpitanului Nichols rămînea un mister. Firește, s-ar fi putut ca cei doi să fie asociați la vreo afacere, dar rămînea de văzut cu ce fel de trafic se ocupau. Dr. Saunders era înclinat să creadă că nu e vorba de un lucru prea cinstit și, oricare va fi fost natura tovărășiei lor, Fred Blake era cel care avea să piardă.

Cu toate că Dr. Saunders era gol pușcă, era scăldat în sudori. Ținea între genunchi o „nevastă olandeză“ — adică perna aceea aspră și subțire folosită în țările exotice pentru a te răcori ; mulți oameni se deprind atît de bine cu ea încît nu se mai pot dispensa de ajutorul ei pentru a dormi nici măcar în țările cu climă temperată ; pentru doctor însă era un lucru ciudat și-l cam enerva. O aruncă deoparte și se răsuci pe spate. În grădina din jurul hanului și în dumbrava de cocotieri de peste drum erau miriade de gîze care scoteau tot felul de zgomote și zumzetul acela persistent — de obicei neauzit de urechile lui amorțite — acum îi irita nervii cu un zgomot atît de puternic încît ar fi putut să scoale și morții. Abandonă eforturile de a adormi și, înfășurîndu-se într-un sarong, ieși iar pe ve-

randă. Dar și acolo era la fel de cald și înăbușitor ca și înăuntru. Se simțea obosit. Mintea lui nu avea astîmpăr, dar îi juca un fel de feste perverse, iar gîndurile îi pocneau prin creier ca rateurile unui carburator defect. Încercă să se răcorească făcînd o baie, dar nici asta nu-i aduse nici un fel de înviorare a spiritului. Continua să-i fie la fel de cald ca și înainte, era la fel de agitat și nu se simțea deloc în largul lui. Șederea pe verandă era insuportabilă, așa că se trînti din nou pe pat. Sub plasele împotriva țînțarilor aerul părea absolut nemișcat. În pat, doctorul nu putea să citească ori să gîndească și nici nu se putea odihni. Ceasurile se scurgeau încet de parcă ar fi avut picioare de plumb.

Într-un tîrziu îl dezmorți un glas care se auzea pe scări și, ieșind afară, găsi acolo un mesager din partea lui Kim Cing care îl invita să treacă pe la el. Doctorul îi făcuse pacientului său o vizită profesională chiar în dimineața aceea și nu avea mare lucru să-i mai prescrie din punct de vedere medical. Totuși se îmbrăcă și o porni la drum. Kim Cing auzise de sosirea lugherului și era curios să afle ce doresc străinii. I se spusese că doctorul a petrecut un ceas cu ei înainte de amiază. Nu era prea amator de vizitele unor persoane necunoscute pe această insulă care îi aparținea în mare măsură. Căpitanul Nichols îi trimisese vorbă că ar vrea să-l viziteze, dar chinezul îi răspunsese că e prea bolnav ca să primească pe cineva. Căpitanul susținea că-l cunoaște dar Kim Cing nu-și amintea de el. I se prezentase deja o descriere amănunțită a omului și relatarea doctorului nu-i adăugă nici un detaliu care să-i fie de folos. Se părea că necunoscuții nu vor sta mai mult de trei-patru zile.

— Mie mi-au spus că ridică ancora în zori, zise doctorul. Apoi reflectă o clipă : Poate că și-au schimbat planurile cînd le-am spus că pe insulă nu este nici telegraf, nici emițător radio.

— În lugher nu au nici un fel de încărcătură, numai balast, zise Kim Cing. Pietre.

— Altceva nimic ?

— Nu.

— Opiu ?

Kim Cing clătină din cap. Doctorul zîmbi :

— Poate că e doar o călătorie de plăcere. Căpitanul suferă de stomac. Vrea să-l tratez eu.

Kim Cing scoase o exclamație. În sfîrșit prinsese un fir și așa își aminti : îl avusese pe Căpitanul Nichols în subordinea lui pe una din goelete cu vreo opt sau zece ani în urmă și-l concediase. Avuseseră o neînțelegere, însă Kim Cing nu vru să intre în nici un fel de amănunte.

— E om rău, zise chinezul. Puteam să-l bag la închisoare.

Dr. Saunders ghici că afacerea, indiferent de natura ei, nu fusese chiar dintre cele mai cinstite și se prea poate că Nichols, știind bine că Kim Cing n-o să aibă curajul să-l dea în judecată, să-și fi luat o parte exagerat de mare din cîștig.

Pe fața chinezului se citea o expresie întunecată. Acum își aducea aminte totul în legătură cu Căpitanul Nichols. Își pierduse brevetul de căpitan, avusese ceva frecușuri cu o societate de asigurări și de atunci preferase întotdeauna să se angajeze numai la proprietari care nu dădeau prea multă atenție unor asemenea amănunte. Băuse zdravăn la viața lui pînă ce începuse să se răzbune pe el stomacul. Acum o ducea de azi pe mîine. De multe ori rămînea pe țărm vreme îndelungată. Dar era foarte, foarte priceput în ale marinăriei și-și găsea angajamente. Prea multă vreme însă nu le ținea fiindcă nu era în stare să se poarte cinstit.

— Spune-i cel mai bine al fi să ștealgă lepede de aici, îi spuse în încheiere Kim Cing, trecînd la engleză de data asta, așa prost cum o vorbea.

VII

SE ÎNSERASE pînă cînd Dr. Saunders s-o pornească înapoi spre magazinul lui Kim Cing. Nichols și Blake erau deja acolo și beau bere. Îi luă cu el pînă la han. Marinarul nu mai contenea cu vorbăria, știa tot felul de povești, mai ales amuzante, în schimb Fred rămînea mut și posomorît. Dr. Saunders își dădea bine seama că venise în pofida voinței lui. Cînd intră în camera de primire a bungalowului tînărul se uită repede și bănuitor de jur împrejur de parcă s-ar fi așteptat la cine știe ce, și tresări violent cînd o șopîrlă de casă scoase obișnuitul ei țipăt strident.

— E doar o șopîrlă, îi zise doctorul.

— M-a cam speriat.

Dr. Saunders îl chemă pe slujitorul său Ah Kay și-i spuse să aducă o sticlă de whisky și niște pahare.

— N-am curaj să beau, zise căpitanul. Pentru mine e adevărată otravă. Ce, dumitale ți-ar plăcea să nu fii în stare să mănînci sau să bei nimic, fără să știi că după aia o să suferi ?

— Ia să vedem dacă nu te-aș ajuta cumva, zise doctorul.

Se duse la dulăpiorul lui cu medicamente și-i amestecă două doctorii într-un pahar. I-l dădu căpitanului să-l bea.

— Poate că asta o să te ajute să-ți mănînci liniștit cina.

Turnă whisky în pahare pentru el și pentru Fred Blake și puse gramofonul. Tînărul ascultă discul și expresia de pe față i se mai înviora ; cînd se sfîrși placa o schimbă chiar el și legănîndu-se ușor în ritmul melodiei rămase în picioare să privească aparatul. Îi aruncă pe furiș o ocheadă sau două doctorului, care însă se făcu că nu-l observă. Căpitanul Nichols, cu ochii lui de viezure veșnic neliniștit, susținu în continuare conversația care era alcătuită mai ales din întrebări despre cutare sau cutare persoană din Fu-ciau, Shanghai și Hong Kong și din descrieri ale chefurilor pe

care le trăsese pe acolo. Ah Kay le aduse cina. Şi se aşezară la masă.

— Uite că mă pot bucura de ce bag în guşă, zise căpitanul. Nu e vorba de nici un fel de delicatesuri. Mie îmi plac mîncărurile simple. Nici nu bag prea mult în mine. Niciodată n-am făcut una ca asta. Doar aşa, o bucată de carne şi nişte legume acolo, cu o feliuţă de brînză ca desert, şi sînt foarte mulţumit. Mai simplu decît aşa nici nu s-ar putea mînca, nu ? Şi pe urmă, după douăzeci de minute — exact douăzeci, pe ceas — încep chinurile. Ascultă-mă pe mine, viaţa nu merită trăită cînd suferi ca mine. L-ai cunoscut vreodată pe bătrînul George Vaughan ? Un tip fantastic. Era angajat la Compania Jardine, naviga pînă în insula Amoy, şi ăla suferea aşa rău de dispepsie că pînă la urmă s-a spînzurat. Nu m-ar mira să fac şi eu la fel într-o bună zi.

Ah Kay era destul de bun bucătar şi Fred Blake onoră cina cum se cuvine :

— Asta e un adevărat banchet după toate porcăriile pe care am fost siliţi să le mîncăm pe lugher.

— Mai toate ingredientele sînt din conserve, însă băiatul are grijă să le asezoneze cum trebuie. Chinezii se nasc bucătari, au vocaţia asta în sînge.

— E cea mai bună masă pe care am mîncat-o de cinci săptămîni încoace.

Doctorul Saunders îşi aduse aminte că cei doi spuseseră că vin din insula Thursday. Dacă vremea fusese frumoasă, aşa cum recunoscuseră, călătoria nu ar fi putut să dureze mai mult de o săptămînă.

— Cum e insula asta Thursday ? întrebă el.

Îi răspunse căpitanul :

— Împuţită. Numai capre şi iar capre peste tot. Vîntul suflă şase luni dintr-o parte şi pe urmă şase luni din partea ailaltă. Te scoate din fire.

Căpitanul vorbea clipind şiret din ochi de parcă ar fi dedus motivul care-l făcuse pe doctor să pună întrebarea aceea simplă, iar acum se amuză văzînd ce uşor a ieşit basma curată.

— Acolo locuieşti ? îl întrebă pe tînăr doctorul, cu un zîmbet nevinovat.

— Nu, la Brisbane, în Australia, răspunse repede acesta.

— Fred are ceva cheag, zise căpitanul, şi, ce s-a gîndit el ?, că poate nu i-ar strica să cutreiere niţeluş mările, să vadă dacă nu cumva dă peste vreo chestie în care să-şi bage banii. Adică de fapt asta a fost ideea mea. Vezi dumneata, eu cunosc toate insulele astea cum îmi cunosc buzunarele şi ce zic eu e că e destule şanse pentru un tînăr care mai are şi o brumă de capital. Sau cel puţin asta aş face eu dacă aş avea chimirul plin, aş cumpăra o plantaţie pe o insulă dintr-astea.

— Da, şi am mai pescui şi nişte perle, ceva, zise Blake.

— Aici găseşti mînă de lucru cîtă vrei. Băştinaşii abia aşteaptă să-i angajezi. Şi se cheamă că te lăfăieşti colo în fotoliu şi-i pui pe

alții să lucreze pentru tine. Strașnică viață. Minunată pentru un tînăr.

Ochii jucăuși și nesinceri ai căpitanului, căpătînd doar o clipă astîmpăr, se opriră pe chipul blînd al doctorului Saunders și nu era deloc greu să-ți dai seama că de fapt urmărea efectul spuselor lui. Doctorul simți că cei doi născociseră împreună povestea asta chiar atunci, după-amiaza. Iar cînd căpitanul văzu că doctorul n-a prea înghițit gogoașa, rînji vesel. S-ar fi zis că-l încîntă atît de mult minciuna încît i-ai fi stricat plăcerea dacă ai fi acceptat-o drept adevăr.

— D-aia am lăsat noi ancora aci, continuă căpitanul. Nu e multe lucruri pe insulele astea de care să nu știe bătrînul Kim Cing, și așa mi-a dat mie prin gînd că am putea face niscaiva afaceri cu el. I-am zis băiatului de la prăvălie să-i spună bătrînului c-am venit.

— Da, știu. Mi-a spus.

— A, te-ai văzut cu el ? Ți-a zis ceva despre mine ?

— Da, mi-a zis că n-ai face rău s-o ștergi cît mai repede de aici.

— Păi da' ce-are cu mine ?

— Nu mi-a spus.

— Da, bine, știu eu că am avut noi o mică neînțelegere, care va să zică, dar asta s-a întîmplat cu veacuri în urmă. N-are rost să-i porți pică unui om atîta vreme. Deviza mea este : iartă și uită, eu așa zic.

Căpitanul Nichols avea această calitate neobișnuită de a face orice porcărie unui om fără să-i poarte după aceea pică, drept care

nu înțelegea nici de ce victima ar trebui să-i păstreze ranchiună. Dr. Saunders remarcă această particularitate cu o detașare amuzată :

— Impresia mea este că domnul Kim Cing are o memorie bună.

Mai sporovăiră despre una și despre alta.

— Știi ceva ? izbucni deodată căpitanul. Eu cred că astă-seară n-o să mă supere dispepsia. Ia zi, ce era drăcia aia pe care mi-ai dat-o ?

— Un mic amestec de medicamente care am constatat eu că face bine în cazuri cronice ca al dumitale.

— M-aș bucura dacă mi-ai mai da.

— S-ar putea ca data viitoare să nu-ți mai facă bine. Ceea ce-ți trebuie dumitale este un tratament.

— Crezi că m-ai putea vindeca ?

În sfîrșit doctorul își întrezărea șansa.

— Mde, nu prea știu. Dacă te-aș putea ține sub supraveghere vreo cîteva zile și te-aș putea testa cu un leac sau altul, cine știe, s-ar putea să te ajut cît de cît.

— Parcă aș avea poftă să mai rămîn o vreme aici și să te las să încerci. Nu ne grăbim chiar așa tare.

— Și cu Kim Cing cum rămîne ?

— Dar ce-ar putea să-mi facă ?

— Las-o baltă, zise Fred Blake. N-avem noi nevoie să dăm de vreun bucluc pe-aici. O luăm din loc mîine dimineață.

— Ei, deh, ție îți vine ușor să vorbești. Tu nu suferi ca mine. Dar uite ce este, am să-ți spun ce-am să fac. Am să mă duc mîine să

vorbesc cu diavolul ăla bătrîn, să văd ce are împotriva mea.

— Mîine o luăm din loc, repetă celălalt.

— O luăm din loc atunci cînd zic eu !

Cei doi avură un schimb fulgerător de priviri. Căpitanul surîse la fel de binevoitor ca de obicei, și zîmbetul lui era același, de vulpoi bătrîn, dar Fred Blake se încruntă furios și posac. Dr. Saunders întrerupse cearta care plutea în aer :

— Domnule căpitan, mă tem că nu-i cunoști pe chinezi la fel de bine ca mine, dar cîte ceva bănuiesc că tot ai mai aflat despre ei : odată ce te-au luat la ochi, nu te lasă să scapi așa, cu una cu două.

Căpitanul trînti cu pumnul în masă :

— Dă-o naibii, că toată chestia n-a fost decît de vreo două sute de lire acolo ! Bătrînul Kim pute de bogat ce e. Parcă ce contează pentru el ? Și așa e un escroc bătrîn ce nu s-a pomenit.

— Și adică dumneata n-ai băgat de seamă că nimic nu-l jignește mai tare pe un escroc decît să fie escrocat la rîndul lui ?

Căpitanul Nichols se uită strîmb. Ochii lui mici și verzui, atît de apropiați unul de altul, păreau acum de-a dreptul crucișí, concentrîndu-se într-un fulger dușmănos aruncat în spațiu. Se vedea bine că e un tip teribil de periculos. Totuși, remarca doctorului avu darul de a-l face să dea capul pe spate și să rîdă :

— Frumoasă treabă ! Ești băiat simpatic, doctore, și am impresia că nu prea-ți pasă

ce-ți iese pe gură, nu ? Deh, mare e grădina lui Dumnezeu ! Fii cu ochii-n patru și nu te lăsa păcălit, asta zic eu tot timpul. Iar cînd ți se oferă șansa de-a scoate acolo un gologan, doi, nu fi prost să te dai în lături. Bineînțeles că oricine mai face cîte o greșeală din cînd în cînd. Dar n-ai de unde să știi din capul locului cum o să iasă lucrurile.

— Dacă doctorul îți mai dă doctorii dintr-alea și o să-ți spună ce să faci, o să-ți treacă, îi zise Blake, care între timp își recăpătase stăpînirea de sine.

— Nu, asta n-am s-o fac, zise Dr. Saunders. Dar uite ce vă spun : M-am săturat pînă peste cap de insula asta de la capătul pămîntului și vreau să scap de aici ; dacă mă luați cu voi pe lugher pînă la Timor sau Macassar ori Surabaya, îți acord toată asistența medicală de care ai nevoie.

— Nu e rea ideea, comentă căpitanul.

— Pe dracu ! îl contrazise celălalt.

— De ce ?

— Nu putem să luăm pasageri.

— Dar putem să zicem că l-am angajat în echipaj.

— N-are unde să stea.

— Nu-mi închipui să fie doctorul chiar așa de mofturos.

— Cîtuși de puțin. Îmi aduc mîncarea mea și băutura mea. Pot să iau cîte conserve vreau din prăvălia lui Kim Cing și ați văzut că are și bere pe săturate.

— Nu ține treaba, zise Blake.

— Uite ce e, măi băieţică, cine comandă pe vasul ăsta, tu ori eu ?

— Păi dacă ajungem să intrăm în amănunte, eu comand.

— Io, măi băiete, scoate-ţi gărgăunii ăştia din cap ! Eu sînt căpitanul şi numai vorba mea e bună aici.

— Dar al cui e vasul ?

— Ştii tu foarte bine al cui e.

Saunders îi privea cu ochi curioşi. De fapt nici un amănunt nu scăpa privirilor lui iuţi şi inteligente. Căpitanul îşi pierduse orice aer binevoitor şi toată faţa i se acoperise de pete roşii. În schimb, ochii tînărului aruncau fulgere. Strînsese pumnii şi-şi împinsese capul înainte :

— Nu-l primesc pe vas şi gata ! strigă el.

— Ei, haide, haide, zise doctorul împăciuitor, că doar n-o să-ţi fac nici un rău. E vorba doar de cinci, şase zile. Fii băiat bun. Dacă refuzaţi să mă luaţi, cine ştie cîtă vreme trebuie să mai rămîn aici !

— Treaba dumitale.

— Dar ce ai împotriva mea ?

— Mă priveşte.

Doctorul îl privi întrebător. Blake nu era numai furios, era şi profund tulburat. Faţa lui frumoasă şi întunecată pălise. Era curios că-i stîrnea atîta aversiune ideea de a-l lua pe doctor pe vas. Pe mările acelea lumea nu prea făcea mare caz de asemenea lucruri. Kim Cing spusese că nu au nici o încărcătură, dar cine ştie dacă nu cumva era tocmai genul de

marfă care ocupă foarte puţin spaţiu şi se ascunde cel mai uşor. Nici morfina, nici cocaina nu erau mărfuri voluminoase, şi în schimb scoteai straşnic de mulţi bani de pe urma lor dacă ştiai unde să le duci.

— Mi-aţi face o mare favoare, reluă doctorul cu blîndeţe.

— Îmi pare foarte rău. N-aş vrea să par un păcătos, dar eu şi cu Nichols am venit aici pentru afaceri şi nu putem să ne abatem de la itinerar pentru a debarca un pasager într-un loc în care nu vrem să mergem.

— Bine, dar pe doctor îl cunosc de-o viaţă. E om de încredere, zise Nichols.

— Abia azi-dimineaţă l-ai văzut pentru prima oară !

— Dar ştiu tot ce trebuie să ştii despre el ! Căpitanul rînji, dezgolindu-şi dinţii stricaţi şi decoloraţi, iar Dr. Saunders reflectă că ar trebui neapărat să şi-i scoată. Căpitanul continuă : Şi dacă o fi adevărat ce-am auzit eu despre el, nu e nici el mult mai breaz decît noi.

Îi aruncă doctorului o privire pătrunzătoare, plină de maliţie. Era interesant să observi răutatea care se ascundea îndărătul zîmbetului său binevoitor. Doctorul îi înfruntă privirea fără să clipească. Ar fi fost greu pentru orice martor la discuţia respectivă să-şi dea seama dacă săgeata căpitanului a nimerit în plin sau dacă doctorul efectiv nu are habar la ce se referă marinarul.

— Nu prea îmi bat eu capul cu treburile altora, zîmbi doctorul.

— Eu unul zic : trăieşte şi lasă-i şi pe alţii să trăiască ! spuse căpitanul cu îngăduinţa degajată a hahalerelor.

— Cînd am zis o dată nu, nu rămîne ! răspunse cu încăpăţînare tînărul.

— Fir-ar să fie, mă plictiseşti ! zise Nichols. N-ai de ce să fii aşa speriat.

— Da' cine a zis că sînt speriat ?

— Eu zic.

— N-am motive să-mi fie frică.

Schimbul de propoziţii scurte dintre ei se făcu cu iuţeala fulgerului. Exasperarea lor sporea din ce în ce. Dr. Saunders începu să se întrebe ce secret o fi stăruind între ei. În mod evident taina era legată mai degrabă de Fred Blake decît de Nichols. Întîmplător, în cazul acesta măcar ticălosul nu avea conştiinţa încărcată. Doctorul reflectă că nu prea era Nichols genul de om care să-i facă viaţa uşoară cuiva, dacă-i stăpînea taina. Doctorul n-ar fi putut spune cu precizie, dar avea în mare măsură impresia că indiferent despre ce ar fi fost vorba, Căpitanul Nichols nu cunoştea cu adevărat această taină, ci avea doar nişte bănuieli. În schimb, doctorul ţinea morţiş să se îmbarce pe lugher şi nu vroia să renunţe chiar aşa uşor la proiect. Ba chiar îl amuza ideea de a face uz de oarecare iscusinţă pentru a-şi atinge scopul :

— Uite ce e, eu n-am chef să vă certaţi din pricina mea. Dacă Blake nu mă vrea, încheiem discuţia şi gata.

— Dar te vreau eu ! replică marinarul. Pentru mine e o şansă la o mie. Dacă e vreun om pe lumea asta care ar putea să-mi îndrepte digestia, apăi ăla eşti dumneata, şi ce-ţi închipui că o să las eu să-mi scape prilejul printre degete ? Aşa fraier mă crezi ?

— Prea te gîndeşti mult la digestia aia a ta ! îi zise Blake. Eu zic aşa : dacă ai mînca pur şi simplu ce-ai vrea şi nu ţi-ai mai bate capul, n-ai avea nici pe dracul.

— A, da, chiar aşa ? Va să zică îmi cunoşti digestia mai bine decît mine ! Probabil că ştii ce înseamnă şi cînd o bucăţică de pîine prăjită îmi cade greu la stomac ca o tonă de plumb. Bănuiesc că data vitoare o să mergi şi mai departe şi o să zici că mă prefac.

— Păi dacă îmi ceri părerea, eu chiar cred că închipuirea e de vină în mult mai mare măsură decît crezi.

— Porcule !

— Pe cine faci tu porc ?

— Pe tine te fac porc.

— Ah, terminaţi o dată ! zise doctorul.

Căpitanul Nichols rîgîi zgomotos :

— Ei, uite, fir-ar să fie, cum mi-a adus iar durerile păcătosul ăsta ! Trei luni în cap am putut să stau liniştit după cină şi să mă simt la largul meu, şi poftim, că acum iar m-a stîrnit. Din asta o să mi se tragă moartea, cînd mă apucă aşa. Odată îmi cade totul în stomac. Parcă sînt un pachet de nervi. Aşa am fost întotdeauna. Credeam că am să am şi eu măcar o dată o seară plăcută şi iaca acuma

vine ăsta și mi-o strică. M-a apucat îngrozitor dispepsia.

— Îmi pare foarte rău, zise doctorul.

— Toți îmi zic același lucru, îmi zic : Domnule căpitan, ești un pachet de nervi. Prea sensibil. Ești mai sensibil decît un copil.

Dr. Saunders vorbi foarte înțelegător și grav :

— Înseamnă că lucrurile stau așa cum bănuiam : Ai nevoie de supraveghere. Stomacul dumitale trebuie reeducat. Dacă veneam cu dumneata pe lugher puteam să mă ocup de povestea asta, ca să-ți deprind sucurile digestive să funcționeze cum trebuie. Eu nu zic că aș fi putut să-ți asigur vindecarea în șase, șapte zile, dar oricum te puteam porni pe calea cea bună.

— Dar cine zice că nu ne însoțești pe lugher ?

— Păi Blake — și din cîte înțeleg el e șeful.

— A, da, așa crezi ? Ei bine, te înșeli. Eu sînt căpitanul și lucrurile rămîn așa cum spun eu. Strînge-ți bagajele și vino mîine dimineață pe bord. Te trec în registru ca membru al echipajului.

— Nici în ruptul capului ! zise Blake sărind în picioare. Am și eu un cuvînt de spus, la fel ca și tine, și eu zic că nu vine cu noi. Nu vreau să primesc pe nimeni la bord și cu asta basta !

— A, da, așa zici ? Și ce-ai mai zice dacă aș cîrmi vasul direct spre Borneo Britanic ? Ăla e teritoriu englezesc, băiețașule.

— Ai grijă să nu ți se întîmple vreun accident.

— Și ce, adică îți închipui că mi-e frică de tine ? Ce, crezi că degeaba am cutreierat eu lumea în lung și-n lat încă dinainte de-a te naște tu ? Crezi că n-am învățat să-mi port singur de grijă ? Poate vrei să-mi înfigi un cuțit în spinare, ai ? Și atunci cine o să-ți mai conducă vasul ? Tu și cu ăia patru negri prăpădiți ? Mă faci să mor de rîs. Păi tu habar n-ai nici măcar care e pupa și care e prova.

Blake strînse din nou pumnii. Cei doi se străpunseră iar cu privirile, dar în ochii căpitanului stăruia un rînjet batjocoritor. Știa el bine că în cazul unei înfruntări directe, cu cărțile pe masă, el deținea atu-urile. Celuilalt îi scăpă de pe buze un oftat ușurel :

— Unde vreți să mergeți ? îl întrebă pe doctor.

— Pe orice insulă olandeză de unde aș putea lua un vapor care să mă ducă în drumul meu.

— Bine, atunci veniți cu noi. Oricum o să fie mai bine decît să rămîn tot timpul singur numai cu ăsta !

Și-i aruncă lui Nichols o privire de furie neputincioasă. Căpitanul rîse fără dușmănie :

— Adevărat, băiete, o să-ți fie tovărășie bună. Ridicăm ancora mîine pe la zece. Îți convine, doctore ?

— Cum nu se poate mai bine, răspunse acesta.

VIII

OASPEȚII SE RETRASERĂ DEVREME și Dr. Saunders luîndu-și cartea în mînă se întinse pe șezlongul de trestie. Se uită la ceas. Era puțin trecut de nouă. De obicei fuma cam vreo șase pipe într-o seară. Îi plăcea să înceapă la ora zece. Aștepta acest moment, nu cu un rău în trup ci cu un ușor fior de nerăbdare care era foarte plăcut și pe care nu vroia să și-l rateze scurtînd timpul de așteptare.

Îl chemă pe Ah Kay și-i spuse că se îmbarcă dimineață pe lugherul noilor veniți. Băiatul încuviință din cap. Și el se bucura să scape de acolo. Dr. Saunders îl angajase de cînd avea treisprezece ani, iar acum împlinise nouăsprezece. Era un tînăr subțirel și atrăgător la înfățișare, cu ochi mari negri și pielea netedă ca de fată. Părul negru ca tăciunele, tăiat foarte scurt, semăna cu o tichie strînsă pe cap. Fața ovală era de culoarea fildeșului patinat de vreme. Zîmbea foarte adesea și de fiecare dată își arăta două șiraguri de dinți de o perfecțiune neînchipuită, mici, albi și foarte regulați. În pantaloni scurți chinezești, de bumbac alb, și jacheta aceea strîmtă, fără guler, avea o eleganță languroasă, ciudat de înduioșătoare. Se mișca fără zgomot și gesturile lui aveau grația bine pusă la punct a unei pisici. Uneori Dr. Saunders se măgulea cu gîndul că Ah Kay îl privește cu afecțiune.

La ora zece, închizîndu-și cartea strigă :

— Ah Kay !

Băiatul intră și Dr. Saunders îl urmări cu priviri placide cum ia de pe masă tăvița pe care se aflau opaițul, acul, pipa și cutiuța rotundă cu opiu. Băiatul le puse pe dușumea lîngă doctor și, așezîndu-se pe vine, aprinse lampa. Ținu acul în dreptul flăcăruii și cu capătul înfierbîntat extrase din cutiuță o cantitate suficientă de opiu ; cu degete îndemînatece răsuci doza aceea pînă o făcu o bobiță pe care o pîrli ușor deasupra flăcăruii galbene. Dr. Saunders o privi cum se umflă sfîrîind. Băiatul o retrase din flacără, frămîntă iarăși bobița în mîini și o mai încălzi o dată ; apoi o băgă în căușul pipei pe care o înmînă stăpînului. Doctorul o luă și, cu aspirația rapidă și puternică a fumătorului exersat, inhală fumul dulceag. Îl ținu un minut în plămîni apoi îl expiră încet. Îi dădu pipa înapoi băiatului. Ah Kay curăță pasta din căuș și o puse pe tăviță. Apoi iarăși înfierbîntă acul și începu să pregătească altă bobiță. Doctorul mai fumă o a doua pipă și apoi a treia. Băiatul se ridică de jos și intră în bucătărie. Se întoarse cu un ibric în care era ceai de iasomie și-l turnă într-un bol chinezesc. O clipă aroma acestuia învinse mirosul acriu al drogului. Doctorul se așeză mai bine în șezlong, cu capul rezemat pe o pernuță și cu privirile în tavan. Nu schimbară nici un cuvînt între ei. În toată clădirea domnea tăcerea și singurul sunet care o strica era țipătul ascuțit al șopîrlei de casă. Doctorul o privi cum stă cuminte pe tavan — un animăluț galben care arăta ca un monstru preistoric în miniatură ;

din cînd în cînd se repezea ca fulgerul după o muscă ori o molie care-i atrăsese atenția. Ah Kai își aprinse o țigară și luînd un ciudat instrument cu coarde — un fel de banjo — se distră cîntînd încetișor. Notele subțirele se înșirau prin aer, părînd niște sunete nelegate între ele, și dacă se întîmpla, cînd și cînd, să auzi începutul unei melodii, aceasta nu era dusă pînă la capăt și urechea îți rămînea păcălită ; era o muzică plîngăreață, înceată, la fel de incoerentă ca și diversitatea parfumurilor florilor, și nu părea să-ți ofere decît indicații — o aluzie colo și o sugestie dincolo, doar aparența unui ritm, cu care să-ți creeze în suflet o muzică mai subtilă decît puteau auzi urechile. Cînd și cînd vreo disonanță aspră, cum ai zgîrîia cu creionul pe o tăbliță de ardezie, ataca timpanele cu un șoc brusc. Îți strecura în suflet același tremur delicios ca cel ce-ți înfioară trupul într-o zi de arșiță, cînd te arunci într-o piscină cu apa ca gheața. Băiatul ședea pe jos într-o atitudine de o frumusețe lipsită de afectare și ciupea cu un aer gînditor coardele lăutei. Dr. Saunders se întreba ce emoții vagi îl puteau stăpîni pe acest tînăr. Fața lui melancolică era impasibilă. Părea că-și scormonește memoria în căutarea unor melodii auzite într-o existență de mult trecută.

Curînd băiatul ridică privirile și un zîmbet fugar dar încîntător îi lumină deodată trăsăturile : își întrebă stăpînul dacă e gata. Doctorul încuviință din cap. Ah Kay lăsă jos

lăuta și reaprinse opaițul. Îi mai pregăti o pipă. Doctorul o fumă și mai fumă încă două. Asta era doza lui maximă. Fuma cu regularitate dar și cu moderație. Apoi se culcă de-a binelea și se lăsă în voia gîndurilor. Ah Kay își pregăti și el două pipe și după ce le fumă stinse opaițul. Se culcă pe rogojină, cu un fel de pernă de lemn sub gît și curînd adormi.

În schimb doctorul, atingînd o tihnă deplină și desăvîrșită, medita la enigma existenței. Trupul i se odihnea atît de comod în șezlong încît nici nu mai era conștient de el : atîta doar că un simțămînt vag de bunăstare îi sporea ușurarea spirituală. În această stare de libertate sufletul putea să-și privească trupul cu acea îngăduință afectuoasă ce-și stăruie în ochi cînd privești un prieten ale cărui manifestări de recunoștință te-au plictisit, în ciuda sincerității lor iubitoare. Mintea doctorului era extraordinar de alertă în această stare, dar în activitatea ei nu stăruia nici neastîmpăr, nici nerăbdare ori anxietate ; în mișcările ei era o certitudine a puterii, așa cum ți-l poți ușor închipui pe un mare fizician mișcîndu-se printre simbolurile lui — iar luciditatea doctorului îi aducea deliciul absolut al frumuseții pure. Era un scop în sine. Se simțea stăpînul spațiului și al timpului. Nu exista problemă pe care să n-o poată rezolva dacă avea poftă ; totul era limpede. Totul era minunat de simplu ; și totuși părea o prostie să rezolvi problemele existenței cînd puteai simți delicii atît de rafinate știind că poți face absolut totul ori de cîte ori ai chef.

IX

DR. SAUNDERS ERA DEPRINS să se scoale devreme. Abia se crăpase de ziuă cînd ieși pe verandă și-l strigă pe Ah Kay. Băiatul îi aduse micul dejun — alcătuit din bananele acelei mici și delicate numite „degetele doamnei", invariabilele ochiuri la capac cu pîine prăjită și ceai. Doctorul mîncă totul cu mare poftă. Nu avea cine știe ce bagaj de făcut. Garderoba sărăcăcioasă a lui Ah Kay intra într-un pachet de hîrtie de băcănie iar a doctorului într-un sac de voiaj chinezesc din piele de porc. Medicamentele și instrumentele chirurgicale le păstra într-o cutie metalică de proporții modeste. La piciorul scării care urca spre verandă așteptau vreo trei, patru băștinași — pacienții care doreau să-l consulte. Îi examină pe rînd în timp ce-și lua micul dejun. Le spuse că pleacă în dimineața aceea. Apoi se duse la casa lui Kim Cing, aflată în inima unei plantații de cocotieri. Era un bungalow impunător, cel mai mare de pe insulă, cu tot felul de elemente arhitectonice care să-i confere un stil, însă aerul lui pretențios contrasta bizar cu împrejurimile sordide. Nu avea grădină iar terenul înconjurător, plin de cutii goale de conserve și lăzi sau cartoane rupte, era complet neîngrijit. Orătănii, cîini și porci, forfoteau de colo pînă colo încercînd să găsească prin gunoaie ceva de mîncare. Interiorul era mobilat în stil occidental, cu bufete de stejar afumat, cu balansoare americănești

în genul celora pe care le vezi în hotelurile din partea centrală a Statelor Unite și pe ici pe colo cu cîte o masă tapițată cu pluș. Pe pereți erau fotografiile mărite ale lui Kim Cing și ale numeroșilor membri ai familiei sale, în rame de aur masiv.

Kim Cing era înalt și corpolent, de o statură demnă și impresionantă, și purta pantaloni de doc alb și un lanț de ceas de aur masiv. Era foarte încîntat de rezultatele operației pe care i-o făcuse doctorul; vedea mai bine decît se așteptase vreodată; și totuși ar fi dorit să-l mai rețină o vreme pe Dr. Saunders pe insulă.

— Male plostie melgi pe lughel acela, îi zise cînd doctorul îl informă că se duce cu Căpitanul Nichols. Aici ești foarte comod. De ce nu aștepți? Fălă gliji, poți să te buculi. Mult mai bine aștepți vapol olandez. Nichols male ticălos.

— Nici dumneata nu ești un om prea de treabă, Kim Cing.

Negustorul, arătîndu-și un șirag întreg de coroane de aur foarte scumpe, salută această observație săgetătoare cu un zîmbet slinos care se deschise încet, fără nici o undă de contrazicere. Îi era simpatic doctorul, și pe deasupra îl privea cu recunoștință. Cînd văzu că nu-l poate convinge să rămînă, nu mai insistă. Dr. Saunders îi mai dădu ultimele instrucțiuni și-și luă rămas bun de la el. Kim Cing îl însoți pînă la ușă și acolo se despărțiră. Doctorul se duse în sat și cumpără pro-

vizii pentru drum — un sac de orez, un ciorchine de banane, conserve, whisky și bere ; îi porunci unui culi să le ducă la plajă și să-l aștepte, după care reveni la han. Ah Kay era gata și unul dintre pacienții pe care-i examinase dimineața, dornic să cîștige un bănuț, îl aștepta ca să-i ducă bagajul. Cînd sosiră la țărm îl găsiră acolo pe unul dintre fiii lui Kim Cing, venit ca să-i ureze drum bun ; după instrucțiunile tatălui său îi adusese un sul de mătase chinezească, drept cadou de despărțire, și un pachețel pătrat înfășurat în hîrtie albă pictată cu litere chinezești ; doctorul ghici ce conține :

— Opiu preparat ?

— Tata zice că e de prima calitate. Poate că nu aveați destul pentru drum.

Pe bordul lugherului nu părea să fie nici un fel de animație, iar barca vasului nu era nicăieri la țărm. Dr. Saunders strigă, dar glasul lui era slab și înfundat și nu se auzea departe. Ah Kay și cu fiul lui Kim Cing încercară să se facă auziți dar degeaba, așa că urcară bagajele și proviziile într-o pirogă și un băștinaș apucă pagaia și îi conduse pe doctor și pe Ah Kay pînă la vas. Acolo Dr. Saunders strigă iarăși :

— Căpitane Nichols !

Își făcu apariția Fred Blake.

— A, dumneavoastră sînteți ! Nichols s-a dus pe țărm să facă provizii de apă.

— Dar nu l-am văzut.

Blake nu mai zise nimic. Doctorul urcă la bord urmat de Ah Kay și băștinașul le dădu bagajele și proviziile.

— Unde să-mi pun lucrurile ?

— Acolo e cabina, zise Blake arătînd cu degetul.

Doctorul coborî scara de tambuchi. Cabina era la pupa. Avea tavanul atît de jos încît nu puteai sta în picioare în ea ; nici prea spațioasă nu era, mai ales că era străbătută de catargul principal. Tavanul era înnegrit acolo unde atîrna o lampă fumegîndă. Hublourile erau mici și acoperite cu obloane de lemn. Cum saltelele lui Nichols și Fred Blake erau așezate în lung, doctorul nu văzu că ar putea avea alt loc decît la piciorul scării tambuchiului. Urcă înapoi pe punte și-i spuse lui Ah Kay să-i coboare rogojina și sacul de voiaj.

— Cred că proviziile ar trebui să meargă mai degrabă în cală, îi zise lui Fred doctorul.

— Parcă acolo credeți că au loc ? Ale noastre le ținem în cabină. Spuneți băiatului dumneavoastră să le găsească un loc sub scînduri, că nu sînt ele prea bine prinse.

Doctorul se uită de jur împrejur. Nu se pricepea deloc la marinărie. În afară de cîteva zile petrecute întîmplător pe rîul Min nu călătorise cu altfel de vase decît pacheboturi. Lugherul i se părea prea mic pentru o călătorie atît de lungă. Nu avea decît cincisprezece metri lungime. Ar fi vrut să-l întrebe mai multe lucruri pe Blake, dar acesta se dusese la prova. Era limpede că deși acceptase ru-

gămintea doctorului, o făcuse contra voinței lui. Se arăta morocănos. Pe punte erau vreo cîteva scaune vechi de pînză și doctorul se așeză în unul din ele.

Peste puțină vreme își făcu apariția un negru care nu purta altceva decît un *pareo* destul de zdrențuit. Era voinic și părul creț începuse să-i încărunțească.

— Vine căpitanul, zise negrul.

Dr. Saunders se uită în direcția indicată de marinar și văzu bărcuța lugherului înaintînd spre ei. Căpitanul Nichols ținea cîrma și doi negri vîsleau. Abordară lugherul și căpitanul strigă :

— Utan, Tom, ajută-ne să urcăm butoaiele.

Din cală se ivi încă un negru. Deci aceștia patru formau echipajul : băștinașii din insulele din jurul strîmtorii Torres, patru hojmalăi cu trupuri frumoase. Căpitanul Nichols se cățără pe bord și-i strînse mîna doctorului.

— Te-ai aranjat bine, doctore ? Vasul ăsta *Fenton* nu e chiar așa ca un transatlantic, dar e destul de solid, după pofta inimii. Rezistă la toate.

Îmbrățișă ambarcațiunea murdară și neîngrijită cu o privire largă care vădea mulțumirea muncitorului față de sculele pe care știe să le mînuiască.

— Păi atunci să pornim.

Dădu ordine scurte și precise. Negrii înălțară vela mare și trinchetul, ridicară ancora și se strecurară afară din lagună. Nu era nici umbră de nor pe cer și soarele bătea vertical în marea strălucitoare. Sufla musonul dar

fără prea multă forță și marea era doar ușor vălurită. Le dădeau tîrcoale doi, trei pescăruși. Din cînd în cînd cîte un pește zburător străpungea suprafața apei, făcea un salt lung și se afunda la loc cu un ușor plescăit. Dr. Saunders citi, fumă, și cînd se plictisi de citit se uită la mare și la insulele verzi pe lîngă care treceau. După o vreme căpitanul lăsă roata cîrmei în grija unui membru al echipajului și veni să se așeze lîngă doctor.

— Astă-seară ancorăm la Badu. Asta înseamnă la vreo 45 mile de aici. După *Călăuza navigatorului* pare să fie un loc bunișor. Oricum o fi putem lăsa ancora acolo.

— Dar unde vine asta ?

— Pe o insulă nelocuită. De obicei noaptea rămînem la ancoră.

— Blake nu mi se pare prea încîntat de prezența mea la bord, zise doctorul.

— Ne-am cam ciondănit nițel aseară.

— Dar care-i necazul ?

— E prea copilăros.

Dr. Saunders știa că trebuie să-și cîștige prin muncă biletul de călătorie și mai știa că atunci cînd un om ți-a descris toate simptomele, a căpătat încredere în tine și o să-ți mai spună o mulțime de alte lucruri pe deasupra. Începu să-i pună tot felul de întrebări referitoare la sănătate. Pentru căpitan nu exista subiect mai interesant și în privința căruia să fie oricînd gata să vorbească mai pe larg. Doctorul îl luă cu el jos în cabină, îl întinse pe pat și îl examină cu atenție. Cînd reveniră pe punte ne-

grul cărunt, pe numele lui Tom Obu, care slujea și de bucătar și de steward, le aduse masa la pupa.

— Vino încoace, Fred, strigă căpitanul.

Se așezară.

— Miroase bine, zise Nichols cînd Tom Obu scoase capacul cratiței. Ceva nou, Tom ?

— Nu m-ar mira să-l fi ajutat și băiatul care mă slujește pe mine, zise doctorul.

— Cred că n-am să mor dacă gust din chestia asta, zise căpitanul luînd o înghițitură dintr-un amestec de orez cu carne cu care își umpluse farfuria. Ce zici de asta, Fred ? Cred că o să ne meargă bine cîtă vreme e doctorul la bord.

— Oricum trebuie să recunosc că mîncarea e mai bine gătită decît era de obicei a lui Tom.

Mîncară cu multă poftă. Căpitanul își aprinse pipa :

— Dacă n-o să mă doară stomacul după masă am să zic că ești o adevărată minune, doctore.

— N-o să te doară nimic.

— Ce nu pot eu înțelege este cum un tip ca dumneata a venit să se instaleze tocmai la mama dracului la Fu-ciau ? La Sydney puteai să cîștigi o avere.

— Mă simt bine la Fu-ciau. Mie îmi place China.

— Chiar așa ? Doar ai studiat în Anglia, nu ?

— Da.

— Am auzit lumea zicînd că ești mare specialist, că la Londra aveai o clientelă grozavă și cîte și mai cîte.

— Nu trebuie să crezi tot ce auzi.

— Și totuși mi se pare ciudat că le-ai dat cu piciorul la toate și te-ai așezat într-un oraș chinezesc împuțit. Cred că la Londra scoteai o groază de bani.

Căpitanul îl privea cu ochii lui albaștri, iuți și mobili, și fața lui luminată de un rînjet îi trăda toată malița. Dar doctorul îi înfruntă cu blîndețe nevinovată privirea scrutătoare Arătîndu-și dinții mari și îngălbeniți, zîmbi cu ochi vioi și alerți, dar fără nici o undă de stînjeneală.

— Te-ai mai întors vreodată în Anglia ?

— Nu. De ce aș fi făcut-o ? Casa mea e la Fu-ciau.

— Nici nu te țin de rău pentru asta. Dacă vrei să știi părerea mea, Anglia s-a dus de rîpă. Prea multe reguli și regulamente pentru gustul meu. De ce nu sînt ăia în stare să lase dracului omul în pace ? Asta aș vrea să știu. Nu ești în registrul medicilor, nu ?

Azvîrli întrebarea ca o săgeată, atît de brusc de parcă ar fi dorit să-l ia prin surprindere pe doctor. Dar își găsise nașul :

— Să nu-mi spui că n-ai încredere în mine, căpitane. Omul trebuie să creadă în doctorul care îl tratează, altfel n-are nici o șansă de vindecare.

— Să cred în dumneata ? Păi dacă n-aveam încredere nu erai aici. Căpitanul Nichols re-

deveni foarte serios; de data asta era vorba de ceva care îl privea îndeaproape. Știu foarte bine că nu e nici unul măcar care să se măsoare cît de cît cu dumneata de la Bombay și pînă la Sydney, și dacă ar fi s-o zicem p-a dreaptă, nici la Londra nu cred eu să-ți fie mulți pe potrivă. Zicea lumea că dacă rămîneai la Londra te înnobilau pînă acum, te făceau baronet.

— Pot să-ți spun fără jenă că am mai multe diplome decît îmi trebuie, rîse doctorul.

— Ciudat totuși că nu ești în cartea aia, cum îi zice? „Anuarul medicilor".

— Dar ce te face să crezi că nu sînt? murmură doctorul, zîmbitor și totuși prudent.

— Un tip de l-am întîlnit la Sydney te-a căutat în el. Vorbea despre dumneata cu alt doctor, cunoscut de-al lui, și zicea că ești o minune și așa mai departe, și așa din curiozitate au deschis cartea de s-au uitat în ea.

— Poate că prietenul dumitale nu s-a uitat în ediția care trebuia.

Căpitanul Nichols ricană șmecherește:

— O fi și așa, că la asta nu m-am gîndit.

— Oricum, domnule căpitan, să știi că eu unul n-am văzut în viața mea o închisoare pe dinăuntru.

Marinarul tresări. Se stăpîni imediat dar se schimbă la față. Dr. Saunders aruncase piatra așa la întîmplare, și clipea din ochi. Nichols rîse:

— Bună treabă! Să știi că nici eu, doctore, dar pe de altă parte nu uita cîți au fost băgați la zdup fără să fi fost ei de vină, după cum

nu e puțini nici ăia de-ar fi putut să intre la mititica, dacă nu și-ar fi zis că poate nu le strică o schimbare de aer.

Schimbară o privire între ei, și scoaseră cîte un chicot vesel.

— Ce e așa de rîs în chestia asta? întrebă Fred.

X

SPRE SEARĂ DĂDURĂ CU OCHII de insula unde intenționa Căpitanul Nichols să petreacă noaptea — un con acoperit pînă sus în vîrf de copaci, așa că părea un deal dintr-un tablou de Piero della Francesca; înconjurînd-o ajunseră la locul de ancorare despre care aflase Nichols din *Călăuza navigatorului*. Era un golfuleț bine adăpostit și apa era atît de limpede încît dacă priveai peste bord vedeai pe fundul oceanului efloresecența fantastică a mărgeanului. Vedeai peștii înotînd ca niște băștinași din pădure care își urmează drumul obișnuit prin junglă. Nu mică le fu mirarea cînd găsiră o goeletă ancorată acolo.

— Asta ce mai e? întrebă Fred Blake.

Ochii i se tulburară de neliniște și într-adevăr era destul de ciudat să intri în golful liniștit, apărat de colina verde, în răcoarea tăcută a serii, și să găsești acolo o ambarcațiune cu pînze. Avea velatura strînsă și pentru că locul era atît de însingurat, prezența ei era

vag sinistră. Căpitanul Nichols o cercetă cu binoclul :

— E o corabie de pescuitori de perle de la Port Darwin. Nu știu ce-or fi căutînd aici. Dar sînt multe din astea pe lîngă insulele Aru.

Văzură echipajul, în rîndurile căruia era și un alb : toți se uitau înspre ei și curînd fu lăsată la apă o barcă.

— Vine încoace, zise căpitanul.

Pînă să lase ei ancora vîslașii aduseseră barca goeletei aproape de ei și Căpitanul Nichols schimbă strigăte de salut cu căpitanul acesteia. Necunoscutul se urcă la bordul lui *Fenton* : era australian și le spuse că japonezul angajat de ei pentru pescuit perle s-a îmbolnăvit și că acum se aflau în drum spre una din insulele olandeze din preajmă unde ar fi putut găsi un doctor.

— Tocmai avem la bord un doctor pe care l-am luat cu noi, zise Nichols.

Noul venit îl întrebă pe Dr. Saunders dacă vrea să vină cu el să-i vadă bolnavul, și după ce-l tratară cu un ceai — căci altceva refuză să bea — doctorul coborî în barcă.

— Aveți ceva ziare australiene ? întrebă Fred.

— Am un „Buletin“, dar e de acum o lună.

— Nu-i nimic, pentru noi tot nou se cheamă că e.

— Vi-l dau cu plăcere. Vi-l trimit prin domnul doctor.

Doctorului Saunders nu-i trebui un examen prea îndelungat pentru a descoperi că scufundătorul are o formă gravă de dizenterie. Era bolnav rău. Îi făcu o injecție și-i spuse căpitanului că nu-i mai poate fi de ajutor în nici un fel, să-l țină doar liniștit.

— Lua-i-ar dracu de japonezi, că sînt firavi ca niște fete mari. Vrei să spui că n-am să-l mai pot pune la treabă multă vreme de-aici încolo ?

— Sau poate chiar niciodată, îi zise doctorul.

Își strînseră mîinile și doctorul coborî înapoi în bărcuță. Marinarul negru începu să vîslească, dar căpitanul strigă după ei :

— Hei, stați nițel. Am uitat să vă dau ziarul ăla.

Coborî pînă în cabină și peste un minut reveni cu *Buletinul din Sydney*. Îl aruncă în bărcuță.

Cînd doctorul reveni pe puntea *Fentonului*, Căpitanul Nichols juca *cribbage* cu Fred. Soarele tocmai apunea și marea netedă lucea în tot soiul de culori palide — bleu, verde, frez sau alburiu-vinețiu și avea ceva din aerul blînd și subtil al tăcerii.

— Ei, l-ai aranjat ? întrebă nepăsător Nichols.

— E rău de tot.

— Ăla e ziarul ? întrebă Fred.

I-l luă doctorului din mînă și o porni spre prova.

— Joci *cribbage* ? întrebă Nichols.

— Nu.

— Eu joc cu Fred în fiecare seară. Are un noroc porcesc. Nici nu-mi dă mîna să-ți spun

cîți bani a cîștigat de la mine. Dar lucrurile nu pot merge așa la infinit. Trebuie să se întoarcă roata norocului. Strigă tare : Haide odată, Fred.

— Stai o clipă.

Căpitanul dădu din umeri :

— N-are cei șapte ani de-acasă. Adică ce, crăpa dacă nu citea un ziar, nu ?

— Și încă unul vechi de o lună, răspunse doctorul. De cîtă vreme ați plecat din insula Thursday ?

— Nici măcar nu ne-am apropiat vreodată de ea.

— Serios ?

— Bei un păhărel ? Crezi că mie mi-ar face rău ?

— Nu cred.

Căpitanul îl strigă pe Tom Obu și negrul le aduse două pahare și puțină apă. Nichols scoase la iveală whisky-ul. Soarele apuse și întunericul se lăsă încetișor asupra apei liniștite. Singurele sunete care mai sfîșiau din cînd în cînd tăcerea erau salturile vreunui pește zburător. Tom Obu aduse un felinar de vînt și-l așeză pe cabina de comandă după care coborî și aprinse opaițul fumegos din cabină.

— Mă întreb ce-o fi citind de atîta vreme tînărul nostru prieten.

— Prin întuneric ?

— Te pomeni că s-o fi gîndind la ce-a citit.

Dar cînd într-un tîrziu Fred reveni la ei și se așeză să termine jocul întrerupt, doctorului Saunders i se păru în lumina aceea pîlpîitoare că e foarte palid. Nu adusese cu el ziarul și doctorul se duse la prova să-l caute. Nu-l găsi. Îl strigă pe Ah Kay și-i spuse să-l caute și el. Stînd în picioare în întuneric îi privea pe cei doi jucători.

— Cincisprezece la doi, cincisprezece la patru, cincisprezece la șase. Opt și cu șase fac paisprezece și cu cît valorează asul, iată șaptesprezece.

— Dumnezeule, ce baftă poți să ai !

Căpitanul nu era omul care să rămînă indiferent dacă pierde. Era țeapăn și împietrit la față. Ochii lui de pungaș se uitau cu un rînjet la fiecare carte pe care o întorcea. Celălalt în schimb juca cu zîmbetul pe buze. Lumina felinarului de vînt îi proiecta profilul din întuneric și-l arăta uluitor de frumos. Genele lui lungi aruncau o ușoară umbră asupra obrajilor. În clipa aceea era mai mult decît un tînăr chipeș ; avea o frumusețe tragică, de-a dreptul înduioșătoare. Ah Kay se întoarse și zise că nu găsește ziarul.

— Unde ai lăsat *Buletinul* acela, Fred ? întrebă doctorul. Servitorul meu nu-l găsește.

— Nu e pe acolo ?

— Nu, l-am căutat amîndoi.

— De unde Dumnezeu să știu unde o fi ? Încă două cărți, te rog.

— Fred, unde ai lăsat ziarul ăla ?

— Cine, eu ? De ce l-aș fi aruncat peste bord ?

— Păi atunci dacă nu l-ai aruncat înseamnă că trebuie să fie pe undeva, zise doctorul.

— Iar ai cîștigat un joc ! mîrîi căpitanul. Să fiu al dracului dacă am văzut pe cineva să aibă asemenea cărți !

XI

ERA CAM SPRE DOUĂ după miezul nopții. Dr. Saunders ședea în fotoliul din pînză de pe covertă. Căpitanul dormea în cabină iar Fred își instalase salteaua la prova. Era liniște perfectă. Stelele străluceau atît de puternic încît distingeai clar silueta insulei pe fondul cerului. Distanța e în mai mică măsură o chestiune de spațiu cît de timp și cu toate că străbătuseră doar patruzeci și cinci de mile doctorului i se părea că s-a îndepărtat enorm de Takana. Londra era la celălalt capăt al lumii. O clipă parcă revăzu Piccadilly Circus, cu luminile lui strălucitoare, cu aglomerația de autobuze, automobile și taxiuri și cu mulțimea care umplea piața cînd se terminau spectacolele teatrelor. Pe vremea lui exista o parte a pieții numită Fațada, strada de pe partea nordică, ce dădea din Shaftesbury Avenue în Charing Cross Road unde între unsprezece și douăsprezece oamenii mergeau în sus și-n jos într-o mulțime compactă. Asta se întîmpla înainte de război. În aer plutea aventura. Ochii se întîlneau și apoi...

Doctorul zîmbi. Nu regreta trecutul ; de fapt nu regreta nimic. Apoi gîndurile lui rătăcitoare plutiră deasupra podului de la Fu-ciau, peste rîul Min, unde vedeai pescarii de pe șlepurile ce treceau pe dedesubt pescuind cu ajutorul cormoranilor ; ricșele treceau podul și culii cărau poveri imense și o liotă de chinezi se plimbau într-o parte și-ntr-alta. Pe malul drept, cum priveai în josul rîului era orașul chinezesc cu casele lui aglomerate și cu templele.

Goeleta ancorată în același golf nu avea nici o lumină și doctorul o vedea prin întuneric doar pentru că știa că se află acolo. Pe punte era liniște. Dar în cală, unde erau strînse morman scoicile cu perle, pe unul din priciurile de lemn de lîngă peretele lateral zăcea scufundătorul muribund. Doctorul nu punea prea mult preț pe viața oamenilor. Oare cine dintre cei care trăiseră atîta vreme prin furnicarul acela de chinezi unde viața era atît de ieftină, ar fi putut să nutrească sentimente profunde în privința ei ? Era japonez, plonjor și probabil budist. Transmigrația ? Uită-te la mare : valul urmează după val, nu e același val, și totuși unul îl generează pe celălalt și-i transmite forma și mișcarea lui. Tot așa și ființele care călătoresc prin lume nu sînt aceleași astăzi și mîine, și nici într-o viață nu sînt aceleași ca și în cealaltă ; și totuși tocmai impulsul și forma vieților anterioare modelează caracterul celor care le urmează. O credință rezonabilă dar neverosimilă. Însă oare cu ce era mai puțin de crezut decît faptul că

atîtea strădanii, atîtea accidente de tot felul, atîtea noroace miraculoase să se fi îmbinat în decursul evurilor, pentru a produce în cele din urmă din noroiul primordial acest om care, din pricina bacilului Flexner, era aruncat la întîmplare în brațele morții? Doctorului Saunders i se părea un lucru ciudat, desigur fără nici o noimă; însă de mult se deprinsese cu futilitatea lucrurilor. Firește că spiritul reprezenta o dificultate. Oare acesta într-adevăr înceta să mai existe cînd se dizolva materia ce-i slujea drept instrument? În noaptea aceea frumoasă, cu gîndurile zburînd aiurea ca niște pescăruși ce se învîrtesc deasupra mării, ridicîndu-se și coborînd după cum îi poartă vîntul, nu putea decît să-și păstreze mintea deschisă.

Se auziră pași tîrșiți urcînd scara tambuchiului și își făcu apariția căpitanul. Dungile de la pijama erau destul de evidente ca să se vadă prin întuneric.

— Domnul căpitan?

— Eu sînt. Mi-am zis să ies să iau o gură de aer curat. Se lăsă pe scaunul de lîngă doctor. Ți-ai fumat porția?

— Da.

— Eu unul nu m-am deprins niciodată cu chestia asta. Dar cunosc o groază de oameni care s-au dedat la ea. Nu mi s-a părut că le-ar face prea mult rău, cică ar potoli stomacul. Însă un tip pe care l-am cunoscut s-a făcut pulbere. Cîndva era căpitan al unui vas al Companiei Butterfield pe fluviul Yang-ți. Avea poziție bună și toate celelalte. Și se bucura de o faimă frumoasă. L-au trimis o dată acasă să se vindece, dar cum s-a întors s-a apucat iar. Pînă la urmă a sfîrșit ca un fel de șleper la un tripou. Cutreiera docurile pe la Shanghai și cerșea cîte o jumătate de dolar.

O vreme tăcură. Căpitanul Nichols sugea dintr-o pipă de lemn de măcieș.

— L-ai văzut cumva pe Fred?

— Doarme pe punte.

— Ciudată chestie cu ziarul ăla. N-a vrut, probabil, ca vreunul din noi doi să citească o anumită știre.

— Bănuiești ce-a putut să facă cu el?

— L-a aruncat peste bord.

— Da' care-i povestea, de fapt?

Căpitanul chicoti ușurel:

— M-oi crede, nu m-oi crede, nu știu nici eu mai mult decît dumneata.

— Mde, eu unul am trăit destul în Orient ca să știu că e mai bine să-mi văd de treaba mea.

Însă căpitanul era pus pe confidențe. Nu avusese tulburări de digestie în seara aceea și după trei, patru ceasuri de somn bun era perfect treaz.

— E ceva necurat în daravela asta, știu eu prea bine, dar ca și dumneata, doctore, prefer să-mi văd de treburile mele. Nu pui întrebări — nu ți se spun minciuni. Asta-i deviza mea, și dacă ai o șansă să cîștigi niște bani, apuc-o repede. Căpitanul mai trase din pipă: Sper că n-ai să te scapi cumva?

— Ferească Dumnezeu.

— Păi uite cum stă chestia: Eram la Sydney. De aproape doi ani nu mai avusesem o slujbă. Şi nu pentru că n-aş fi căutat-o, bagă bine de seamă. Doar aşa, ghinion. Sînt căpitan cu brevet de rangul întîi şi am şi experienţă cu carul. Fie că e vapor, fie că e corabie cu pînze, n-are importanţă pentru mine. Ai putea crede că o să se repeadă toţi, să mă smulgă unul de la altul. Dar nu e aşa. Şi sînt şi om însurat. Lucrurile au mers atît de prost că baba mea a trebuit să intre în serviciu, şi chestia asta nu-mi plăcea deloc, pot să ţi-o spun, însă ce era să fac, a trebuit s-o înghit. Cît de cît aveam un acoperiş deasupra capului şi trei mese pe zi, asta îmi dădea ea, dar cînd era vorba să-mi scape şi mie în palmă o jumate de dolar să mă duc la film şi să beau şi eu un păhărel-două, aş, nimic. Şi dă-i cu cicăleala. N-ai fost însurat niciodată, eh?

— Nu.

— Nici nu te ţin de rău pentru asta. Dom'le, femeile e meschine rău, înţelegi? Nu le place să se despartă de bani. Eu unul sînt căsătorit de douăzeci de ani şi tot timpul ăsta n-am auzit decît taca-taca, taca-taca, taca-taca, şi dă-i, şi dă-i. Femeie foarte superioară, cocoana, tocma' de la asta s-a stîrnit necazul, că ea a zis că s-a înjosit măritîndu-se cu mine. Taică-su era mare negustor de pînzeturi la Liverpool şi nu m-a lăsat să uit chestia asta niciodată. Mă ţinea de rău fiindcă nu izbuteam să capăt o slujbă. Zicea că-mi place să ard gazul pe uscat. Toată ziua mă făcea

trîntor, leneş, zicea că tai frunze la cîini şi că ea una s-a săturat să muncească pînă cade-n bot ca să-mi asigure mie casă şi masă şi că dacă nu găsesc repede un angajament, n-am decît să mă duc unde-oi vedea cu ochii. Îţi dau cuvîntul meu de onoare, uneori trebuia să mă ţin cu dinţii ca să n-o pocnesc peste mutră, aşa doamnă cum era, şi nimeni nu ştie lucrul ăsta mai bine decît mine. Cunoşti Sydney-ul?

— Nu. N-am fost niciodată acolo.

— Păi să vezi, dom'le, că într-o seară pierdeam şi eu vremea într-un bar p-acolo prin port, la care mă duceam de multe ori. Toată ziua nu pusesem strop de băutură în gură şi mi se uscase gîtul ceva de groază; şi dispepsia mă chinuia al dracului aşa că eram în toanele cele mai proaste. N-aveam un chior în buzunar — tocmai eu care comandasem atîtea vapoare şi corăbii că nici nu le poţi număra pe degetele de la amîndouă mîinile! Şi nici acasă nu mă puteam duce, fiindcă ştiam c-o să mă ia cocoana la trei păzeşte şi-o să-mi dea să mănînc o bucată de friptură rece de berbec, măcar că ştie că asta e moarte pentru stomacul meu, şi-o să înceapă să-i dea cu clanţa, mă rog, cucoană ce mai, dacă înţelegi ce vreau să spun, dar afurisită, c-o inimă să tai sticla cu ea nu alta, şi dîndu-se mare aşa ca o lady, fără să ridice glasul nici o clipă, dar fără să te lase o clipă să răsufli. Iar eu unul dacă ar fi fost să-mi ies din ţîţîni şi să-i zic să se ducă naibii, odată înghiţea un făcăleţ şi-mi zicea: „Te rog să vorbeşti

frumos, domnule căpitan, *dacă* nu te superi. Se prea poate să mă fi măritat eu cu un marinar de rînd, dar vreau totuși să fiu tratată ca o lady."

Căpitanul Nichols își coborî glasul și se aplecă spre doctor ca și cum i-ar fi făcut confidențe :

— Dom'le, chestia nu e de mine, înțelegi ce vreau să spun, doar așa între noi doi : cu femeile nu știi niciodată cum stau lucrurile. Nici nu se poartă măcar ca niște ființe omenești. Dacă vrei să mă crezi, de patru ori am fugit de la ea. Ce zici, după atîtea încercări, o femeie ar trebui să înțeleagă cam ce ai în cap, nu ?

— Da, așa zic și eu.

— Ei bine, nu. De fiecare dată s-a ținut scai de mine. M-a urmărit pînă-n pînzele albe. Bineînțeles, o dată a știut unde am plecat și nu i-a fost greu să mă găsească. Dar de cealaltă dată n-a știut cum nu știe acarul de la a treia gară. Puteam să fac prinsoare pe toți banii pe care-i aveam că n-o să mă găsească. Ce mai, parcă era vorba să caute un ac în carul cu fîn și cînd colo într-o bună zi numai ce-o văd apărînd, așa rece și netulburată de parcă n-ar fi trecut nici o zi de cînd nu m-a văzut și nici „bună ziua", nici „ce bine îmi pare că te văd", nici alte chestii dintr-astea, ci hodoronc-tronc : „Ar trebui să te bărbierești, căpitane, dacă vrei să știi părerea mea." Sau : „Vai în ce hal îți sînt pantalonii, căpitane..." Dom-le, ori despre cine o fi vorba,

eu zic că o chestie dintr-asta te scoate din papuci oricît de înțelept ai fi.

Căpitanul tăcu și ochii lui măturară marea pe care nu se vedea nimic. În noaptea aceea limpede puteai desluși perfect linia orizontului.

— Ei bine, de data asta am făcut eu ce-am făcut, i-am tras clapa și-am fugit de ea. Nu știe unde sînt și nu mă poate găsi, dar îți dau cuvîntul meu de onoare că nu m-ar mira deloc dacă aș zări-o acum vîslind către noi într-o pirogă — și tot elegantă și pusă la punct, altfel e o lady cînd te uiți la ea, asta trebuie s-o recunosc, ce-i al ei e-al ei — și unde nu mi ți se urcă la bord și-mi zice așa netam-nesam „Ce tutun prost și împuțit fumezi, căpitane ? Doar știi bine că eu nu suport altceva decît Player's Navy Cut". D-aia am eu nervii pe care îi am. Și dacă ar fi să o spunem p-a dreaptă, de-aicea mi se stîrnește și dispepsia. Mi-aduc aminte că o dată m-am dus la un doctor din Singapore, de care zicea toată lumea că-i grozav, și ăla tot scria o mulțime de minuni într-un registru, știi dumneata mai bine cum fac doctorii, și în dreptul meu a pus și o cruce. Ei bine, chestia asta m-a cam speriat. Ce zic, mi-a dat așa un fior și l-am întrebat : „Nu vă supărați, dom'le doctor, zic, dar ce înseamnă crucea aia ?" „A, zice, totdeauna pun o cruce în dreptul pacientului în cazul căruia am motive să bănuiesc necazuri domestice." „Aha, înțeleg, zic, și chiar că ați nimerit-o în plin,

dom'le doctor. Despre mine chiar că se poate zice că-mi port crucea." Deștept băiat doctorul ăsta, dar nu mi-a făcut mare lucru la dispepsia mea.

— Domnule căpitan, și Socrate a avut același gen de necazuri, dar n-am auzit că i-ar fi afectat digestia.

— Ăla cine mai e ?

— Era un om cinstit.

— Fac prinsoare că nu i-a slujit la mare lucru.

— Într-un fel cam ai dreptate.

— Mde, eu unu zic că trebuie să iei lucrurile așa cum sînt, fiindcă dacă faci prea multe nazuri n-ajungi nicăieri.

Saunders rîse în sinea lui. Pentru genul lui de umor era un mare amuzament să și-l închipuie pe nemernicul ăsta josnic și lipsit de orice scrupul murind de frica nevestii. Era într-adevăr triumful spiritului asupra materiei. Începu să se întrebe cum o fi arătînd această femie.

— Ei, și-ți spuneam despre Fred Blake, reluă căpitanul după ce se întrerupse ca să-și reaprindă pipa. Păi, cum ziceam, mă aflam la barul ăla. Le zic bună seara la vreo doi băieți, așa de prietenie, să zic, mă înțelegi, și ei îmi zic bună seara și întorc capul într-o parte. Parcă îi și auzeai zicîndu-și în sinea lor : „Uite-l iar pe bagabontul ăla cum cerșește un gît de băutură, dar să fiu al dracului dacă o să bea pe banii mei". Așa că, doctore, nu trebuie să te miri că eram într-un hal de

abătut ce nu-ți poți închipui. Dom'le, și umilință, ce mai, pentru un om care se cheamă că a avut și el situații bune, care va să zică e groaznic ce zgîrcit poate să ajungă omul cu banii lui dacă știe că ție îți fluieră vîntul prin buzunare. Patronul s-a uitat urît la mine și o clipă mi s-a părut că poate o să mă întrebe ce-aș vrea să beau, dar pe urmă cînd o să zic că mai aștept nițel o să-mi zică că mai bine stau afară. Am intrat în vorbă cu vreo doi băieți pe care nu-i cunoșteam dar n-aș zice c-au fost chiar așa încîntați. Am mai făcut și eu un banc, două acolo, dar n-a rîs nimeni și mi-au dat să înțeleg că-i deranjez că m-am băgat în vorbă. Și pe urmă am văzut că intră un tip pe care-l cunoșteam. Un barosan dintr-ăia de li se zice în Australia „malaci". Îl cheamă Ryan. Un individ de care trebuie să te păzești și cu care e mai înțelept să fii în relații bune decît rele... A fost băgat prin politică ceva și întotdeauna s-a scăldat în gologani. Odată mi-a împrumutat și mie cinci șilingi. Ei bine, eu mi-am zis c-o să se facă că nu mă vede. Așa că m-am făcut și eu că nu-l recunosc și i-am dat înainte cu vorba. Dar cu coada ochiului mă tot uitam la el. Ăsta a aruncat o privire în jur și pe urmă a venit glonț la mine : „Bună seara, căpitane !" zice el — așa, prietenos. Cum ți-a mai mers în ultima vreme ?" „Mizerabil", zic eu. „Tot mai cauți de lucru ?" „Da", zic. „Ce bei ?", zice el.

Am băut o bere și a băut și el una. Am simțit așa că parcă-mi salvează viața. Dar

știi, doctore, eu nu prea sînt omul care să cred în minuni. Avusesem mare, mare nevoie de berea aia, dar pe de altă parte știam bine, cum te văd și cum mă vezi, că Ryan nu mi-o dăduse el chiar așa de pomană. Și, știi, e un tip dintr-ăla așa deschis și gălăgios, te bate tare pe spinare și rîde de orice glumă faci, de-ai zice că se sparge de veselie și te mai întreabă : „Hei, da' unde te-ai ascuns pînă acum că nu te-am mai văzut ?" și „Cocoana mea e o femeiușcă simpatică de tot și ar trebui să vii să-mi vezi copilașii", și alte chestii dintr-astea. Dar tot timpul ăsta nu te scapă din ochi și privirile lui parcă te străpung. Îi păcălește în felul ăsta mai pe toți. „A, bătrînul Ryan — bun băiat", zic ei. Să știi, doctore că n-am eu prea multe păcate și în orice caz prostia nu e păcatul meu. Pe mine nu mă prinzi așa ușor în cursă, și tot timpul cît îmi sorbeam halba îmi ziceam în sinea mea : „Ei, acuma, băiete, fii cu ochii-n zece că ăsta vrea să-ți ceară ceva", dar firește că nu m-am dat de gol. I-am zis vreo două povești marinărești dintr-astea de-ale noastre și el hohotea de-ai fi zis că moare de rîs. „Ești tare, căpitane", zise el. „Un diavol, asta ești, ce mai ! Ia soarbe-ți halba aia pînă la fund să mai bem un rînd. Îmi place la nebunie să te aud vorbind, te-aș putea asculta pînă în zori."

Ei bine, mi-am terminat halba și am văzut că tocmai dădea să mai comande un rînd : „Uite ce e, Bill", zice el. De fapt pe mine mă cheamă Tom, dar nu i-am zis nimic. Am înțeles oarecum că încerca să se dea bine pe lîngă mine. „Uite ce e, Bill — zice el — aicea parcă prea mișună gorobeții prin preajmă, nici nu ne auzim ce spunem și niciodată nu poți să știi cine trage cu urechea. Uite ce facem", zice el. Și mai întîi îl strigă pe patron și-i zice : „Hei, George, ia trage-te tu un pic încoace", și ăla vine trap-trap la el. „Uite, mă George, eu și cu prietenul meu vreau să stăm nițel așa singuri să mai sporovăim despre vremurile de demult. Ce-i cu camera aia a ta ?" „Biroul meu ? E liber, puteți să mergeți acolo dacă vreți, sînteți bineveniți." „Ama băiat ! Și ne mai aduci un rînd de bere."

Ei bine, ne sucim după colț și intrăm în biroul lui George care ne aduce chiar el halbele. În persoană, dom'le, și încă se mai și apleacă în fața mea. Da, dom'le ! Și pe urmă George iese și Ryan zăvorăște ușa în urma lui și se uită la fereastră să vadă dacă e bine închisă. Chipurile nu poate suferi curentul. Nu prea știam eu bine ce urmărește și m-am gîndit că poate e mai bine să dau cărțile pe față cu el din capul locului. „Uite ce e, Ryan — zic —, te rog să mă ierți pentru ăia cinci șilingi pe care mi i-ai împrumutat. Mi-au tot stat pe creier de atunci, dar adevărul este că abia am avut din ce să-mi duc zilele de atunci încoace." „Dă-i încolo de bani ! zice. Parcă ce înseamnă cinci șilingi ? Eu știu că ești cinstit. Da, Bill, ești un tip tare. Ce rost mai are să aibă omul bani dacă nu-i poate împrumuta unui ortac cînd e ăla strîns cu ușa ?" „Adevărat, Ryan, așa aș face și eu cu tine", zic

eu, cîntîndu-i în strună. Cine ne-ar fi auzit ar fi zis că ne avem ca frații.

Căpitanul Nichols chicoti amintindu-și de scena pe care o jucaseră. Își savura propria josnicie cu încîntarea unui mare artist.

— „Noroc și la mulți ani", zic. Și ne-am băut amîndoi halbele și el a început : „Ei, uite ce este, Bill — zice el, ștergîndu-se la gură cu dosul mîinii —, te-am dat în verificare. Marinar bun și priceput, nu ?" „Mai bun ca toți", zic. „Dacă n-ai slujbă de atîta vreme bănuiesc că e mai mult vorba de ghinion decît de nepricepere". „Adevărat", zic. „Ei bine, am să-ți fac o surpriză, Bill, zice el. O să-ți ofer chiar eu o slujbă." „O primesc — zic —, ori despre ce-o fi vorba." „Asta-i muzica ce-mi place, zice Ryan. Știam eu că mă pot bizui pe tine." „Ei, despre ce este vorba ?" îl întreb.

Se uită bine la mine și cu toate că-mi zîmbea de parcă aș fi fost fratele pe care îl pierdu-se de mult și de parcă m-ar fi iubit mai mult ca pe mă-sa, chipurile, de fapt mă scruta al dracului cu privirea. M-am prins eu îndată că chestia e nasoală. „Ești în stare să-ți ții gura ?", mă întreabă. „Ca o stridie", îi zic. „Așa merge, zice. Ei ce-ai zice, de pildă, dacă ai lua un lugher micuț și curățel de pescuit perle, un keci dintr-ăla de care au ei în insula Thursday și la Port Darwin, și-ai face așa o croazieră de vreo cîteva luni printre insule ?" „Sună frumos", zic eu. „Ei, asta-i treaba." „Ceva negoț ?", întreb. „Nu, călătorie de plăcere."

Căpitanul Nichols chicoti :

— Era să-i rîd în față cînd mi-a trîntit chestia asta, dar omul trebuie să aibă grijă în viață, că sînt o groază de oameni care n-au pic de umor, așa că și eu mi-am luat o mutră gravă, de parcă eram judecător, ce mai, și el iar s-a uitat la mine și nu mi-a fost greu să înțeleg că tipul îți poate face figuri urîte de tot dacă îl scoți din pepeni. „Uite despre ce e vorba, îmi zice Ryan. E un june pe care-l cunosc și care s-a spetit muncind. Taică-su e vechi prieten de-al meu și-i fac serviciul ăsta așa ca să mă dau bine pe lîngă el, înțelegi ? Omul e bine înfipt, are spate, vorba aia, și pile mari în dreapta și în stînga."

A mai supt din halbă. Eu nu-l scăpam din ochi, dar nu ziceam o vorbuliță. „Bătrînul e tulburat rău din cauza lui fi-su ; e singurul băiat, înțelegi ? Mde, parcă eu nu sînt la fel cînd e vorba de puștii mei ? Dacă pe unul din ei îl doare degetul mare de la picior eu nu mă mai pot gîndi la nimic altceva toată ziua." „Nu e nevoie să-mi spui — zic —, că am și eu o fată." „Singurul copil ?" Am încuviințat din cap. „Mare lucru și copiii, dom'le, zice. Nu există un lucru s-aducă mai multă fericire în viața omului !" „În privința asta ai dreptate." „Întotdeauna a fost cam firav junele asta", zice Ryan clătinînd din cap. Are ceva la bojoci. Doctorii zic că cel mai bun lucru pe care l-ar putea face ar fi să se plimbe o vreme cu o corabie să ia aer curat. Ei bine, lui tată-su nu prea i-a plăcut gîndul că să umble

cu un vapor vechi și-a auzit de keciul ăsta de care-ți spuneam că și l-a cumpărat. Dom'le, înțelegi, în felul ăsta nu mai ești legat de mîini și de picioare și poți să mergi unde vrei. El așa vrea ca băiatul lui să aibă o viață ușoară și plăcută, adică vreau să-ți spun că n-o să trebuiască să te grăbești. Navighezi numai cînd e vreme bună și pe urmă cînd ajungi la vreo insulă pe care ți se pare că ai putea zăbovi nițel, păi ancorezi și stai pur și simplu acolo. Sînt zeci și zeci de insule dintr-astea între Australia și China, după cîte aud." „Chiar mii", îi zic. „Ei, și junele trebuie să stea liniștit. Adică asta e lucrul cel mai principal. Taică-su vrea ca să-l ții cît mai departe de locuri dintr-alea pe unde umblă mulți oameni, ca să zic așa." „E-n regulă, zic eu cu o privire la fel de nevinovată ca a unui nou născut. Și cam cîtă vreme?" „Păi n-aș prea ști să-ți spun așa fix, zise Ryan. Totul atîrnă de sănătatea băiatului. Vreo două, trei luni poate, cine știe, un an, să zicem." „Aha, înțeleg, zic. Și mie ce-mi iese din chestia asta?" „Păi două sute de lire cînd ți se urcă pasagerul pe bord și două sute de lire cînd te întorci." „Hai zi și tu cinci sute acu pe loc și batem laba", zic. Ryan nu zice nimic dar se uită chiorîș la mine și numa' ce-și arată puțin colții. Doamne, frumos mai era! Ei bine, dacă am eu ceva la viață mea, apăi am tact. Se cheamă că dacă vroia tipul îmi făcea viața destul de puturoasă. Știam eu chestia asta și aveam parcă și un fel de cui în inimă că, dacă

nu bag bine de seamă, chiar c-o să aibă chef să mă facă să joc ca ursul pe tingirea încinsă. Așa că am dat pur și simplu din umeri, ca și cum nu mi-ar fi păsat cine știe ce și am rîs: „Ei bine, nu sînt eu omul căruia să-i pese de bani, zic. Pentru mine banii nu fac nici două parale și nici n-au făcut vreodată. Dacă țineam la bani, he-he, azi eram unul din ăi mai bogați oameni din Australia. Primesc cît îmi zici. Fac orice ca să fiu de folos unui prieten." „Ești băiat bun, Bill, ca întotdeauna", zice Ryan. „Și unde-i vasu'ăla acuma? Aș vrea să-l văd și eu cam cum arată." „A, e în perfectă stare, nu-ți fă probleme. L-a cumpărat mai zilele trecute un prieten de-al meu din insula Thursday ca să-l vîndă. E în mare formă. Dar nu e aici la Sydney. E ceva mai sus pe coastă." „Și echipajul?" „Negri din strîmtoarea Torres. Ei au adus corabia încoace. N-ai altă grijă decît să te urci pe bord și s-o pornești." „Și cînd ai vrea să pornesc?" „Acum." „Chiar acum? m-am speriat. Nu cumva chiar astă-seară?" „Ba da, astă-seară. Am o mașină care ne așteaptă la colțul străzii. Te conduc pînă la locul unde e ancorat keciul." „Dar de ce atîta grabă?" întreb eu zîmbind, dar aruncîndu-i o privire din care să înțeleagă că mie nu prea îmi miroase bine toată afacerea. „Tăticu lu' junele ăsta e mare om de afaceri și el numai așa tratează lucrurile." „Face politică?" întreb eu, fiindcă oarecum începusem să leg firele între ele, ca să zic așa. „Aiurea", îmi răspunse Ryan. „Bine, omule, dar sînt și eu însurat, gospodar,

vorba aia. Dacă plec așa dintr-o dată fără să zic o vorbuliță nimănui baba mea o să înceapă să întrebe de mine în dreapta și-n stînga. O să vrea să știe unde sînt și cînd o să vadă că nu găsește pe nimeni care să-i spună ceva te pomeni că se duce la poliție.“

Cînd am zis chestia asta o dată m-a străfulgerat cu privirea. Am știut eu că n-o să-i prea placă ideea că s-ar putea duce ea la poliție. Am continuat: „O să pară cam suspect să dispară așa dintr-o dată un ofițer de marină. Adică vreau să zic nu e ca și cînd ar fi vorba de un negru ori de un havaian. Bineînțeles că habar n-am dacă cineva ar fi interesat să-și vîre nasu'n chestia asta. Dar sînt tot felul de băgăreți, oricum, pe ici, pe colo, mai ales acum că se apropie și alegerile.“

În sinea mea n-am putut să nu-mi zic c-am nimerit-o în plin cu chestia asta cu alegerile, dar el nu s-a scăpat neam. Fața aia mare și urîtă a lui parcă era un zid orb. „Am să mă duc eu să vorbesc cu ea“, zice.

Acum aveam și eu cărțile în mînă, se cheamă, și n-aveam să las șansa să-mi scape așa ușor printre degete. „Atunci spune-i că primul ofițer al unui vapor și-a frînt gîtul tocmai cînd trebuia să plece vasul și m-au angajat la repezeală pe mine, așa că n-am mai avut timp să trec pe-acasă, și că o să-i scriu eu de la Cape Town.“ „Bună vorbă“, zice. „Și dacă începe cumva să facă gît, ceva, dă-i un bilet pînă la Cape Town și-o hîrtie de cinci lire. Cred că nu-i o rugăminte prea mare.“

Ryan a rîs, așa pe bune, și-a zis că așa o să facă.

Și-a supt berea și mi-am terminat și eu halba. „Ei, acuma, zice, dacă ești gata, putem să ne urnim din loc.“ S-a uitat la ceas și a adăugat: „Ne întîlnim peste o jumătate de oră la colțul străzii Market. Eu trec cu mașina și tu sari direct în ea. Acum ieși tu primul. Da' nu e nevoie să mai treci pe la bar. E o ușă la capătul coridorului ăstuia. O deschizi și dai direct în stradă.“ „În regulă“, zic, și-mi iau pălăria. „A, mai vroiam să-ți mai zic o chestie, face el, tocmai cînd ieșeam. Și asta ține și acum și pentru mai tîrziu. Dacă nu vrei să te trezești cu un cuțit între coaste sau un plumb în mațe, ar fi mai bine să nu încerci să umbli cu nici un fel de mișmașuri. Ai băgat la cutiuță?“ Așa, de vorbit, mi-a vorbit destul de plăcut, dar nici eu nu sînt copil de țîță, așa că m-am prins că le zice pe bune. „N-ai nici o frică — zic —, cînd omul se poartă cu mine ca un gentleman și eu mă port la fel.“ Și pe urmă am adăugat așa, în treacăt: „Bănuiesc că junele e pe bord, nu?“ „Nu încă, vine mai tîrziu.“

Am ieșit și am dat în stradă. Am mers pînă la locul de care îmi zisese. Era doar la vreo sută-două de pași de-acolo. Mi-am zis în sinea mea că dacă mi-a cerut să-l aștept o jumătate de oră înseamnă că trebuie să se ducă la cineva și să raporteze ce s-a întîmplat. Mi-a fost greu să nu mă gîndesc ce-ar zice poliția dacă aș anunța-o că se pune la cale o treabă mai ciudată și că poate nu le-ar fi degeaba oste-

neala dacă s-ar ține după mașina aia și s-ar uita nițel la corabie. Dar pe urmă m-am răzgîndit, zicîndu-mi că poate n-ar merita osteneala din partea *mea*. E foarte frumos să-ți faci datoria de cetățean și mie îmi place să fiu bun cu copoii, așa cum îi place oricui, dar pe de altă parte mare bucurie n-ar fi fost să mă trezesc cu un cuțit în burtă ca răsplată. Și oricum de la poliție patru sute de lire n-aveam cum să scot. Așa că poate într-un fel era mai cușer să nu încerc nici un fel de șmecherii și fente cu Ryan, fiindcă tocmai am dat cu ochii de un cetățean pe partea ailaltă a străzii care stătea în umbră cu aerul că nu prea vrea să-l vadă nimeni, și nu știu cum, da' mie mi s-a părut că mă cam supraveghează. Am traversat ca să mă uit nițel la el, dar cînd m-a văzut că mă apropii s-a îndepărtat și pe urmă cînd am trecut iarăși strada s-a întors și s-a așezat tocmai unde fusese mai înainte. Nostim. A dracului de nostimă toată treaba. Chestia care mă cam rîcîia era că Ryan nu-mi dovedise mai multă încredere. Eu zic că dacă e vorba să-l bagi pe un tip într-un secret de-al tău, atunci trebuie să te încrezi pînă la capăt. Adică vreau să zic să mă înțelegi bine că pe mine nu mă speria că era treaba așa ciudată. Slavă Domnului, că la viața mea am văzut o groază de lucruri ciudate și le-am luat și eu exact așa cum au fost.

Saunders zîmbi. Începea să-l înțeleagă pe Căpitanul Nichols. Era un om căruia obișnuința banală a vieții cinstite de fiecare zi i se părea nițel cam monotonă. Avea nevoie de un

pic de nelegiuire ca un fel de condiment ca să-i contrabalanseze deprimarea pe care i-o aducea dispepsia. Atunci sîngele i se mișca mai repede, se simțea mai bine cu sănătatea, și cînd își băga degetele într-o afacere necinstită virilitatea îi sporea. Atunci trebuia să-și exercite toată ascuțimea spiritului ca să se ferească de rău, ceea ce-i alunga gîndurile de la întregul proces al digestiei sale lamentabile. Dacă medicul nu manifesta prea multă căldură sufletească față de alții, în schimb compensa această lipsă printr-o îngăduință neobișnuită. I se părea că nu e treaba lui nici să laude nici să condamne. Era în stare să deosebească un sfînt de un bandit, dar faptul că-l recunoștea și pe unul și pe celălalt nu implica nimic altceva decît o detașare glacială.

— Ei, și aproape că nu mă puteam ține de rîs, continuă căpitanul, gîndindu-mă cum stau acolo și cum pornesc într-o croazieră fără să am măcar un rînd de haine de schimb, unelte de bărbierit sau periuța de dinți. Zău așa, nu-i ușor să găsești mulți oameni care să fie gata oricînd să pornească astfel fără să le pese!

— Asta cam așa e, încuviință doctorul.

— Și pe urmă m-am gîndit la mutra pe care o s-o facă baba mea cînd o să-i zică Ryan că am ridicat ancora. Parcă o și vedeam pornind spre Cape Town cu primul vapor. Dar n-o să mă mai găsească. De data asta chiar că i-am scăpat din gheare. Cui i-ar fi trecut prin cap c-o să se întîmple una ca asta tocmai cînd ziceam că n-o mai suport nici o zi măcar. Da-

că n-a fost o adevărată mană cerească, zău că nu știu ce-a fost.

— Nepătrunse sînt Căile Domnului.

— Ei, ce, parcă eu nu știu? Am fost crescut de baptiști. „Nici măcar o vrabie n-o să cadă din zbor...“, știi dumneata cum e parabola aia. Și eu unul am văzut-o adeverindu-se de nu știu cîte ori. Și pe urmă după ce am așteptat acolo o vreme, o juma' de oră bună, a venit o mașină și s-a oprit chiar lîngă mine. „Sări înăuntru“, mi-a zis Ryan, și i-a și dat bice. Drumurile din jurul Sydney-ului sînt al dracului de proaste și am început să săltăm prin hîrtoape ca un dop pe valuri. Însă el conducea cît putea de repede. „Dar cu proviziile și alte chestii dintr-astea cum stăm?“, îl întreb eu. „E toate pe bord, zice. Aveți destul ca să vă ajungă pe trei luni.“

Nu știam încotro merge. Era beznă și nu vedeam nimic; cred că era cam spre miezul nopții. „Am ajuns, zice el deodată, și oprește. Dă-te jos.“ Mă dau jos și el după mine. Stinge luminile la mașină. Mi-am dat seama că sîntem în apropierea mării, dar nu vedeam nici la un metru în față. Avea el o lanternă. „Te ții după mine, zice. Și bagă bine de seamă pe unde mergi.“

Am avut ceva drum de străbătut. Era un fel de potecă. Sînt eu destul de ager la picior, dar tot era să mă dau peste cap de vreo două-trei ori. „Nostim ar fi să-mi frîng gîtul sau vreun picior pe-aici“, îmi ziceam. M-am bucurat strașnic cînd am ajuns la capătul povîrnișului și am simțit sub picioare plaja. Se

vedea apa, dar altceva nimic. Ryan a fluierat. Cineva din larg a strigat dar nu prea tare, dacă înțelegi ce vreau să-ți zic, și Ryan a aprins lanterna ca să arate unde e. Pe urmă am auzit plescăitul vîslelor și peste vreo două minute doi negri au adus barca la țărm. Ryan și cu mine ne-am urcat și vîslașii au pornit iar în larg. Dacă aș fi avut douăzeci de lire la mine tot n-aș fi făcut prinsoare că mai am vreo șansă să revăd Australia. Australia Felix, zic ăia — zexe! Au vîslit ăștia cam vreo zece minute, să zic așa, și am ajuns în coasta vasului. „Ei, ce zici de lugherul ăsta?“, mă întrebă Ryan de îndată ce ne-am urcat la bord. „Nu văd mare lucru acum. Îți spun eu mai mult dimineața“, zic. „Dimineața trebuie să fiți departe în larg“, zice Ryan. „Da' cînd vine bietul băiețandrul ăla bolnav?“, întreb. „Trebuie să pice dintr-un moment într-altul. Du-te jos în cabină, aprinde lampa și fă o mică inspecție. O să bem și o sticlă de bere. Ia chibriturile astea.“ „E în regulă“, zic, și am început să cobor.

De văzut nu vedeam mare lucru, dar din instinct știam eu să mă descurc. Și nici n-am coborît chiar așa de iute încît să nu arunc o privire îndărăt. M-am prins că pune la cale ceva. L-am văzut că face niște semnale cu lanterna. „Oho, mi-am zis în sinea mea, cineva se uită încoace.“ Dar dacă era vorba de cineva de pe țărm sau de pe mare n-aș ști să zic. Pe urmă s-a coborît și Ryan și eu am aruncat o privire în jur. A scos de undeva o sticlă de

bere pentru el și una pentru mine. „Curînd o să răsară luna, zice. Și s-a stîrnit și un vînticel tocmai potrivit." „Pornim chiar acum, momentan ?" zic. „Cu cît mai curînd cu atît mai bine, după ce vine băiatul la bord, și pe urmă cap compas și dă-i bice. Ai înțeles ?" „Ascultă, Ryan, dar n-am la mine nici măcar aparatul de ras." „Nu-i nimic, Bill. Îți lași barbă. Așa e ordinele. Nu debarcați nicăieri pînă cînd nu ajungeți în Noua Guinee. Dacă vrei să cobori pe țărm la Merauke ai voie." „Aha, fiindcă e colonie olandeză ?", întreb, și el dă din cap. Eu îi zic : „Fii atent, Ryan. Doar știi și tu că nu m-a înțărcat mama abia ieri-alaltăieri. Și nici să-mi pun stavilă gîndurilor nu pot, nu ? Ce rost are să te joci de-a baba oarba cu mine ? De ce nu trîntești dracului cărțile pe masă să-mi spui și mie despre ce e vorba ?" „Ei, bătrîne, zice el așa prietenos, chipurile, tu bea-ți acolo berea și lasă-te de întrebări. Eu știu că nu poți să nu te gîndești, dar treaba e că trebuie să crezi ce ți se spune și-atîta tot, pentru că altfel jur pe ăl de sus că-ți scot chiar eu ochii din cap, cum te văd și cum mă vezi." „Ei da, acuma îmi place că mi-ai spus-o p-a dreaptă", zic eu rîzînd. „Să fie într-un ceas bun", zice el ciocnind cu mine. A tras o dușcă bună și eu la fel. „Mai avem dintr-astea ?" „Destule ca să vă ajungă o vreme. Știu că nu ești chiar sugativă. Dacă n-aș fi știut asta nu-ți dădeam slujba." „Da, așa e, zic. Îmi place cîte un strop de bere din cînd în cînd, dar știu să mă opresc. Și cu banii cum

rămîne ? „Îi am aici. Ți-i dau înainte de a pleca."

Ei, și ne-am așezat să mai trăncănim despre cutare și cutare, l-am întrebat că ce fel de echipaj avem și alte chestii dintr-astea, multe, și el m-a întrebat dacă o să-mi fie greu să pornesc la drum noaptea, și eu am zis că nu, că pot să manevrez vasul și cu ochii închiși, și pe urmă deodată am auzit un zgomot. Am și eu auzul destul de fin, ce dracu', și nu pierd mai nici un sunet din ce aud. „Se aude o barcă apropiindu-se", zic. „Păi era și timpul, zice. Doar trebuie să mă întorc și eu astă-seară la nevastă și la copilaș." „Poate ar fi mai bine să urcăm pe punte", zic. „Nu e nevoie cîtuși de puțin." „Bine, am înțeles", zic.

Așa că rămaserăm amîndoi acolo și ascultarăm. Părea să fie o barcă de salvare. S-a apropiat și s-a lovit de coasta lugherului. Pe urmă cineva a urcat pe punte, apoi a coborît scara tambuchiului. Era îmbrăcat elegant, costum albastru lucios, guler scrobit și cravată, pantofi maro. Arăta cu totul altfel decît acum. „Ți-l prezint pe Fred", zice Ryan, uitîndu-se cu subînțeles la mine. „Fred Blake", zice tînărul. Ryan adaugă : „Dînsul e Căpitanul Nichols, marinar de primă mînă. N-ai probleme cu el."

Băiatul s-a uitat la mine și eu l-am măsurat din cap pînă-n picioare. Mai întîi și-ntîi că nu părea exact firav, ca să zic așa, dimpotrivă, pocnea de sănătate. Dar cam nervos și agitat. Dacă mă întrebai îți ziceam că pare speriat de bombe. „Ce ghinion pe dumneata

să ţi se macine plămînii aşa, zic eu, ca să fiu amabil, chipurile. Dar lasă că aerul de mare te înzdrăveneşte cît ai bate din palme, crede-mă. Nu există leac mai bun pentru sănătatea unui tînăr decît o croazieră pe ocean."

În viaţa mea n-am văzut un om să se facă roşu ca sfecla mai repede decît el. Ryan s-a uitat la el şi s-a uitat la mine şi pe urmă a rîs. Pe urmă a zis că iese cu banii la zar şi c-o ia din loc. Avea banii în chimir şi i-a scos de-acolo şi mi i-a numărat, două sute de lire de aur. Eu unu nu mai văzusem aur de cînd era bunica fată. Numa' prin bănci era. Şi mi-a trăsnit prin cap că oricine o fi fost ăla de vroia să-l trimită la plimbare pe băiatul ăsta, trebuie să fi fost ceva grangur nu glumă. „Dă-mi şi chimirul, Ryan, ca aldămaş, zic eu, că n-am cum să ţin atîta nămol de bani risipiţi pe ici şi pe colo." „Bine, e în regulă, zice el, ia şi chimirul. Ei, şi-acum, drum bun."

Şi pînă s-apuc să zic eu o vorbă ieşise din cabină, încălecase copastia şi parcă se şi îndepărtase. Ai naibii, n-avuseseră chef să-mi dea prilejul să văd cine e în barcă.

— Şi pe urmă ce s-a întîmplat ?

— Păi, am pus banii la loc în chimir şi m-am încins cu el.

— Dar trebuie să fi fost foarte greu, nu ?

— Cînd am ajuns la Merauke ne-am cumpărat două cutii şi eu mi-am ascuns banii mei aşa ca să nu ştie nimeni unde sînt. Dar dacă or merge lucrurile tot aşa, curînd o să pot să port la mine ce a mai rămas din ei fără să-i simt.

— Adică ce vrei să spui ?

— Păi, la început am pornit-o în sus de-a lungul coastei, ne-am ţinut prin golful Bank, fireşte, că era vreme frumoasă şi marea liniştită, tot ce vrei. Aşa că i-am zis puştiului : „Ce-ai zice de-o partidă de cribbage ?" Înţelegi, doctore, trebuia să facem şi noi să treacă timpul cumva şi ştiam că are şi el ceva bănişori, vorba aia. Nu vedeam nici un motiv ca să nu mă înfrupt şi eu din ei. Joc cribbage de-o viaţă întreagă şi ziceam c-o să-mi meargă strună. Dar nu ştiu cum parcă a intrat dracu' în cărţile alea. Înţelegi dumneata, n-am cîştigat în nici o zi de cînd am plecat de la Sydney. Am pierdut vreo şaptezeci de lire, zău aşa. Şi nici nu s-ar zice că ar juca cine ştie ce bine. Are însă un noroc, dom'le, de-ţi vine pur şi simplu rău.

— Poate că joacă mai bine decît ţi se pare dumitale.

— Pe dracu' ! Doar mă pricep la cribbage : ce nu ştiu eu înseamnă că nu merită să ştii. Adică ce crezi, că riscam eu să-l provoc dacă nu ştiam atîta lucru ? Nu, dom'le, e vorba de baftă, şi bafta nu poate să ţină aşa la nesfîrşit. Trebuie să se mai schimbe din cînd în cînd şi atunci o să-i iau înapoi tot ce-am pierdut şi-l curăţ şi de restul gologanilor pe care îi mai are. E enervant, fireşte, dar nu e chiar de spaimă.

— Dar ţi-a spus ceva despre el şi povestea lui ?

— Nici o vorbă. Însă am mai legat și eu una de alta și cred că m-am cam prins care-i toată tărășenia.

— Aha !

— Dacă n-o fi ceva politică la mijloc, să-mi zici mie Cuțu. Dacă nu era vorba de politică nu se amestecа Ryan în treaba asta. În statul New South Wales guvernul se cam clatină. Mai atîrnă doar de-un fir de păr. Dacă se iscă vreun scandal ceva, zboară și mîine. Oricum, e vorba să se țină alegeri în curînd. Ei cred c-o să vină iar la putere, dar părerea mea e că șansele îs cam împărțite și bănuiesc că le-o fi dat și lor prin cap că nu pot să riște. Nu m-ar mira deloc ca Fred să fie băiatul vreunui ștab mare, ceva.

— Adică vrei să spui premier sau ministru ? E vreun ministru pe care îl cheamă Blake ?

— Dar nici pe el nu-l cheamă Blake, cum nu mă cheamă nici pe mine. Sigur, sigur, e vorba de unul din miniștri, și Fred trebuie să fie fiul sau nepotul lui, cum te văd și cum mă vezi. Că-i laie, că-i bălaie, dacă iese treaba la iveală, ștabul își pierde postul și părerea mea este că ei așa și-au zis : că n-ar strica să-l țină pe Fred mai departe de casă vreo cîteva luni.

— Dar ce crezi c-o fi făcut ?

— După părerea mea un omor.

— Bine, dar e grozav de tînăr.

— Nu destul ca să nu-l spînzure.

XII

—HEI, DAR ASTA CE MAI E ? strigă deodată căpitanul. Parcă se apropie o barcă.

Într-adevăr, Nichols avea auzul fin, pentru că Dr. Saunders nu percepea nici un sunet. Căpitanul scrută întunericul. Îl apucă pe doctor de braț și ridicîndu-se fără un zgomot se strecură în cabină. Se întoarse peste un minut și doctorul văzu că are un revolver în mînă.

— Nu strică niciodată să-ți iei măsuri de apărare, zise căpitanul.

Acum în sfîrșit doctorul desluși un zgomot slab de vîsle care scîrțîiau în furcheții ruginiți.

— E barca de salvare a goeletei, zise el.

— Știu eu că aia e, dar mă întreb ce-or fi vrînd. E cam tîrziu pentru o vizită de politețe.

Așteptară în tăcere cu auzul încordat către sunetele care se apropiau. Curînd nu numai că auziră plescăitul apei, dar văzură și conturul vag al bărcii, o momîie neagră pe fondul mării întunecate.

— Hei, strigă deodată Nichols. Barcă la babord.

— Dumneata ești, căpitane ? se auzi un glas de departe peste apă.

— Da, eu sînt. Ce doriți ?

Stătea în picioare la copastie cu revolverul în mînă. Australienii vîsliră înainte.

— Așteaptă pînă urc la bord, răspunse cel din barcă.

— Dar e destul de tîrziu, nu ? strigă Nichols.

Australienii îi spuseră vîslașului să se oprească.

— Dacă nu te superi, trezește-l pe doctor. Nu-mi place deloc cum arată japonezul meu. Mă tem că e pe ducă.

— Doctorul e aici. Acostați.

Bărcuța se apropie și Căpitanul Nichols, aplecîndu-se peste bord, văzu că australianul e singur în barcă, doar cu vîslașul negru.

— Vreți să vin la voi ? întrebă Saunders.

— Iertați-mă că vă deranjez, domnule doctor, dar mă tem că japonezului îi e rău de tot.

— Bine, vin. Stați numai să-mi iau ce-mi trebuie.

Coborî, împleticindu-se, scara tambuchiului și-și luă trusa de urgență. Încălecă parmaclîcul și coborî în barcă. Negrul începu să tragă cu nădejde la rame.

— Știți cum stau lucrurile, îi spuse australianul. Nu poți găsi chiar așa ușor scufundători, mai ales japonezi, și de fapt ăștia sînt singurii care merită angajați. În momentul de față nu e nici unul liber la Arus și dacă-l pierd pe ăsta se duce dracului toată afacerea. Adică vreau să spun că trebuie să iau iarăși drumul tocmai pînă la Yokohama și pe urmă chiar și ocolo am toate șansele să trebuiască să zăbovesc o lună pînă să-mi găsesc omul potrivit.

Căutătorii de perle zăceau pe unul din priciurile de jos din sala echipajului. Aerul era

greu și îmbîcsit și căldura îngrozitoare. Doi negri dormeau, și unul dintre ei, răsturnat pe spate, sforăia zgomotos. Un al treilea, șezînd pe vine lîngă bolnav, îl privea cu ochi lipsiți de orice expresie. Un felinar de vînt, atîrnat de o grindă, arunca o lumină slabă. Scufundătorul suferise un colaps. Era conștient, dar cînd se apropie doctorul de el nu se produse nici o schimbare în expresia ochilor lui orientali negri ca tăciunele. Ai fi zis că deja privesc spre eternitate și că nu pot fi tulburați de nimic trecător. Dr. Saunders îi luă pulsul și puse mîna pe fruntea brobonită de sudoare. Îi făcu o injecție. Rămase în picioare lîngă prici și privi meditativ trupul sleit.

— Să mergem sus să luăm puțin aer, zise el curînd. Porunciți-i negrului ăstuia să vină să ne spună dacă se produce vreo schimbare.

— E pierdut ? întrebă australianul, cînd ajunseră pe punte.

— Cam așa s-ar părea.

— Dumnezeule, ce ghinion pot să am !

Doctorul ricană fără zgomot. Australianul îl pofti să șadă. Noaptea era tăcută ca moartea. În apele liniștite se priveau stelele de la depărtările lor uriașe. Cei doi bărbați tăceau. Unii zic că e suficient să crezi cu destulă convingere un lucru ca el să se adeverească. Pentru japonezul acela care zăcea acolo, care murea acolo fără nici un fel de durere, nu era sfîrșitul, ci doar întoarcerea unei pagini noi ; știa — la fel de sigur cum știa că peste cîteva ore va răsări soarele — că nu va face decît să alunece dintr-o viață în alta. Karma, faptele

acestei vieți ca și ale tuturor celorlalte vieți prin care trecuse, avea să continue într-un fel sau altul ; și poate că, în istovirea lui, singura emoție care-i mai rămăsese era curiozitatea — fie înspăimîntată, fie amuzată — de a ști în ce stare se va renaște. Pe doctorul Saunders îl fură somnul. Îl trezi mîna unui negru care se lăsase grea pe umărul lui.

— Veniți repede.

Se revărsau zorile. Nu se crăpase încă de ziuă dar lumina stelelor scăzuse și cerul părea străbătut de strigoi. Coborî în sala echipajului. Japonezul era pe ducă. Ținea încă ochii deschiși, dar nu mai avea puls deloc și trupul căpătase răceala morții. Deodată se auzi un horcăit, nu prea puternic, ci potolit și împăciuitor, ca și manierele japonezilor, și omul muri. Cei doi negri care dormeau se treziseră, și unul din ei ședea pe marginea priciului, cu picioarele negre atîrnîndu-i în gol, pe cînd celălalt — de parcă ar fi vrut să se ascundă îndărătul unui adăpost de tot ceea ce se întîmpla atît de aproape de el — se chircise pe dușumea cu spatele la muribund, cu capul în mîini.

Cînd reveni doctorul pe punte și-i spuse căpitanului, acesta dădu din umeri :

— N-au rezistență, japonezii ăștia.

Între timp lumina zorilor începuse să se furișeze peste ape și primele raze ale soarelui așterneau deja nuanțe reci și gingașe pe pînza bine întinsă a mării.

— Ei, eu o să mă cam întorc pe vasul meu, zise doctorul. După cîte știu, căpitanul vrea să ridice ancora de îndată ce se luminează.

— Poate n-ar fi rău să luați totuși o gustare înainte de-a pleca. Trebuie să vă fie tare foame.

— Mde, nu mi-ar strica o ceașcă de ceai.

— Știți ce ? Am niște ouă pe care le țineam pentru japonezul ăla. Dar acum că n-o să mai aibă nevoie de ele, să facem niște ochiuri cu costiță.

Îl strigă pe bucătar și adăugă :

— Grozav mi-ar plăcea niște ochiuri cu costiță, zise el frecîndu-și mîinile. Cred că sînt încă destul de proaspete.

Bucătarul le aduse curînd, fierbinți și sfîrîind, împreună cu un ceainic și niște biscuiți.

— Dumnezeule, ce bine miros ! zise australianul. Vedeți dumneavoastră, ce lucru ciudat, nu mă plictisesc niciodată de ochiuri cu costiță. Acasă asta mănînc în fiecare zi. Uneori nevastă-mea îmi dă altceva, așa ca să mai facă o schimbare, dar nimic nu-mi place cum îmi plac ochiurile astea.

Dar cînd marinarul negru îl conducea pe Saunders înapoi la vasul *Fenton*, prin mintea doctorului umbla gîndul că moartea e un lucru mai ciudat chiar decît faptul că acest căpitan australian se dă în vînt după ochiuri cu costiță la micul dejun. Marea netedă strălucea ca oțelul lustruit. Avea culori pale și delicate ca budoarul unei marchize din secolul al XVIII-lea. Doctorului i se părea un lucru straniu că oamenii trebuie să moară. Era

ceva absurd în ideea că acest pescuitor de perle, moștenitor a nenumărate generații care se perindaseră, rezultatul unui proces complicat de evoluție, început încă de la formarea planetei, aici și acum — din pricina unei serii de accidente care-ți copleșeau imaginația — își găsea moartea în locul acesta pierdut și nelocuit.

Cînd doctorul ajunse la vas, Căpitanul Nichols se bărbierea, dar se întrerupse pentru a-l ajuta să urce pe punte.

— Ei, ce vești ai ?

— A murit.

— Așa mă temeam și eu c-o să se întîmple. Ce măsuri s-au luat pentru îngroparea lui ?

— Nu prea știu. N-am întrebat. Probabil c-o să-l arunce pur și simplu peste bord.

— Așa ca pe un cîine ?

— De ce nu ?

Căpitanul dădu semne de agitație exagerată, care îl surprinseră pe Dr. Saunders :

— Dar nu se poate ! În orice caz nu pe un vas britanic. Trebuie îngropat ca lumea. Adică vreau să spun că trebuie să i se facă slujba cuvenită și toate celelalte.

— Bine, dar trebuie să fi fost budist sau șintoist sau ceva în genul ăsta.

— Asta n-are nici o importanță. De mai bine de treizeci de ani umblu pe mări, încă de cînd eram copil, acuma sînt bărbat în toată firea și eu așa știu că dacă moare cineva pe un vas britanic trebuie să i se facă o înmormîntare englezească. Moartea îi aduce pe toți oamenii la un numitor comun, doctore, asta ar trebui s-o

știi dumneata mai bine ca noi, și într-un moment ca ăsta nu putem să-i reproșăm unui individ că e japonez sau negru sau macaronar sau mai știu eu ce. Hei, băieți, coborîți o barcă și ascultați bine ce vă zic. Grăbiți-vă că trebuie să mă duc și eu pînă la goeletă. Știi, doctore, cînd am văzut că nu te întorci atîta vreme, am zis că asta o să se întîmple. Tocmai de aceea mă bărbieream cînd ai venit.

— Dar ce ai de gînd să faci ?

— Mă duc să-i vorbesc căpitanului goeletei ăleia. Trebuie să facem ceea ce se cuvine. Trebuie să ne despărțim de japonezul ăla cum scrie la carte. Întotdeauna am avut grijă de chestia asta pe toate vasele pe care le-am comandat. Face o impresie strașnică asupra echipajului. Află astfel și marinarii la ce se pot aștepta dacă o fi să li se întîmple ceva.

Se coborî bărcuța și căpitanul porni în ea, un matelot fiind la vîsle. Fred Blake veni cu părul ciufulit, cu tenul curat și ochii albaștri, cu strălucirea lui primăvaratecă arăta ca un tînăr Bacchus dintr-un tablou venețian. Doctorul, istovit după o noapte în care dormise prea puțin, simți un junghi de pizmă pentru tinerețea lui insolentă.

— Ce-ți face pacientul, doctore ?

— A murit.

— Unii oameni au tot norocul de pe lume, nu-i asa ?

Dr. Saunders îl aruncă o privire aspră dar nu-i răspunse.

Curînd după aceea văzură bărcuța întorcîndu-se de la goeletă, dar fără Căpitanul Ni-

chols. Marinarul numit Utan vorbea bine englezește. Le aducea un mesaj, și anume că trebuie să se ducă toți acolo.

— La ce naiba ? întrebă Blake.

— Haide, vino, îi spuse doctorul.

Cei doi albi coborîră în barcă împreună cu ceilalți doi membri ai echipajului.

— Căpitanul zice că toată lumea, și băiatul chinez.

— Ah Kay, sări și tu în barcă, îi zise doctorul servitorului care ședea nepăsător pe punte cosîndu-și un nasture la pantaloni.

Ah Kay își lăsă treburile și cu zîmbetul său prietenos coborî ușurel în barcă. Vîsliră spre goeletă. Urcînd scara de frînghie, îl găsiră pe Căpitanul Nichols și pe cel australian așteptîndu-i.

— Căpitanul Atkinson e de acord cu mine că ar trebui să-i facem bietului japonez înmormîntarea cuvenită, zise Nichols, și întrucît n-are atîta experiență ca mine m-a rugat pe mine să oficiem ceremonia după toate canoanele.

— Adevărat, zise australianul.

— Nu este locul meu, asta o știu prea bine. Cînd se întîmplă un deces pe mare e rolul căpitanului să citească slujba cuvenită, dar întîmplător n-are o carte de rugăciuni la bord și nu știe cum trebuie să procedeze, așa cum nu știe canarul să gătească o friptură. N-am dreptate, căpitane ?

Australianul încuviință grav din cap.

— Dar credeam că ești baptist, zise doctorul.

— De obicei, zise Nichols, dar cînd e vorba de înmormîntări și alte treburi dintr-astea, întotdeauna am folosit cartea de rugăciuni și așa am să fac mereu și de-aci înainte. Acuma, căpitane, de îndată ce termină oamenii dumitale de lucru, îi aduni pe toți și ne-apucăm de treabă.

Australianul porni spre prova și se întoarse peste cîteva minute.

— Am impresia că tocmai termină de cusut sacul, zise căpitanul goeletei.

— Ce e bine cusut nu se mai desface, zise Nichols, nedumerindu-l oarecum pe doctor.

— Ce-ați zice să bem un păhărel cît așteptăm ?

— Încă nu, căpitane. După ce terminăm treaba. Întîi munca și apoi plăcerea.

Se apropie unul din marinarii goeletei și-i raportă căpitanului că a terminat.

— Bravo, foarte bine, zise Nichols. Haideți, băieți.

Era foarte ager și se ținea cît se poate de drept. Ochii lui mici de vulpoi scăpărau de încîntare și nerăbdare. Doctorul observă amuzat aerul de veselie potolită al căpitanului. Era limpede că savura din plin situația. Cu pași măsurați se îndreptară toți spre pupa. Echipajele celor două vase, alcătuite numai din negri, stăteau în picioare, unii cu lulelele în gură, iar vreo doi cu cîte un chiștoc de țigară lipit pe buzele groase. Pe puntea de comandă zăcea un balot care doctorului i se păru că nu-i mai mare decît un sac de copra.

Ba chiar și mai mic. Nici nu-ți venea să crezi că în el se află ceea ce fusese altădată un om.

— Sînteți toți aicea ? întrebă Căpitanul Nichols, uitîndu-se de jur împrejur. Gata cu fumatul. Respectați mortul.

Își stinseră lulelele și scuipară mucurile de țigară.

— Acum așezați-vă în cerc. Dumneata vii lîngă mine, căpitane. Fac treaba asta doar ca să fiu de folos, te rog să mă înțelegi, și n-aș vrea să crezi că nu știu că de fapt e rolul dumitale și nu al meu. Ei, sînteți gata cu toții?

Căpitanul Nichols ținea minte destul de sumar slujba de îngropăciune. Începu cu o rugăciune care datora foarte mult fanteziei lui, dar pe care o rosti cu glas tare de slujitor al bisericii. Limbajul era foarte înflorat și umflat. Încheie rostind răsunător : Amin.

— Ei, și-acum să cîntăm un imn. Se întoarse către negri : Ați făcut toți școala pe la misionari și vă rog să cîntați cu inimă. Să se audă pînă la Macassar. Haideți, haideți, cîntați toți. Înainte, soldați ai creștinității, înainte ca la război !

Căpitanul izbucni într-un cîntec gutural și fals dar cîntă cu multă fervoare și curînd după ce începuse îl susținură și echipajele celor două vase. Marinarii cîntau cu intensitate, cu glasurile lor ample și profunde, și sunetele străbăteau marea tihnită. Era un imn pe care îl învățaseră cu toții în țările lor de baștină și-l știau în întregime pe dinafară ; dar datorită pronunțării lor nedeprinse cu engleza, cu intonații ciudate, căpăta un mister straniu încît nu mai era deloc un imn creștin ci doar un strigăt barbar, ritmic, al unei mulțimi sălbatice. Era amplificat de sunete fantastice care aduceau a răpăit de tobe și a zornăit de instrumente sugerînd ritualurile nocturne și întunecate oficiate la malul apei cînd curge sînge de oameni jertfiți. Ah Kay, foarte curățel în hainele lui albe, elegante, se ținea puțin de-o parte într-o atitudine de grație neglijentă și ochii lui frumoși și umezi aveau o expresie de uimire puțin disprețuitoare. Încheiară prima strofă și fără nici un fel de îndemn din partea Căpitanului Nichols o începură pe-a doua. Dar cînd ajunseră la a treia căpitanul bătu scurt din palme.

— Ei, acum gata, de-ajuns, strigă el. Aici nu sîntem la concert și nici n-o să stăm toată noaptea.

Se opriră brusc și el se uită în jur cu un aer sever. Ochii doctorului se opriră asupra boccelei învelite în sacul de copra și aflată în mijlocul cercului pe puntea de comandă. Fără să știe de ce, se gîndi că și pescuitorul acesta de perle fusese cîndva un băiețel cu fața galbenă și cu ochii ca pruna și se jucase pe străzile unui oraș japonez și fusese purtat de mama lui îmbrăcată în frumoasele veșminte japoneze, coafată foarte complicat — cu acele acelea mari în păr — și cu saboți în picioare, dus să vadă cireșii înfloriți, iar în zilele de sărbătoare purtat pînă la templu unde i se dădea o prăjitură ; și poate că vreodată, îmbrăcat din cap pînă-n picioare în alb, cu o nuia de plop

tremurător în mînă, mersese în pelerinaj cu toată familia și privise răsăritul soarelui pe vîrful lui Fuji Yama, muntele sacru.

— Acum o să mai spun o rugăciune și cînd ajung la cuvintele „așadar îi încredințăm trupul adîncurilor mării“ — și băgați bine de seamă să nu le scăpați, că nu vreau nici un fel de încurcături sau chestii dintr-astea — voi îl apucați și-l aruncați peste bord. Ați înțeles ? Căpitane, n-ar fi rău să spui care dintre ei s-o facă. E nevoie de doi.

— Tu, Bob, și tu, Jo.

Cei doi marinari pășiră înainte și dădură să apuce cadavrul.

— Încă nu, tîmpiților, strigă Căpitanul Nichols. Stați să auziți că-mi ies cuvintele alea din gură, fir-ați voi să fiți ! Și apoi, fără măcar să tragă aer în piept, izbucni într-o rugăciune. O ținu multă vreme, pînă cînd în mod evident nu mai avea nimic de zis și nu mai putea inventa nimic. Iar apoi, ridicîndu-și puțin glasul, zise : „Întrucît a fost voia Atotputernicului și marea lui milă să strîngă la el sufletul scumpului nostru frate care ne părăsește astăzi : așadar, îi încredințăm trupul adîncurilor mării...“ Se uită fioros la cei doi marinari dar aceștia căscau ochii și gura la el. Haideți, măi, o dată, că ne apucă dimineața. Aruncați-l pe prăpăditul ăla peste bord. Lua-v-ar cine știu eu !

Pornind brusc se repeziră la bocceaua așezată pe punte și o aruncară peste bord. Căzu

în apă aproape fără să plescăie. Căpitanul Nichols continuă cu un ușor zîmbet de satisfacție înflorindu-i pe chip :

— „Ca să-i putrezească mădularele așteptînd învierea trupului cînd marea va scoate la iveală toți morții din ea.“ Și acum, prea iubiții mei frați, vom rosti rugăciunea „Tatăl nostru“ și vă rog să nu mormăiți sau să mîncați cuvintele. Dumnezeu vrea s-o audă, și eu la fel. „Tatăl nostru carele ești în ceruri...“

O repetă cu glas tare pentru echipaje și acestea o spuseră după el — cu excepția lui Ah Kay.

— Ei, băieți, cam asta e totul, continuă Nichols, după care adăugă cu același glas preoțesc : M-am bucurat din inimă că am avut prilejul să oficiez această tristă ceremonie după datina cuvenită. În inima vieții, iată, avem moartea în față și accidente de tot felul se pot întîmpla chiar și în familiile cele mai chibzuit conduse. Vreau să știți că dacă sînteți aduși pînă la fruntariile dincolo de care nu se mai află întoarcere atîta vreme cît vă aflați pe un vas britanic și sînteți sub pavilion englezesc puteți să fiți siguri că vi se va face o înmormîntare cuviincioasă și că veți fi îngropați ca niște fii credincioși ai mîntuitorului nostru Isus Cristos. În împrejurări obișnuite v-aș cere acum să strigați de trei ori ura pentru Comandantul vostru Căpitanul Atkinson, dar ne-a adunat laolaltă un prilej trist și gîndurile noastre sînt prea adînci chiar și

pentru lacrimi, aşa că vă voi cere să strigaţi ura doar în adîncul inimii voastre. Şi acum în numele Tatălui şi-al Fiului şi-al Sfîntului Duh, A-amin !

Căpitanul Nichols se întoarse într-o parte — exact cu gestul unui preot care coboară din amvon şi-i întinse mîna căpitanului goeletei. Australianul i-o strînse cu căldură :

— Pe legea mea, te-ai descurcat fantastic.

— Ei, deh, experienţa, ce vrei ? zise cu modestie Căpitanul Nichols.

— Ei, băieţi, ce părere aveţi, bem un păhărel ?

— Asta-i ideea cea mare, zise Nichols. Se întoarse către echipajul lui : Voi băieţi, vă duceţi înapoi pe *Fenton* şi tu Tom revii să ne iei şi pe noi.

Cei patru negri îşi tîrşiră picioarele pe punte. Căpitanul Atkinson scoase din cabină o sticlă de whisky şi cîteva pahare.

— Nici un popă n-ar fi ţinut slujbă mai frumoasă, zise el închinînd un pahar în cinstea Căpitanului Nichols.

— E doar o chestie de sentiment. Trebuie să ai sentimentul corespunzător. Adică vreau să spun că cînd ţineam slujba aia nu mă gîndeam că e vorba doar de un prăpădit de japonez împuţit, pentru mine era la fel ca şi cînd aş fi ţinut-o pentru dumneata ori pentru Fred ori pentru doctor. Ce mai, asta înseamnă creştinism !

XIII

MUSONUL BĂTEA PUTERNIC şi cînd părăsiră golful ocrotit de uscat intrară într-o mare agitată. Doctorul n-avea idee de navigaţie şi pentru ochii lui nedeprinşi cu marea, valurile păreau formidabile. Căpitanul Nichols puse echipajul să lege bine cu funii butoiul cu apă potabilă de la pupa. Valurile, cu creste albe, păreau foarte mari şi, date fiind dimensiunile minuscule ale ambarcaţiunii, tot timpul aveai apa foarte aproape. Din cînd în cînd îi izbea cîte un talaz mai greu şi norul de spumă mătura puntea. Treceau prin dreptul unor insule şi cînd ajungeau la una din ele doctorul se întreba dacă ar fi fost în stare să ajungă la ţărm înot în cazul că s-ar fi răsturnat. Era destul de speriat. Chiar exasperat. Ştia însă că nu e nevoie să se agite. Doi dintre negri şedeau pe tambuchi înnodînd nişte funii ca să facă unelte de pescuit. Şi, ocupaţi cu treaba lor nici măcar nu se uitau vreodată la mare. Apa se învîrtejea şi de jur împrejur erau recifuri şi stînci. Căpitanul îi porunci unuia dintre marinari să stea în picioare pe bastonul de bompres şi să caşte bine ochii la tot ce se întîmplă. Negrul îl călăuzea pe căpitan în menţinerea cursului făcînd gesturi cînd în dreapta, cînd în stînga. Soarele strălucea şi cerul era albastru intens, dar deasupra lor nişte nori albi se alergau cu mişcări iuţi şi egale. Doctorul încercă să citească, dar tot timpul trebuia să-şi plece ca-

pul pentru a evita stropii valurilor care se spărgeau peste ei. Curînd se auzi un fel de scîrțîit surd și trebui să se apuce de copastie. Atinseseră o stîncă dar după saltul produs de un nou val se aflară iarăși în ape adînci. Nichols îl înjură pe matelotul de pază pentru că nu băgase mai bine de seamă. Mai atinseră o stîncă și iarăși săltară mai departe.

— Cred că ar trebui să ieșim de-aici, zise comandantul.

Schimbă cursul și o porni către largul mării. Keciul avea un ruliu puternic și de fiecare dată sălta și-și revenea cu o smucitură sîcîită. Dr. Saunders era ud pînă la piele.

— De ce nu cobori în cabină ? îi strigă căpitanul.

— Prefer să mă aflu pe punte.

— Să știi că nu e nici o primejdie.

— Dar o să fie și mai rău ?

— Nu m-ar mira. Am impresia că vîntul crește.

Prvind peste balustrada de la pupa, doctorul urmări un talaz uriaș care îi atacă și se aștepta ca cel următor să-i izbească înainte de a avea timp corabia să-și revină, dar cu o agilitate aproape omenească ea izbuti să-l evite exact la timp și alergă triumfătoare înainte. Doctorul nu se simțea la largul lui. Nu prea era fericit. Fred Blake se apropie de el :

— Strașnic, eh ? E foarte stimulativ să vezi oarece mișcare.

Vîntul îi răvășea mereu părul cîrlionțat și ochii îi străluceau. Se bucura din plin. Doctorul dădu din umeri și nu răspunse. Se uită la un talaz imens cu o creastă răsucită în jos care se năpustea asupra lor de parcă n-ar fi fost rezultatul incredibil al stihiilor ci ar fi avut un țel rău, venea tot mai aproape și părea să-i copleșească în mod inevitabil. Ambarcațiunea lor firavă nu putea rezista acelui munte monstruos de apă.

— Băgați de seamă, strigă căpitanul.

Și ținu cursul drept înainte.

Dr. Saunders se apucă instinctiv de catarg. Talazul îi lovi și li se păru că asupra lor se năruie un perete de apă. Puntea fu inundată.

— Asta a fost grozav ! strigă Fred.

— Tocmai aveam nevoie de o baie, zise căpitanul.

Amîndoi rîdeau. Doctorul în schimb era mort de spaimă. Ar fi dat nu știu ce să fi fost în siguranță acolo pe insula Takana pînă cînd venea vaporul. Ce tîmpenie din partea lui să-și riște viața în loc să mai îndure două-trei săptămîni de plictiseală ! În sinea lui jură că dacă scapă cu viață de data asta, nici în ruptul capului n-o să mai întreprindă o acțiune atît de absurdă. Nu mai încercă să citească. Nici nu vedea prin ochelarii stropiți de valuri, iar cartea era udă leoarcă. Privi la valurile care măturau puntea. Acum insulele începuseră să se estompeze în depărtare.

— Îți place, doctore ? strigă căpitanul.

Lugherul sălta într-o parte și-ntr-alta ca un dop pe apă. Dr. Saunders zîmbi mînzește.

— Asta e ceea ce ne trebuia ca să ne mai mături pînzele de păianjeni, adăugă căpitanul.

Doctorul nu-l văzuse niciodată mai bine dispus. Era ager și iute. Părea că-și savurează propria competență. Nu era deloc o figură de stil să spui că e în elementul lui. Teamă? Habar nu avea de ea acest omuleț vulgar, nesincer și necinstit; nu era nimic corect în el, nici nu cunoștea măcar vreun lucru dintr-acela care îi conferă omului demnitate sau frumusețe și era suficient să-l cunoști o zi pentru a fi sigur că dacă există două căi de a face un lucru — una dreaptă și una strîmbă — el o s-o aleagă pe aceasta din urmă. În mintea aceea josnică și murdară nu exista decît un singur îndemn: dorința de a profita de semenii lui prin mijloace piezișe; nu era nici măcar patima răului în care la urma urmei cineva ar putea descoperi o măreție sinistră, era doar o maliție ghidușă, ștrengărească, satisfacția mai ales de a-și înșela aproapele. Și totuși acolo, pe această corăbioară aflată într-un vast deșert de valuri furioase, fără nici o posibilitate de ajutor în cazul că li s-ar fi întîmplat o catastrofă, omul ăsta se simțea la largul lui, puternic prin cunoștințele sale de navigație, mîndru, sigur pe el și fericit. Parcă-i făcea plăcere să stăpînească această coajă de nucă pe care o conducea cu o îndemînare atît de sigură; în mîinile lui lugherul era ca un cal în hățurile călărețului care-i cunoaște toate deprinderile și năravurile, toate toanele și toate calitățile; privea valurile cu un zîmbet în ochii mici de vulpoi și dădea din cap mulțumit de sine cînd tunetul lor se rostogolea pe lîngă vas. Doctorului chiar i se păru că pentru el și valurile sînt un fel de ființe pe care se amuză cu cinism să le păcălească.

Dr. Saunders tresărea și tremura numai ce vedea talazurile imense alergînd după ei; apucîndu-se strîns de catarg se ferea de copastie de cîte ori se răsucea vasul; iar apoi cînd puntea se apleca invers, el se trăgea în partea cealaltă, ca și cum greutatea lui ar fi contat pentru ruliu. Știa că e palid și simți cum îi înțepenește fața. Se tot întreba ce șansă ar mai avea să ajungă la una din cele două bărci de salvare dacă s-ar rupe vasul în două. Lucrul i se părea cu neputință. Oricum, ce-ar fi putut să facă într-o bărcuță, din moment ce se aflau acolo la sute de mile de orice așezare omenească și mult prea departe de liniile umblate? Dacă se întîmpla ceva, tot ce-i rămînea de făcut era să se înece cît mai repede. De fapt nu de moarte îi era teamă, ci de agonie, și se întreba dacă ar fi fost o mare neplăcere să înghită mereu apă și să se sufoce — și, în ciuda voinței lui, să se lupte cu disperare.

Străbătînd puntea cu pași cumpăniți, bucătarul veni și le aduse cina. Un talaz mai greu inundase cala, drept care nu putuse face focul și deci, masa consta dintr-o conservă de carne de vacă și din cartofi reci.

— Trimite-l pe Utan să preia cîrma, strigă căpitanul.

Un negru îl înlocui la roata cîrmei și cei trei albi se strînseră în jurul acelei cine mizerabile.

— Crăpam de foame, nu alta, zise jovial Nichols, servindu-se. Ai poftă de mîncare, Fred ?

— Oho !

Flăcăul era ud pînă la piele dar obrajii îi străluceau și mintea îi scînteia. Doctorul se întreba dacă aerul acela de nepăsare era fals. Speriat fiind, și furios pe sine însuși din această pricină, îi aruncă o privire acră căpitanului :

— Dacă poți digera masa asta înseamnă că poți digera și un bou.

— Să fii dumneata sănătos, dar niciodată nu m-a necăjit dispepsia pe vreme de furtună. Pentru mine asta e ca un tonic, zău așa.

— Dar cît timp are de gînd să mai bată vîntul ăsta blestemat ?

— Nu-ți prea place, doctore, îm ? Căpitanul chicoti șiret : Spre asfințit s-ar putea să mai scadă sau, dimpotrivă, să se întețească.

— Dar n-am putea să ne apropiem de vreo insulă ca să fim mai la adăpost ?

— E mult mai bine în larg. Vasele astea sînt în stare să reziste la orice. N-aș prea avea chef să mă fac praf izbindu-mă de o stîncă.

Cînd terminară de mîncat căpitanul își aprinse pipa :

— Ce zici, Fred, facem o partidă de cribbage ?

— Gata oricînd.

— Doar n-o să vă apucați acuma de jocul ăla blestemat ? strigă doctorul.

Căpitanul Nichols se uită rînjind la valuri :

— E doar nițică furtună, atîta tot. Negrii ăștia știu să țină cîrma vasului mai bine ca oricine.

Coborîră în cabină. Doctorul rămase pe punte și stărui cu privirea încruntată și mohorîtă asupra mării. După-amiaza se întindea nesfîrșită dinaintea lui. Se întrebă ce-o fi făcînd Ah Kay și curînd păși cu greutate spre prova. Doar un membru al echipajului era pe punte. Tambuchiul era închis.

— Unde-i băiatul meu ? întrebă doctorul.

Negrul arătă cu degetul spre cală :

— Doarme. Vreți să mergeți jos ?

Cînd ridică negrul chepengul, doctorul coborî scărița tambuchiului. Era aprinsă o lampă, dar foarte slabă, așa că jos era întuneric și mirosea rău. Unul dintre negri ședea pe podea înfășurat doar cu o pînză în jurul șalelor și-și repara pantalonii ; celălalt negru și cu Ah Kay dormeau liniștiți pe priciurile lor. Dar cînd doctorul se apropie mergînd legănat ca să-și țină echilibrul, Ah Kay se trezi și-și întîmpină stăpînul cu un zîmbet plăcut și prietenos. Doctorul îl întrebă :

— Cum te simți ?

— Bine.

— Ești speriat ?

Zîmbind din nou, Ah Kay clătină din cap.

— Dormi înainte, îi zise doctorul.

Urcă scărița și cu mare greutate împinse în sus chepengul. Negrul de pe punte îl ajută să urce și cînd ieși afară îl izbi drept în față un perete de apă. I se făcu inima cît un purice. Înjură și amenință cu pumnul marea agitată.

— Mai bine coborîți, zise negrul. Aici foarte umed.

Doctorul clătină din cap. Stătu acolo, ancorîndu-se puternic de o parîmă. Avea nevoie de tovărășia oamenilor. Știa perfect că dintre toți cei de pe bord numai lui îi era frică.. Pînă și Ah Kay, care nu văzuse nici el marea mai mult decît doctorul, era nepăsător. Nu simțea nici o primejdie. Pe lugher erau la fel de puțin expuși ca și pe uscat și totuși doctorul nu putea ține în frîu junghiurile de spaimă cărora le cădea pradă de fiecare dată cînd îi izbea un nou talaz ridicînd un nor de stropi să spele puntea. Apa curgea șuvoaie prin găurile de drenaj. Era înspăimîntat la culme. I se părea că numai printr-un efort de voință se poate ține să nu se ghemuiască într-un colț și să înceapă a scînci. Instinctul îl îndemnă să cerșească ajutor unui Dumnezeu în care nu credea și se văzuse silit să strîngă din dinți ca să nu-și lase buzele tremurătoare să rostească o rugăciune. I se părea o ironie a soartei ca tocmai el, un om inteligent care se socotea oarecum filosof, să cadă pradă unui acces de lașitate ;

gîndul acestei absurdități îi stîrnea un zîmbet sumbru. Dacă stăteai să te gîndești, era greu de înțeles ca tocmai el, cu creierul lui isteț, cu cunoștințele întinse și cu o concepție rațională asupra vieții, tocmai el care nu avea nimic de pierdut dacă murea — să tremure, în vreme ce oamenii ăștia, ignoranți ca negrul de lîngă el, josnici cum era căpitanul, sau prostuți ca Fred Blake, să rămînă impasibili. Asta arăta ce lucru prăpădit mai este și mintea omului.

Îi era greață și rău de spaimă și se tot întreba de ce se teme. De moarte ? Moartea o privise în față de nenumărate ori pînă atunci. Ba chiar odată se hotărîse să-și pună capăt vieții, dar fără dureri, și avusese nevoie de un amestec ciudat de curaj, cinism și rațiune rece pentru a putea continua o viață care nu mai părea să-i ofere nimic de dorit. Acum se bucura că avusese această înțelepciune. Pe de altă parte, știa perfect că nu se simte foarte legat de viață. Uneori, cînd fusese bolnav, simțise că-l mai leagă de viață doar o ață atît de subțire încît aștepta topirea ei nu numai cu resemnare, ci și cu bucurie. Durerea ? Durerea o îndura destul de ușor. La urma urmei dacă puteai suporta cu seninătate frigurile tropicale sau o durere cumplită de dinți, puteai suporta orice. Nu, nu despre asta era vorba, ci doar de vreun instinct asupra căruia nu avea nici un fel de control ; și privea cu multă curiozitate — de parcă ar fi fost un lucru din afara lui — la

această spaimă care-i usca gîtlejul și-i aducea tremurul genunchilor.

— Foarte ciudat, mormăi el în timp ce se îndrepta spre pupa.

Se uită la ceas. Dumnezeule, era abia trei! Cerul acela curat și măturat de vînturi i se părea oribil. Strălucirea lui era neîndurătoare. Părea că nu are nimic de-a face cu marea furtunoasă; iar marea, atît de aspră, de un albastru atît de intens, încît parcă te tăia, marea manifesta nepăsare față de om. Puteri stranii și fără noimă care glumeau și se jucau cu el și-l distrugeau nu din răutate, ci din simplă distracție nesăbuită.

— „Ce n-aș da să văd marea de pe plajă!" mormăi morocănos doctorul în sinea lui.

Coborî în cabină. Auzi glasul căpitanului:

— În orice caz cărțile astea sînt ultimele. Tot mai jucau jocul ăla nesuferit.

— Cum e vremea, doctore?

— Mizerabilă.

— Înainte de a se îmbunătăți trebuie mai întîi să se înrăutățească. E ca și cu nașterea la femei. Strașnice corăbii sînt astea. Trec și prin uragane. Prefer să străbat marea cu un lugher dintr-ăsta australian de pescuit perle decît pe un transatlantic.

— E rîndul tău, zise Fred.

Jucau pe salteaua căpitanului și doctorul, schimbîndu-și hainele de pe care șiroia apa, se trînti pe cealaltă saltea. Era imposibil să citească la lumina schimbătoare pe care o arunca lampa ce se bălăngănea în tavan. Se întinse și ascultă tipicul monoton al jocului

Terminologia aceea stupidă îi izbea neîncetat timpanele scrîșnindu-i în urechi. Cabina scîrțîia și gemea și deasupra capului vîntul urla furios. Doctorul se simți zguduit din toate părțile.

— Dumnezeule, ce ruliu, zise Fred.

— Vezi ce bine se ține corăbiuța?

— Cincisprezece la doi. Cincisprezece la patru.

Fred cîștiga din nou iar căpitanul însoțea ritualul jocului cu un acompaniament de văicăreli neîncetate. Doctorul își încordă mușchii ca să poată îndura chinul mizerabil al fricii. Ceasurile treceau cu încetineală înspăimîntătoare. Spre asfințit căpitanul Nichols urcă iar pe punte.

— Ehe, se mai întețește nițel, le spuse cînd reveni. Mă duc să mă culc un pic. Tare mă tem că la noapte n-o să prea am răgaz să dorm.

— De ce n-o bagi într-un port? întrebă Fred.

— Adică tocmai pe o furtună ca asta s-o aduc cu vîntul din spate? Nu, dom'le. Băbuța n-are probleme dacă totul rezistă.

Se făcu covrig pe salteaua lui și peste cinci minute sforăia liniștit. Fred se duse sus pe punte ca să ia o gură de aer. Doctorul era furios pe sine însuși pentru că făcuse tîmpenia de a porni pe ambarcațiunea asta minusculă, după cum era furios și pe căpitan și pe Fred pentru că nu sufereau de teroarea ce-l obseda pe el. Dar după ce keciul păruse

de o sută de ori că se scufundă și de fiecare dată se îndreptase, treptat, treptat i se strecură în suflet, contra voinței lui, o admirație surprinzătoare pentru corăbioara vitează. Pe la șapte bucătarul le aduse cina și-l trezi pe căpitan ca să mănînce. Izbutise să facă focul, așa că aveau o tocană caldă și ceai fierbinte. Apoi tustrei urcară pe punte și căpitanul luă timona. Era o noapte senină cu miriade de stele clipind strălucitor ; marea era agitată și în întuneric valurile păreau enorme.

— O, Doamne, uite că vine unu' cît casa ! strigă Fred.

Asupra lor se revărsă un perete imens de apă verde, cu creasta răsucită. Părea inevitabil să se prăbușească asupra lor, și atunci vasul *Fenton,* incapabil să se ridice pînă la înălțimea aceea, avea să se răstoarne de nenumărate ori. Căpitanul se uită în jur și se propti tare în roata cîrmei. Întoarse vasul în așa fel încît valul să-l izbească abia la pupa. Deodată prova se răsuci, abătîndu-se din drum. Se auzi o plesnitură imensă și un adevărat popot mătură puntea. Valul îi orbi. Apoi bordul vasului se ridică deasupra mării. *Fenton*-ul se scutură ca un cîine care iese pe uscat și apa se scurse prin găurile de drenaj.

— Ehe, se îngroașă gluma ! urlă căpitanul.

— Ceva insule prin apropiere ?

— Da. Dacă izbutim s-o ținem tot înainte vreo două ceasuri putem ajunge să ne adăpostim în golful uneia din ele.

— Dar cu stîncile cum rămîne ?

— Văd că nu sînt marcate pe hartă. Curînd trebuie să iasă luna. Voi, băieți, ar fi bine să coborîți în cabină.

— E prea puțin aer acolo. O să rămîn pe punte, zise Fred.

— Faci cum vrei. Dar dumneata, doctore ?

Doctorul șovăi. Nu putea suferi înfățișarea mării imense și se plictisise de atîta spaimă de care suferise. Murise de atîtea ori pînă atunci încît emoțiile i se epuizaseră.

— Ți-aș putea fi de vreun folos ?

— Cît un bulgăre de zăpadă în iad.

— Nu uita că-l porți pe Cezar și cu averile lui[1], strigă el în urechea căpitanului.

Căpitanul Nichols care era lipsit de cultură clasică nu prinse poanta. „Ei, dacă pier, pier", gîndi doctorul și se hotărî să profite și să se distreze cît mai mult în acele ceasuri care ar fi putut fi ultimele petrecute de el pe pămînt. Se duse către prova ca să-l cheme pe Ah Kay. Băiatul îl urmă și coborî cu el în cabină.

— Ia să încercăm opiul ăla special al lui Kim Cing, zise doctorul Saunders. Astă-seară nu mai e nevoie să facem economie.

Băiatul aduse lampa și opiul dintr-o valiză și cu nonșalanța lui obișnuită se apucă să pregătească pipa. Niciodată pînă atunci nu păruse mai delicios primul fum tras îndelung. Fumară cu schimbul. Treptat, treptat asupra

[1] Citat din *Plutarh, Viețile paralele ale oamenilor iluștri* preluat și de Shakespeare în *Antoniu și Cleopatra*.

sufletului doctorului se pogorî pacea. Nervii încetară să mai scrîșnească din pricina mișcărilor vasului. Frica îl părăsi. După doza obișnuită de șase lulele pe care le fuma doctorul în fiecare seară, Ah Kay se lăsă pe spate cu aerul că a terminat treaba.

— Încă nu, îi zise cu glas moale doctorul. De data asta, în mod excepțional, o să merg pînă la capăt.

Mișcările vasului nu erau neplăcute. Încetul cu încetul i se păru doctorului că și el prinde ritmul ; numai hoitul îi era azvîrlit dintr-o parte într-alta, dar spiritul lui se înălța în sfere mai presus de furtună. Umbla prin infinit, dar știa, încă înaintea lui Einstein, că acest infinit este limitat de propria lui gîndire. Știu încă o dată că nu era nevoie decît să-și supună inteligența la un mic efort pentru a rezolva un mare mister ; și iarăși nu-l făcu pentru că-i era mai plăcut să știe că taina se află încă dinaintea lui, așteptînd să fie deslușită.

Atracția și tentația acestui mister îl chinuise în mod agreabil atîta vreme încît i se părea nedelicat — tocmai acum, cînd oricare clipă putea să fie pentru el ultima — să-i dea la iveală secretul. Era ca un om bine crescut care nu vroia să-și expună amanta umilinței de a ști că el nu-i crede minciunile. Ah Kay adormi ghemuit covrig la picioarele saltelei. De teamă să nu-l trezească doctorul nu se mișcă mai deloc. Se gîndi la Dumnezeu și la eternitate și în sinea lui rîse încetișor de absurditatea vieții. Prin memorie începură să-i

plutească frînturi de poezie. I se părea că e deja mort iar Căpitanul Nichols — un adevărat Charon înfășurat în pelerina marinărească îl poartă către locuri stranii și încîntătoare. Într-un tîrziu adormi și el.

XIV

ÎL TREZI RĂCOAREA ZORILOR. Deschise ochii și văzu chepengul de la tambuchi deschis și apoi observă că Fred Blake și căpitanul dorm pe saltelele lor. Coborîseră și lăsaseră deschis chepengul din pricina mirosului înțepător de opiu. Deodată percepu faptul că lugherul nu se mai leagănă. Se trezi de-a binelea. Se simțea puțin greoi, căci nu era deprins să fumeze atît de mult și se gîndi să iasă puțin la aer. Ah Kay se odihnea tihnit acolo unde adormise. Îl atinse pe umăr. Băiatul deschise ochii și imediat buzele i se deschiseră treptat în zîmbetul acela care aducea atîta frumusețe chipului său tînăr. Se întinse și căscă.

— Fă-mi puțin ceai, îi zise doctorul.

Într-o clipă Ah Kay era în picioare. Doctorul îl urmă urcînd scărița. Soarele încă nu răsărise și o singură stea palidă mai zăbovea pe cer, dar noaptea se subțiase către un cenușiu straniu și keciul părea că plutește alene pe suprafața unui nor. Negrul care ținea cîrma, îmbrăcat într-o haină veche, cu fular

în jurul gîtului și cu o pălărie uzată tuflită pe cap, îl salută morocănos pe doctor. Marea era perfect liniștită. Treceau printre două insule atît de apropiate încît le dădeau impresia că navighează pe un canal. Bătea o ușoară briză. Cîrmaciul părea pe jumătate adormit. Zorile se strecurau printre cele două insule cu malurile joase împădurite și pașii lor aveau o seriozitate hotărîtă ce părea să ascundă un fel de aprehensiune tainică, ceea ce te făcea să înțelegi de ce oamenii și-au înfățișat dimineața ca pe o fecioară. Într-adevăr avea timiditatea și grația unei fetișcane, seriozitatea fermecătoare și indiferența necruțătoare a tinereții. Cerul avea culorile splendide ale unei statui arhaice. Pădurea virgină de ambele părți ale strîmtorii mai păstra încă întunericul nopții, dar pe nesimțite cenușiul mării se pigmenta în nuanțele blînde ale unei gușe de porumbel. Urmă o pauză și apoi ziua izbucni deschizîndu-se ca un zîmbet. Navigînd printre insulele acelea nelocuite, pe marea aceea liniștită, într-o tăcere care aproape te făcea să-ți ții răsuflarea, căpătai impresia stranie și tulburătoare că te afli la începuturile lumii. Poate că nici un om nu trecuse vreodată pe acolo și aveai oarecum senzația că ceea ce vedeau ochii tăi nu mai fusese văzut niciodată. Te cuprindea un simțămînt de prospețime primitivă și toate complicațiile generațiilor dispăreau. O simplitate nudă, la fel de goală și severă ca o linie dreaptă, îți umplea sufletul de încîntare.

Dr. Saunders cunoscu în acel moment extazul misticilor.

Ah Kay îi aduse o ceașcă de ceai cu parfum de iasomie și doctorul, părăsind altitudinile spirituale pe care plutise o clipă, se instală comod, ca într-un fotoliu, în fericirea bucuriilor materiale concrete. Aerul era rece și îmbălsămat. Nu cerea altceva de la viață decît să meargă la nesfîrșit pe corabia aceea care naviga cu mers egal printre insulele verzi.

După ce șezuse acolo un ceas desfătîndu-se în tihna lui, auzi pași pe scăriță și Fred Blake ieși pe punte. În pijama, cu părul zburlit, părea extrem de tînăr și — după cum era și firesc pentru vîrsta lui —, se sculase proaspăt de tot, cu orice început de rid netezit la loc pe obrazul lui lin — departe de fața obosită, buhăită și zbîrcită pe care i-o lăsase doctorului somnul.

— V-ați sculat devreme, dom'le doctor? Băgă de seamă ceașca goală: Mă întreb dacă aș putea căpăta și eu un ceai.

— Roagă-l pe Ah Kay.

— E în regulă. Am să-l pun pe Utan să toarne cîteva găleți de apă peste mine.

Se duse spre prova și vorbi cu unul dintre negri. Doctorul îl văzu pe acesta coborînd o găleată în mare și apoi Fred Blake își scoase pijamaua și rămase gol pușcă pe pune, în timp ce marinarul îl scălda de sus pînă jos. Mai coborî o dată căldarea și Fred se învioră. Era înalt, cu umerii drepți, talia subțire și șoldurile înguste. Era bronzat pe brațe și pe

gît, dar restul trupului era alb. Se șterse și punîndu-și din nou pijamaua reveni spre pupa. Îi străluceau ochii și buzele lui schițau un zîmbet.

— Ești un tînăr foarte chipeș, îi zise doctorul.

Fred dădu nepăsător din umeri și se trînti în scăunelul alăturat :

— Astă-noapte am pierdut una din bărci, știați ?

— Nu, habar n-am avut.

— Sufla al dracului de tare vîntul. Am pierdut și trinca. Ruptă în bucăți. Nichols nu prea s-a bucurat la gîndul de a se băga la adăpostul insulelor, vă rog să mă credeți. Dar n-am avut încotro și mă temeam că nici asta nu mai reușim s-o facem.

— Ai rămas tot timpul pe punte ?

— Da, mă gîndeam că dacă ne scufundăm prefer să nu mă aflu într-un spațiu închis.

— N-ai fi avut prea multe șanse.

— Nu, știu asta.

— Nu ți-a fost frică ?

— Nu, știți, eu cred că dacă tot e să-ți sune ceasul, sună oricum și n-ai ce-i face.

— Eu eram tare speriat.

— Da, așa zicea și Nichols după-amiază. I se părea o treabă grozav de amuzantă.

— Vezi dumneata, e și o chestie de vîrstă. Bătrînii se sperie mult mai ușor decît tinerii. Și, știi, nici o clipă nu-mi pierea din gînd ce ciudat e ca tocmai eu — avînd infinit mai puțin de pierdut decît dumneata, care ai

dinainte toată viața, să fiu mult mai înspăimîntat decît dumneata.

— Dar cum mai puteați gîndi dacă erați atît de înfricoșat ?

— Eram înfricoșat cu trupul, dar asta nu-mi împiedica mintea să gîndească.

— Sînteți un personaj interesant, domnule doctor.

— Mde, știu și eu ?

— Vă rog să mă iertați că am fost atît de repezit cu dumneavoastră cînd ați întrebat dacă n-ați putea veni pe corabia asta. Fred șovăi o clipă apoi reluă : Vedeți dumneavoastră, am fost cam bolnav și nervii îmi joacă uneori feste. Nu mă dau chiar așa în vînt după oamenii pe care nu-i cunosc.

— Nu face nimic, dragul meu.

— N-aș vrea să mă socotiți un mitocan oarecare. Se iuță de jur împrejur la peisajul tihnit. Străbătuseră strîmtoarea dintre cele două insule și acum se aflau pe un fel de mare interioară. Erau înconjurați de ostrovuri joase acoperite cu vegetație abundentă, iar apa era la fel de calmă și azurie ca a unui lac din Elveția. Fred reluă : Ehei, s-au schimbat lucrurile față de astă-noapte. Și de fapt se înrăutățise vremea cînd a răsărit luna. Să mor eu dacă înțeleg cum de-ați putut dormi pe furtuna aia. Era un zgomot ca în iad.

— Am fumat.

— Așa a prevăzut și Nichols cînd v-ați retras în cabină cu chinezul. Eu nu vroiam să-l cred, dar cînd ne-am coborît era un miros să-ți sară acoperișul de la casă.

— De ce nu vroiai să crezi ?

— Nu-mi puteam închipui că un om ca dumneavoastră să se poată degrada făcînd un asemenea lucru.

Doctorul rîse uşurel şi-i răspunse calm :

— Trebuie să fii îngăduitor cu viciile altora.

— N-am nici un motiv să ţin pe nimeni de rău.

— Şi ce a mai spus Nichols despre mine ?

— Eh, una şi alta. Fred se opri din vorbă văzîndu-l pe Ah Kay ferches şi spilcuit în costumul lui alb, subţire şi graţios. Venise să ia ceştile goale. Fred continuă : Oricum nu e treaba mea. Zice că aţi fost şters de pe listă dintr-un motiv oarecare.

— Scos din registre — asta e expresia corectă, îl întrerupse doctorul cu un aer placid.

— Şi mai zicea că, după cîte crede, aţi stat şi la închisoare. Fireşte că e greu să nu te miri cînd vezi un om cu inteligenţa dumneavoastră şi cu reputaţia de care vă bucuraţi în Orient, instalat într-un prăpădit de oraş chinezesc.

— Dar ce te face să crezi că sînt inteligent ?

— Se vede de la o poştă că sînteţi om învăţat. N-aş vrea să credeţi nici despre mine că sînt doar un vagabond fără carte. Făceam studii economice, ca să ajung contabil, cînd mi s-a înrăutăţit sănătatea. Asta nu e genul de viaţă cu care sînt deprins.

Doctorul zîmbi. Nimeni nu ar fi putut radia mai multă sănătate decît Fred Blake. Pieptul său lat, statura atletică dezminţea întru totul povestea lui că ar fi tuberculos.

— Pot să-ţi spun ceva ?

— Numai dacă mi-o spuneţi fără să vă silesc eu.

— A, nu e în legătură cu mine. Eu nu prea vorbesc despre mine. După părerea mea nu e nici un rău ca un doctor să fie puţin misterios. Asta le mai sporeşte încrederea pacienţilor în el. Vroiam să-ţi expun doar o reflecţie întemeiată pe experienţă. Cînd cine ştie ce întîmplare a zdruncinat cariera pe care ţi-ai făurit-o — vreo prostie, o crimă sau o nenorocire — nu trebuie să te consideri doborît la pămînt. S-ar putea de fapt să fie un mare noroc şi cînd priveşti retrospectiv peste ani şi ani de zile s-ar putea să-ţi spui că pentru nimic în lume n-ai fi dat noua viaţă pe care ţi-a impus-o dezastrul pe existenţa banală şi monotonă pe care ai fi dus-o dacă nu s-ar fi schimbat împrejurările.

Fred plecă ochii :

— De ce îmi spuneţi asta ?

— M-am gîndit că ar putea fi o informaţie utilă.

Tînărul scoase un uşor oftat :

— Da' ce, cu oamenii parcă ştii vreodată la ce să te aştepţi ? Despre dumneavoastră aveam impresia că sînteţi fie fricos fie laş. Mi se pare că n-ai de unde să ştii dinainte ce-o să facă omul cînd e cu adevărat la ananghie.

Dintre toți păcătoșii pe care i-am cunoscut în viața mea nu am întîlnit unul mai al dracului decît Nichols. Preferă întotdeauna calea strîmbă celei drepte. Nu poți avea încredere în el nici pînă la ușă. Acum ne aflăm împreună de destul de multă vreme și credeam că știu totul despre el. E în stare să-și calce în picioare și fratele dacă are prilejul. Nu are nimic sfînt. Ei bine, trebuia să-l vedeți astă-noapte. Pot să vă spun așa pe bune că chestia era destul de înghesuită. Ați fi rămas uluit dacă erați de față. Iar el era cum nu se poate mai calm. După părerea mea, eu zic că pur și simplu se distra. La un moment dat m-a și întrebat: „Ți-ai spus rugăciunile, Fred? Dacă nu ajungem la adăpostul insulelor pînă nu se spurcă mai rău vremea pînă dimineața începem să hrănim peștii." Și fața aia scîrboasă a lui era toată numai rînjet. Și ținea capul sus. Am mai navigat și eu cu iola în portul Sydney și pot să vă dau cuvîntul de onoare că în viața mea n-am văzut corabie cîrmită mai iscusit decît a fost asta, de mîna lui. Jos pălăria în fața lui Nichols. Dacă ne aflăm acum aici e numai datorită lui. Are, dom'le, o tărie de caracter ceva de speriat. Și pe de altă parte, dacă ar socoti că ar putea cîștiga douăzeci de lire fără să riște trimițîndu-ne pe lumea ailaltă, pe dumneavoastră și pe mine la un loc, credeți că ar șovăi măcar o clipă? Ei bine, cum vă explicați una ca asta?

— Mde, nu prea știu.

— Dar nu vi se pare ciudat ca un om care e doar un pungaș și un ticălos din creștet pînă-n tălpi să aibă atîta curaj? Adică vreau să spun că întotdeauna am auzit că dacă un om e porc s-ar putea să facă pe grozavul și să-i terorizeze pe toți dar cînd dă de greu, se pierde cu totul. Nu pot să-l sufăr pe limbricul ăsta și totuși astă-noapte n-am putut să-mi stăpînesc admirația față de el.

Doctorul zîmbi calm dar nu răspunse. Îl amuza surprinderea naivă a tînărului în fața complexității naturii umane.

— Și mai e și încrezut ca dracul. Tot timpul jucăm cribbage și se crede un jucător grozav. Îl bat cu regularitate și el îi dă înainte.

— Mi-a zis că dumneata ești foarte norocos.

— Cine are noroc în dragoste n-are noroc la cărți, zice lumea. Eu unul am jucat cărți toată viața. Îmi merge mintea strașnic la ele. E unul din motivele pentru care am învățat meseria de contabil. Am capul potrivit pentru asemenea lucruri. Nu e vorba de noroc. Norocul vine și se duce. Mă pricep la cărți și în cele din urmă cîștigă totdeauna cel ce joacă mai bine. Nichols se crede al dracului de isteț. Dar cu mine n-are nici o șansă.

Conversația lîncezi și cei doi rămaseră alături șezînd în tihnă. După o vreme se trezi și Căpitanul Nichols și ieși pe punte. Cu pijamaua lui soioasă, nespălat, nebărbierit, cu dinții stricați și cu aerul acela general de declin le prezenta un chip de-a dreptul respingător. Pe fața lui, încă cenușie în lumina sla-

bă a zorilor, stăruia o expresie profund morocănoasă.

— A revenit, doctore.

— Cine ?

— Dispepsia. Aseară am gustat ceva înainte de a mă culca. Știam că n-ar fi trebuit să mănînc nimic înainte de culcare, dar mueam de foame și trebuia să bag ceva în stomac iar acum mă apasă cumplit.

— Stai să vedem dacă îți găsesc eu ceva, zîmbi doctorul ridicîndu-se de pe scaun.

— Degeaba și iar degeaba, răspunse mohorît căpitanul. Îmi cunosc eu digestia. După ce trec printr-o perioadă dintr-asta de vreme proastă pot jura că o să mă apuce dispepsia. Soartă nemiloasă, asta zic. Adică vreau să zic că oricine și-ar închipui că după ce am ținut roata cîrmei opt ore aș putea să mănînc și eu o bucățică de cărniță rece și o felie de brînză fără să sufăr din pricina asta. Fir-ar mă-sa să fie a dracului, că trebuie omul să mai și mănînce din cînd în cînd !

XV

DR. SAUNDERS URMA SĂ-I PĂRĂSEASCĂ la Kanda-Meira — două insule gemene din marea Kanda — unde opreau cu regularitate pacheboturile Societății Olandeze de Navigație. I se părea puțin probabil să trebuiască să aștepte multă vreme pînă să ajungă acolo vreun vas cu o destinație potrivită pentru el. Era gata să se ducă oriunde. Uraganul acela îi abătuse din drum și apoi douăzeci și patru de ore vîntul căzuse de tot și nu putuseră înainta. Așa că tocmai în a șasea zi, dis-de-dimineață, cu o adiere care de-abia dacă le umfla pînzele, ajunseră să zărească vulcanul de pe insula Meira. Orașul însă era pe insula Kanda. Se făcu nouă pînă cînd să ajungă la intrarea portului și *Călăuza navigatorului* îi avertiza că intrarea e dificilă. Meira era un con înalt acoperit cu junglă pînă aproape de vîrf și avea un panaș de fum dens, ca un fel de umbrelă sau de coroană de pini, ivită din craterul lui. Canalul dintre cele două insule era îngust și se zicea că șuvoaiele fluxului și refluxului căpătau o forță deosebită în el. Într-un loc se îngusta foarte tare, iar în partea centrală erau grinduri de nisip. Însă Căpitanul Nichols era un navigator destoinic, și o știa prea bine. Se bucură de prilejul de a face pe grozavul. Arătînd mizerabil în pijamaua lui dungată în culori țipătoare, cu o cască colonială turtită rău și cu barba căruntă nerasă de o săptămînă, aduse magistral în port lugherul *Fenton*.

— Nu arată chiar așa de rău, zise el cînd le apăru în fața ochilor orășelul.

Erau antrepozite pînă la marginea apei și căsuțe ale băștinașilor cu temeliile pe stîlpi și acoperișuri de stuf. Copiii goi se jucau peste tot în apa limpede. Un chinez cu pălărie mare pescuia dintr-o pirogă. Portul nu era aglo-

merat. Nu se aflau decît două jonci, vreo patru prahuri mari, o motonavă și o goeletă dezafectată. Dincolo de oraș era o colină pe care se înălța un catarg de steag. Un steag olandez fîlfîia aproape căzut.

— Mă întreb dacă or fi avînd hotel ? murmură doctorul.

El și cu Fred Blake îl flancau pe Căpitanul Nichols aflat la cîrmă.

— Cu siguranță că au. Pe vremuri orașul era ceva grozav. Centrul negoțului de mirodenii și alte chestii dintr-astea. Nucșoară. Eu unu' n-am mai fost p-aici dar mi s-a zis că e niște palate de marmură și cîte și mai cîte.

Erau două debarcadere. Unul era bun și curat ; celălalt, de lemn, era cam dărăpănat și ar fi avut multă nevoie să fie revopsit. Era mai scurt decît primul.

— Cel lung e al Companiei Neerlandeze, bănuiesc, zise căpitanul. Hai să tragem la ălălalt.

Ajunseră la mal. Coborîră cu zgomot vela mare și amarară.

— Ei, doctore, iată-te ajuns. Ți-ai pregătit bagajul și celelalte chestii ?

— Dar ce, voi nu coborîți ?

— Ei, ce zici, Fred ?

— Da, da, haidem. M-am plictisit tot stînd pe vasul ăsta. Și oricum trebuie să ne mai facem rost de o barcă de salvare.

— Mă tem că o să ne mai trebuiască și o trincă nouă. Mă duc să mă ferchezuiesc și pe urmă vin cu voi.

Căpitanul coborî în cabină. Toaleta nu-i luă multă vreme căci nu fu vorba decît de schimbarea pijamalei cu niște pantaloni kaki, de punerea unei haine kaki pe spinarea goală și de strecurarea picioarelor goale în niște pantofi vechi de tenis. Urcară scările dărăpănate ale debarcaderului și merseră de-a lungul lui. Nu era nici țipenie de om. Ajunseră pe chei și, după ce șovăiră o clipă, o porniră pe ceea ce părea a fi strada principală. Era goală și tăcută. Mergeau prin mijlocul străzii toți trei în rînd și se uitau în jur. Era agreabil să poți să-ți întinzi pasul după ce ai stat toate zilele acelea îngrădit în mișcări pe lugher ; și ce ușurare să simți sub tălpi pămîntul tare. Bungalow-urile de o parte și de alta a drumului aveau acoperișuri de stuf foarte înalte și ascuțite, cu streșinile susținute de pilaștri dorici și corintieni formînd verande largi. Aveau un aer de opulență veche dar varul alb era pătat și cojit pe alocuri și grădinițele din fața caselor erau neîngrijite, năpădite de buruieni. Ajunseră la niște magazine care toate păreau să vîndă aceleași lucruri — pînzeturi de bumbac, saronguri și conserve. Nu era nici un fel de animație. Unele din magazine nu aveau nici măcar vînzător — de parcă nici nu s-ar fi așteptat cumva la apariția vreunui cumpărător. Puținele persoane cu care se încrucișară pe drum — malaiezi ori chinezi — umblau repede de parcă s-ar fi temut să nu stîrnească ecoul. Din cînd în cînd le ajungea la nări mirosul de nucșoară. Dr. Saunders îl opri pe un chinez și-l întrebă unde e hotelul. Chinezul

le spuse să meargă drept înainte și curînd a-junseră la el. Intrară. Nici aici nu era nimeni; dar se așezară la o masă de pe verandă și bătură cu pumnul în ea. Își făcu apariția un băștinaș îmbrăcat într-un sarong și se uită la ei dar dispăru cînd doctorul îi adresă cuvîntul. Apoi își făcu apariția un metis care tocmai se încheia la haină și Dr. Saunders îl întrebă dacă poate căpăta o cameră. Bărbatul nu-l înțelese și doctorul i se adresă din nou în chineză. Bărbatul răspunse în olandeză dar cînd doctorul clătină din cap necunoscutul le făcu semne să aștepte și coborî treptele. Îl văzură traversînd strada.

— Probabil că a plecat să aducă pe cineva, zise căpitanul.

— Foarte ciudat lucru că nu vorbește englezește. După cîte am înțeles e vorba de un ținut civilizat.

Metisul reveni peste cîteva minute cu un alb care îi privi iscoditor în timp ce însoțitorul lui îi făcea semn spre cei trei englezi. Apropiindu-se, albul își înălță politicos casca colonială :

— Bună dimineața, domnilor. Vă pot fi de folos cu ceva ? Van Ryk n-a înțeles ce doriți.

Vorbea englezește foarte corect dar cu un accent străin. Era tînăr, sub treizeci de ani, foarte înalt — trebuie să fi avut aproape un metru nouăzeci — și lat în umeri ; un bărbat puternic dar cu o înfățișare nearmonioasă încît, cu toate că-ți transmitea această impresie de forță, nu era vorba de o statură agreabilă. Purta haine de doc elegante și curate. Din

buzunarul tunicii încheiate pînă la ultimul nasture ieșea vîrful unui stilou.

— Tocmai am sosit cu o corabie, spuse doctorul, și eu unul aș dori să știu dacă aș putea ocupa o cameră aici la hotel pînă vine vaporul următor.

— Desigur. Hotelul nu este chiar atît de plin.

Se întoarse către metis și-i explică într-un șuvoi curgător ce dorește doctorul. După scurta conversație cu metisul reveni la engleză :

— Da, vă poate oferi o cameră agreabilă. Cu masă cu tot vă costă opt guldeni pe zi. Patronul hotelului e plecat la Batavia dar Van Ryk se ocupă de toate și o să vă aranjeze cît mai bine.

— Dar ceva de băut ? întrebă căpitanul. Să bem și noi o bere.

— Nu vreți să stați cu noi ? îl întrebă politicos doctorul pe străin.

— Vă mulțumesc foarte mult.

Tînărul se așeză și-și scoase casca colonială. Avea o față lătăreață și turtită, cu nasul teșit, cu pomeții ieșiți și cu ochii negri cam micuți ; pielea lui netedă era smeadă și n-avea culoare în obraji. Părul tuns scurt era negru ca pana corbului. Nu era deloc chipeș, dar fața lui urîtă avea o expresie atît de blîndă încît nu puteai să nu te lași cucerit de el. Și ochii îi erau buni și blînzi.

— Olandez ? întrebă căpitanul.

— Nu, danez. Erik Christessen. Reprezint aici o Companie daneză.

— De mult ?
— De patru ani.
— Dumnezule ! strigă Fred Blake.
Erik Christessen scoase un fel de chiot, copilăros în simplitatea lui, și ochii lui prietenoși iradiară bunăvoință :
— E un loc minunat. E cel mai romantic loc din tot Orientul. Au vrut să mă trimită în altă parte, dar i-am rugat în genunchi să mă lase tot aici.
Un băiat le aduse niște sticle de bere și danezul mătăhălos înălță paharul înainte de a bea :
— Vă urez numai sănătate, domnilor.
Dr. Saunders nu înțelegea de ce necunoscutul îl atrăgea atît de tare. Nu era vorba numai de cordialitate, căci aceasta era destul de obișnuită în Orient : era ceva fermecător în personalitatea lui.
— S-ar zice că nu prea mișcă afacerile pe-aici, zise Căpitanul Nichols.
— Orașul e mort. Trăim doar din amintiri. Tocmai ăsta e farmecul insulei. Vedeți dumneavoastră, pe vremuri traficul era atît de intens încît uneori portul era înțesat și vasele trebuiau să aștepte în radă pînă ce plecarea unei flote le dădea șansa de a intra. Nădăjduiesc că veți rămîne destul aici ca să-mi dați posibilitatea să vă arăt cîte ceva. O să vă conduc cu plăcere căci sînt locuri minunate. Un ostrov nebănuit în marea îndepărtată.
Doctorul ciuli urechile. Recunoscu citatul dar nu izbutea să-și amintească de unde e.

— Am uitat pentru moment de unde ați citat asta ?
— Vorbele astea ? A, din *Pippa Trece*. Robert Browning, cunoașteți ?
— Dar cum de s-a întîmplat să citiți acest poem dramatic ?
— Citesc foarte multe lucruri. Vedeți dumneavoastră, am timp din belșug. Și cel mai mult îmi place poezia englezească. Ah, Shakespeare. Se uită la Fred cu o privire blîndă și grațioasă, și toată gura lui mare i se lăți într-un zîmbet, după care începu să recite :

— *„... Și-a cărui mînă,*
Asemenea iudeului smintit
A lepădat un mărgărit mai scump
Decît onoarea tribului. De-un om
Ai cărui ochi n-au fost deprinși cu mila,
Dar azi, robiți, cu lacrimi grele plîng,
Cum în Arabia — arborii de leac
Își plîng tămîia lor.“ [1]

Shakespeare suna cam ciudat în gura acestui străin cu voce guturală și joasă, cu accent exotic, dar mult mai ciudat era faptul că un tînăr negustor danez îl cita pe Shakespeare în fața păcătosului pervers de Nichols și în fața flăcăului nerod Fred Blake. Doctorului i se păru de-a dreptul comică situația. Căpitanul îi făcu cu ochiul, avînd aerul că-i spune că au dat peste un tip trăsnit cu leuca în cap, dar Fred Blake se îmbujoră

[1] *Othello*, V, II, 345—350 (trad. Ion Vinea).

la faţă şi păru intimidat. Danezul habar n-avea că a făcut un lucru care stîrnea surprindere. Îşi continuă cu aprindere şuvoiul de vorbe :

— În zilele mari ale negoţului de mirodenii şi condimente vechii negustori olandezi de pe aici erau atît de bogaţi încît nici nu mai ştiau ce să facă cu banii. Cargourile care veneau să încarce n-aveau ce să aducă altceva decît marmură pentru construcţia caselor lor. Dacă nu vă grăbiţi prea tare v-o arăt pe cea în care stau eu. A aparţinut unuia dintre *perkenieri.*[1] Iar uneori iarna aduceau încărcătură doar de gheaţă. Nostim, nu ? Asta era maximum de lux pe care şi-l puteau permite oamenii. Gîndiţi-vă ce minunăţie să aduci gheaţă tocmai din Olanda. Şi călătoria dura şase luni. Şi toţi aveau trăsurile lor. Şi în răcoarea serii lucrul cel mai şic era să se plimbe de-a lungul ţărmului şi să înconjoare de nu ştiu cîte ori piaţa, îndemnîndu-şi caii. Ar fi trebuit ca cineva să scrie povestea asta. Era ca un fel de *Halima* olandeză. Aţi văzut fortul portughez, cînd aţi intrat în radă ? Vă duc după masă acolo. Apropo, dacă doriţi să vă fac vreun serviciu, orice, spuneţi-mi, şi vă ajut bucuros.

— Mă duc să-mi aduc calabalîcul, zise doctorul. Domnii aceştia au avut amabilitatea să mă transporte pînă aici. N-aş vrea să-i deranjez mai mult.

---

1 Moşier, colonist olandez (în olandeză).

Erik Christessen îi îmbrăţişă pe ceilalţi doi europeni într-o privire radioasă.

— Da, aşa e în Răsărit. Toată lumea e foarte drăguţă. Nimic nu pare un efort prea mare. Nici nu vă puteţi închipui de cîtă amabilitate m-am bucurat din partea unor oameni total necunoscuţi.

Toţi patru se ridicară şi danezul îi spuse hotelierului metis că Dr. Saunders o să revină curînd cu bagajul şi cu servitorul lui. Apoi se întoarse către doctor :

— Ar trebui să luaţi masa aici. Azi au *reistafel* şi de obicei îl fac foarte bun. O să fiu şi eu pe-aici.

— Şi voi doi ar trebui să luaţi masa cu mine, zise doctorul.

— Pentru mine *reistafel*-ul e moarte curată, zise căpitanul. Dar nu mă deranjează să stau şi să mă uit cum îl mîncaţi voi.

Erik Christessen le strînse pe rînd mîna cu un aer solemn.

— Îmi pare grozav de bine că v-am cunoscut. Nu prea avem des prilejul de a primi oaspeţi pe insulă. Şi e întotdeauna o plăcere pentru mine să cunosc gentlemeni britanici.

Le făcu o plecăciune cînd se despărţiră. După aceea coborîră scările.

— Deştept băiat ăsta, zise Căpitanul Nichols după ce mai făcură cîţiva paşi. Cît ai clipi din ochi s-a prins cu cine are de-a face, că a venit nişte gentlemeni pe insulă.

Dr. Saunders îi aruncă o privire în care nu se putea citi nici urmă de ironie.

XVI

CÎTEVA ORE MAI TÎRZIU, după ce se instalase, doctorul ședea pe veranda hotelului, împreună cu oaspeții săi de pe vas și bea un pahar de schnapps înainte de masă.

— Ehe-hei, Orientul nu mai e ca altădată, zise căpitanul clătinînd din cap. Păi, cînd eram eu tînăr, pe la hotelurile astea olandeze lăsau sticlele de Schnapps pe masă și la prînz și la cină și beai cît vroiai. Era gratis, care va să zică. Și încă, dacă terminai sticla, îi puteai spune băiatului să-ți mai aducă una.

— Trebuie să le fi revenit destul de scump.

— Mde, vezi, tocmai asta e nostim, că nu era așa. Rareori se găsea vreun individ care să profite. Așa e, dom'le, firea omului. Cînd îl tratezi cum se cuvine, răspunde minunat. Eu unul cred în natura omenească. Totdeauna am crezut.

Erik Christessen urcă scoțîndu-și pălăria și dădu să intre în hotel.

— Vino să bei un pahar cu noi, îi strigă Fred.

— Cu plăcere. Numai să intru o clipă să mă spăl.

Intră în hotel.

— Hei, dar asta ce mai e ? strigă căpitanul privindu-l șiret pe Fred. Parcă nu-ți prea plăceau necunoscuții ?

— Depinde. Mie mi se pare un om foarte de treabă. Cred că nu ne-a întrebat nici cine sîntem, nici ce căutăm pe-aici. De obicei oamenii sînt atît de curioși.

— Are o bună creștere înnăscută, zise doctorul.

— Ce bei ? îl întrebă Fred pe danez cînd acesta reveni.

— La fel ca dumneavoastră.

Își lăsă trupul mătăhălos și lălîu într-un scaun. Începură să flecărească. Nu spuse nimic inteligent ori amuzant, dar conversația lui avea o candoare și o sinceritate fermecătoare. Îți transmitea pur și simplu siguranță. Iradia o senzație de viață trăită cu folos. Dr. Saunders nu era omul care să judece în pripă și de obicei nu avea încredere în instinct, dar de data asta era imposibil să se înșele și, gîndindu-se mai bine, nu putea pune încrederea stîrnită pe seama altor factori decît o uimitoare și încîntătoare onestitate. Era perfect evident că Fred Blake e fascinat de danezul uriaș. Dr. Saunders nu-l mai văzuse pînă atunci atît de volubil.

— Uite ce e, cred că n-ar fi rău să știi cum ne cheamă, zise el după cîteva minute. Eu mă numesc Blake, Fred Blake. Pe doctor îl cheamă Saunders iar individul ăsta e Căpitanul Nichols.

Cu un gest oarecum absurd, Erik Christiessen se ridică în picioare și le strînse mîna la fiecare :

— Sînt încîntat să fac cunoștință cu dumneavoastră. Nădăjduiesc că veți rămîne măcar cîteva zile pe-aici.

— Tot mai plănuiți să plecați mîine ? întrebă doctorul.

— N-avem de ce să stăm. Am văzut azi-dimineață o barcă de salvare.

Intrară în sufragerie. Era răcoroasă și întunecată. Evantaiuri mari mînuite de un băiețel mișcau agreabil aerul. Era o singură masă lungă și la un capăt al ei ședeau un olandez cu nevasta lui — o metisă voinică drapată în niște văluri de culoare deschisă, și un alt olandez cu pielea atît de întunecată încît sugera că și el are în vine măcar cîteva picături de sînge de prin partea locului. Erik Christessen se salută politicos cu ei. Olandezii îi priviră fără curiozitate pe noii veniți. Li se servi *reistafel*. Li se umplură farfuriile cu orez și curry, ochiuri, banane și o duzină de ciudățenii variate pe care le aduceau rînd pe rînd chelneri foarte tineri. După ce terminară de adus totul, în fața fiecărui comesean se afla un munte de mîncare. Căpitanul Nichols îl privi pe-al lui cu o neplăcere profundă :

— Din asta o să mi se tragă moartea, proclamă el solemn.

— Atunci nu-l mînca, îi zise Fred.

— Dar trebuie să-mi țin și eu trupul cu ceva. Unde v-ați fi aflat voi dacă nu aveam putere cînd a venit peste noi cățeaua aia de vreme ? Nu pentru mine mănînc. Pentru voi. Eu unu' nu primesc nici o slujbă dacă nu știu s-o duc la îndeplinire și nici cel mai aprig dușman al meu nu poate să zică că m-am cruțat vreodată.

Treptat, treptat mormanele de mîncare mai scăzură și căpitanul își curăță farfuria cu o hotărîre neclintită.

— Dumnezeule, de săptămîni întregi n-am mai avut o asemenea masă, zise Fred.

Mînca și el cu poftă, o poftă de copil în creștere, și își savura fiecare dumicat. Băură bere.

— O să fie o adevărată minune dacă n-am să plătesc masa asta cu o suferință cumplită ! zise căpitanul.

Cafeaua și-o băură pe terasă.

— Acum ar fi mai bine să dormiți puțin, zise Erik, și cînd se mai răcorește o să vin să vă iau ca să vă arăt ce e de văzut prin împrejurimi. Păcat că nu mai rămîneți o vreme. Urcușul pe coasta vulcanului e o splendoare. Priveliștea se întinde pe nu știu cîte mile, în jur — se văd marea și toate insulele.

— Nu văd de ce n-am rămîne pînă cînd pleacă Dr. Saunders cu vaporul, zise Fred.

— Îmi convine de minune, zise Nichols. După toate necazurile vieții pe valurile oceanului chestia asta îmi pică cum nu se poate mai bine. Acum dacă stau și mă gîndesc poate că o picătură de coniac mi-ar mai liniști stomacul după *reistafelul* ăla.

— Faceți comerț, nu ? întrebă danezul.

— Prospectăm pentru pescuitul perlelor, Trebuie să mai găsim niște bancuri noi de stridii. Cine are norocul să dea peste așa ceva face avere.

— Aveţi ceva ziare pe-aici ? întrebă Blake. Adică vreau să zic în engleză.

— Nu de la Londra. Dar Frith primeşte un ziar din Australia.

— Frith ? Cine e Frith ?

— Un englez. De fiecare dată cînd vine poşta îi aduce un teanc de *Buletine din Sydney*.

Fred păli în mod ciudat, dar cine ar fi putut spune care anume emoţie îi golise sîngele din obraji ?

— Crezi că aş avea vreo şansă să-mi arunc şi eu ochii prin ele ?

— Sigur. Le împrumut eu sau vă duc pe dumneavoastră acolo.

— Cît de vechi sînt ?

— Păi n-ar trebui să fie prea vechi. A venit poşta acum patru zile.

XVII

MAI TÎRZIU, DUPĂ CE se mai ostoise arşiţa, iar el personal îşi terminase treburile, Erik veni să-i ia. Dr. Saunders şedea numai cu Fred căci căpitanul, pe care-l apucase o indigestie afurisită, îi anunţase că n-are chef să vadă nici un fel de privelişte împuţită şi se întorsese pe lugher. O porniră la plimbare prin oraş. Acum era ceva mai multă animaţie decît dimineaţa. Cînd şi cînd Erik îşi scotea casca pentru a-l saluta pe

vreun olandez bronzat care mergea însoţit de o nevastă corpolentă şi placidă. Erau prea puţini chinezi pe acolo, căci rareori se aşezau ei unde negoţul mergea slab, dar în schimb erau o mulţime de arabi, unii cu *tarbuşuri* elegante şi costume frumoase de doc, alţii cu fesuri albe şi saronguri ; erau oacheşi, cu ochi mari şi strălucitori şi aveau înfăţişarea semită a negustorilor din Tyr şi Sidon. Mai erau şi malaezi, papuaşi şi metişi. O linişte ciudată învăluia oraşul. Aerul avea ceva greoi, obosit. Casele grandioase ale vechilor *perkenieri*, în care locuia acum pleava Orientului de la Bagdad pînă la Noile Hebride, aveau acea înfăţişare jenată a cetăţenilor onorabili care nu au mijloace nici măcar să-şi plătească impozitele sau chiriile.

Ajunseră la un zid lung alb, dărăpănat, care fusese cîndva o mănăstire portugheză ; apoi la un fort ruinat alcătuit din bolovani cenuşii năpădiţi de o adevărată junglă de copaci şi arbuşti înfloriţi. În faţa fortului, dînd spre mare, era un spaţiu vast cu copaci uriaşi şi bătrîni plantaţi, după cîte se spunea, de portughezi : *casuarina*, migdali japonezi şi smochine sălbatice. Se zice că portughezii făceau plimbări pînă aici după ce se mai potolea căldura soarelui.

Gîfîind niţel, căci avea o oarecare tendinţă de îngrăşare, doctorul urcă împreună cu tovarăşii săi pînă la fortăreaţa cenuşie şi goală ce domina portul. Era înconjurată de un şanţ adînc şi singura poartă de acces se afla la o mare înălţime faţă de nivelul solului, aşa în-

cît trebuiră să urce o scăriță pentru a putea intra. Înăuntrul zidurilor înalte, pătrate, se afla donjonul, cuprinzînd încăperi vaste și bine proporționate cu ferestre și arcade într-un stil care amintea de Renașterea tîrzie. Aici locuiseră ofițerii și garnizoana. Din partea superioară a turnului priveliștea era amplă și magnifică.

— Parcă ar fi castelul lui Tristan, zise doctorul.

Ziua murea încetișor și marea îmbrăcase culoarea întunecată a vinului, ca și cea pe care plutise cîndva Ulysse. Insulele, încercuite de apa netedă și strălucitoare, aveau verdeața bogată a unui veșmînt din tezaurul unei catedrale spaniole. Era o culoare atît de bizară și de rafinată încît părea să fie mai degrabă opera unui artist decît a naturii.

— Ca un gînd verde în umbra verde[1], murmură tînărul danez.

— Sînt frumoase insulele astea văzute din depărtare, zise Fred, dar cînd ajungi la ele — Dumnezeule ! La început mă tenta să le văd mai îndeaproape. Arătau așa frumoase văzute de pe mare. Credeam că mi-ar place să locuiesc pe una din ele tot restul vieții, nu știu cum să vă spun, departe de lume. Doar așa, să pescuiesc și să cresc orătănii și porci. Nichols rîdea de se strica, zicea că sînt prăpădite de tot, dar eu insistam să le văd cu ochii mei ca să mă conving. Cred că am vizitat vreo cinci-șase pînă cînd am renunțat fiindcă nu meritau. Cînd ajungeai la una din ele și coborai pe țărm îți pierea orice chef — adică vreau să spun totul era doar pădure și crabi și țînțari. Îți scăpau printre degete, ca să zic așa.

Erik se uită la el cu ochii lui blînzi și luminoși, și zîmbetul îi era îndulcit de bunăvoință :

— Știu ce vrei să zici. E întotdeauna un risc să supui lucrurile la testul experienței. E ca acea încăpere încuiată din castelul lui Barbă Albastră. O duci bine atîta vreme cîte te ferești de locul acela. Trebuie să te pregătești pentru un adevărat șoc dacă răsucești cheia și intri înăuntru.

Dr. Saunders trăgea cu urechea la conversația celor doi tineri. Poate că era cinic de felul lui și rămînea imperturbabil în fața multor nenorociri care îi afectează pe oameni, dar avea totuși un sentiment deosebit pentru tinerețe, poate pentru că era atît de plină de făgăduieli, dar în schimb dura atît de puțin ; lui i se părea că în amărăciunea pe care o suferă tinerețea cînd realitatea îi sfărîmă iluziile e ceva mult mai patetic decît într-o serie de rele mult mai grave. În ciuda exprimării stîngace, înțelese ce vroia să spună Fred și doctorul plăti emoțiilor băiatului tributul unui zîmbet înțelegător. Era uluitor de chipeș așa cum ședea acolo în lumina călduță și plăcută, îmbrăcat în tunică și pantaloni kaki, fără pălărie pe cap încît i se vedea părul ondulat aproape negru. Era în fru-

[1] Citat din „Un poem istoric" de Andrew MARVELL (1621— 1678).

mușețea lui ceva atrăgător ca o chemare, încît Dr. Saunders, care pînă atunci îl socotise un tînăr destul de lipsit de haz, se simți deodată înclinat să-l privească mai îngăduitor. Poate că înfățișarea băiatului îi juca o festă, sau poate că totul se datora tovărășiei lui Erik Christessen, dar în orice caz în momentul acela doctorul simți în Fred o pulsație deosebită, pe care nu o bănuise pînă atunci. Poate că exista acolo germenele nedeslușit al unui suflet care-și caută încă un drum. Gîndul îl amuza oarecum pe Dr. Saunders. Îi dădu chiar acel mic șoc de surpriză pe care-l simți cînd ceea ce ți s-a părut a fi o rămurică ori o frunză își deschide deodată aripile și își ia zborul.

— Vin aici aproape în fiecare seară să privesc asfințitul, zise Erik. Pentru mine aici e cuprins tot Orientul. Nu Orientul din poveste, Orientul palatelor și al templelor sculptate și al cuceritorilor cu hoardele lor de războinici, ci Orientul începutului lumii, Orientul grădinii Paradisului, cînd oamenii erau puțini la număr — simpli, umili și necunoscători — și lumea era doar în așteptare, așa cum își așteaptă o grădină goală stăpînul plecat.

Avea acest tînăr mătăhălos și lălîu un fel de a se exprima într-o manieră lirică ce ar fi putut părea deconcertantă dacă nu ți-ar fi dat sentimentul că e perfect firească, de parcă ar fi fost vorba despre scoici cu perle, despre copra și castraveți de mare. Grandilocvența lui era vag absurdă. Iar dacă-ți aducea rîsul pe buze, rîdeai, dar cu simpatie. Avea o candoare stranie. Priveliștea era atît de frumoasă, locul unde se aflau — acel fort portughez cu zidurile goale și ruinate — era atît de romantic, încît tonurile elevate pe care le folosea danezul nu păreau nelalocul lor. Erik mîngîie cu mîna lui greoaie unul din blocurile de piatră :

— Pietrele astea și toate lucrurile pe care le-au văzut ele ! Prezintă un mare avantaj față de toate insulele acelea ale dumitale, nu le poți descoperi niciodată secretul. Nu poți decît să faci supoziții, iar de ghicit ghicești prea puțin. Aici nimeni nu știe nimic. Cînd mă întorc în Europa am să mă duc la Lisabona să văd dacă pot afla cîte ceva de pe la unii care au stat pe aici.

Bineînțeles că romantismul era prezent, idilic, dar vag ; din pricina ignoranței nu-ți puteai face decît niște imagini la fel de estompate ca și instantaneele prost developate. Pe turnurile acelea stătuseră cîndva căpitanii portughezi, scrutînd întinsul mărilor pentru a zări corabia de la Lisabona care le aducea veștile binecuvîntate de-acasă. Sau poate le păzeau cu spaimă de vasele olandeze care veneau să-i atace. Ochii minții vedeau pe vitejii aceia oacheși, cu platoșe și zale care-și duceau viețile aventuroase de pe o zi pe alta, dar care erau niște biete umbre fără viață și care-și datorau realitatea doar fanteziei tale. Mai existau încă ruinele micuței capele unde se producea zi de zi miracolul transubstanțierii și unde în vremuri de asediu aștepta preotul în odăjdii pentru a administra ultima

împărtășanie soldaților ce mureau pe metereze. Imaginația însăși palpita din pricina unei impresii nedeslușite a hazardului și cruzimii, a curajului neînfricat și a sacrificiului de sine.

— Și nu ți-e niciodată dor de casă ? întrebă deodată Fred.

— Nu. Adeseori mă gîndesc la sătucul din care am venit, cu vacile lui bălțate pe pajiștile verzi, și la Copenhaga. Casele din Copenhaga cu ferestrele lor lătărețe sînt exact ca niște femei cu obrazul neted, cu ochi mari și miopi, iar palatele și bisericile arată ca și cum și-ar fi avut obîrșia într-un basm. Dar toate acestea le văd ca pe o scenă dintr-o piesă, sînt foarte clare și amuzante ; numai că nu sînt convins că doresc să urc și eu pe această scenă. Sînt gata să rămîn pe scaunul meu de la galerie și să privesc spectacolul de la distanță.

— La urma urmei omul trăiește doar o singură viață.

— Așa gîndesc și eu, dar viața este așa cum ți-o croiești. Aș fi putut foarte bine să fiu slujbaș într-un birou și atunci ar fi fost mult mai greu. Dar aici, cu marea și cu jungla și cu toate amintirile trecutului care te copleșesc și cu toți acești malaiezi, papuași, chinezi, olandezi greoi și apatici, și cu cărțile mele și cu răgaz la fel de mult ca și cum aș fi milionar — Dumnezeule mare, ce-ar mai putea dori imaginația ?

Fred Blake îl privi o clipă și efortul de meditație cu care nu era deprins îl sili să se în-

crunte. Cînd înțelese ce vroia să spună danezul, mirarea i se simți în glas :

— Bine dar asta e o lume de iluzii !

— E singura realitate care există, zîmbi Erik.

— Nu știu ce vrei să spui cu asta. Realitatea înseamnă să faci niște lucruri — nu numai să le visezi. Omul e tînăr doar o singură dată în viață și trebuie să-și trăiască tinerețea și toată lumea dorește să progreseze. Omul vrea să facă bani și să aibă o poziție bună în societate și alte chestii dintr-astea.

— A, nu. Parcă de ce face lumea atîtea lucruri ? Firește că omul trebuie să mai și muncească pentru a se întreține, dar în rest nu merită să te strădui pentru a-ți satisface imaginația. Spune-mi, te rog, cînd ai văzut insulele acelea de pe mare și ți-au umplut inima de încîntare, iar apoi cînd ai debarcat pe ele și ai constatat că sînt doar o junglă înfiorătoare, care mai era insula adevărată ? Care ți-a dat cel mai mult, și pe care ai s-o păstrezi în amintire ?

Fred zîmbi sub privirea iscoditoare dar blîndă a lui Erik :

— Astea-s prostii, bătrîne. Nu are rost să-ți faci visuri și gînduri abracadabrante despre ceva și pe urmă, cînd ajungi la amănunt, să constați pe propria ta piele că toată chestia e un vax. Și știi că dacă nu privești realitățile drept în față nu poți face progrese. Unde crezi că ai putea să ajungi dacă iei lucrurile doar după aparențe ?

— În împărăţia cerurilor, zîmbi Erik.
— Şi asta unde mai e ? întrebă Fred.
— În propria mea minte.
— Îmi pare rău că trebuie să intervin nepoftit în această conversaţie filosofică, zise doctorul, dar mă văd silit să vă spun că sufăr cumplit de chinurile setei.

Rîzînd Erik îşi înălţă trupul imens pe coama zidului pe care şezuseră :

— Oricum soarele o să apună curînd. Haideţi să coborîm să vă dau ceva de băut la mine acasă. Arătă cu degetul spre vulcanul aflat înspre apus, un con îndrăzneţ a cărui siluetă se profila cu o precizie uluitoare pe cerul cu lumina în scădere. I se adresă lui Fred : Ce zici, n-ai vrea să ne căţărăm mîine pe el ? Din vîrf ai o vedere absolut nemaipomenită.

— N-am nimic împotrivă.

— Dar trebuie să pornim dis-de-dimineaţă din pricina căldurii. Aş putea să vin să te iau de pe lugher puţin înainte de a se crăpa de ziuă şi am putea merge împreună cu barca.

— Îmi convine de minune.

Coborîră povîrnişul şi curînd se aflau din nou în oraş. Casa lui Erik era una dintre acelea pe lîngă care trecuseră dimineaţa cînd merseseră pe strada principală, curînd după debarcare. Sute de ani stătuseră în ea negustori olandezi şi firma la care lucra Erik o cumpărase cu totul. Se afla îndărătul unui zid înalt văruit, care începuse să se coşcovească şi să prindă mucegai. Zidul înconjura o

grădiniţă destul de sălbatică şi năpădită de buruieni în care trandafirii şi pomii fructiferi se amestecau cu plantele agăţătoare, arbuştii înfloriţi, bananierii şi vreo cîţiva palmieri înalţi. Din pricina buruienilor părea părăsită şi misterioasă în lumina slabă a asfinţitului. Licuricii zburau greoi de colo pînă colo.

— Mă tem că e cam neglijată, zise Erik. Uneori mă gîndesc să pun vreo doi culi să mi-o cureţe dar pe de altă parte am impresia că-mi place aşa cum e. Îmi place să mă gîndesc la *mynheer*, boierul olandez care-şi făcea siesta aici în răcoarea serii, fumîndu-şi pipa chinezească în timp ce cucoana lui îşi răcorea cu evantaiul cărnurile abundente.

Intrară în salonaş. Era o încăpere lungă cu cîte o fereastră la fiecare capăt, acoperită de perdele groase ; veni un băiat care înălţîndu-se pe un scaun aprinse lampa cu gaz ce atîrna din tavan. Pardoseala era de marmură şi pe pereţi erau expuse picturi în ulei atît de înnegrite încît nu vedeai ce reprezintă. În mijloc se afla o masă rotundă şi în jurul ei scaune cu speteaza înaltă şi ţeapănă tapiţate cu catifea verde cu modele. O cameră îmbîcsită şi incomodă, dar avea oarecum un farmec tocmai prin absurditatea ei, şi-ţi stîrnea destul de vie amintirea unui tablou din Olanda secolului al XIX-lea. Probabil că negustorul aşezat despachetase cu multă mîndrie mobila ce fusese adusă cale atît de lungă tocmai de la Amsterdam, şi cînd o văzuse aranjată frumos cu siguranţă că o so-

cotise foarte potrivită pentru poziția lui socială.

Băiatul le aduse bere. Erik se apropie de o măsuță ca să pună un disc la patefon. Dădu cu ochii de un teanc de ziare.

— A, uite niște ziare pentru dumneata. Am trimis după ele.

Fred se ridică de pe scaun, luă ziarele și se așeză la masa mare rotundă sub lampă. Datorită remarcii făcute de doctor în timp ce se aflau sus în fortul portughez, Erik puse placa cu preludiul la ultimul act din *Tristan și Isolda*. Amintirea respectivă dădea un farmec și mai pregnant muzicii. Melodioara ciudată și subtilă pe care o cînta din fluier păstorul, scrutînd întinsul mării fără să vadă nici o pînză de corabie, era plină de melancolie amestecată cu speranțe năruite. Dar cu totul alt junghi sfîșie inima doctorului. Lui îi aminti de Opera Covent Garden în vremurile de demult, îi aminti propria lui imagine în ținută de seară, șezînd într-un stal, în centru ; în loji erau femei cu diademe și cu coliere de perle ; regele —, obez, cu pungi grele sub ochi — ședea în colțul lojii oficiale. De partea cealaltă în colț, deasupra orchestrei, baronul și baroneasa de Meyer ședeau împreună și prinzînd privirea regelui ea se înclină. Exista în toate un aer de opulență și de stabilitate. Totul în maniera aceea grandioasă părea atît de bine ordonat, gîndul schimbării nici nu-i trecea nimănui prin minte. Dirija Richter. Ce pasionată era muzica aceea, cît de plin răsuna, cu ce splendoare melodioasă își desfășura sonoritățile asupra simțurilor

spectatorilor. Dar pe atunci doctorul nu auzise în ea decît ceva șleampăt, zgomotos și puțin vulgar, un fel de dineu cu pretenții dar pe sponci, care acum îl deconcerta într-o oarecare măsură. Era magnifică, firește, dar puțin îmbîcsită ; în China urechea lui se deprinsese cu complicații mult mai rafinate și cu armonii mai puțin suave. Se obișnuise cu o muzică încărcată de sugestie, iluzorie și nervoasă, iar declarația brutală a realităților îi șoca în oarecare măsură gustul pretențios. Cînd Erik se ridică pentru a întoarce discul, doctorul îi aruncă o privire lui Fred ca să vadă ce efect au asupra lui armoniile acelea. Muzica e un lucru ciudat. Puterea ei nu pare să fie legată de celelalte afecte ale omului, așa că o persoană altfel absolut banală s-ar putea să fie înzestrată cu o sensibilitate extrem de delicată pentru acordurile ei. Și tocmai începuse să creadă că Fred Blake nu e o persoană chiar atît de comună cum i se păruse la început. Avea totuși ceva în el, ceva abia trezit și necunoscut lui însuși, ca un fel de floricică născută dintr-o sămînță adusă pe aripile vîntului într-un perete de piatră și care în chip patetic caută soarele, care stîrnește compătimire și interes.

Dar Fred nu auzise nici măcar o notă. Fără să bage cîtuși de puțin în seamă ceea ce se petrece în jurul lui, ședea și privea afară pe fereastră. Crepusculul scurt de la tropice se întunecase înspre noapte și pe cerul vînăt sclipeau deja vreo cîteva stele ; însă el nu se uita la ele ci părea să scruteze un abis negru

al gîndului. Lumina lămpii sub care stătea arunca umbre stranii și sinistre pe fața lui ; era ca o mască imposibil de recunoscut. Dar trupul îi era relaxat, de parcă tocmai ar fi scăpat de strînsoarea unei încordări și mușchii de sub pielea lui bronzată erau distinși. Simți privirea rece a doctorului și întorcînd capul spre el schiță un zîmbet forțat, chinuit, stîrnind parcă în mod patetic mila. Nici nu se atinsese de berea din pahar.

— E ceva prin ziare ? întrebă doctorul.

Într-o frîntură de secundă Fred se făcu roșu ca sfecla.

— Aș, nimic. Au avut alegeri.

— Unde ?

— În New South Wales. Au venit laburiștii la putere.

— Și dumneata ești laburist ?

Fred șovăi o clipă și în ochi i se ivi acea expresie precaută pe care o mai observase de vreo două ori doctorul.

— Nu mă interesează politica, răspunse Fred. Nu mă pricep deloc la ea.

— Dă-mi și mie să văd o clipă ziarul ăla.

Fred luă un exemplar din teanc și i-l întinse doctorului care însă nu-l luă.

— Ăsta e cel mai recent ?

— Nu, ăstălalt e ultimul, răspunse Fred acoperind cu mîna ziarul pe care tocmai îl citise.

— Dacă l-ai terminat l-aș citi pe ăla. Nu prea mă omor după vești dacă sînt prea vechi.

Fred șovăi o clipă. Doctorul îl țintuia cu ochii lui zîmbitori dar hotărîți. În mod evident Fred nu putu găsi nici un pretex cît de cît plauzibil

pentru a refuza o cerere atît de firească. Îi dădu ziarul și Dr. Saunders se trase mai la lumină ca să-l citească. Fred nu mai luă din teanc nici un alt număr din „Buletin“, deși cu siguranță că pe unele nici nu le văzuse. Rămase nemișcat, prefăcîndu-se că se uită la masă, dar doctorul era conștient că-l supraveghează intens cu coada ochiului. Nu încăpea îndoială că Fred citise ceva care îl afecta profund în ziarul pe care îl avea acum în mînă doctorul. Dr. Saunders răsfoi ziarul. Erau multe știri electorale. Mai era și o scrisoare din Londra și tot felul de informații transmise prin cablu din Europa și America. Erau și vești locale, multe. Se uită și la pagina cu informații polițienești. Alegerile stîrniseră oarecari tulburări și tribunalele judecaseră o serie de procese. La Newcastle se săvîrșise o spargere. Un bărbat fusese condamnat pentru fraude la asigurări. Se mai relata o încăierare cu cuțitele între doi imigranți din Tonga. Căpitanul Nichols bănuia că din pricina unei crime se pusese la cale această dispariție a lui Fred și în ziar erau două coloane consacrate unui omor care se produsese la o fermă din Munții Albaștri, dar aceasta fusese generată de o ceartă între doi frați. Iar ucigașul, care se predase poliției, susținea că a acționat în legitimă apărare. Mai mult decît atît, evenimentul se produsese după plecarea din Sydney a lui Fred și a Căpitanului Nichols. Mai era și o relatare a unei anchete în legătură cu o femeie care se spînzurase. O clipă Dr. Saunders se întrebă dacă nu cumva aici ar fi ceva. „Buletinul“ era un săptămînal, cu tendințe litera-

re, și trata povestea nu atît sumar cît într-o manieră firească pentru o publicație ai cărei cititori cunosc deja amănuntele din cotidiene. Se pare că femeia fusese suspectată în legătură cu uciderea soțului ei cu cîteva săptămîni mai devreme, dar probele împotriva ei fuseseră prea vagi pentru ca autoritățile să poată acționa. Sîcîiala interogatoriilor repetate, împreună cu bîrfele vecinilor și cu toată vîlva stîrnită, ajunseseră s-o apese. Verdictul Curții cu Juri a fost că s-a sinucis fiind într-o stare temporară de tulburare mintală. Comentînd cazul, reprezentantul parchetului observă că moartea ei făcuse să dispară pînă și ultima șansă pe care o mai avea poliția de a rezolva misterul omuciderii lui Patrick Hudson. Doctorul reciti relatarea, meditînd totodată asupra ei ; era ciudată, dar prea scurtă pentru a-i spune mare lucru. Femeia avea patruzeci și doi de ani. Părea prea puțin probabil ca un băiat de vîrsta lui Fred să fi avut ceva de-a face cu ea. Și la urma urmei Căpitanul Nichols nu avea nici măcar un capăt al unui fir de la care să pornească în mod serios : mersese doar pe ghicite. Băiatul era contabil. Era ușor de presupus că a delapidat bani care nu-i aparțineau, ori — silit fiind de cine știe ce dificultăți financiare — a falsificat un cec. Dacă era legat de vreun om politic important, ar fi fost un motiv suficient pentru a-l face nevăzut o vreme — aceasta fiind soluția cea mai recomandabilă. Cînd lăsă ziarul din mînă, Dr. Saunders îl găsi pe Fred cu ochii ațintiți asupra lui. Îi zîmbi încurajator. Curiozitatea lui era dezinteresată și nu simțea nici cel mai mic imbold de a-și da osteneala să și-o satisfacă.

— Mergi să cinezi la hotel, Fred ? îl întrebă doctorul.

— V-aș fi invitat pe amîndoi să rămîneți la mine să mîncăm ce s-o găsi prin casă, zise danezul, dar eu unul trebuie să mă duc să cinez cu Frith.

— Bine, atunci o luăm din loc.

Doctorul și cu Fred făcură cîțiva pași în tăcere pe strada întunecoasă.

— N-am chef de nici un fel de cină, zise deodată băiatul. Astă-seară nu pot da ochii cu Nichols. Mă duc să hoinăresc.

Înainte ca doctorul să-i fi putut răspunde băiatul se răsucise pe călcîie și se îndepărtase. Doctorul dădu din umeri și-și văzu fără grabă de drum.

XVIII

DOCTORUL SORBEA un *gin-pahit* înainte de cină pe veranda hotelului, cînd se apropie de el Căpitanul Nichols. Se spălase și se bărbierise. Purta o tunică de culoare kaki. Își pusese casca colonială șmecherește pe-o parte așa că arăta destul de bine. Îți amintea de gentlemenii pirați din legende.

— Astă-seară mă simt mai bine, zise Nichols așezîndu-se, și destul de flămînd, pe bune. Nu cred că o aripioară de pui mi-ar putea face vreun rău. Dar unde e Fred ?

— Nu știu. A plecat pe undeva.

— Caută vreo fată ? Nici nu-l țin de rău pentru asta. Deși nu prea văd ce-ar putea găsi într-un loc ca ăsta. E riscant, mă înțelegi ?

Doctorul îi comandă o băutură.

— O, eram și eu mare cocoș cu gagicile în tinerețea mea. Știam eu cum să le iau, înțelegi ? Greșeala pe care am făcut-o e însă că m-am însurat. De-aș mai avea eu viața în mîini s-o iau de la început... Apropo, doctore, nu ți-am vorbit niciodată de baba mea.

— Ba da, mi-ai spus destule.

— Aiurea ! N-aș putea spune destule nici dacă aș fi să-ți vorbesc de ea pînă mîine seară. Dacă a existat vreodată un diavol cu chip de om, apăi ăla e baba mea. Eu te întreb, e oare frumos să tratezi astfel un bărbat ? Ea e de vină în primul rînd pentru indigestiile mele ; de asta sînt sigur, cum te văd și cum mă vezi. E o umilință, asta e. E de mirare că n-am omorît-o. Și puteam s-o fac, numai că știam că dacă ar fi fost să m-apuc de treaba asta, odată mi-ar fi zis : „Ia lasă cuțitul ăla din mînă, căpitane“, și eu, gata, l-aș fi pus jos numaidecît. Acuma te întreb, doctore, e oare firesc ? Și pe urmă s-ar și năpusti asupra mea. Dacă ar fi să mă strecor așa ușurel către ieșire mi-ar zice : „Nu, nu, căpitane, rămîi aici pînă ce-ți spun tot ce am de spus. Îți zic eu cînd am terminat cu tine“.

Cinară împreună și doctorul ascultă cu îngăduință pomelnicul nefericirilor domestice ale Căpitanului Nichols. Apoi se întoarseră pe verandă, fumară trabucuri olandeze și băură

Schnapps la cafea. Alcoolul îl mai înmuie pe marinar care începu să depene amintiri. Copleșit de această dispoziție, îi spuse doctorului povești din primele zile petrecute de el pe coasta Noii Guinee și despre insulă. Era un vorbitor foarte colorat, chiar cu o vînă de umor ironic, și era amuzant să-l asculți, întrucît nici un fel de falsă rușine nu-l ispitea vreodată să se zugrăvească în culori măgulitoare. Nici prin cap nu-i trecea ca cineva să șovăie măcar o clipă să-l tragă pe sfoară pe altul dacă are prilejul, și simțea aceeași satisfacție în legătură cu izbînda unei ticăloșii ca și un șahist care ar cîștiga partida printr-o mișcare îndrăzneață și ingenioasă. Era o pușlama, dar o pușlama curajoasă. Dr. Saunders găsea o savoare cu totul specială în conversația lui cînd își amintea de splendida încredere și siguranță cu care înfruntase furtuna. Cine n-ar fi fost impresionat de promptitudinea, calmul și inventivitatea navigatorului ?

Curînd doctorul găsi un prilej potrivit pentru a strecura o întrebare care-i stătea pe buze:

— Ai cunoscut vreodată un individ numit Patrick Hudson ?

— Patrick Hudson ?

— Pe vremuri a fost magistrat rezident în Noua Guinee. Acum e mort de cîțiva ani buni.

— Ciudată coincidență. Nu. Nu l-am cunoscut. Era un tip Patrick Hudson la Sydney. A sfîrșit-o nasol de tot.

— Serios ?

— Da. Cu puţină vreme înainte de îmbarcarea noastră. Erau pline ziarele de chestia asta.

— O fi fost rudă cu omul la care mă refer eu.

— Era, cum se zice, brînză bună în burduf de cîine. În orice caz cam necioplit, fără învăţătură. Cică ar fi fost la căile ferate şi că a răzbătut prin muncă. Pe urmă s-a băgat în politică şi chestii dintr-astea, a fost deputat. Nu ştiu prea bine unde. Laburist bineînţeles.

— Şi ce i s-a întîmplat ?

— Păi a fost împuşcat. Şi chiar cu pistolul lui, dacă îmi aduc bine aminte.

— Adică s-a sinucis, vrei să spui.

— Nu, nu, ziceau că n-ar fi putut să se-npuşte singur. Nici eu nu ştiu prea bine cum s-a întîmplat, fiindcă am plecat din Sydney. Dar oricum chestia a făcut senzaţie.

— Era însurat ?

— Da. O mulţime de oameni zicea că i-a făcut de petrecanie chiar cocoana. Dar n-au putut dovedi nimic. Aia fusese la film şi cînd s-a întors acasă l-a găsit zăcînd pe jos. Fusese o încăierare ceva, că toate mobilele era aruncate de colo pînă colo. Eu unu' n-am bănuit-o niciodată pe femeie. După experienţa mea nu te lasă ele să scapi aşa uşor. Ar vrea să te ţină în viaţă cît mai mult poate. Nu e ele dispuse să-şi piardă distracţia punîndu-ţi capăt suferinţelor.

— Ei şi totuşi s-au văzut multe femei care şi-au ucis soţii, obiectă doctorul.

— Aşa s-a nimerit. Ştim cu toţii că accidente se mai întîmplă şi în cele mai bune familii.

Uneori le mai scade şi lor vigilenţa şi merg prea departe, şi atunci se întîmplă să moară bietul om. Dar să ştii că n-o face ele cu bună ştiinţă. Nici vorbă.

XIX

DR. SAUNDERS ERA UN OM norocos fiindcă, în ciuda cîtorva deprinderi deplorabile pe care le avea, şi care în unele părţi ale lumii ar fi fost socotite vicii *(vérité au delà des Alpes, erreur ici*[1]*)*, se trezea dimineaţa fără să aibă gura amară şi într-o dispoziţie fericită. Dacă mai lenevea în pat, îşi sorbea ceaşca de ceai chinezesc înmiresmat şi-şi fuma prima ţigară delicioasă, rareori i se întîmpla să nu aştepte cu multă încîntare ziua ce venea. În hotelurile mici din insulele ce compun Indiile Orientale Olandeze, micul dejun se serveşte foarte devreme. E vorba întotdeauna de acelaşi menu ; papaya, ochiuri la capac, friptură rece şi brînză de Edam. Oricît de punctual te-ai prezenta la micul dejun, ochiurile sînt întotdeauna reci; se uită urît la tine — ca doi ochi mari rotunzi şi galbeni pe o suprafaţă subţire albă şi te privesc de parcă ar fi fost scobiţi din capul unui monstru obscur al adîncurilor. Cafeaua este o esenţă la care adaugi pudră de frişcă Nestlé,

[1] Ceea ce e socotit adevăr, dincolo de Alpi, aici se consideră eroare (fr.).

și-i dai concentrația dorită cu ajutorul apei fierbinți. Pîinea prăjită e uscată și arsă, dar totdeauna e fleșcăită. Cam așa era micul dejun servit în sufrageria hotelului de la Kanda, mîncat în grabă de olandezii tăcuți, care trebuiau să se ducă la birourile lor.

Dar a doua zi dimineața Dr. Saunders se sculă tîrziu și Ah Kay îi aduse micul dejun afară pe verandă. Îi plăcu papaya. Savura ochiurile scoase chiar atunci din tigaie și-l încînta ceaiul parfumat. Reflectă că viața e un lucru foarte agreabil. Nu ducea lipsă de nimic. Nu pizmuia pe nimeni. N-avea regrete. Dimineața era încă proaspătă și în lumina curată și palidă lucrurile aveau contururi precise. Un bananier uriaș aflat chiar sub terasă își expunea cu un fel de dispreț arogant și îngăduitor față de sine frunzișul splendid la arșița necruțătoare a soarelui. Dr. Saunders se simți ispitit să filosofeze. Își spuse că valoarea vieții nu constă în momentele ei de emoție și agitație, ci în intervalul placid cînd, netulburat, spiritul uman aflat într-o liniște neafectată de amintirea emoției își putea trece în revistă existența cu aceeași detașare cu care Buddha își contemplă buricul. Mult piper pe ochiuri, multă sare și puțin sos picant și apoi, după ce le termini, o bucățică de pîine ca să ștergi rămășițele de sos și de unt, și asta era cea mai bună îmbucătură din toate. În această ocupație era adîncit cînd Fred Blake și Erik Christessen veniră cu mers legănat din stradă. Urcară în fugă treptele și trîntindu-se pe scaune la masa doctorului îl strigară pe băiat. Porniseră înainte de revărsatul zorilor să

se cațere pe vulcan și acum erau morți de foame. Băiatul veni imediat cu papaya și cu un platou cu friptură rece pe care ei îl terminară înainte de a le aduce ochiurile. Erau grozav de bine dispuși. Entuziasmul tinereții adusese la maturitate cunoștința făcută în ziua anterioară, transformînd-o în prietenie ; deja își spuneau pe nume. Panta pe care o urcaseră era abruptă și efortul fizic îi agitase. Vorbeau lucruri fără noimă și rîdeau de fiecare prostie. Erau ca niște copii de școală. Doctorul nu-l mai văzuse niciodată pe Fred atît de vesel și expansiv. Nu încape îndoială că era fascinat de Erik și compania unei persoane doar cu cîțiva ani mai mare ca el îl descătușase de corsetul în care trăia, încît acum părea să fi înflorit într-o nouă adolescență. Arăta atît de tînăr acum încît nici n-ai fi crezut că e om în toată firea, iar glasul lui profund și răsunător forma un contrast aproape comic.

— Știi, doctore, nenorocitul ăsta e voinic ca un bou, zise el privindu-l admirativ pe Erik. Am avut un loc destul de păcătos la urcușul ăla, într-un punct s-a rupt o ramură și am alunecat. Puteam să mă lovesc al dracului, să-mi rup piciorul sau mai știu eu ce. Dar Erik m-a prins cu mîna, să fiu al naibii dacă știu cum a izbutit, și m-a ridicat și m-a pus iar pe picioare. Și, slavă Domnului, că trag aproape optzeci de kilograme.

— Întotdeauna am fost voinic, zîmbi Erik.

— Ia adu mîna-ncoace.

Fred își înfipse cotul în masă și Erik făcu la fel. Se prinseră palmă la palmă și Fred încer-

că să-i aplece brațul lui Erik. Își puse la bătaie toată forța dar nu izbuti să-l clintească. Apoi cu un ușor zîmbet danezul împinse la rîndul lui și treptat, treptat brațul lui Fred ajunse să se lipească de masă.

— Sînt ca un țînc pe lîngă tine, rîse Fred. Doamne, cred că nimeni n-ar avea șanse de supraviețuire dacă l-ai pocni. Te-ai bătut vreodată cu cineva ?

— Nu. Ce rost ar fi avut ? Termină de mîncat și-și aprinse o havană. Acum trebuie să mă duc la birou. Frith vă întreabă dacă vreți să veniți pe la el după amiază. Ne-a invitat să luăm cu toții cina acolo.

— Perfect, zise doctorul.

— L-a invitat și pe căpitan. Vin să vă iau pe la patru.

Cînd plecă, Fred se uită în urma lui.

— Mare aiurit, zise el întorcîndu-se zîmbitor spre doctor. Părerea mea e că are o lampă arsă.

— Serios ? De ce ?

— Păi, felul cum vorbea.

— Dar ce-a zis ?

— Habar n-am. Trăsnăi. M-a întrebat de Shakespeare. Parcă eu era să știu mare lucru de Shakespeare ! I-am spus că am citit *Henric al V-lea* cînd eram la școală (un semestru am studiat piesa asta). Și îndată s-a și stîrnit să dea drumu' șuvoi la replicile de acolo. Pe urmă a început să-mi vorbească de *Hamlet* și de *Othello* și de Dumnezeu mai știu ce. Le știe pe de rost. Hectare întregi. N-aș ști să vă spun tot ce mi-a zis despre ele. Pînă acuma

n-am mai auzit pe nimeni vorbind în felul ăsta. Și lucru ciudat este că deși erau doar aiureli, totuși parcă n-aveai chef să-i spui să-și țină gura.

Un zîmbet stărui în ochii albaștri candizi ai lui Fred, dar fața îi era gravă :

— N-ați fost niciodată la Sydney, nu ?

— Nu.

— Păi, acolo avem un grup literar și artistic destul de serios. Nu prea e genul meu dar uneori îmi mai calc și eu pe inimă. Mai ales femei, știți dumneavoastră. Vorbesc vrute și nevrute, tot felul de vaxuri despre cărți și pe urmă, pînă să te dezmeticești, te și trezești că vor să ți se strecoare în așternut.

Saunders reflectă : „Spiritele antiartistice pun punctul pe i cu o precizie fulgerătoare și lovesc cuiul drept în cap.“

Fred reluă :

— Ajungi pînă la urmă să începi să te păzești de ele. N-aș putea să vă explic exact, însă cînd Erik vorbea de toate lucrurile astea era cu totul altceva. Nu făcea pe grozavul și nu încerca să mă impresioneze. Vorbea pentru că nu se putea stăpîni. Și nici nu se sinchisea dacă mă plictisește. Era atît de aprins încît poate nici prin cap nu i-a trecut că s-ar putea ca mie să nu-mi pese nici cît negru sub unghie. N-am înțeles nici jumătate din ce mi-a zis, dar vedeți, într-un fel, nu știu cum, era frumos ca o piesă, dacă înțelegeți ce vreau să zic.

Fred dădea drumul la remarcile lui ca la niște pietre pe care le scormonești din grădină pentru a pregăti terenul pentru plantare și le

arunci apoi una după alta făcînd grămezi. Era atît de perplex încît mereu se scărpina în cap cu multă vigoare. Dr. Saunders îl urmărea cu priviri reci și pătrunzătoare. De obicei băiatul era aproape mut și de data asta era amuzant să descoperi în frazele lui confuze emoția pe care încerca s-o exprime în cuvinte. Criticii împart de obicei scriitorii în două categorii. Aceia care au ceva de spus și nu știu cum s-o spună, și aceia care știu cum să spună lucrurile dar n-au nimic de spus. Adeseori se întîmplă la fel și cu oamenii — cel puțin cu cei de neam anglo-saxon, cărora cuvintele le vin greu pe limbă. Cînd un om se exprimă curgător asta se datorează uneori faptului că a spus un anumit lucru atît de des încît și-a pierdut orice înțeles și vorbirea lui are maximum de semnificație cînd trebuie s-o modeleze cu un mare efort, din gînduri al căror contur nu-l vede prea clar.

Fred îi aruncă doctorului o privire ștrengărească, făcîndu-l să arate ca un băiat năzdrăvan.

— Știți, îmi împrumută *Othello*. Nu prea știu de ce i-am zis că aș vrea să citesc piesa. Bănuiesc că dumneavoastră ați citit-o.

— Acum treizeci de ani.

— Se prea poate să mă-nșel, dar cînd Erik dădea drumul la hălci întregi din piesă, îmi sunau foarte mișcătoare — palpitante chiar, aș zice. Nu știu ce anume se întîmplă, dar cînd te afli în prezența unui tip ca ăsta, totul pare să se schimbe. Aș zice chiar că e sărit de pe fix, dar aș da nu știu ce să fie mai mulți oameni ca el.

— Văd că ți-a stîrnit o mare simpatie, nu ?

— Mde, ar fi fost greu să nu se întîmple așa răspunse Fred, lovit brusc de timiditate. Chiar și un tîmpit își poate da seama că e cinstit, are sufletul curat ca lacrima. Lui aș fi în stare să-i încredințez și ultimul gologan pe care îl am. N-ar fi capabil să trișeze pe nimeni. Și vedeți, ce e nostim e că deși e o huidumă și voinic ca un taur, oarecum îți dă senzația că are nevoie de protecția ta. Știu că pare o prostie ceea ce spun, dar te silește să te gîndești că n-ar trebui să-l lași să umble așa singur : ar trebui să fie cineva cu el care să-l păzească să nu dea de vreun bucluc.

Cu detașarea lui cinică, doctorul își traducea în minte vorbele stîngace ale tînărului australian, căutînd să le dea un sens. Era surprins și chiar puțin înduioșat de emoția care își căuta calea de exprimare cu această stîngăcie sfioasă. Căci ceea ce se degaja din cuvintele acelea banale era șocul admirației pe care îl primise flăcăul ăsta în momentul cînd fusese confruntat cu înțelegerea unui lucru uluitor. Cu toată ciudățenia danezului mătăhălos și lălîu, străbătînd prin înfățișarea dizgrațioasă, luminîndu-i sinceritatea totală, întrupîndu-i entuziasmul exagerat sub forma idealismului și farmecului — prin toate acestea strălucea, cu o căldură atotcuprinzătoare, flacăra bunătății pure. Într-un chip destul de misterios, tinerețea îi dădea lui Fred Blake posibilitatea să vadă această bunătate care-l uimea și-l nedumerea, îl înduioșa și-l intimida, îi clătina încrederea în sine și-l umilea. În

momentul acela băiatul chipeș dar destul de oarecare devenea conștient de un lucru pe care nici nu și-l imagin se vreodată : frumusețea spirituală.

„Cine ar fi crezut că e cu putință una ca asta ?“ reflectă doctorul.

În mod destul de firesc, propriile lui simțăminte față de Erik Christessen erau infinit mai detașate. Îl interesa doar pentru că era puțin ieșit din comun. În primul rînd era amuzant ca pe o insulă din Arhipelagul Malaez să dai peste un negustor care știe destul de bine piesele lui Shakespeare încît să le poată recita pe de rost. Doctorului nu putea să nu i se pară un rafinament oarecum pedant și superfluu. Se întrebă așa într-o doară dacă Erik o fi bun la negustorie. Personal, doctorul nu se prea omora după idealiști. Pentru asemenea oameni era destul de greu să-și împace profesia cu cerințele vieții, în lumea asta atît de practică și materialistă, dar era de-a dreptul deconcertant să observi de cîte ori izbuteau să îmbine elevația irealistă cu spiritul practic cel mai ascuțit. Aceasta fusese de multe ori o sursă de amuzament pentru doctor. Asemenea oameni erau înclinați să-i privească disprețuitor pe cei ce se ocupau de lucruri practice, dar nu se dădeau deloc înapoi să profite de hărnicia celorlalți. Ca și florile cîmpului, nici nu trudeau, nici nu torceau dar în schimb socoteau firesc să facă alții astfel de treburi mărunte pentru ei.

— Cine-i individul ăsta Frith la care mergem azi după amiază ? întrebă doctorul.

— Stăpînul unei plantații. Crește nucșoară și cuișoare. E văduv. Locuiește acolo cu fiică-sa.

XX

ERAU VREO CINCI KILOMETRI pînă la casa lui Frith, așa că porniră într-un Ford vechi. De o parte și de alta a drumului erau copaci uriași, un adevărat desiș în toată puterea cuvîntului și în umbra lor creștea o adevărată junglă de ferigi și plante agățătoare. De fapt jungla începea chiar de la marginea orașului. Ici-colo, se mai vedea cîte o colibă sărăcăcioasă. Malaiezi zdrențăroși zăceau pe veranda casei și copii nepăsători se jucau printre porci pe sub stîlpii caselor. Vremea era umedă și apăsătoare. Moșia la care ajunseră aparținuse cîndva unui *perkinier*. Avea o poartă de stuc, masivă dar cam dărăpănată, de o formă agreabilă. Deasupra arcadei, pe un fel de blazon, era înscris numele fostului proprietar și data construcției. Cotiră pe un drum prăfuit și trecură prin tot felul de hîrtoape și gropi pînă cînd ajunseră la bungalow. Era o clădire mare, de formă pătrată, așezată nu pe stîlpi, ci pe o temelie de zid cu un acoperiș din frunze de palmier și înconjurată cu o grădină cam neîngrijită. Tra-

seră la scară, șoferul malaez claxonă energic și în sfîrșit din casă ieși un bărbat care le făcu semn cu mîna. Era Frith. Îi aștepta în vîrful scărilor care coborau de la verandă ; pe măsură ce ei urcau și Erik le pomenea numele, le strînse rînd pe rînd mîna.

— Sînt încîntat că ați venit. N-am mai văzut de un an nici un englez. Poftiți să beți ceva.

Era un bărbat voinic dar cam gras, cu părul cărunt și cu o mustăcioară căruntă. Începuse să chelească așa că avea o frunte impresionantă. Fața lui roșie, strălucind de broboane de sudoare, nu avea crețuri sau zbîrcituri și era atît de rotundă încît la prima vedere părea un băiețel. Avea un dinte lung și galben în mijlocul gurii, care atîrna peste buza de jos, dîndu-ți impresia că dacă ai trage de el l-ai scoate într-o clipă. Era îmbrăcat într-un șort kaki și o cămașă sport deschisă la gît. Șchiopăta rău. Îi conduse într-o încăpere foarte mare, care servea și de salon și de sufragerie ; pereții erau împodobiți cu arme malaieze, cu coarne de cerbi și de tauri din specia Gaur. Pe pardoseală erau piei de tigru ce păreau cam mucegăite și mîncate de molii.

Cînd intrară, un bătrînel mic de stat se ridică de pe un scaun și, fără să facă măcar un pas către ei, rămase în picioare și-i privi. Era zbîrcit, cocîrjat și scofîlcit. Părea să fie grozav de bătrîn.

— Dînsul este Swan, zise Frith, făcînd un semn familiar din cap. Mi-e oarecum socru.

Bătrînelul avea ochi albaștri foarte spălăciți cu pleoapele congestionate, aproape fără gene ; însă era multă istețime în ochii aceia și privirea lui era săgetătoare și vicleană ca a unei maimuțe. Le strînse mîna celor trei necunoscuți fără a scoate o vorbă, apoi deschizîndu-și gura știrbă i se adresă lui Erik într-o limbă pe care ceilalți nu o înțelegeau.

— Domnul Swan este suedez, le explică Erik.

Bătrînul îi cercetă pe rînd cu privirea și în ochii lui stăruia o oarecare suspiciune, precum și un fel de ironie batjocoritoare pe care nu se străduia deloc să și-o ascundă.

— Eu am venit aici acum cincizeci de ani în urmă. Eu am fost șef de echipaj pe o corabie. Eu nu m-am mai întors în țară. Eu poate mă duc la anu'.

— Și eu sînt navigator, domnule, zise Căpitanul Nichols.

Dar pe domnul Swan nu-l interesa cîtuși de puțin marinarul :

— Ehe, la vremea mea eu am fost de toate, continuă el. Eu am fost și căpitanul unei goelete care făcea negoț de sclavi.

— Aha, furt și trafic de carne vie ! îl întrerupse Nichols. Ehe, pe vremuri se scotea bani buni din trebușoara asta.

— Eu am fost și fierar. Eu am fost și negustor. Eu am fost și plantator. Eu nici nu știu ce nu am fost eu. Ei au încercat de nenumărate ori să mă omoare. Eu am o hernie pe piept, asta am. Asta vine dintr-o rană pe

care am primit-o într-o încăierare cu băștinașii din insulele Solomon. M-au părăsit că mort. Asta au făcut ei. Eu am avut bani mulți la viața mea. Este sau nu este, George ?

— Așa am tot auzit.

— Eu am fost ruinat de marele uragan. El mi-a distrus depozitul. Eu am pierdut totul. Nu mi-a păsat. Nu mi-a mai rămas nimic acum decît plantația asta. Dar nu-i nimic, pentru că eu avem din ce trăi de pe urma ei și numai asta contează. Eu am avut patru soții și mai mulți copii decît îi pot număra pe degetele de la două mîini.

Vorbea cu o voce ascuțită și spartă, cu un puternic accent suedez, așa că trebuia să-l asculți foarte atent ca să înțelegi ce spune. Dădea drumul repede la șuvoiul de vorbe, parcă ar fi reprodus pe de rost o lecție și termină cu un rîs senil aproape ca un cotcodăcit. Hohotul sugera că a trecut prin tot ce se poate întîmpla omului în viață și că toate acestea sînt doar prostii și nimicuri. Urmărea omenirea și activitățile ei de la o mare depărtare — dar nu de la o înălțime olimpiană, ci dindărătul unui copac, pe furiș și țopăind amuzat de colo pînă colo într-un picior.

Un malaiez aduse o sticlă de whisky și un sifon și Frith le umplu paharele.

— Bei și dumneata o picătură de scotch, Swan ? îi sugeră el bătrînului.

— De ce mă întrebi, George ? răspunse acesta cu vocea tremurătoare. Știi foarte bine că nu-l pot suferi. Mie dă-mi puțin rom cu

apă. Scotch-ul a fost ruina Pacificului. Cînd eu am venit mai întîi din Suedia nimeni nu bea scotch. Numai rom. Dacă n-ar fi abandonat romul și dacă n-ar fi abandonat corăbiile cu pînze, lucrurile n-ar fi ajuns în halul în care sînt acum, în nici un caz.

— Cînd navigam încoace am avut parte de vreme foarte proastă, remarcă în treacăt Căpitanul Nichols, dorind să facă puțină conversație cu un coleg de breaslă.

— Vreme proastă ? Astăzi nu mai există vreme proastă. Trebuia să fi văzut vremea proastă care era cînd eram băiat. Îmi amintesc de una din goeletele pe care eu le-am avut. Eu duceam un grup de lucrători din Noile Hebride în Samoa și pe noi ne-a prins un uragan. Eu le-am spus sălbaticilor ălora să se dea jos repede și am pornit pe mare și trei zile eu n-am mai închis ochii. Ne-am pierdut velele, arborele gabier, ne-am pierdut bărcile. Vreme proastă ! Nu-mi vorbi mie de vreme proastă, tinere.

— N-am vrut să vă supăr, zise Căpitanul Nichols cu un rînjet care îi dezgoli dinții mărunți, sfărîmați și stricați.

— Dar nici nu m-am supărat, cotcodăci bătrînul Swan. Dă-i și lui o picătură de rom, George. Dacă e marinar nu poate să-i placă whisky-ul ăla puturos al tău.

Curînd Erik sugeră că poate noilor veniți le-ar face plăcere să se plimbe în jurul proprietății :

— Știți, n-au mai văzut niciodată o plantație de nucșoară.

— Bine, George, du-i. Sînt douăzeci și șapte de pogoane. Pămîntul cel mai bun de pe insulă, zise bătrînul. Eu l-am cumpărat acum treizeci de ani pe un pumn de perle.

Se ridicară, părăsindu-l ca pe o pasăre stranie și pleșuvă, cocîrjată deasupra paharului de rom cu apă, și ieșiră în grădină. Aceasta se termina fără un gard despărțitor și plantația începea brusc. În răcoarea serii aerul era de o limpezime deosebită. Migdalii japonezi, în umbra cărora creșteau copacii rentabili de nucșoară, erau incredibil de înalți. Dominau totul, precum coloanele unei moschei din *O mie și una de nopți*. Pe jos nu era lăstăriș încîlcit ci un covor de frunze putrede. Auzeai gunguritul porumbeilor mari și-i vedeai zburînd, le auzeai aripile bătînd cu zgomot. Stoluri întregi de papagali mici verzi se zburătăceau în jurul copacilor de nucșoară scoțînd țipete sălbatice, și arătau chiar ei ca niște giuvaeruri vii săgetînd aerul înmiresmat și scînteietor. Dr. Saunders se simțea grozav de bine. Avea senzația unui spirit eliberat de trup și închipuirea îi era ocupată în mod plăcut, dar nu obositor, de o imagine după alta. Pășea alături de Frith și de căpitan. Frith le explica amănunțit cum e cu negoțul de nucșoară. Doctorul nu-l asculta. În văzduh plutea un fel de senzualitate trîndavă ; avea atîta materialitate încît îți amintea de un fel de țesătură moale și bogată. Erik și Fred veneau cu un pas în urma lor. Soarele, care

asfințea, își găsise o cale de a străbate pînă la ei printre ramurile migdalilor înalți și lumina frunzișului arborilor de nucșoară făcînd verdele lor opulent și dens să strălucească la fel ca obiectele de aramă bine lustruite.

Se plimbară pe o potecă șerpuitoare făurită din întîmplare de oamenii care o tot străbătuseră, și deodată văzură venind spre ei o fată. Pășea cu privirile plecate de parcă ar fi fost absorbită de gînduri și abia cînd le auzi glasurile ridică ochii. Se opri.

— Iat-o pe fiică-mea, zise Frith.

Ți-ai fi închipuit că fata s-a oprit într-un moment de stîngăcie, intimidată brusc de vederea străinilor ; dar de fapt nu se mișcă deloc, rămăsese locului și-i cerceta cu un calm neobișnuit pe bărbații care înaintau spre ea ; îți dădea impresia nu chiar de siguranță perfectă, dar oricum de nepăsare calmă. Era îmbrăcată doar într-un sarong de batic javanez cu un mic model arab pe fond maroniu ; era prins strîns deasupra sînilor și-i ajungea pînă la genunchi. Era desculță. În afară de zîmbetul ușor care îi stăruia pe buze, singurul semn după care îți puteai da seama că a observat apropierea necunoscuților era un mic clătinat al capului, aproape involuntar, pentru a-și desface părul ; într-un gest instinctiv, își trecu mîna prin pletele lungi, făcîndu-le să se reverse mai frumos pe spate. Părul i se răspîndi ca un nor pe ceafă și umeri ; era foarte des și de o culoare deschisă, blond cendré, încît dacă n-ar fi strălucit atît de tare ai fi zis că-i alb. Așteptă

perfect liniștită. Sarongul înfășurat strîns nu ascundea nimic din farmecele trupului ei : era subțirică, avea șoldurile mici ca de băiat, picioare lungi și părea înălțuță la prima vedere. Foarte bronzată, căpătase o culoare aurie ca a mierii. De obicei pe doctor nu-l prea captiva frumusețea feminină ; se gîndea că trupul femeii a fost alcătuit de natură în scopuri fiziologice evidente, și atunci atracția estetică scădea mult pentru el. După cum o masă trebuie să fie solidă, încăpătoare și de o înălțime convenabilă, tot așa o femeie trebuie să fie pieptoasă și cu fundul mare, dar în ambele cazuri frumusețea nu putea fi decît un auxiliar al utilității. Putea spune că o masă care este solidă, mare și de înălțime convenabilă este frumoasă, dar doctorul prefera să spună că este solidă, mare și de o înălțime convenabilă. Fata, care stătea în fața lor într-o atitudine de frumusețe nonșalantă, îi amintea de o statuie văzută odinioară într-un muzeu — o zeiță care-și prindea peplum-ul. Nu și-o amintea prea precis, trebuie să fi fost grecească sau romană. Se gîndi la fată : avea aceeași zveltețe ambiguă ca și chinezoaicele micuțe din bărcile cu flori de la Canton, în a căror companie petrecuse momente de distracție oarecum detașată ori de cîte ori i se oferise prilejul, în tinerețe. Și aceasă fetișcană avea aceeași grație de floare, iar culoarea ei bălaie în mijlocul decorului aceluia tropical îți dădeau o fermecătoare senzație exotică. În mintea doctorului reveni imaginea florilor palide bogate și delicate de plumbago.

— Dumnealor sînt prietenii lui Christessen, îi zise tatăl ei cînd se apropiară.

Fata nu le întinse mîna, ci doar înclină ușurel și grațios capul pe măsură ce-i fură prezentați mai întîi doctorul și apoi Căpitanul Nichols. Îi scruta oarecum cu răceală, cu o evaluare în care se amestecau semnele de întrebare și o apreciere rapidă. Dr. Saunders observă că are mîini lungi și subțiri, foarte bronzate. Ochii erau de un albastru intens, trăsăturile erau fine și foarte regulate. Era o femeiușcă extrem de drăguță.

— Tocmai m-am scăldat în eleșteu, zise ea.

Privirea ei se îndreptă către Erik pe care îl ferici cu un zîmbet foarte dulce și prietenos.

— Dînsul e Fred Blake, zise acesta.

Fata își răsuci puțin capul ca să-l privească și ochii ei zăboviră vreme destul de îndelungată asupra tînărului necunoscut. Zîmbetul îi pieri de pe buze.

— Încîntat de cunoștință, zise Fred, întinzîndu-i mîna.

Fata stărui în privirea ei, nu cu îndrăzneală ori impertinență, ci cu aerul că e puțin surprinsă. Ai fi zis că l-a mai văzut cîndva și încearcă să-și amintească unde. Dar incidentul nu dură decît un minut și nimeni nu păru să sesizeze pauza pe care o făcu pînă să-i strîngă mîna întinsă.

— Tocmai mă întorceam în casă să mă îmbrac, reluă ea.

— Te însoțesc, zise Erik.
Acum cînd se afla alături de Erik îți dădeai seama că de fapt nu era prea înaltă; doar conformația mîinilor și picioarelor, silueta subțire și mersul suplu îți sugerau o statură peste medie.
Porniră ușurel către casă.
— Cine-i băiatul ăla ? întrebă ea.
— Nu știu, răspunse Erik. Lucrează în parte cu ăla subțirel și mărunt. Caută perle. Tot încearcă să identifice bancuri noi de stridii.
— E foarte chipeș.
— Și eu m-am gîndit că o să-ți placă. Are o fire foarte simpatică.
Ceilalți continuară turul plantației.

XXI

CÎND REVENIRĂ ÎN CASĂ îl găsiră pe Erik șezînd cu Swan. Bătrînul îi spunea o poveste interminabilă, într-un amestec ciudat de suedeză și engleză, despre nu știu ce aventură pe care o avusese în Noua Guinee.
— Unde e Louise ? întrebă Frith.
— Am ajutat-o să pună masa. A trebăluit ceva pe la bucătărie iar acum s-a dus să se schimbe.
Se așezară și mai băură un pahar. Trăncăniră la întîmplare despre una și despre alta, așa cum fac oamenii cînd nu se cunosc prea bine. Bătrînul Swan era obosit și, cînd își făcură iar apariția noii veniți, tăcu, dar îi supraveghe cu ochii lui pătrunzători și urduroși, de parcă toți i-ar fi stîrnit suspiciunea. Căpitanul Nichols îi spuse lui Frith că suferă ca un martir de pe urma dispepsiei.
— În viața mea n-am știut ce înseamnă să te doară stomacul, îi răspunse Frith. Necazul meu e reumatismul.
— Da, da, știu și eu oameni care au fost martiri din pricina asta. Un prieten de-al meu de la Brisbane, unu' din ăi mai buni piloți din meseria noastră, a rămas aproape țeapăn din cauza asta. A început să umble numai în cîrje.
— Mde, omul trebuie să sufere de ceva, zise Frith.
— Crede-mă pe mine că nimic nu poate fi mai rău decît dispepsia. Dacă n-ar fi fost boala asta azi eram om cu stare.
— Banii nu sînt totul, zise Frith.
— Nici eu nu zic că e. Zic numa' că azi aș fi fost bogat dacă nu mă chinuia dispepsia.
— Pentru mine banii n-au însemnat niciodată mare lucru. Atîta vreme cît am un acoperiș deasupra capului și trei mese pe zi sînt mulțumit. Lucrul cel mai important este tihna.
Dr. Saunders le asculta conversația. Nu izbutea să-i dea de rost lui Frith. De vorbit vorbea ca un om instruit. Deși gras și ordinar, îmbrăcat prost și nebărbierit, sugera nu chiar distincție, dar oricum deprinderea de a se afla în societatea unor oameni bine. Cu si-

garanță că nu făcea parte din aceeași clasă cu bătrînul Swan și Căpitanul Nichols. Avea o oarecare degajare. Îi întîmpinase curtenitor și-i tratase nu cu politețea pretențioasă pe care o socotea necesară un mitocan față de oaspeți necunoscuți, ci în modul cel mai firesc — de parcă ar fi fost obișnuit cu viața mondenă. Dr. Saunders bănui că este ceea ce în Anglia cunoscută de el în tinerețe s-ar fi numit gentleman. Se mira însă cum de ajunsese un asemenea om pe o insulă atît de îndepărtată. Se ridică de pe scaun și începu să umble prin cameră. Pe peretele de deasupra bibliotecii ample erau mai multe fotografii înrămate. Spre surprinderea lui descoperi că reprezentau echipaje de canotaj ale unui colegiu din Cambridge și printre studenți, deși numai după semnătura de sub unul dintre chipuri — G. P. Frith — își recunoscu gazda; alte fotografii erau cete de copii de băștinași de la Perak în Federația Statelor Malaeze și de la Kuching în Sarawak, avîndu-l în mijloc pe Frith, mult mai tînăr decît acum. Deci se părea că absolvind Universitatea la Cambridge venise apoi în Orient ca învățător. Biblioteca era încărcată de cărți în dezordine, toate pătate de umezeală și de ravagiile furnicilor albe, și doctorul le cercetă curios dar alene, scoțîndu-le pe fiecare din raft. Erau o serie de cărți pentru premii legate în piele, din care află că Frith a învățat la una din școlile mai mici ale protipendadei și că a fost un elev silitor, chiar strălucit. Erau acolo și manualele pe care le folosise la Cambridge,

destul de multe romane și cîteva volume de poezie care arătau a fi fost asiduu citite, dar cu multă vreme în urmă. Purtau urme de degete și multe pasaje erau însemnate cu creionul ori subliniate, însă mirosul de stătut și de mucegai îți dădea a înțelege că au rămas nedeschise de ani și ani de zile. Însă ceea ce îl surprinse cel mai tare fu vederea a două rafturi pline de lucrări despre religia și filosofia Indiei. Erau și traduceri ale *Vedelor* și ale unora dintre *Upanișade*, precum și cărți broșate publicate la Calcutta sau Bombay de autori necunoscuți doctorului și purtînd titluri cu ecouri mistice. O colecție destul de neobișnuită pentru casa unui plantator din Extremul Orient, iar Dr. Saunders, încercînd să desprindă cîte ceva din indicațiile pe care le ofereau se întrebă ce fel de om caracteriza. Tocmai răsfoia o carte de un oarecare Srinivasa Iyengar intitulată *Schiță a filosofiei indiene*, cînd Frith se apropie de el șchiopătînd greoi.

— Mi-ați cercetat biblioteca ?

— Da.

Frith aruncă o privire volumului din mîna doctorului :

— Interesant, știți, hindușii ăștia sînt minunați : au un adevărat instinct pentru filosofie. Față de ei toți filosofii noștri par niște gînditori de duzină, de o vădită lipsă de rafinament. Subtilitatea indienilor este absolut uluitoare. Dintre toți filosofii pe care i-am citit cred că numai Plotin se poate măsura cu ei. Repuse cartea pe un alt raft. Firește, brah-

manismul este singura religie pe care o poate accepta fără spaimă un om rezonabil.

Doctorul se uită pieziș la el. Cu fața lui rubicondă și stacojie și cu dintele acela galben, lung și jîmbat, cu capul pleșuv, nu avea cîtuși de puțin înfățișarea unui om cu înclinații spirituale. Era de-a dreptul uluitor să-l auzi vorbind în felul acesta.

— Cînd mă gîndesc la univers, la toate lumile acestea nenumărate și la distanțele imense ale spațiului interstelar nu mă pot abține să socot că e opera unui creator și dacă așa ar sta lucrurile atunci mă văd silit să întreb cine sau ce l-a creat pe creator. *Vedanta* ne învață că la început a fost *existentul*, căci cum putea *existentul* să se nască din *inexistent*? Și acest existent era Atman, spiritul suprem, din care a emanat Maya, iluzia lumii fenomenale. Și cînd îi întrebi pe acești înțelepți ai Orientului de ce ar fi trebuit spiritul suprem să genereze această fantasmagorie, ei o să-ți spună că a făcut-o ca să se distreze. Fiind complet și desăvîrșit nu putea fi împins nici de un țel nici de un motiv. Țelul și motivul implică dorința, dar cel care este desăvîrșit și complet nu are nevoie nici de schimbare nici de adaos. Așadar activitatea spiritului etern nu are nici un țel ci — ca și capriciile prinților sau jocurile copiilor — este spontană și veselă. El se distrează cu lumea, se distrează cu sufletul.

— O asemenea explicație a lucrurilor mi-e oarecum agreabilă, murmură zîmbind doctorul. Există în ea un oarecare grad de gratuitate care îmi satisface pornirile ironice.

Dar rămînea bănuitor și precaut. Își dădea perfect seama că ar fi acordat mult mai multă semnificație spuselor lui Frith dacă acesta ar fi avut o înfățișare ascetică și dacă, în loc să strălucească de sudoare, fața lui ar fi fost luminată de travaliul meditației. Dar oare înfățișarea exterioară a omului i-o reprezintă cu adevărat pe cea interioară? Chipul unui cărturar sau al unui sfînt poate la fel de bine să mascheze un spirit vulgar, de duzină. Socrate, cu nasul lui turtit și ochii bulbucați, cu buzele groase și pîntecul greoi, arăta ca Silen și totuși era un exemplu de temperanță și înțelepciune.

Frith scoase un ușor oftat:

— O vreme am fost atras de Yoga, dar la urma urmei asta e doar o ramură schismatică desprinsă din Sankhya, și materialismul yoghismului este nerezonabil. Toată acea mortificare a simțurilor e stupidă și nefirească. Țelul este cunoașterea perfectă a naturii sufletului dar apatia, abstractizarea și postura rigidă nu-ți dau posibilitatea s-o atingi, după cum nici ritualurile și ceremoniile nu te ajută. Am adunat teancuri și teancuri de note. Cînd am să am timp am să pun ordine în materialele pe care le-am strîns și am să scriu o carte. O am în minte de douăzeci de ani.

— Păi credeam că aici aveți timp berechet, îi zise sec doctorul.

— Nu destul pentru toate cîte le am de făcut. Ultimii patru ani i-am petrecut făcînd

o traducere metrică a *Lusiadei*, — știți, Camoens. Aș vrea să vă citesc vreo două cînturi. Pe aici nu există nici o persoană cu discernămînt critic. Christessen este danez, așa că nu mă pot încrede în urechea lui.

— Dar nu s-au mai tradus pînă acum ?

— Ba da, printre alții și de către Burton, dar bietul Burton nu era poet. Versiunea lui e inacceptabilă. Fiecare generație trebuie să-și retraducă pentru sine marile opere ale omenirii. Țelul meu nu este numai să redau sensul, ci să păstrez ritmul și muzica și lirismul originalului.

— Dar ce v-a făcut să vă gîndiți la ea ?

— Este ultima mare epopee. La urma urmei cartea mea despre *Vedanta* n-ar putea aspira să atragă decît un public restrîns și foarte specializat. Mi s-a părut că e de datoria mea față de fiică-mea să mă ocup de o operă mai populară. Eu unul nu am nimic pe lume. Moșia asta îi aparține bătrînului Swan. Traducerea mea din *Lusiada* o să fie zesterea ei. Am să-i dau pînă și ultimul gologan pe care-l scot de pe urma publicării. Dar nu e vorba numai de asta ; banii nu sînt chiar atît de importanți. Vreau ca fata să fie mîndră de mine ; nu cred că numele meu va fi dat ușor uitării : și renumele meu o să-i fie zestre.

Dr. Saunders rămase tăcut. I se părea fantastic ca acest om să se aștepte să dobîndească bani și faimă traducînd un poem portughez pe

care nu știa dacă sînt măcar o sută de oameni cît de cît dornici să-l citească. Ridică îngăduitor din umeri.

— E ciudat cum se întîmplă lucrurile, continuă Frith, cu fața greoaie și gravă. Mie personal îmi vine greu să cred că doar întîmplător m-am apucat de această treabă. Știți firește despre Camoens, — care era și aventurier, nu numai poet — că a venit pe insula asta și că fără îndoială a scrutat de nenumărate ori marea din fortul de pe deal, așa cum am făcut și eu. Oare ce m-a adus aici ? Eram învățător. Cînd am absolvit Universitatea, la Cambridge, mi s-a oferit un prilej de a veni în Orient și m-am repezit să nu-l scap. Asta fusese dorința mea încă din copilărie. Dar munca rutinieră cu elevii era peste puterile mele. Nu mai puteam suporta oamenii în mijlocul cărora trebuia să trăiesc. Mă aflam în Federația Statelor Malaeze, dar pe urmă m-am gîndit să văd cum e în Borneo. Nici acolo nu era mai bine. În cele din urmă n-am mai suportat, mi-am dat demisia. O vreme am lucrat într-un birou la Calcutta. Apoi am deschis o librărie la Singapore. Dar nu renta. Am ținut și un hotel pe insula Bali, însă eram prea tînăr și nu izbuteam s-o scot la capăt. Pînă la urmă m-a purtat vîntul încoace. Ce e și mai ciudat e că pe soția mea o chema Catherine, adică numele singurei femei pe care a iubit-o Camoens. Pentru ea a scris el poeziile lirice desăvîrșite. Firește, dacă există vreun lucru care mi se pare a fi fost dovedit mai presus de orice îndoială, apoi acela e doctrina transmi-

grației pe care hindușii o numesc *Samsara*. Uneori m-am întrebat dacă nu cumva scînteia ce a țîșnit din foc și a făurit spiritul lui Camoens este exact aceeași care mi-l făurește acum pe al meu. Tot așa, adeseori cînd citesc *Lusiada* ajung la un vers pe care îl știu atît de limpede pe dinafară încît mi-e cu neputință să cred că-l citesc pentru prima dată. Știți doar că Pedro de Alcaçova a spus că *Lusiada* are un singur defect. Nu e destul de scurtă ca să poată fi învățată pe dinafară și nici destul de lungă ca să nu se mai sfîrșească niciodată.

Zîmbi enigmatic, ca un om căruia i s-ar fi făcut un compliment neobișnuit.

— Ah, uite-o pe Louise ! reluă el. Asta ar însemna că cina e aproape gata.

Dr. Saunders se întoarse să se uite la ea. Își pusese un sarong de mătase verde țesut cu un model foarte complicat de fir de aur. Era splendid și lucios. Javanez, dintre acelea pe care le poartă la ocazii oficiale doamnele din haremul sultanului de la Djokjakarta. I se mula perfect pe trupul subțirel, strîns puțin deasupra sfîrcurilor sînilor ei tineri și tot atît de strîns și pe șoldurile ei înguste. Pieptul și picioarele rămîneau goale. Își pusese niște pantofi verzi cu toc înalt care îi făceau statura încă și mai grațioasă. Părul ei blond cendré era acum aranjat într-o coafură montantă, dar foarte simplă și culoarea lui uluitoare era pusă și mai mult în evidență de luciul sobru al sarongului verde cu auriu. Frumusețea fetei îți tăia pur și simplu respirația. Fie că sarongul fusese păstrat într-un sertar cu niște esențe cu aromă dulce, fie că și-l parfumase atunci — în orice caz, în clipa cînd veni în mijlocul lor simțiră cu toții o mireasmă ușoară și necunoscută. Era languroasă și iluzorie, și-ți făcea plăcere să presupui că a fost preparată pe baza unei rețete tainice în palatul vreunui rajah de pe una din insule.

— Dar de ce această îmbrăcăminte extravagantă ? întrebă Frith, cu un zîmbet în ochii spălăciți și cu o clătinare a dintelui ieșit în afară.

— Erik mi-a dăruit deunăzi sarongul ăsta. Mi s-a părut că ar fi un prilej foarte potrivit să-l inaugurez.

Și îl învălui pe danez într-un ușor zîmbet prietenos menit a-i mulțumi încă o dată.

— Dar trebuie să fie foarte vechi, zise Frith. Cu siguranță că te-a costat o avere, Christessen. O răsfeți pe copilă.

— L-am căpătat în schimbul unei datorii neplătite. N-am putut să-l refuz. Știam că Louisei îi place verdele.

Un servitor malaiez le aduse un castron mare de supă și-l așeză pe masă.

— Louise, vrei să te așezi între domnul doctor Saunders și domnul Căpitan Nichols ? enunță solemn Frith.

— Ce să caute ea între babalîcii ăia ? cotcodăci deodată bătrînul Swan. Să se așeze între Erik și tinerel.

— Nu văd ce motiv am avea să încălcăm uzanțele sociale, zise Frith cu maximum de demnitate.

— Vrei să faci pe grozavul ?

— Atunci veniți să vă așezați lîngă mine, domnule doctor ? continuă Frith, fără să bage în seamă remarca ironică a socrului. Și poate că domnul căpitan nu se supără dacă-l așez în stînga mea.

Bătrînul Swan, pășind repejor, cu un mers caraghios, ca de crab, își luă locul obișnuit, după cum se vădea. Frith turnă cu polonicul supă în farfurii.

— După cît mi se pare sînt o pereche de escroci, zise bătrînelul, aruncînd o căutătură iscoditoare întîi doctorului apoi lui Nichols. De unde i-ai pescuit, Erik ?

— Ai băut cam mult, domnule Swan, zise Frith, înmînîndu-i cu aer grav o farfurie cu supă pe care s-o dea mai departe.

— N-am vrut să supăr pe nimeni, zise Dl. Swan.

— Și nimeni nu s-a supărat, răspunse amabil Căpitanul Nichols. Prefer mai bine ca cineva să zică că arăt ca un escroc decît că arăt ca un tîmpit, și sînt convins că și doctorul o să zică la fel ca mine. Păi ce vrea să zică omul cînd îți spune că ești escroc ? Păi va să zică zice că ești mai deștept ca el, atîta tot. Ei, vă întreb, am sau n-am dreptate ?

— Eu unu' îi recunosc pe escroci de la o poștă, zise bătrînul Swan. Eu am cunoscut prea mulți în viață ca să nu-i recunosc. Uneori am mai fost și eu puțin escroc.

Și iarăși scoase un chicot ca un cotcodăcit.

— Păi parcă cine n-a fost ? zise căpitanul, ștergîndu-se la gură căci își cam leorbăise supa. Ceea ce zic eu întotdeauna este că trebuie să iei lumea așa cum e. Compromisul — asta e cheia. Întrebați pe oricine vreți și o să vă spună că tocmai compromisul a făurit Imperiul Britanic.

Cu o mișcare abilă a buzei de jos, Frith își supse rămășițele supei de pe mustăcioara căruntă.

— Bănuiesc că e o chestiune de temperament. Pe mine unul nu m-a atras niciodată să fac compromisuri. Am avut alte lucruri de făcut.

— Pe care bănuiesc că ți le-a adus altcineva gata făcute, îi zise bătrînul Swan, chicotind batjocoritor cu veselie senilă. Tu ești trîndav, asta ești, George. Ai avut cel puțin zece slujbe la vremea ta și nu ai păstrat nici una.

Frith îi surîse indulgent Doctorului Saunders. Era la fel de limpede ca și cum i-ar fi vorbit că e groaznic de absurd să împroști cu asemenea acuzații pe un om care și-a petrecut douăzeci de ani studiind gîndirea înalt metafizică a hindușilor și în care, după toate probabilitățile, sălășluia spiritul unui celebru poet portughez.

— Viața mea a fost o călătorie în căutarea adevărului și cu adevărul nu poți face compromisuri. Europenii întreabă la ce servește adevărul, însă pentru gînditorii Indiei adevărul nu e un mijloc ci un țel în sine. Adevărul este ținta vieții. Cu ani și ani în urmă mi se mai întîmpla uneori să tînjesc după lumea pe care o lăsasem îndărăt. Mă duceam la clubul olandez și mă uitam la revistele ilustrate și cînd vedeam poze din Londra îmi dădea un junghi prin inimă. Acum însă știu că numai și numai

sihastrul poate savura pe deplin civilizația orașelor. În cele din urmă am învățat în sfîrșit că noi cei ce ne surghiunim singuri din inima vieții stoarcem din ea ceea ce e mai de preț. Căci calea spre cunoaștere este calea adevărată și această cale trece prin fața fiecărei uși.

Însă tocmai în momentul acela i se puseră dinainte trei pui — puii aceia slăbănogi, fără culoare și fără gust, care se mănîncă în Orient. Se ridică de pe scaun și puse mîna pe cuțitul de tranșat carne.

— Ah, îndatoririle și ritualurile stăpînului casei, zise el vesel.

Bătrînul Swan șezuse mut, ghemuit pe scaunul lui, ca un gnom. Își sorbea hulpav supa. Deodată începu să vorbească cu glasul lui subțire și spart.

— Eu am petrecut șapte ani în Noua Guinee. Asta am făcut eu. Am vorbit toate limbile care se vorbeau în Noua Guinee. Duceți-vă la Port Moresby și întrebați lumea de Jack Swan. Toată lumea mă ține minte. Eu am fost primul alb care a străbătut insula. După mine a mai făcut-o și Moreton, neînarmat, avînd doar un baston, dar era însoțit de poliție. Eu unu' am făcut-o de unul singur. Toată lumea m-a crezut mort și cînd am pășit din nou în oraș m-au socotit un strigoi. Am fost să împușcăm păsările Paradisului, eu și cu secundul meu. El era neozeelandez, fusese director de bancă și pe urmă intrase într-o încurcătură. Aveam cuterul nostru și am pornit de-a lungul coastei de la Merauke. Am doborît o groază de păsări. Pe

atunci valorau o hazna întreagă de galbeni. Am fost buni prieteni cu băștinașii, le mai dădeam cîte o sticlă de băutură din cînd în cînd, și un sul de tutun. Într-o bună zi ieșisem singur la vînătoare și tocmai mă întorceam la cuter și cînd dădeam să-l strig pe secund să vină să mă ia cu bărcuța am văzut niște băștinași pe punte. Noi nu-i lăsam să urce la bord, așa că eu m-am gîndit că s-o fi întîmplat ceva. Așa că eu doar m-am ascuns și am rămas să privesc de-acolo. Mie nu mi-a prea plăcut ce am văzut. Eu m-am strecurat încetișor pîș-pîș, și am văzut barca trasă pe plajă. Eu am socotit că secundul a venit pe țărm și că unii dintre băștinași au înotat pînă la cuter. Eu nu prea aveam chef să le dau o lecție. Și pe urmă eu m-am izbit de ceva. Dumnezeule, ce spaimă am mai tras. Știți ce era ? Era trupul secundului meu, cu capul retezat și cu o baltă de sînge care i se scursese din răni. Eu n-am mai așteptat să mai văd și altceva. Eu știam că mi s-ar întîmpla și mie la fel dacă m-ar prinde. Ei mă așteptau pe cuter, asta făceau. Eu trebuia să plec de-acolo și trebuia să scap cît mai repede. A fost o grozăvie cum am traversat. Ce de lucruri mi s-au întîmplat ! S-ar putea scrie o carte despre ele. Un bătrîn, căpetenia unui sat mare era, m-a plăcut foarte tare, a vrut să mă adopte și mi-a dat vreo două neveste. Zicea ca să fiu șef după moartea lui. Eram destul de iute în mișcări cînd eram tînăr, fiindcă fusesem marinar și cîte și mai cîte. Eu știam o mulțime de lucruri. Nu era lucru la care eu să nu mă pricep. Trei luni am stat acolo. Dacă

n-aș fi fost necopt și zăpăcit aș fi rămas acolo pentru totdeauna. Puternic șef era. Aș fi putut să ajung rege, zău așa. Rege al insulelor Canibalilor.

Își încheie relatarea cu cotcodăcitul acela ascuțit, după care recăzu în tăcere ; dar era o tăcere stranie, căci părea să observe tot ce se întîmpla în jurul lui și totuși să-și trăiască propria lui viață, departe de lume. Izbucnirea aceea bruscă a amintirilor care nu aveau absolut nici o legătură cu nimic din ceea ce se spusese mai înainte avea automatismul unei mașini dirijate de un ceasornic nevăzut care scoate la intervale regulate un șuvoi de sunete stranii. Pentru Saunders, Frith tot mai reprezenta o enigmă. Uneori ceea ce spunea nu era lipsit de interes ; de fapt, pentru doctor părea să fie chiar uluitor ; și totuși comportarea și înfățișarea lui te predispuneau să-l asculți cu multă prudență. Părea sincer, atitudinea lui avea chiar noblețe, dar doctorul găsea în el ceva deconcertant. Era cum nu se poate mai ciudat ca acești doi bărbați, bătrînul Swan și cu Frith — omul de acțiune și omul care își închinase viața speculațiilor abstracte — să fi ajuns în final împreună aici pe insula asta însingurată. S-ar fi zis că pînă la urmă toate lucrurile se încheie la fel. Sfîrșitul tuturor riscurilor și noroacelor aventurierului, ca și al gîndurilor filosofului, era aceeași viață onorabilă și confortabilă.

După ce, spre marea lui satisfacție, izbuti să împartă trei păsări la șapte oameni, Frith se reașeză și își puse în farfurie niște cartofi fierți :

— Întotdeauna m-a fascinat ideea brahmanilor că omul trebuie să-și dedice tinerețea studiului, zise el întorcîndu-se către Dr. Saunders; maturitatea îndatoririlor și ritualurilor gospodarului, iar bătrînețea gîndirii abstracte și meditațiilor asupra Absolutului.

Se uită la bătrînul Swan, chiricit pe scaun și rozînd cu multe eforturi o roșcovă, și apoi la Louise :

— Nu va mai trece multă vreme și voi fi eliberat de obligațiile maturității. Atunci am să-mi iau cîrja de păstor și am să călătoresc prin lume în căutarea cunoștințelor care sînt mai presus de orice închipuire.

Ochii doctorului urmăriseră privirile lui Frith și se opriră o clipă asupra Louisei. Ședea la capătul mesei între cei doi tineri. Fred, care de obicei abia scotea o vorbă, acum trăncănea ca o moară stricată. Pierduse acel aer ușor posac pe care îl avea cînd era inactiv, și acum avea o înfățișare deschisă, ferită de griji, adolescentină. Fața lui era luminată de jocul vorbelor și dorința de a plăcea adăuga un ușor lustru agreabil ochilor săi frumoși. Zîmbind, Dr. Saunders observă cît de cuceritor e farmecul băiatului. Cu femeile nu era timid. Știa să le amuze și era suficient să vezi veselia degajată a fetei, animația ei ca să-ți dai seama că e fericită și interesată. Prinse crîmpeie din conversația lui Fred : cursele de cai de la Randwick, scăldatul pe plaja Manley, cinematograful, distracțiile din Sydney : genul de lucruri despre care vorbesc între ei tinerii și care

îi absorb întru totul deoarece pentru ei orice experiență are farmecul noutății.

Erik, cu trupul său disproporționat și greoi, si cu capul său pătrat și masiv, cu un zîmbet binevoitor pe fața lui urîtă dar agreabilă, îl privea liniștit pe Fred. Se vedea de la o poștă că-i pare bine că băiatul pe care l-a adus în casă se integrează cum se cuvine în societate. Maniera fermecătoare a lui Fred îi dădea și lui un sentiment încîntător de automulțumire.

Cînd terminară cina, Louise se apropie de bătrînul Swan și-i puse mîna pe umăr :

— Ei, și acum, bunicule, trebuie să mergi la culcare.

— Nu înainte de a-mi fi băut și eu păhărelul de rom, Louise.

— Bine, atunci bea-l repede.

Îi turnă cantitatea destul de respectabilă pe care o dorea, în timp ce bătrînul privea paharul cu ochi vicleni și urduroși ; Louise adăugă puțină apă.

— Erik, pune un disc la gramofon, te rog.

Danezul o ascultă și întrebă :

— Fred, tu știi să dansezi ?

— Tu nu știi ?

— Nu.

Fred se ridică în picioare și uitîndu-se la Louise schiță un gest de invitație. Fata zîmbi. Fred îi luă mîna și o cuprinse cu brațul pe după talie. Începură să danseze. Formau o pereche încîntătoare. Dr. Saunders, stînd în picioare împreună cu Erik lîngă gramofon, constată cu mirare că Fred e un dansator admirabil. Avea o grație neînchipuită. Și avea și darul de a-și

face partenera — nu cine știe ce competentă — să pară că dansează la fel de bine ca și el. Avea un adevărat talent de a-i absorbi mișcările într-ale lui, așa încît ea răspundea în mod instinctiv la tiparul pașilor care prindea contur în creierul lui. Făcură din foxtrotul acela un spectacol de o frumusețe rafinată.

— Ești un dansator foarte bun, tinere, îi spuse Dr. Saunders, cînd se termină placa.

— E singurul lucru pe care știu să-l fac, răspunse zîmbind băiatul.

Era atît de conștient de această înzestrare agreabilă a lui încît o lua drept un lucru firesc și complimentele în această privință nu-i spuneau mare lucru. Louise se uita la podea cu un aer grav. Deodată păru că se trezește din reverie :

— Trebuie să mă duc să-l culc pe bunicul.

Se duse la bătrînul care mai ținea încă strîns în mînă paharul gol și aplecîndu-se asupra lui îl luă cu binișorul ca să-l poată duce cu ea. Swan o luă de braț și merse cu pași tremurători pînă la ușă ; era cu trei palme mai scund decît fata.

— Ce-ați zice de-o partidă de bridge ? întrebă Frith. Dumneavoastră jucați, domnilor ?

— Eu da, zise căpitanul. De doctor și de Fred nu știu.

— Joc eu al patrulea, zise Saunders.

— Christessen joacă foarte bine.

— Eu deloc, zise Fred.

— Nu-i nimic, îi răspunse Frith. Ne descurcăm fără dumneata.

Erik aduse o măsuță de bridge cu postavul verde peticit și uzat, iar Frith scoase la iveală două pachete de cărți soioase. Își traseră niște scaune și tăiară cărțile ca să aleagă perechile. Fred rămase în picioare lîngă gramofon, alert și vioi de parcă tot trupul i-ar fi fost numai arcuri și cu mișcări abia simțite bătea tactul unei melodii inaudibile. Cînd se întoarse Louise, Fred nu se mișcă dar în ochii lui stăruia un surîs binevoitor. Era în acel zîmbet o familiaritate deloc jignitoare care îi dădu fetei senzația că-l cunoaște de cînd lumea.

— Să mai pun o placă ? întrebă Fred.

— Nu, că o să facă scandal.

— Dar trebuie să mai dansăm odată.

— Tăticul și cu Erik iau bridge-ul foarte în serios.

Louise veni pînă la masa de joc și Fred o însoți. Rămase cîteva minute în spatele Căpitanului Nichols. Acesta îi aruncă de vreo două ori priviri stînjenite și după ce greși jocul se întoarse țîfnos către el :

— Niciodată nu pot juca dacă mi se uită cineva în cărți. Nimic nu mă scoate mai rău din sărite.

— Scuză-mă, bătrîne.

— Hai să mergem afară, zise Louise.

Salonul bungalow-ului dădea spre o verandă și pășind afară dincolo de grădiniță vedeai în lumina stelelor siluetele dominante ale migdalilor japonezi iar dedesubtul lor, groasă și întunecată masa frunzișului copacilor de nucșoară. La picioarele scărilor, într-o parte, se afla un arbust mare înțesat acum de licurici. Erau

o mulțime și scînteiau ușurel. Era ca strălucirea unui suflet în tihnă. Stătură o vreme alături, privind întunericul nopții. Apoi Fred îi luă mîna și o trase în jos pe scări. Se plimbară pe potecă pînă cînd ajunseră la plantație și acolo ea își lăsă mîna într-a lui de parcă ar fi fost atît de firesc să i-o țină încît nici nu mai merita să dea atenție acestui amănunt.

— Nu știi bridge ? întrebă ea.

— Firește că știu.

— Atunci de ce nu joci ?

— N-am avut chef.

Era întuneric beznă sub copaci. Porumbeii mari albi care se odihneau printre ramurile lor adormiseră, și singurele sunete care întrerupeau tăcerea era cîte un fîlfîit din aripi al unuia sau altuia dintre ei, cine știe din ce pricină. Nu era nici o adiere de vînt și aerul, vag înmiresmat, avea o moliciune caldă care-i învăluia făcîndu-le nervii atît de sensibili de parcă i-ar fi putut pipăi — așa cum pipăie înotătorul apa. Licuricii zburau peste cărare cu un fel de mișcare legănată ce-ți amintea de bețivii care răzbat cu greu pe o stradă pustie. Mai merseră puțin și fără o vorbă. Apoi Fred se opri, o cuprinse ușurel în brațe și o sărută pe gură. Louise nu tresări. Nu se înțepeni, surprinsă ori sfioasă ; nu făcu nici un gest instinctiv de retragere ; îi acceptă îmbrățișarea de parcă ar fi fost lucrul cel mai firesc de pe lume. Se lăsă moale în brațele lui dar nu slabă ori învinsă ; cedă, dar cedă cu un fel de voință a tandreții. Între timp se deprinseseră cu întunericul și cînd o privi în ochi nu-i mai văzu al-

baştri ci întunecaţi, insondabili. Cu o mînă o ţinea pe după talie, cu cealaltă pe după gît. Louise îşi sprijini comod capul de umărul lui.

— Eşti frumoasă.

— Eşti straşnic de chipeş.

O mai sărută o dată. O sărută pe pleoape.

— Sărută-mă şi tu, îi şopti.

Fata zîmbi. Îi luă obrajii în amîndouă mîinile şi-şi apăsă buzele pe ale lui. Fred îi cuprinse în palme sînii mici. Fata oftă.

— Trebuie să intrăm în casă.

O luă de mînă şi se întoarseră încetişor spre casă lipiţi unul de altul.

— Te iubesc, îi şopti Fred.

Nu răspunse, dar îl strînse tare de mînă. Intrară în zona de lumină aruncată de ferestrele casei şi cînd pătrunseră în salon o clipă fură orbiţi. Erik ridică ochii la intrarea lor şi-i zîmbi Louisei.

— Aţi fost pînă la eleşteu ?

— Nu. Era prea întuneric.

Se aşeză şi luînd în mînă o revistă ilustrată olandeză începu să se uite la poze. Apoi lăsînd-o jos îşi odihni privirea asupra lui Fred. Se uită lung şi meditativ la el, fără nici o expresie, de parcă nu ar fi fost un om, ci un obiect fără viaţă. Din cînd în cînd Erik se mai uita la ea şi cînd îşi încrucişa privirile cu ale ei, fata îi surîdea gingaş. Apoi Louise se ridică şi spuse :

— Mă duc la culcare.

Le ură tuturor noapte bună. Fred şedea acum pe un scaun în spatele doctorului urmărindu-le jocul. Curînd după ce terminară un

robber se opriră. Fordul vechi se întorsese să-i ia şi cei patru se căţărară înăuntru. Cînd ajunseră în oraş şoferul opri ca să-i lase pe doctor şi pe Erik la hotel, iar apoi îi conduse pe ceilalţi pînă în port.

XXII

— VĂ E SOMN ? ÎNTREBĂ ERIK.

— Nu încă, e destul de devreme, răspunse doctorul.

— Poftiţi atunci pînă la mine acasă să bem un ultim păhărel înainte de culcare.

— Cu plăcere.

Doctorul nu mai fumase în ultimele nopţi şi se pregătea s-o facă în seara aceea, dar nu avea nimic împotrivă să aştepte puţin. A-ţi amîna plăcerea însemna doar s-o sporeşti. Îl însoţi pe Erik pe strada pustie. La Kanda oamenii se culcau devreme şi nu era nici ţipenie pe stradă.. Doctorul mergea cu paşi iuţi, cîte doi pentru fiecare pas al lui Erik. Cu picioarele lui scurte şi cu burta cam proeminentă, făcea o figură comică alături de uriaşul acela tînăr. Nu erau mai mult de două sute de metri pînă la casa danezului şi totuşi pînă sosiră îşi cam pierduse răsuflarea. Uşa nu era încuiată. Nu prea se temeau oamenii de hoţi pe insula aceea unde era greu să dispari şi să ascunzi obiectele furate — aşa că, deschizînd uşa Erik merse înainte ca să aprindă lampa. Doctorul se trînti în foto-

liul cel mai comod și așteptă pînă ce Erik aduse pahare, gheață, whisky și sifon. În lumina nesigură a lămpii cu gaz, cu părul lui cărunt tuns scurt, cu nasul cîrn și pomeții intens colorați, doctorul îți amintea de un cimpanzeu îmbătrînit și ochișorii lui strălucitori aveau scînteierile ascuțite ale unei maimuțe. Numai un prost nu și-ar fi dat seama că acești ochi sînt destul de pătrunzători ca să vadă dincolo de orice fațadă, dar pe de altă parte numai un om foarte înțelept ar fi izbutit să-și dea seama că, oricît de stîngaci ar fi fost formulată, sinceritatea era ușor recunoscută de ochii doctorului. Era greu de crezut că ar putea lua spusele cuiva exact așa cum sînt, la valoarea lor nominală, să zicem, oricît de plauzibile ar fi fost, chiar dacă propriile lui gînduri erau trezite doar de umbra abia perceptibilă a unui zîmbet poznaș. În schimb, cinstea, oricît de naivă, și sentimentele sincere, oricît de nefirești ar fi putut apărea, doctorul le răsplătea cu o înțelegere și o simpatie oarecum ironică și amuzată dar întotdeauna răbdătoare și binevoitoare.

Erik umplu paharul oaspetelui și apoi pe-al său.

— Ce e cu doamna Frith ? întrebă doctorul. A murit ?

— Da, a murit anul trecut de inimă. Era o femeie minunată. Mama ei se trăgea din Noua Zeelandă, dar dacă te uitai la ea ai fi zis că e suedeză get-beget. Avea tipul cu adevărat scandinav, înaltă, osoasă și blondă ca o zeiță din *Aurul Rinului* a lui Wagner. Bătrînul Swan

susținea că pe vremuri, cînd era fetiță, arăta chiar mai bine decît Louise.

— Foarte drăguță, zise doctorul.

— Pentru mine a fost ca o mamă. Nici nu vă puteți închipui ce bună era. Acolo îmi petreceam tot timpul liber și dacă nu-mi făceam apariția cîteva zile, pentru că mă temeam să nu abuzez de ospitalitatea lor, venea ea încoace ca să mă ia. Vedeți, noi danezii îi socotim pe olandezi cam greoi și plicticoși și pentru mine era o adevărată binecuvîntare cerească să am casa aceea în care să mă duc. Bătrînului Swan îi plăcea să converseze cu mine în suedeză. Erik rîse ușurel : De fapt a uitat-o mai de tot, vorbește pe jumătate suedeză, pe jumătate engleză, cu un amestec de cuvinte malaieze și icicolo cîte un crîmpei de japoneză ; la început nu-mi era deloc ușor să-l înțeleg. Foarte ciudat cum un om își poate uita limba maternă. Mie totdeauna mi-a plăcut engleza. Era foarte agreabil să am conversații lungi cu Frith. E lucru mare să găsești un om atît de instruit într-un loc ca ăsta.

— Mă și întrebam cum Dumnezeu a ajuns tocmai aici.

— Citise despre Kanda în nu știu ce carte veche de călătorii. Mi-a spus că încă din copilărie tînjea să vină încoace. Lucru foarte ciudat, își băgase în cap că e singurul loc de pe lume unde ar dori să trăiască. Și am să vă spun ceva încă și mai ciudat, uitase cum se cheamă : n-a mai izbutit să regăsească acea carte în care citise despre Kanda ; doar atît știa că este o

insulă cu totul izolată într-un mic arhipelag undeva între Celebes și Noua Guinee, unde însăși marea e parfumată cu mirodenii și unde sînt mari palate de marmură.

— Sună mai degrabă ca un pasaj din *O mie și una de nopți* decît a carte de călătorii.

— Păi tocmai asta e ceea ce foarte multă lume speră să găsească în Orient.

— Și unii chiar și găsesc, murmură doctorul. Se gîndi la silueta nobilă a podului peste rîul din Fu-ciau. Peste rîul Min circulația era intensă, joncile mari decorate la provă cu ochi pictați ca și cum ar trebui să vadă încotro o apucă, wupane cu coviltire împletite, sampane firave și vedete cu motor care duduiau zgomotos. Populația portuară, gălăgioasă și turbulentă, locuia chiar pe șlepuri. Pe firul apei doi plutași, avînd doar o bucată de pînză în jurul mijlocului, pescuiau cu ajutorul cormoranilor. Era o priveliște pe care o puteai urmări ceasuri întregi fără să te plictisești. Pescarul își trimitea pasărea în apă ; pasărea se avînta și prindea peștele ; cînd se ridica la suprafață pescarul o trăgea la plută de sfoara cu care o legase de picior ; apoi, în timp ce pasărea se lupta, bătînd furios din aripi, pescarul o apuca de gît și o lăsa să verse peștele pe care-l prinsese. La urma urmei și cel din povestea arăbească nu era decît tot un soi de pescar, căruia norocul i-a adus aventura aceea uluitoare.

Danezul continuă :

— Frith a venit în Orient cînd avea douăzeci și patru de ani. I-au trebuit doisprezece

ani ca să ajungă aici. A tot întrebat pe cine întîlnea dacă nu cumva a auzit de această insulă dar, vedeți dumneavoastră, în Federația Statelor Malaieze și în Borneo nu prea știe lumea de locurile astea. În tinerețea lui nu a avut niciodată prea mult astîmpăr și a tot rătăcit din loc în loc. Ați auzit ce i-a spus bătrînul Swan — și eu cred că e adevărat. Niciodată nu a păstrat vreme îndelungată o slujbă. Într-un tîrziu a ajunș aici. I-a spus despre insulă căpitanul unui vas olandez. Nu prea suna aidoma locului pe care îl căuta, dar oricum era singura insulă din Arhipelag care corespundea cît de cît semnalmentelor și el așa s-a gîndit să vină s-o vadă. Cînd a debarcat nu avea mare lucru la el, afară doar de cărți și de hainele de pe el. La început nici nu-i venea să creadă că e locul visat ; ați văzut palatele de marmoră — că și acum stați în unul din ele. Erik își aruncă privirea în jurul odăii și rîse ; vedeți, în toți anii ăștia el și le închipuise a fi ca palatele de pe Canal Grande. Oricum, dacă n-a fost locul visat de el, a fost singurul pe care l-a putut găsi. Și-a modificat punctul de vedere, dacă înțelegeți ce vreau să spun, și a silit realitatea să se modeleze după închipuirea lui. A ajuns la concluzia că este perfect. Pentru că au pardoseala de marmură și coloane de ștuc el chiar crede că sînt palate de marmură.

— Îl faci să apară mult mai înțelept decît îl credeam.

— A căpătat o slujbă aici —, știți pe vremuri afacerile erau mult mai intense decît

acum. După aceea s-a îndrăgostit de fata bătrînului Swan și a luat-o de nevastă.

— Au fost fericiți împreună ?

— Da, numai că Swan nu-l prea avea la stomac. Pe vremea aceea Swan era un om foarte activ și mereu tot făurea cînd un plan cînd altul. În schimb, pe Frith nu-l putea urni niciodată ca să-l pună la treabă. Dar fata îl adora. Îl socotea minunat. Cînd a îmbătrînit de tot Swan, ea a condus moșia, s-a îngrijit de toate și a aranjat ca s-o scoată bine la capăt întreaga familie. Vedeți dumneavoastră, așa sînt unele femei. Pentru ea era un fel de mulțumire să-l știe pe Frith șezînd în vizuina lui, cu cărțile lui, citind și scriind și făcîndu-și însemnări. Îl socotea un geniu. Și tocmai de aceea socotea că tot ce face pentru el i se cuvine. Era o femeie minunată.

Doctorul reflectă la ceea ce-i spunea Erik. Ce tablou al unei vieți ciudate i se oferea închipuirii ! Bungalow-ul cam pricăjit din mijlocul plantației de nucșoară, cu migdalii aceia colosal de înalți ; suedezul, pirat bătrîn, nemilos și ciufut, aventurier viteaz în pustiurile fără inimă ale realităților dure ; învățătorul visător și lipsit de spirit practic, amăgit de mirajul Orientului care ca și măgărușul zarzavagiului lăsat liber pe un imaș, rătăcea fără țintă pe tărîmurile desfătătoare ale spiritului, păscînd în voie ici și colo ; iar apoi blonda voinică, semănînd cu o zeiță a vikingilor, cu truda ei eficace, cu dragoste, cu onestitatea sufletească și fără doar și poate cu un binevoitor simț al umorului, care ținea lucrurile bine închegate laolaltă, îi administra, îi călăuzea și-i ocrotea pe acești doi bărbați incompatibili între ei.

Erik reluă :

— Cînd și-a dat seama că i se apropie sfîrșitul, a silit-o pe Louise să-i promită că o să se îngrijească de ei. Plantația îi aparține lui Swan. Chiar și acum le mai aduce un venit suficient pentru întreținerea tuturor. Dar ea se temea că după moartea ei bătrînul o să-l dea afară din casă pe Frith. Erik șovăi puțin apoi îi dădu drumul înainte : Și m-a pus pe mine să-i făgăduiesc că o să am grijă de Louise. N-a fost deloc ușor pentru ea, biata copilă. Swan e ca o maimuță bătrînă și vicleană. E gata oricînd să facă cine știe ce pozne. Într-un fel creierul lui e la fel de activ ca și altădată și e înclinat să se așeze, să inventeze și să pună la cale tot felul de năzbîtii, sau să bage fitile ca să-și bată joc de tine. Ține la Louise ca la ochii din cap. De fapt ea e singura persoană care-l poate stăpîni. Odată, doar așa ca să se distreze, i-a rupt în mii de bucăți niște manuscrise de-ale lui Frith. Cînd l-au descoperit era înconjurat de bucățele de hîrtie ca și cum ar fi fost nins.

— Probabil că nu era o pierdere prea gravă pentru omenire, zîmbi doctorul, dar oricum trebuie să fi fost exasperant pentru un autor care se luptă din greu.

— Văd că nu aveți o părere prea bună despre Frith.

— Încă n-am ajuns la o concluzie în privința lui.

— M-a învățat o mulțime de lucruri. Am să-i fiu întotdeauna recunoscător. Cînd am pășit prima dată aici eram doar un copil. Terminasem Universitatea la Copenhaga, iar în casă avusesem parte de oameni pentru care cultura reprezenta ceva ; tata fusese prieten cu istoricul literar George Brandes, iar poetul Holger Drachmann venea adeseori în casa noastră ; Brandes m-a pus prima dată să-l citesc pe Shakespeare, dar pe atunci eram prea ignorant și sărac cu duhul. Iar Frith m-a ajutat să înțeleg farmecul Orientului. Vedeți dumneavoastră, sînt mulți oameni care iau drumul pînă aici și nu văd nimic. Te și întreabă : „Asta-i tot ?“ Și pe urmă se întorc acasă. Uite, de exemplu, fortul pe care l-am vizitat ieri. Niște ziduri vechi, cenușii, năpădite de buruieni. N-am să uit niciodată cînd m-a dus prima dată să-l văd. Vorbele lui reclădeau zidurile ruinate și instalau artileria pe creneluri. Cînd mi-a spus cum guvernatorul insulei pășise în sus și în jos prin cetate săptămînă după săptămînă cu un fel de anxietate chinuitoare — căci băștinașii, așa cum știu ăștia din Orient lucrurile înainte să se fi întîmplat măcar, tot șușoteau despre un dezastru teribil suferit de portughezi — și aștepta cu disperare corabia ce avea să-i aducă vești ; în cele din urmă a sosit, și guvernatorul a citit scrisoarea prin care era anunțat că regele Sebastian, și splendida lui suită de nobili și curteni, au fost nimiciți în bătălia de la Alcacer, și cum îi șiroiau lacrimile pe obrajii bătrîni, nu numai pentru că-i murise regele într-un mod atît de sălbatic, ci pentru că ajunsese să prevadă că această înfrîngere putea să reprezinte pentru patria lui pierderea libertății ; și lumea aceea bogată pe care o descoperiseră și o cuceriseră, acele insule nenumărate pe care o mînă de viteji le capturaseră pentru puterea Portugaliei trebuiau să treacă sub dominația unor străini — ei bine, atunci, fie că mă credeți fie că nu, trebuie să vă spun că mi s-a pus un nod în gît și o vreme nici nu mai vedeam nimic, mi se împăienjeniseră ochii de lacrimi. Și nu e vorba numai de asta. Mi-a vorbit despre Goa de Aur, îmbogățită de pe urma jefuirii Asiei, marea capitală a Orientului, și despre Coasta Malabar și Macao și Ormuz și Bassora. Avea darul de a reînvia cu atîta claritate și vioiciune viața de demult încît de atunci încoace n-am mai fost în stare să văd Orientul decît simțind trecutul încă viu și astăzi. Și m-am tot gîndit de atunci ce privilegiu a fost pentru mine, un biet flăcău danez de la țară, să pot vedea toate aceste minuni cu propriii mei ochi. Și cred că este minunat să fii om cînd mă gîndesc la toți indivizii aceia oacheși și mărunței dintr-o țară nu mult mai mare decît a mea, Danemarca, vitejii, care cu curajul lor neînfricat, cu bravura lor, cu imaginația lor arzătoare, au ținut în mînă jumătate din globul pămîntesc. Acum toate s-au dus și se zice că din Goa de Aur n-a mai rămas decît un biet sat amărît ; dar dacă e adevărat că singura realitate e cea care dăinuie în spirit, atunci într-un fel visul acela al imperiului, curajul acela nestăvilit, vitejii, mai trăiesc și astăzi.

— Cam tare a fost vinul pe care ți l-a dat să-l bei domnul Frith al nostru, amețitor pentru un cap atît de plin de visuri, murmură doctorul.

— Da, m-a îmbătat, zîmbi Erik, dar a doua zi m-am trezit din beție fără să mă doară capul.

Doctorul nu-i răspunse. După părerea lui efectele acestui gen de beție, mult mai îndelungată, pot fi infinit mai primejdioase. Erik sorbi din paharul de whisky și continuă :

— Am fost crescut în credința lutherană, dar ca student am ajuns ateu. Așa era moda pe atunci și eram foarte tînăr. Am dat mai întîi din umeri cînd a început Frith să-mi vorbească despre Brahma. O, am petrecut ceasuri întregi șezînd cu el pe verandă, sus la plantație. Și Catherine, soția lui, stătea cu noi. El vorbea neîncetat. Ea nu zicea niciodată mare lucru, doar asculta privindu-l cu adorație în ochi, iar eu îl contraziceam. Tot ce-mi spunea era vag și greu de înțeles, dar știți, avea un mare dar al convingerii și toate lucrurile în care credea aveau un fel de candoare și frumusețe ; părea că se potrivește nopților tropicale scăldate în lumina lunii și stelelor îndepărtate și murmurului mării. De multe ori m-am întrebat dacă nu cumva e ceva în ceea ce-mi spune. Și dacă înțelegeți ce vreau să zic, toate acestea se potriveau și cu Wagner și cu piesele lui Shakespeare, și cu poeziile acelea ale lui Camoens. Uneori îmi mai pierdeam răbdarea și-mi spuneam că omul ăsta e doar un balon umflat, că nu spune nimic serios. Nu știu cum, dar parcă

mă supăra faptul că bea mai mult decît trebuie și că ține atît de mult la mîncare, și cînd era vreun lucru de făcut întotdeauna își găsea un pretext ca să nu-l facă. Dar Catherine credea în el. Și nu era deloc proastă. Dacă ar fi fost un impostor n-ar fi putut ea să trăiască douăzeci de ani alături de el fără să descopere adevărul. Era nostim și ciudat totodată ca un om așa de grosolan să fie capabil de gînduri atît de elevate. Uneori era în stare să se înalțe în zbor pînă în sferele superioare ale spiritului — știți ce vreau să zic, nu ? — și acolo nu-l mai puteai urmări ci doar priveai amuțit de jos, de pe pămînt, și totuși te umplea de extaz. Și pe urmă, vedeți, era în stare să facă lucruri uluitoare. În ziua aceea în care bătrînul Swan i-a rupt manuscrisul — o muncă de un an, două cînturi întregi din *Lusiada* — cînd au văzut ce s-a întîmplat, Catherine a izbucnit în plîns, dar el a scos doar un oftat și a ieșit să se plimbe. Cînd s-a întors i-a adus bătrînului — care era încîntat de pozna lui dar, oricum, și puțin speriat — o sticlă de rom. E adevărat că a cumpărat-o din banii lui Swan, dar asta nu contează. Și i-a zis : „Nu-i nimic, moșulică, ai rupt doar cîteva zeci de foi de hîrtie ; erau numai o iluzie și ar fi lipsit de înțelepciune să ne mai gîndim la ele ; realitatea rămîne, căci realitatea este indestructibilă". Și a doua zi s-a pus pe treabă ca să le refacă.

— Zicea că o să-mi dea și mie să citesc niște pasaje, dar bănuiesc că a uitat, zise Saunders.

— Nu se poate, o să-și aducă el aminte, zise Erik, cu un zîmbet în care bunătatea se îmbina cu amenințarea.

Danezul îi era simpatic doctorului. În cel mai rău caz putea spune despre el măcar că este franc și onest; idealist, firește, dar idealismul lui era potolit de umor. Îți dădea impresia că tăria lui de caracter e mai mare chiar decît forța acelui trup uriaș. Se prea poate să nu fi fost chiar așa deștept, dar oricînd te puteai bizui pe el în toate, și farmecul caracterului său simplu, cinstit, sporea în mod agreabil farmecul fizicului său neatrăgător. Doctorului îi trecu fugitiv prin minte gîndul că o femeie s-ar putea îndrăgosti de el, așa că remarca pe care o făcu imediat nu era chiar așa nevinovată:

— Și fata aceea pe care am văzut-o e singurul copil pe care l-au avut?

— Catherine era văduvă cînd a luat-o Frith. A avut un fiu de la primul soț și un altul de la Frith, dar amîndoi au murit cînd era Louise mică.

— Și fata s-a ocupat de toate de la moartea maică-si încoace?

— Da.

— Bine, dar e foarte tînără.

— Are optsprezece ani. Cînd au venit ei pe insulă era o copiliță. Au trimis-o la școala ținută de misionari aici, dar apoi maică-sa a socotit că ar trebui să-și continue studiile la Auckland, în Noua Zeelandă. Au rechemat-o însă de acolo cînd s-a îmbolnăvit Catherine. Aproape că nu-ți vine să crezi cît de mult poate să le schimbe pe fete un an de viață; la plecare era o copilă care-mi ședea pe genunchi, dar cînd s-a întors era domnișoară. Și iarăși îi zîmbi ușor, puțin difident doctorului: Între patru ochi vă pot spune că sîntem logodiți.

— A, da?

— Nu chiar oficial, așa că aș prefera să nu vă referiți la lucrul ăsta. Bătrînul Swan e de partea noastră, dar taică-su spune că e prea tînără. Mă tem că așa și e, dar de fapt nu ăsta este motivul adevărat pentru care are el obiecții. Teama mea este că nu mă socoate destul de bun ca ginere. Și-a băgat în cap ideea că într-o bună zi o să treacă pe aici un lord bogat, cu yachtul lui și-o să se îndrăgostească nebunește de ea. Deocamdată singurul eveniment cît de cît similar este apariția tînărului Fred într-un lugher de căutători de perle. Erik zise ușurel: N-am nimic împotrivă să mai aștept. Știu că e foarte tînără. Tocmai de aceea nu i-am cerut pînă acum să mă ia de bărbat. Vedeți, am avut nevoie de oarecare timp pînă cînd să mă conving că nu mai e chiar fetiță. Cînd iubești pe cineva cum o iubesc eu pe Louise, cîteva luni, — chiar și un an sau doi — mă rog, nu mai contează. Avem toată viața dinaintea noastră. Lucrurile n-o să mai rămînă chiar la fel după ce ne căsătorim. Știu bine că o să fie o fericire desăvîrșită, dar cînd o vom avea n-o să mai fie nici o perspectivă grozavă după care să tînjim. Acum avem așa ceva și o s-o pierdem. Vi se pare o prostie ceea ce spun?

— Cîtuși de puțin.

— Bineînțeles, dumneavoastră abia ați zărit-o o dată, așa că nu o cunoașteți. E frumoasă, nu ?

— Foarte.

— Ei bine, frumusețea e doar cea mai mică dintre calitățile ei. Are capul bine așezat pe umeri și același spirit practic pe care îl avea și maică-sa. Uneori îmi vine să rîd cînd văd fetița asta fermecătoare — la urma urmei e doar o fetiță — conducînd lucrările de pe moșie cu atîta înțelepciune. Malaiezii știu foarte bine că n-are nici un rost să încerce s-o tragă pe sfoară. Firește, după ce a locuit aici mai toată viața, are o mulțime de cunoștințe de tot felul în oase, ca să zic așa. E uluitor să vezi cît de șireată și isteață poate să se arate. Vai, și dacă ați ști de cît tact dă dovadă cu bărbații ăștia, bunică-su și Frith. Îi cunoaște ca pe propriile buzunare ; le știe toate defectele dar nu le ia în seamă ; bineînțeles că-i iubește la nebunie și-i ia așa cum sînt, cu toată obiectivitatea, ca și cum ar fi vorba de niște străini. N-am văzut-o niciodată pierzîndu-și răbdarea cu vreunul din ei. Și după cum știți e nevoie de enorm de multă răbdare cînd bătrînul Swan o ia razna trăncănind la nesfîrșit și repetînd aceeași poveste pe care ai mai auzit-o măcar de cincizeci de ori.

— Am bănuit eu că datorită ei merg lucrurile strună.

— Da, se înțelege de la sine, dar ceea ce e mai greu de bănuit este că frumusețea ei și deșteptăciunea și bunătatea sufletească mascheează un spirit de cea mai subtilă și rafinată delicatețe. De fapt, a masca nu e cuvîntul potrivit. Măștile sugerează deghizarea și deghizarea sugerează înșelăciune. Louise habar n-are ce înseamnă prefăcătoria și înșelăciunea. E frumoasă și e bună și e deșteaptă ; are toate aceste calități ; dar mai e și altcineva în persoana ei — un fel de spirit iluzoriu pe care am impresia că nimeni nu l-a bănuit vreodată în afară de mama ei — care acum e moartă — și de mine. N-aș ști prea bine cum să vă explic. E ca un fel de spiriduș înlăuntrul trupului ; e ca un suflet în interiorul spiritului, dacă vă puteți imagina așa ceva ; e ca o flacără esențială a individului și toate aceste calități pe care le vede lumea sînt doar emanațiile acestui foc interior.

Doctorul ridică din sprîncene. I se păru că Erik Christessen aluncă pe un teren pe care nu e chiar atît de sigur. Și totuși îl asculta fără regret. Băiatul era îndrăgostit pînă peste urechi și Dr. Saunders era întotdeauna animat de o tandrețe pe jumătate cinică față de tinerii aflați în această stare.

— Vi s-a întîmplat să citiți *Mica Sirenă* a lui Hans Cristian Andersen ?

— Da, acum un veac.

— Acel duh ca o flacără pe care l-a simțit în Louise nu privirea mea ci sufletul meu, mi se pare aidoma micuței sirene. Nu se simte chiar la largul lui pe unde hălăduiesc oamenii. Întotdeauna simte o vagă nostalgie pentru mare. Nu e întru totul umană ; Louise e atît de dulce, de blîndă, de tandră și totuși are în ea un fel de

detașare reticentă care te ține la distanță. Mi se pare un lucru foarte rar și frumos. O trăsătură care nu mă face gelos și nici temător. Este o calitate neprețuită și eu o iubesc atît de mult pe Louise încît aproape că-mi pare rău că n-o s-o poată păstra la nesfîrșit. Simt că o s-o piardă cînd o să fie femeie măritată și mamă și oricare va fi frumusețea ei sufletească după căsătorie, oricum o să fie alta. E ceva cu totul aparte și independent. Este eul care face parte integrantă din eul universal ; poate îl avem cu toții; dar ceea ce e atît de minunat la ea e că acest element devine aproape palpabil și simți pur și simplu că dacă ai avea ochii un pic mai pătrunzători l-ai vedea aievea. Mi-e atît de rușine cînd eu unul n-am să pot să vin dinaintea ei la fel de pur cum va veni ea în fața mea.

— Vai, nu te prosti ! îi zise doctorul.

— De ce ? Păi cînd iubești pe cineva ca Louise este groaznic să te gîndești că ai primit îmbrățișări străine și că ai sărutat guri plătite și boite. Și așa mă simt destul de nedemn de ea. Aș fi putut măcar să-i aduc un trup curat și decent.

— Vai de mine și de mine, tinere !

Dr. Saunders socoti că tînărul spune prostii, dar nu avea nici un chef să discute în contradictoriu cu el. Se făcuse tîrziu și propriile lui preocupări îl chemau în altă parte. Bău ce mai rămăsese în pahar și spuse :

— Eu unul n-am avut niciodată pic de înțelegere ori simpatie pentru atitudinea ascetică. Omul înțelept îmbină plăcerile simțurilor și plăcerile spiritului în așa fel încît să sporească

satisfacția pe care o obține de la amîndouă. Lucrul cel mai prețios pe care l-am învățat de la viață este că nu trebuie să regreți nimic. Viața e scurtă, natura e ostilă și omul e ridicol; dar în mod destul de surprinzător, majoritatea nenorocirilor au compensațiile lor și cu o oarecare doză de umor și cu o doză mult mai mare de bun simț banal poți să o scoți onorabil la capăt de pe urma unei trebușoare care la urma urmei n-are prea mare importanță.

Și cu asta se ridică și plecă.

XXIII

A DOUA ZI DIMINEAȚĂ, așezat confortabil pe veranda hotelului, cu picioarele urcate pe speteaza unui scaun, Dr. Saunders citea o carte. Tocmai aflase de la biroul de navigație al vapoarelor că s-a primit vestea sosirii unui pachebot peste două zile. Urma să facă escală și la Bali, ceea ce-i dădea doctorului prilejul de a vedea acea insulă atrăgătoare, iar de acolo putea ajunge ușor la Surabaya. Doctorul își savura vacanța. Uitase cît de plăcut e să nu ai nimic de făcut.

— Da, un om care se bucură de răgaz oțios, murmură în sinea lui. Pe cuvîntul meu, aproape că m-aș putea da drept gentleman. Curînd trecu pe drum Fred Blake care îl salută din cap și veni la el.

— N-ați primit cumva o telegramă ? îl întrebă Fred.

— Nu, nici nu mă aștept cîtuși de puțin la așa ceva.

— Am fost adineauri la poștă și funcționarul m-a întrebat dacă mă numesc Saunders.

— Asta e de-a dreptul caraghios ! Nimeni n-are nici cea mai mică idee că mă aflu aici ; și nici nu cunosc pe cineva în toată lumea asta care să vrea să comunice atît de urgent cu mine încît să risipească bani pe o cablogramă.

Și totuși îl aștepta o surpriză. Nu trecu nici un ceas și un tînăr veni pe bicicletă pînă la hotel, iar curînd după aceea administratorul ieși cu tînărul pe verandă și-l rugă pe Dr. Saunders să semneze de primirea unei telegrame care tocmai i-a sosit.

— Ce chestie extraordinară ! strigă doctorul. Bătrînul Kim Cing este singurul om care ar putea măcar să bănuiască prezența mea aici.

Dar încă și mai uluit fu cînd deschise telegrama.

— Dar chestia e o tîmpenie nemaipomenită ! E cifrată ! Cine naiba a putut să facă o asemenea glumă proastă ? Cum o să înțeleg ce scrie ?

— Îmi dați voie s-o văd și eu o clipă ? întrebă Fred. Dacă e cifrată într-unul din codurile banale aș putea să v-o descifrez. Cu siguranță că trebuie să aibă cineva pe aici codurile obișnuite.

Doctorul îi întinse hîrtia. Era un cod numeric. Cuvintele sau sintagmele erau reprezentate prin grupuri de numere și încheierea fiecărui grup era indicată clar printr-un zero.

— Codurile comerciale folosesc cuvinte fabricate, zise Fred.

— Asta știu și eu.

— Eu unul am studiat codurile. A fost un fel de pasiune — ca și cuvintele încrucișate. Vă supărați dacă fac o încercare de a o descifra ?

— Cîtuși de puțin.

— Se zice că e doar o chestie de timp pînă cînd poți prinde secretul oricărui cod. Cică ar fi un individ în serviciul Angliei care rezolvă în douăzeci și patru de ore chiar și codul cel mai complicat ce s-ar putea inventa.

— Bine, dă-i drumul.

— Trebuie să mă duc înăuntru, pentru că am nevoie de toc și hîrtie.

Dr. Saunders își aduse deodată aminte de ceva. Întinse mîna :

— Dă-mi voie să mă mai uit o clipă la telegramă.

Fred i-o înmînă și doctorul se uită de unde a fost expediată. Melbourne. Nu i-o mai înapoie.

— Nu cumva e pentru dumneata ?

Fred șovăi o clipă. Apoi zîmbi. Cînd vroia să obțină vreun lucru de la cineva izbutea să fie destul de onctuos :

— Mda, de fapt ați ghicit.

— Atunci de ce i-ai spus să mi-o adreseze mie ?

— Mde, mi-am zis că întrucît locuiesc pe vas și așa mai departe, poate că n-am s-o primesc sau ar putea să-mi ceară vreo legitimație sau mai știu eu ce. Oricum m-am gîndit că

dacă e trimisă pe adresa dumneavoastră ieșim mai ușor la socoteală.

— Dar știu că joci tare !

— Iar eu știam că sînteți un băiat de zahăr.

— Și cum rămîne cu acel mic amănunt realist cum că la poștă te-ar fi întrebat dacă te numești Saunders ?

— Simplă imaginație, bătrîne, răspunse foarte nonșalant Fred.

Doctorul chicoti malițios :

— Și ce te-ai fi făcut dacă, nefiind în stare să înțeleg ceva din ea, aș fi rupt-o ?

— Știam că nu poate sosi mai devreme de azi. Abia ieri au primit adresa.

— Cine anume ?

— Cei care mi-au trimis telegrama, răspunse zîmbind Fred.

— Înseamnă că nu numai pentru plăcerea companiei mele mi-ai oferit avantajul prezenței dumitale azi-dimineață ?

— Nu numai.

Doctorul îi înapoie hîrtia :

— Ai un tupeu diabolic. Ia-ți-o. Bănuiesc că ai cifrul în buzunar.

— În cap.

Intră în hotel. Dr. Saunders se reapucă de citit, dar nu mai putea fi la fel de atent la lectură. Nu mai era în stare să-și alunge din minte incidentul recent. Îl amuza destul de mult și reîncepu să se întrebe în ce mister era implicat băiatul. Fred era discret. Avusese grijă să nu scape nici măcar o aluzie de la care o inteligență agilă să-și poată porni supozițiile. Nu avea nici un capăt al vreunui fir pe

care să-l urmărească. Doctorul dădu din umeri. La urma urmei ce-l privea pe el toată povestea ? Încercă să alunge curiozitatea frustrată prefăcîndu-se în sinea lui că nici nu-i pasă ; drept care făcu un efort hotărît de a se concentra asupra lecturii. Curînd însă Fred reveni pe verandă.

— Beți un păhărel, domnule doctor ?

Îi străluceau ochii, era îmbujorat la față, dar totodată părea tare năuc. Era în culmea emoției. Ar fi vrut să izbucnească în rîs, dar întrucît nu putea găsi nici un motiv de ilaritate era limpede că încerca să se stăpînească.

— Ai primit vești bune ?

Deodată Fred nu-și mai putu ține firea în frîu. Izbucni într-un hohot de rîs.

— Chiar așa de bune ?

— Nici nu știu dacă sînt bune sau rele. Sînt absolut ridicole. Aș da nu știu ce să vă pot spune. Sînt ciudate. Îmi dau un sentiment de-a dreptul straniu. Nici nu prea știu ce să înțeleg din ele. Am nevoie de oarecare timp pînă mă mai deprind. Habar n-am dacă sînt cu picioarele pe pămînt sau plutesc cu capul în nori.

Dr. Saunders îl privi meditativ. Băiatul parcă mai cîștigase în vitalitate. Întotdeauna avusese o expresie de cîine bătut, care îi altera și-i diminua frumusețea fizică ieșită din comun. Acum părea candid și cu inima deschisă. S-ar fi zis că i-a luat cineva o povară uriașă de pe umeri. Chelnerul le aduse băuturile.

— Vreau să vă rog să beți în amintirea unui prieten de-al meu care a murit, zise Fred, apucînd paharul.

— Cum îl cheamă ?
— Smith.
Goli paharul dintr-o sorbitură.
— Trebuie să-l întreb pe Erik dacă n-am putea merge azi după amiază undeva. Parcă simt nevoia să-mi pun la treabă picioarele. Cred că un pic de mișcare mi-ar face bine.
— Cînd ridicați ancora ?
— A, nu prea știu. Mie îmi place aici. N-aș avea nimic împotrivă să mai zăbovesc o vreme. Îmi pare rău că n-ați văzut priveliștea din vîrful vulcanului aceluia pe care ne-am cățărat ieri. Strașnică, ascultați-mă pe mine. Ei, lumea nu e chiar așa de urîtă, nu-i așa ?
Pe drum se ivi o brișcă trasă de un căluț jigărit care o făcea să se hurduce ridicînd un nor de praf. Se opri la hotel. O conducea Louise, lîngă care se afla tatăl ei. Frith coborî din brișcă și urcă treptele. Ținea în mînă un pachet plat învelit în hîrtie de băcănie.
— Aseară am uitat să vă dau manuscrisele pe care făgăduisem că vi le voi arăta, așa că vi le-am adus personal.
— Foarte drăguț din partea dumneavoastră.
Frith desfăcu sfoara și scoase la iveală un mic teanc de foi dactilografiate :
— Firește că doresc părerea dumneavoastră absolut sinceră. Se uită cu oarecare îndoială la doctor : Dacă nu sînteți prea ocupat în momentul ăsta aș putea să vă citesc chiar cîteva pagini. Întotdeauna mi se pare că poezia trebuie citită cu glas tare și că numai autorul poate face acest lucru așa cum se cuvine.

Doctorul oftă. Era o fire slabă. Nu izbuti să inventeze nici o scuză cu care să-l abată pe Frith de la țelul său.
— Credeți că fiica dumneavoastră ar trebui să aștepte acolo în soare ? riscă el într-o doară.
— A, are o mulțime de lucruri de făcut. N-are decît să se ducă după treburile ei și să se întoarcă să mă culeagă.
— Îmi permiteți s-o însoțesc, domnule ? zise Fred Blake. N-am nici o treabă.
— Cred că s-ar bucura foarte tare.
Fred coborî și-i vorbi Louisei. Doctorul o văzu cum îl privește cu gravitate, apoi cum zîmbește firav și zice ceva. În dimineața asta purta o rchie albă de bumbac și o pălărie mare de paie ca ale băștinașilor. În umbra acesteia chipul ei avea calmul unui obiect de aur. Fred sări în trăsurică lîngă ea și Louise porni calul.
— Aș vrea să vă citesc Cîntul al treilea, zise Frith. Are un oarecare lirism care îmi vine ca o mănușă. Am impresia că este cam cel mai izbutit lucru pe care l-am făcut vreodată. Știți portugheza ?
— Aș, de unde.
— Păcat. E o traducere aproape cuvînt cu cuvînt. V-ar fi amuzat să vedeți cît de aproape am reușit să mă țin de text, să reproduc ritmul și muzica, sentimentul, de fapt tot ceea ce face din *Lusiada* o epopee atît de măreață. Firește că nu trebuie să șovăiți să-mi aduceți critici, căci abia aștept să ascult orice comentariu de-al dumneavoastră, dar în sinea mea n-am nici cea mai mică îndoială că aceasta este tra-

ducerea definitivă. Cu toată sinceritatea, mi-e greu să cred că va mai fi înlocuită vreodată.

Și începu să citească. Avea o voce agreabilă. Versurile erau scrise în *ottava rima* și Frith sublinia cu destul efect ritmul. Dr. Saunders îl asculta cu atenție. Traducerea părea fluentă, curgea ușor dar nu era sigur dacă nu cumva aceste calități se datorau în mare măsură dicției măsurate, maiestuoase a lui Frith. Acesta rostea versurile cu dramatism, dar turna această calitate mai mult în sunete decît în conținut, așa că sensul exact al celor citite parcă îți scăpa printre degete. Accentua mereu rimele încît îi amintea doctorului Saunders de un tren personal care păcăne pe niște șine uzate sau prost așezate și parcă simțea un fel de zguduire în trup ori de cîte ori aștepta ca rima accentuată să-i izbească urechea. Simți că atenția începe să i se împrăștie. Vocea aceea amplă și monotonă îi ciocănea fără contenire în urechi și de la un moment dat parcă îl toropi. Se uita fix la cititor dar fără voia lui i se închideau ochii; îi deschidea cu un mic efort și se încrunta din pricina concentrării forțate. Tresărea din cînd în cînd, căci îi mai cădea capul în piept și la un moment dat fu conștient că a ațipit. Frith citea despre faptele vitejești și despre oameni eroici care prefăcuseră Portugalia într-un imperiu. Glasul lui se înălța tot mai puternic cînd citea despre înaltele înfăptuiri eroice și tremura sau cădea de tot cînd citea despre moarte și despre soarta dușmănoasă. Deodată Dr. Saunders fu conștient că s-a făcut liniște. Deschise ochii. Frith nu mai era acolo. În fața lui ședea Fred

Blake cu un zîmbet ștrengăresc pe fața frumoasă.

— Ați dormit bine ?

— N-am dormit.

— Ați sforăit de era să vă cadă capul.

— Dar unde-i Frith ?

— A plecat. Ne-am întors cu brișca și s-au dus acasă să prînzească. Mi-a zis să nu vă deranjez.

— Acum îmi dau seama care e defectul lui, zise doctorul. A avut un vis și i s-a împlinit. Ceea ce conferă frumusețe unui ideal e faptul că e de neatins. Zeii hohotesc de rîs cînd oamenii obțin ce doresc.

— Nu înțeleg nimic din ce vorbiți, zise Fred. Cred că sînteți încă pe jumătate adormit.

— Hai să bem o halbă. Asta cel puțin e un lucru real.

XXIV

CAM PE LA ZECE SEARA doctorul și cu Căpitanul Nichols jucau pichet în salonul hotelului. Fuseseră alungați înăuntru de invazia de furnici zburătoare pe care le atrăgea lampa de pe verandă. Își făcu apariția și Erik Christessen.

— Unde-ai fost toată ziua ? întrebă doctorul.

— A trebuit să vizitez o plantație pe care o avem tocmai la capătul celălalt al insulei. Am sperat să mă întorc mai devreme dar adminis-

tratorului tocmai i se născuse un băiat și dădea o petrecere la care am fost obligat să rămîn.

— Te-a căutat Fred. Vroia să mergeți la o plimbare.

— Îmi pare rău, n-am știut, îl puteam lua cu mine. Se trînti pe un scaun și comandă bere : A trebuit să merg pe jos aproape zece mile, după care am vîslit la înapoiere înconjurînd insula.

— Vrei să chibițezi și să joci pe mîna unuia din noi ? îl întrebă căpitanul aruncîndu-i privirea aceea șireată de vulpe.

— Nu, sînt obosit. Dar unde-i Fred ?

— După fete, bănuiesc.

— Nu prea văd că ar avea multe șanse pe aici, zise Erik amabil.

— Ei, nu trebuie să fii chiar așa sigur. Vezi, băiatul e chipeș și tînăr, se dau în vînt fetele după el. La Merauke nu mai știam cum să-l țin să nu-l înghesuie. Fie vorba între noi, cred că a pus un cîrlig bun aseară.

— Cu cine ?

— Cu fata aia de-acolo.

— Cu Louise ? Erik zîmbi. Ideea i se părea de-a dreptul absurdă.

— Mde, nu știu ce să-ți spun. Azi a trecut fata împreună cu el să se uite la corabie. Și ce știu este că astă-seară s-a ferchezuit parcă era pus pe fapte mari. S-a bărbierit. Și-a periat părul. S-a îmbrăcat cu un costum curat. L-am întrebat ce are de gînd și mi-a zis să-mi văd dracului de treburile mele.

— A fost pe aici Frith azi dimineață, zise doctorul. L-o fi poftit pe Fred să se ducă să cineze din nou la ei astă-seară.

— Ba nu, că a cinat pe corabie, îl contrazise Nichols.

Dădu cărțile și își continuară jocul. Erik fuma un trabuc olandez cît toate zilele, le urmărea jocul și-și sorbea berea. Din cînd în cînd căpitanul îi arunca ocheadele acelea ale lui, atît de viclene încît îți dădea fiori. Ochii lui mici și apropiați licăreau de maliție amuzată. După o vreme Erik se uită la ceas :

— Mă duc pînă la corabie. Poate că Fred o să vrea să vină cu mine la pescuit mîine dimineață.

— N-o să-l găsești, zise căpitanul.

— De ce nu ? Doar n-o să rămînă așa de tîrziu la ferma lui Swan.

— Eu unu' n-aș fi chiar așa de sigur.

— Păi ăia se culcă la zece și acum e trecut de unsprezece.

— Poate s-o fi culcat și el.

— Prostii.

— Ei bine, dacă m-ai întreba ți-aș zice că după cum arăta fetișcana aia știa ea cîte ceva la viața ei. Nu m-ar mira să stea chiar acum strînși bine unul în altul. Și nici n-ar fi o chestie de lepădat. Aș da nu știu ce să fiu în locul lui.

Erik se ridică în picioare. Dată fiind statura lui îi domina pe cei doi bărbați așezați la masă. Păli și-și strînse pumnii. O clipă făcu impresia c-o să-l pocnească pe căpitan. Scoase un strîgăt de furie dar nu rosti nici un cuvînt. Că-

pitanul îl măsură din cap pînă în picioare și rînji. Spre surprinderea lui doctorul văzu că nu e cîtuși de puțin speriat. Și totuși o lovitură a pumnului acela uriaș l-ar fi trimis de-a berbeleacul. Era o jigodie de cea mai josnică speță, dar nu-i lipsea curajul. Doctorul mai văzu și ce efort nemaipomenit făcu Erik să se stăpînească.

— Nu e chiar așa de rău să-i judeci pe alții după tine, zise Erik cu tremur în glas, dar nu și cînd ești o javră rîioasă.

— Da' ce, am zis ceva ca să te supere ? întrebă căpitanul. Habar n-aveam că ții cu gagica aia.

Erik îl privi lung. Strîmbătura de pe chipul lui trăda dezgustul pe care i-l inspira australianul și disprețul cu care îl veștejea. Se răsuci pe călcîie și ieși tropăind din hotel.

— Vroiai să te sinucizi, căpitane ? întrebă sec doctorul.

— Am cunoscut la viața mea o groază de huidume dintr-astea. Ăștia toți sînt niște sentimentaliști. Nu lovesc niciodată un tip mai mic decît ei. Și nici nu le merge mintea destul de repede, știi ? Îndeobște sînt nițel cam zevzeci.

Doctorul chicoti. Îl amuza gîndul că ticălosul ăsta profita în mod viclean de sentimentele curate ale altora pentru a merge înainte pe drumul lui strîmb și parșiv.

— Oricum, ai riscat. Dacă nu știa să se țină în frîu te pocnea înainte de a raționa.

— Dar ce s-a tulburat așa rău ? Se ține și el după fundul fetei ?

Doctorului Saunders nu i se păru necesar să-l informeze că Erik e logodit cu Louise Frith.

— Sînt destui oameni cărora nu le place să-i audă pe alții vorbind astfel despre prietenul lor, îi răspunse.

— Lasă-te de bancuri, doctore. Nu-mi umbla mie cu alifii dintr-astea. Nici nu ți se potrivește... Dacă o fată e rea de muscă omului îi place să știe chestia. Dacă a mai umblat cineva pe acolo păi înseamnă că are și el o șansă, nu ? E la mintea cocoșului.

— Știi, căpitane, ești una din cele mai spurcate căpușe pe care le-am văzut vreodată, îi zise doctorul în stilul lui detașat.

— În felul lui ăsta e un compliment, nu ? Chestia nostimă este că nu-ți sînt mai antipatic din pricina asta. Mie chiar parcă îmi dovedește că nici dumneata nu ești chiar ușă de biserică. Și nu-mi e tîrșe să-ți spun că am mai auzit chestia asta și de prin alte părți.

Doctorul clipi șiret :

— Iar te necăjește digestia astă-seară ?

— Mde, nu mă simt chiar bine și ar fi o minciună dacă aș zice că n-am nimic. Bagă de seamă, n-am zis că mă doare, dar pur și simplu nu mă simt prea bine. E o chestiune de lungă durată.

— Nu te poți aștepta să digeri un bulgăre de plumb după un tratament de numai o săptămînă.

— Nu vreau să mistui un bulgăre de plumb, doctore, și n-am pretins chestia asta nici o clipă. Și bagă de seamă că nici nu m-am plîns. Nu vreau să zic că nu mi-ai făcut nici un bine.

Mi-ai făcut. Dar mai am încă un drum lung înaintea mea.

— Mde, eu ţi-am zis. Extrage-ţi dinţii. Nu-ţi slujesc la nimic şi, să mă ierte Dumnezeu, nici mai frumos nu te fac.

— Bine, te ascult. Îţi dau cuvîntul de onoare. De îndată ce termin croaziera asta. La urma urmei nu văd de ce n-am putea ajunge la Singapore. Acolo trebuie să fie vreun dentist bun, american. Oricum puştiul vrea acum să meargă la Batavia.

— Serios ?

— Da. A primit azi dimineaţă o telegramă. Nu ştiu despre ce e vorba, dar a insistat să mai zăbovim un pic pe-aici şi pe urmă să mergem la Batavia.

— De unde ştii că a primit o telegramă ?

— I-am găsit-o în buzunarul pantalonului. S-a îmbrăcat într-un costum mai bun ca să plece pe ţărm şi şi-a lăsat pantalonii prin cabină. Un prostălău dezordonat. Asta îţi dovedeşte cu prisosinţă că nu e marinar. Marinarul ştie să-şi strîngă întotdeauna lucrurile. Ca marinar obligatoriu trebuie să fii ordonat. N-am înţeles o iotă. Parcă era chineză. Vreau să spun din telegramă. Era cifrată.

— Probabil n-ai observat că-mi era adresată mie ?

— Dumitale ? Nu, n-am băgat de seamă.

— Ei, mai uită-te o dată la ea. I-am dat-o lui Fred numai ca să mi-o descifreze.

Pentru doctor fu o mare distracţie să-l poată trimite pe Nichols pe o pistă greşită.

— Păi atunci ce motiv ar avea să schimbe aşa totul ? Pînă acum ţinea morţiş să nu ne apropiem de oraşele mari. Fireşte că m-am gîndit că e din pricina copoilor. Oricum am de gînd să ajung cu orice preţ la Singapore. Căpitanul se apleacă peste masă cu un aer impresionant şi privi cu emoţie profundă în ochii doctorului : Mă întreb dacă dumneata îţi dai seama ce înseamnă pentru un om să nu mai fi mîncat biftece şi rinichi în aluat vreme de zece ani de zile ? Şi mai vorbim de fete. Păi poţi să ai toate fetele din lume pe care le vrei. Dar pe nici una din ele n-aş da gustul ăla al budincii cu seu de oaie, stropită din belşug cu sirop de melasă şi cu cuşmă mare de frişcă pe ea. Asta înseamnă pentru mine Paradisul, şi cît despre alelalte n-ai decît să te... ştergi cu ele la fund.

XXV

CU PAŞII LUI HOTĂRÎŢI, care păreau că măsoară pămîntul aşa cum ar măsura cineva un teren de sport, Erik o porni spre plajă. Nu era deloc tulburat. Izgoni din minte aluzia neruşinată a căpitanului. Îi lăsase un gust rău în gură de parcă ar fi băut o doctorie greţoasă. Scuipă. Dar nu era lipsit de umor, aşa că scoase un mic chicotit gîndindu-se la absurditatea acelei insinuări. Fred era doar un copil. Nu-şi putea închipui ca o femeie să se uite măcar de două ori la fel. Şi o ştia mult prea

bine pe Louise ca să-și închipuie o clipă că ar putea măcar să se gîndească la Fred.

Plaja era goală. Toată lumea dormea. Merse de-a lungul digului și strigă înspre *Fenton*. Corabia era ancorată la cîteva sute de metri. Lumina ei strălucea ca un ochi veșnic deschis pe suprafața netedă a apei. Mai strigă o dată. Nu primi nici un răspuns. În schimb se înălță o voce năclăită și somnoroasă de la picioarele lui. Era negrul din bărcuța care îl aștepta pe Căpitanul Nichols. Erik coborî treptele și găsi barca amarată la treapta cea mai de jos a debarcaderului. Negrul era încă pe jumătate adormit. Căscă zgomotos încercînd să se trezească.

— Asta e barca *Fentonului ?*

— Da, ce doriți ?

Negrul crezuse că ar putea fi căpitanul sau Fred Blake, dar văzînd că a greșit se arătă țîfnos și bănuitor.

— Du-mă pînă la corabie. Vreau să-l văd pe Fred Blake.

— Nu e pe bord.

— Sigur ?

— Doar dacă s-o fi întors înot.

— Bine, bine, noapte bună.

Marinarul mormăi nemulțumit și se culcă la loc. Erik o porni înapoi pe drumul pustiu. Se gîndi că Fred s-a dus la bungalow și că l-a ținut Frith de vorbă pînă tîrziu. Zîmbi, întrebîndu-se ce-o fi înțeles băiatul din toate discursurile mistice ale englezului. Trebuie să fi avut haz toată scena. Îl simpatiza pe Fred. Îndărătul măștii de înțelepciune practică și îndărătul tuturor flecărelilor acelora fără noimă despre cursele de cai și despre cricket, despre dansuri și lupte încununate cu premii, nu putea să nu sesizeze o fire simplă și agreabilă. Și Erik își dădea seama și de sentimentele băiatului față de el. Idolatrie față de eroi. A, mă rog, nu-i un lucru care să facă rău cuiva. O să-i treacă. Era un băiat foarte cumsecade. Dacă-l lua cineva în mînă putea să facă om din el. Era plăcut să-i vorbești simțind că și atunci cînd e confruntat cu lucruri care-i sînt străine, totuși se străduiește să înțeleagă. Poate că dacă arunci o sămînță pe solul acela mănos o să răsară o plantă frumoasă. Erik merse mai departe, nădăjduind să-l întîlnească pe Fred ; aveau să se întoarcă împreună înapoi, puteau să meargă la el acasă și, dacă scotoceau, găseau ei niște brînză și biscuiți ca să ia o gustare și să bea o sticlă de bere. Nu-i era deloc somn. Nu prea avusese cu cine să facă conversație pe insulă ; cînd se ducea la Frith și la bătrînul Swan era obligat mai mult să asculte. Și ce plăcut era să stai la taifas pînă în adîncul nopții.

„A istovit soarele cu vorbăria și l-a coborît din înaltul cerului“ [1], își cită în sinea lui.

Erik era destul de reticent în privința treburilor personale, dar se hotărî oarecum să-i vorbească lui Fred despre logodna lui cu Louise. I-ar fi făcut plăcere să-i spună despre asta. Dorea foarte mult să vorbească în seara aceea

---

[1] Din poemul *Heraclitus* de William Johnson CORY (1823—1892).

despre fată. Uneori dragostea punea stăpînire pe el cu atîta putere încît simțea că moare dacă nu-i spune cuiva. Doctorul era bătrîn și incapabil să-l înțeleagă; lui Fred îi putea spune anumite lucruri pe care se jena să i le mărturisească unui om în toată firea.

Erau mai bine de patru kilometri pînă la plantație, dar gîndurile îl absorbeau atît de adînc încît nu băgă de seamă distanța. Cînd sosi, fu de-a dreptul surprins. Ce ciudat că nu se întîlnise cu Fred. Apoi îi trecu prin minte că poate Fred s-a întors la hotel tocmai cînd a fost el în port. Ce prostie să nu se gîndească la una ca asta ! Mă rog, oricum tot nu mai era nimic de făcut acum. De vreme ce tot ajunsese aici putea să intre și să se odihnească puțin. Firește că o să fie toți adormiți în casă, dar nu avea să tulbure pe nimeni. De multe ori, se ducea la bungalow după ce se culcau ei și ședea acolo să mediteze. Era un scaun în grădină, exact sub verandă, pe care se odihnea uneori bătrînul Swan în răcoarea înserării. Era așezat în fața camerei Louisei și Erik căpăta o senzație ciudată de repaus șezînd perfect liniștit acolo, privind la fereastra ei și gîndindu-se cum doarme ea tihnită îndărătul perdelelor care o apărau de țînțari. Părul ei frumos blond cendré se răspîndea pe pernă și ea ședea pe o parte și pieptul tînăr i se ridica și cobora ușor în respirația regulată a odihnei. Emoția care-i umplea inima cînd și-o imagina astfel avea o puritate angelică. Uneori era puțin trist cînd se gîndea că această grație feciorelnică trebuie

să piară și că acel trup subțirel și frumos avea în cele din urmă să rămînă nemișcat în somnul morții. Era îngrozitor ca o ființă atît de frumoasă să moară cîndva. Uneori ședea acolo pînă cînd vreo adiere răcoroasă străbătînd aerul îmbălsămat, sau o oarecare animație a porumbeilor din copaci îl avertizau că se apropie revărsatul zorilor. Erau acestea ceasuri de odihnă și de seninătate vrăjită. Odată văzuse oblonul deschizîndu-se ușor și Louise pășise afară. Poate că o apăsa căldura sau o trezise vreun vis și acum ieșise să ia o gură de aer proaspăt. Traversase veranda cu picioarele goale și prinzînd în mîini balustrada rămase să scruteze cerul înstelat. Își legase un sarong în jurul șalelor, dar partea de sus a trupului era goală. Ridicase mîinile și-și scuturase pletele bălaie pe umeri. Silueta ei se profila argintie ca luna palidă pe întunericul casei. Nici nu părea o femeie în carne și oase. Era ca o fecioară din vis și Erik, cu mintea plină de vechi basme daneze, aproape se aștepta s-o vadă prefăcîndu-se într-o splendidă pasăre albă și luîndu-și zborul spre țările fabuloase de la Soare Răsare. Șezuse nemișcat, ascuns de întunericul nopții. Tăcerea era atît de profundă încît cînd fata scoase un mic oftat o auzi de parcă ar fi ținut-o în brațe și inima ei ar fi fost lipită de pieptul lui. Apoi Louise se întorsese și reintrase în odaie. În sfîrșit, trăsese la loc oblonul.

De data asta Erik porni pe drumul nepietruit ce ducea spre casă și se așeză pe scaunul din fața camerei Louisei. Casa era în întuneric. Era învăluită într-o tăcere atît de profundă încît

ai fi zis că toţi cei dinăuntru sînt nu adormiţi, ci morţi. Dar tăcerea aceea nu cuprindea în ea nici o ameninţare. Reprezenta o odihnă desăvîrşită. Îţi alunga emoţiile şi teama. Era un lucru confortabil, la fel de plăcut ca şi atingerea catifelată a unui trup de fată. Erik oftă mulţumit. Îl cuprinse o tristeţe din care pierise chinul — îl năpădi pentru că scumpa de Catherine Frith nu mai era acolo. Sperase să nu uite niciodată bunătatea pe care i-o arătase cînd venise el întîi pe insulă — un băiat timid cu caş la gură. O adorase ca pe o sfîntă. Era pe atunci o femeie de patruzeci şi cinci de ani, dar nici truda grea, nici naşterea copiilor nu avusese nici un efect asupra fizicului ei viguros. Era înaltă, cu pieptul plin, cu un păr auriu magnific şi o ţinută extrem de mîndră. Ai fi zis că o să trăiască pînă la o sută de ani. Luă locul mamei lui — o femeie cu personalitate şi plină de curaj, pe care o părăsise la ferma din Danemarca, iar Catherine iubea în el pe fiii pe care îi avusese şi pe care moartea i-i răpise. Dar Erik simţea că relaţia dintre ei este mai intimă chiar decît dacă ar fi fost mamă şi fiu. Niciodată n-ar fi simţit nevoia să-şi vorbească atît de deschis. Poate că niciodată nu ar fi fost o satisfacţie atît de calmă să se afle pur şi simplu unul în prezenţa celuilalt. O iubea şi o admira şi îl bucura nespus siguranţa că şi ea îl iubeşte. Încă de pe atunci avusese un fel de previziune că dragostea pe care ar putea-o simţi într-o bună zi pentru o fată n-o să mai aibă exact aceeaşi blîndeţe odihnitoare pe care o găsea în afecţiunea lui extrem de pură pentru

Catherine Frith. Nu citise prea mult la viaţa ei, dar avea cunoştinţe vaste — un fond ascuns care zăcea acolo ca o mină neexploatată, cunoştinţe adunate, ai fi zis, prin nenumărate generaţii din experienţa milenară a neamului, aşa că putea uşor înfrunta cunoştinţele din cărţi şi putea discuta de la egal la egal cu oricine. Era una din puţinele persoane care te făceau să te simţi bucuros ca şi cum ai fi spus tot timpul lucruri minunate şi cînd îi vorbeai îţi veneau în minte gînduri atît de înalte cum nici n-ai fi visat altădată. Era o femeie practică şi avea un umor ieşit din comun ; era iute în ridiculizarea absurdităţii, dar atît de bună la inimă încît dacă rîdea de tine o făcea numai şi numai cu tandreţe, încît nu puteai să n-o iubeşti pentru asta. Lui Erik i se păru că trăsătura ei cea mai minunată o constituie sinceritatea desăvîrşită, într-un grad atît de înalt încît strălucea în jurul ei ca o lumină ce pătrunde în inima tuturor oamenilor cu care are de a face.

Inima lui Erik se umplu de recunoştinţă caldă la gîndul că viaţa ei a fost multă vreme fericită, pe măsura meritelor ei. Căsătoria cu George Frith fusese o adevărată idilă. Era de cîtăva vreme văduvă cînd a ajuns el pe insula aceea îndepărtată şi frumoasă. Primul ei soţ fusese neozeelandez, căpitanul unei goelete care participa la comerţul insulei şi se înecase în uraganul acela care îl ruinase pe tatăl ei. Swan, care datorită rănii primite în piept nu mai era în stare să îndeplinească nici o muncă grea, fu distrus de accidentul ce-i măturase într-o clipă mai toate economiile de-o viaţă în-

treagă, și deci veniră împreună pe plantația aceea pe care cu ascuțita lui înțelepciune scandinavă o păstrase ca un refugiu de ani și ani de zile pentru cazul cînd ar da greș în altă parte. De la neozeelandez avusese un băiat care murise de difterie încă din fașă. Nu mai cunoscuse pe cineva de-o seamă cu George Frith. Nici nu auzise vreodată pe cineva vorbind așa de frumos ca el. Era un bărbat de treizeci și șase de ani, cu un smoc de păr negru veșnic rebel, și o înfățișare bolnăvicioasă, romantică. Îl iubea. Parcă simțul ei practic, nobilul ei instinct terestru își căuta o compensație în acest misterios copil de pripas care vorbea cu atîta emfază despre lucruri foarte elevate. Îl iubi nu așa cum își iubise primul soț — marinar simplu, deschis și aspru — ci cu o tandrețe pe jumătate amuzată, dornică să protejeze și să păzească. Îl simțea infinit superior ei. Era cuprinsă de respect și teamă pentru inteligența lui subtilă și înălțătoare. Nu încetă o clipă să creadă în bunătatea și geniul lui. Erik se gîndi că în ciuda caracterului plicticos al lui Frith, totuși avea să-și păstreze de-a pururi sentimentele frumoase față de el pentru că ea, Catherine, îl iubise cu atîta devotament, iar el îi oferise fericirea atîta amar de vreme.

Catherine spusese prima dată că ar vrea ca Erik să se însoare cu Louise, care pe atunci era doar o copiliță.

— Dar n-o să fie niciodată atît de frumoasă ca tine, draga mea, zîmbise Erik.

— A, o să fie mult mai frumoasă. Deocamdată nu-ți poți da seama, însă eu pot. O să fie

ca și mine, deși cu totul altfel. Și o să arate mult mai bine decît am arătat eu vreodată.

— N-aș lua-o de nevastă decît dacă ar ajunge exact ca tine. Nu vreau să fie cîtuși de puțin altfel.

— Așteaptă pînă cînd o crește și atunci o să fii mult mai bucuros că nu e o babornită grasă.

Amintirea acelei conversații îl amuza. Pata de beznă pe care o reprezenta casa începu să se subțieze și o clipă tresări părîndu-i-se că se revarsă zorile ; dar apoi, întorcînd capul, zări o lună strîmbă plutind peste vîrfurile arborilor, ca un butoi gol purtat de flux ; lumina ei, încă difuză, scăldă bungalowul adormit. Erik îi făcu lunii un semn prietenesc cu mîna.

Cînd femeia aceea voinică, mușchiuloasă și puternică fu în mod inexplicabil atacată de o boală de inimă și spasme violente cu dureri cumplite o avertizară că moartea ar putea surveni din clipă în clipă, îi vorbi din nou lui Erik despre dorința ei. Trimiseră după Louise, aflată pe atunci la școală în Noua Zeelandă, dar ea nu avea cum să ajungă acasă decît pe o rută ocolită, cel mai devreme într-o lună.

— Peste cîteva zile împlinește șaptesprezece ani. Cred că are capul destul de bine înfipt pe umeri, dar o să fie prea tînără ca să poată să preia pe deplin conducerea treburilor aici.

— Și ce te face să crezi că o să vrea să se mărite cu mine ? întrebase Erik.

— Cînd era copil te adora. Se ținea după tine ca un cățel.

— Eh, asta e doar *Schwärmerei*[1] de școlăriță.

— Dar ești cam singurul bărbat pe care l-a cunoscut vreodată.

— Bine, Catherine, dar nu mă poți obliga s-o iau de nevastă dacă n-o iubesc.

Catherine îi răspunse cu surîsul ei dulce și vesel :

— Nu, dar nici pe mine nu mă poți împiedica să cred c-o s-o iubești. O clipă tăcuse. Apoi adăugase un lucru pe care Erik nu-l înțelesese : Cred că o să mă bucur mai tare că n-am să fiu aici.

— Ah, nu mai spune asta. Dar de ce ?

Catherine nu răspunse. Îi mîngîiase doar mîna și chicotise.

Îl înduioșa un fel de emoție tristă la gîndul că ea avusese multă dreptate și îi venea să atribuie această previziune a ei straniului presentiment pe care îl au miribunzii. Cînd se întoarse, Louise pur și simplu îl ului. Crescuse, se făcuse o fetișcană de toată frumusețea. Își pierduse acea adorație copilărească pentru el, precum și sfioșenia ; se simțea total degajată în prezența lui. Firește că ținea mult la el ; de asta nu se putea îndoi, căci era cum nu se poate mai dulce, mai afectuoasă și mai prietenoasă; și totuși îi făcea impresia nu chiar că-l critică, dar în orice caz că-l cîntărește cu un fel de răceală. Asta nu-l supăra, dar îi dădea o oarecare stînjeneală. Fata căpătase acea scînteiere

---

[1] Entuziasm juvenil *(germ.)*.

amuzantă în ochi, ușor întrebătoare și chiar ironică pe care o cunoștea atît de bine de la maică-sa, dar în timp ce la aceasta îți încălzea inima, pentru că se împletea cu bogăția de sentimente a dragostei, la Louise te cam deconcerta ; nu erai prea sigur dacă nu cumva te socotește puțin absurd. Erik descoperi că trebuia s-o ia absolut de la început cu Louise, căci nu numai trupul i se transformase, ci și spiritul. Era la fel de sociabilă ca întotdeauna, la fel de vioaie și de veselă și făceau aceleași lungi plimbări împreună ca și pe vremuri, se scăldau și pescuiau, flecăreau și rîdeau împreună la fel de slobod ca și atunci cînd avusese el douăzeci și doi de ani și ea paisprezece ; și totuși era conștient de un fel de detașare — sau înstrăinare — complet nouă la ea. Sufletul ei fusese transparent ca cristalul ; acum era voalat în mod misterios și Erik își dădea seama că în străfundurile lui se găsesc lucruri pe care nu le putea descifra.

Catherine muri pe neașteptate. Avu o criză de anghină pectorală și cînd ajunse la bungalow doctorul metis nu mai avea cum să-i fie de folos. Louise se prăbuși total. Anii, cu acea maturitate timpurie pe care o aduseseră, o părăsiră brusc și rămase iarăși fetița neajutorată. Nu știa cum să-și combată mîhnirea. Era zdrobită. Ceasuri întregi zăcu în brațele lui Erik, în poala lui, plîngînd ca un copil care nu poate înțelege că tristețea va trece și deci nu se lasă mîngîiat în nici un fel. Situația o depășea și executa supusă sfaturile și indicațiile lui. Frith era și el complet pierdut, și nu-i rămăsese nici

un dram de înțelepciune. Tot timpul nu făcea altceva decît să bea whisky cu apă și să plîngă. Bătrînul Swan trăncănea la nesfîrșit despre toți copiii pe care-i avusese și pe care-i pierduse rînd pe rînd. Cu toții îl trataseră prost și acum nu rămăsese nici unul care să îngrijească un biet bătrîn. Unii dintre ei fugiseră, iar alții îl jefuiseră ; unii se căsătoriseră nici nu știa cu cine, iar ceilalți muriseră. Ar fi fost normal ca unul dintre ei măcar să fi avut bunacuviință să rămînă și să-și îngrijească tatăl, acum cînd avea nevoie de ajutor.

Erik făcu tot ce era necesar.

— Ești un înger, îi spuse Louise.

Văzuse lumina dragostei în ochii ei, dar se mulțumise să-i mîngîie ușurel brațul și să-i spună să nu se prostească ; nu vroia cîtuși de puțin să profite de emoția ei, de simțămîntul că e neajutorată și părăsită, care tocmai o cuprinsese — și s-o ceară tocmai atunci de nevastă. Era prea tînără. N-ar fi fost cinstit să se folosească de ascendentul pe care-l căpătase astfel asupra ei. O iubea la nebunie, dar nici nu apucase bine să-și spună aceste vorbe că se și corectă : o iubea foarte înțelept. O iubea cu toată energia inteligenței lui solide, cu toată forța trupului său puternic, cu toată vigoarea caracterului său cinstit ; o iubea nu numai pentru frumusețea trupului ei virginal, ci și pentru trăsăturile ferme ale personalității ei în plină înflorire și pentru puritatea sufletului ei feciorelnic. Dragostea îi sporea sentimentul propriei sale forțe. Simțea că nu există lucru pe care nu-l putea realiza. Și totuși, cînd se gîndea la perfecțiunea ei, însemnînd mai mult decît mintea sănătoasă din trupul sănătos, mai mult decît sufletul subtil și sensibil care se armoniza într-un chip atît de minunat cu frumusețea formei — se simțea umil și josnic.

Dar acum toate fuseseră bine stabilite. Șovăielile pe care le manifestase Frith nu erau prea grave ; putea fi determinat, dacă nu să asculte de glasul rațiunii, cel puțin să cedeze puterii de convingere. Dar Swan era foarte bătrîn, declinul lui se accelera. S-ar fi putut să trebuiască să aștepte moartea bătrînului pînă să se căsătorească. Erik era un om capabil. Societatea pentru care lucra nu avea să-l lase la nesfîrșit pe insula aceea. Mai curînd sau mai tîrziu avea să-l mute la Rangoon, Bangkok sau Calcutta. În cele din urmă avea să aibă nevoie de el la Copenhaga. Nu putea în nici un caz să fie satisfăcut, ca Frith, să-și petreacă toată viața pe plantație și să-și cîștige doar minimul de trai vînzînd nucșoară și cuișoare. Și nici Louise nu avea acea placiditate care-i permisese maică-si să transforme într-o feerie splendidă viața pe insula aceea frumoasă. Nimic nu admirase mai mult la Catherine decît faptul că din aceste elemente simple, ritualul banal al fiecărei zile, truda și chinurile curînd uitate ale gospodăriei, pacea, liniștea, buna dispoziție și mulțumirea sufletească, ea izbutise să creeze un tipar de o frumusețe atît de completă și de rafinată. Louise era încordată și hipersensibilă cum nu fusese niciodată maică-sa. Cu toate că-și accepta cu seninătate situația în viață, spiritul ei vagabond hoinărea. Uneori cînd ședeau pe metere-

zele vechiului fort portughez și priveau împreună marea, Erik simțea că în sufletul ei se manifestă o efervescență care tînjește să i se dea frîu liber de acțiune.

Adeseori vorbiseră despre călătoria de nuntă. El vroia să ajungă în Danemarca primăvara, cînd după iarna lungă și nemiloasă toți copacii izbucneau spre verdeață. Verdele acelei țări nordice avea o prospețime fragedă pe care zonele tropicale n-o cunosc. Luncile și pajiștile cu vacile lor bălțate și fermele care se cuibăreau printre copaci aveau o frumusețe dulce și perfect ordonată care nu te uimea, dar te făcea să te simți ca acasă. Și pe urmă mai era și Copenhaga, cu străzile ei largi și aglomerate, cu casele curățele și demne, cu atît de multe ferestre încît te uimeau ca bisericile și palatele pe care le construise regele Christian și care păreau decorul unui basm. Vroia s-o ducă pe Louise la Elsinore. Pe meterezele acestui castel i se înfățișase prințului de Dania fantoma tatălui său. Vara, pe țărmul strîmtorii Sund, era grandioasă, marea calmă era cenușie sau alb-albastră ca laptele; viața acolo era foarte plăcută atunci, însoțită mereu de muzică și rîsete; și în tot cursul îndelungatului crepuscul septentrional curgea la nesfîrșit vorbăria veselă. Dar trebuiau să se ducă neapărat în Anglia. Acolo era Londra cu Galeria Națională și cu Muzeul Britanic. Nici unul din ei nu fusese vreodată în Anglia. Aveau să se ducă la Stratford-pe-Avon să vadă mormîntul lui Shakespeare. Și Parisul, firește. Era centrul civilizației. Louise avea să facă niște cumpărături pe lîngă Luvru și pe urmă aveau să meargă cu trăsura sau mașina în Bois de Boulogne. Aveau să se plimbe mînă în mînă prin pădurea Fontainebleau. Italia cu Canal Grande văzut din gondolă sub razele lunii. Iar de dragul lui Frith trebuiau să se ducă și la Lisabona. Trebuie să fie minunat să vezi țara din care porniseră portughezii cei de pe vremuri ca să întemeieze un imperiu; în afară de cîteva forturi ruinate și cîte o stațiune comercială muribundă pe ici, pe colo, nu mai rămăsese din acest imperiu decît un pic de poezie nemuritoare și o faimă nepieritoare. A vedea toate aceste locuri frumoase cu persoana care întruchipează pentru tine lumea întreagă — ce altă bucurie mai desăvîrșită îți poate oferi viața? În momentul acela Erik înțelese ce vroia să spună Frith cînd zicea că Spiritul Primar, pe care dacă vrei îl poți numi Dumnezeu, nu era separat de lume ci făcea parte din ea. Acest spirit mare se afla în piatra de pe coasta muntelui, în vita de pe cîmp, în om și în tunetul care se rostogolea din bolta cerului.

Între timp luna întîrziată pe cer scălda casa în lumina ei albă, dînd contururilor geometrice un aer de distincție și structurii solide un fel de irealitate fragilă și fermecătoare. Deodată cineva deschise încetișor obloanele de la camera Louisei. Erik își ținu răsuflarea. Dacă l-ar fi întrebat cineva ce dorește mai mult în viață ar fi spus să i se îngăduie s-o vadă măcar o clipă. Fata ieși pe verandă. Era îmbrăcată doar cu sarongul cu care dormea.

Sub razele lunii părea o zînă. Deodată noaptea păru să se oprească în loc și tăcerea deveni o vietate care ciulește urechile. Făcu cîțiva pași și se uită în sus și-n jos pe verandă. Vroia să vadă dacă nu e cineva pe-acolo. Erik se aștepta să se apropie de balustradă, așa cum făcuse altădată, și să rămînă o vreme acolo. Era atît de puternică lumina încît aproape că-i vedea culoarea ochilor. Louise se întoarse către fereastră și făcu un gest de chemare. Ieși un bărbat, care se opri o clipă vrînd să-i ia mîna, dar ea clătină din cap și-i arătă marginea terasei. Bărbatul se apropie și încălecă balustrada. Se uită în jos la pămînt, văzu că se află cam la doi metri și sări ușurel. Louise se strecură înapoi în camera ei și închise la loc oblonul.

O clipă Erik fu atît de uluit, atît de nedumerit, încît nu înțelese nimic. Nu-i venea să-și creadă ochilor. Șezu acolo unde era, înțepenit în scaunul bătrînului Swan și căscă ochii privind la nesfîrșit. Bărbatul ateriză în picioare și apoi se lăsă la pămînt. Părea că-și pune pantofii. Deodată Erik își recăpătă agilitatea. Țîșni înainte — bărbatul se afla doar la o depărtare de cîțiva metri — și dintr-o mișcare îl apucă de guler și-l sculă în picioare. Uluit, necunoscutul dădu să strige, dar Erik îi astupă gura cu palma lui imensă. Apoi și-o coborî pînă îi cuprinse gîtul. Necunoscutul era atît de surprins încît nici nu schiță un gest de împotrivire. Stătea acolo năuc și imbecilizat, privindu-l pe Erik neputincios în strînsoarea aceea feroce. Atunci Erik se uită la el. Era Fred Blake.

XXVI

PESTE VREO ORĂ, cum stătea lungit cu ochii deschiși în patul lui, Dr. Saunders auzi pași pe coridor și apoi degetele cuiva care zgreptăna la ușă. Nu răspunse, și atunci degetele încercară clanța. Ușa era încuiată.

— Cine e acolo ? strigă el.

Răspunsul îi acoperi imediat țipătul — un glas agitat dar scăzut, șoptind apăsat :

— Domnule doctor, sînt eu Fred ! Trebuie să vă vorbesc !

Doctorul fumase vreo cinci-șase pipe după ce Căpitanul Nichols îl părăsise și se înapoiase pe *Fenton*, și nu-i plăcea să fie deranjat după ce fuma. Gînduri la fel de limpezi ca formele geometrice dintr-o cărticică de colorat pentru copii — pătrate, dreptunghiuri, cercuri, triunghiuri — îi străbăteau mintea într-o procesiune perfect ordonată. Încîntarea pe care i-o aducea claritatea lor făcea parte integrantă din bucuriile indolente ale trupului. Ridică plasa pentru țînțari din jurul patului și lipăi pe podeaua goală pînă la ușă. Cînd o deschise dădu cu ochii de paznicul de noapte, care-și făcuse dintr-o pătură un fel de glugă ca să se apere de pericolele aerului nopții, și avea în mînă un felinar. Imediat în spatele lui îl zări pe Fred Blake.

— Primiți-mă înăuntru, domnule doctor. E o chestiune de viață și de moarte !

— Stai o clipă să aprind lampa.

La lumina felinarului ținut de paznic, găsi chibriturile și aprinse lampa. Ah Kay, care dormea pe o rogojină pe verandă chiar în fața camerei doctorului, se trezi auzind zgomote și ridicîndu-se în capul oaselor își frecă ochii negri ca prunele. Fred îi dădu un bacșiș paznicului și acesta se îndepărtă.

— Culcă-te la loc, Ah Kay, zise doctorul. Nu e nevoie să te scoli.

— Uitați ce este, trebuie să veniți imediat la Erik acasă, zise Fred. S-a întîmplat un accident.

— Ce vrei să spui ?

Uitîndu-se la Fred văzu că e alb ca varul la față și că tremură din toate mădularele.

— S-a împușcat.

— Dumnezeule ! De unde știi ?

— De-acolo vin. A murit.

Auzind primele cuvinte ale lui Fred, doctorul începuse instinctiv să se dezmorțească, dar auzind vestea din urmă se opri :

— Ești sigur ?

— Da, din păcate.

— Dacă a murit ce rost are să mă mai duc ?

— Nu-l putem lăsa așa. Veniți să vedeți. O, Doamne, Doamne ! Și glasul i se frînse de parcă l-ar fi podidit lacrimile. Poate că totuși puteți face ceva.

— Dar cine mai e acolo ?

— Nimeni. Zace mort de unul singur. Chestia mă-nebunește pur și simplu ! Trebuie neapărat să faceți ceva. Veniți, pentru numele lui Dumnezeu !

— Dar ce e pe mîna dumitale ?

Fred își privi mîna. Era pătată de sînge. Mînat de instinct era cît pe-aci să și-o șteargă pe pantalonii de doc.

— Nu, nu ! îi strigă doctorul apucîndu-l de braț. Vino să te speli.

Ținîndu-l încă de încheietură, cu lampa în mîna cealaltă, îl conduse pînă la baie. Era o încăpere mică și întunecoasă cu ciment pe jos ; într-un colț era o cadă uriașă în care făceai baie scăldîndu-ți trupul cu ajutorul unei tigăițe pe care o umpleai din aceeași cadă. Doctorul îi dădu lui Fred apă și săpun și-i spuse să se spele.

— Te-ai pătat cumva și pe haine ?

Ridică lampa ca să-l cerceteze.

— Sper că nu, răspunse Fred.

Doctorul aruncă apa colorată de sînge, clăti vasul și apoi reveniră în dormitor. Vederea sîngelui îl tulburase rău pe Fred, care încercă să-și stăpînească agitația isterică. Era mai palid ca oricînd și cu toate că-și ținea pumnii încleștați, Dr. Saunders văzu că nu le poate împiedica tremurul violent.

— N-ar fi rău să bei ceva. Ah Kay, dă-i, te rog, domnului niște whisky. Fără apă.

Ah Kay se ridică și aduse un pahar în care turnă băutura nediluată. Fred dădu paharul pe gît. Doctorul îl privea îndeaproape.

— Uite ce e, băiete, sîntem în țară străină. N-avem nevoie să cădem pe mîna autorităților olandeze. N-am impresia că ar fi niște oameni cu care poți trata chiar atît de ușor.

— Dar nici nu-l putem lăsa acolo zăcînd într-o baltă de sînge.

— Nu e oare adevărat că la Sydney s-a întîmplat ceva care te-a silit să pleci în mare grabă ? Poliţia de aici o să-ţi pună tot soiul de întrebări. Ţii morţiş să ceară telegrafic informaţii de la Sydney ?

— Nu-mi pasă ! Sînt sătul pînă în gît !

— Stai, nu fi copil. Dacă e mort nu-i mai poţi ajuta cu nimic — şi nici eu. Mai bine să ne ţinem de-o parte. Cel mai bun lucru pe care-l poţi face este s-o ştergi de pe insula asta cît mai repede cu putinţă. Te-a văzut cineva acolo ?

— Unde ?

— În casa lui ! se enervă doctorul.

— Nu, n-am stat decît un minut. M-am repezit imediat încoace.

— Dar servitorii lui ?

— Probabil dormeau. Locuiesc în spate.

— Ştiu. Deci paznicul de noapte e singura persoană care te-a văzut. De ce a trebuit să-l trezeşti ?

— Nu puteam intra în hotel. Era uşa încuiată. Şi trebuia neapărat să vă vorbesc.

— A, mă rog. Nu contează. Sînt mii de motive pentru care ai fi putut să mă scoli în mijlocul nopţii. Dar de ce te-ai dus la Erik ?

— A trebuit să mă duc. Trebuia neapărat să-i spun ceva care nu suferea amînare.

— Presupun că s-a împuşcat. Nu cumva l-ai împuşcat dumneata ?

— Cine, eu ?! Băiatului i se tăie răsuflarea de spaimă şi mirare. Vai de mine dar e... Nu

m-aş fi atins de un fir de păr de pe capul lui. Frate să-mi fi fost şi nu putea fi mai valabil. Al mai ţeapăn prieten de-l poţi avea.

Doctorul se încruntă uşor dezgustat de jargonul pe care îl folosea Fred, însă era limpede afecţiunea acestuia pentru Erik, iar şocul pe care i-l produse întrebarea lui era cea mai elocventă dovadă că băiatul spune adevărul.

— Atunci despre ce e vorba ? Ce înseamnă toată povestea asta ?

— O, Dumnezeule, nu ştiu nici eu. Probabil că a înnebunit. De unde naiba să ştiu că o s-o ia razna să facă o asemenea chestie ?

— Dă-i drumul, băiete, descarcă-ţi inima. Să nu-ţi fie cumva teamă că o să te dau de gol.

— E vorba de fata aia de la bătrînul Swan, Louise. (Doctorul îl străpunse cu privirea dar nu-l întrerupse.) M-am distrat niţel cu ea astă-seară.

— Dumneata ? Păi da' abia ai cunoscut-o ieri.

— Da, ştiu. Dar ce are a face ? I-am căzut cu tronc de cum i-au picat ochii pe mine. M-am prins eu imediat. Şi mie mi-a căzut cu tronc. Ştiţi, nu mai avusesem pe nimeni de cînd am plecat de la Sydney. Nu ştiu cum se face, dar cu băştinaşele astea nu mă prea împac. Cînd am dansat dansul ăla cu ea mi-am dat seama că s-a făcut lipitura. Puteam s-o am şi atunci. Cît aţi jucat voi bridge am ieşit cu ea în grădină. Am pupat-o. Murea de poftă. Cînd o fată e în starea asta nu e cazul să-i dai timp să se gîndească de două ori. Şi eu mă cam aprin-

sesem. N-am mai văzut o marfă mai grozavă ca ea. Dacă îmi zicea să mă duc să mă arunc de pe o stîncă, o făceam pe loc. Dimineața cînd a venit cu babacul ei, am întrebat-o dacă nu ne-am putea întîlni. A zis că nu. I-am zis, dar ce-ar fi dacă aș veni după ce se culcă toți și ne-am scălda împreună în eleșteu ? A zis că nu, dar nu mi-a zis de ce nu se poate. I-am zis că sînt mort după ea. Și chiar așa și eram. Doamne, ce grozavă bucățică ! Am condus-o pînă la corabie și i-am arătat-o de la prova la pupa. Am mai sărutat-o și acolo. Numai că blestematul ăla de Nichols n-a vrut să ne lase singuri decît o clipă. I-am zis fetei că astă-seară vin la ei pe plantație. A zis că n-o să iasă, dar eu știam precis că o s-o facă, pentru că și ea ardea de poftă ca și mine ; și firește că am ajuns acolo și bineînțeles că mă aștepta. Era splendid acolo în întuneric, afară doar de țînțari ; te mușcau în dușmănie și nu ținea figura, așa că, i-am zis eu, ce, nu putem să mergem în camera ta ? Și ea a zis că-i e frică, dar i-am zis că n-are de ce să se teamă, și într-un tîrziu a zis da.

Fred se opri. Doctorul îl privea cu pleoapele grele ca de plumb din pricina opiului pe care îl fumase. Pupilele i se făcuseră mici ca gămălia acului. Asculta și chibzuia la ceea ce auzea.

— Într-un tîrziu a zis că mai bine să plec. M-am îmbrăcat, numai pantofii nu mi i-am pus ca să nu facă zgomot pe terasă. A ieșit mai întîi ea să vadă dacă e calea liberă. Uneori, cînd are insomnie, bătrînul Swan se mai plimbă în sus și-n jos de parcă ar fi pe coverta corăbiei.

Pe urmă m-am strecurat afară și am sărit peste balustradă. M-am lăsat jos și am dat să-mi pun pantofii, dar pînă să înțeleg bine ce se întîmplă, cineva m-a apucat de guler și m-a ridicat în picioare. Erik. E voinic ca un taur. M-a săltat de parcă aș fi fost un copilaș și mi-a astupat gura cu palma, dar atît de surprins eram că n-aș fi țipat nici dacă aș fi vrut. Pe urmă m-a apucat de beregată și am crezut că mă sugrumă. Habar n-am de ce, dar eram paralizat, nu eram în stare nici măcar să mă împotrivesc. Nu-i vedeam fața. Îi auzeam doar răsuflarea ; Dumnezeule, eram ca mort și terminat. Și pe urmă deodată mi-a dat drumul ; mi-a trîntit una în față cu dosul labei, așa cred cel puțin, și am căzut ca un butuc. A stat o vreme deasupra mea și m-a privit ; nu m-am mișcat ; ziceam că dacă mișc mă omoară. Și pe urmă deodată s-a răsucit pe călcîie și a luat-o la picior cu o sută la oră. Peste un minut m-am ridicat în picioare și m-am uitat la casă. Louise nu auzise nimic. M-am gîndit : oare să mă duc să-i spun ? Dar n-am avut curaj ; m-am temut să nu mă audă cineva bătîndu-i în oblon. Și nici nu vroiam s-o sperii. Nu știam ce să fac. Am început să merg și pe urmă am constatat că am uitat să-mi pun pantofii, așa că m-am întors să mi-i iau. M-a cuprins panica fiindcă la început nu i-am găsit. Am respirat adînc cînd am reajuns la drum. Mă întrebam dacă Erik mă așteaptă. Nu e chiar o glumă să mergi pe drum noaptea cînd nu e nici țipenie de om și mai ales știind că o matahală cît toate zilele e în stare să iasă în orice clipă din ascunzătoare și

să-ți tragă o bătaie. Putea să-mi sucească gîtul ca unui pui de găină și n-aș fi fost în stare să mă împotrivesc. Nu mergeam prea repede și eram cu ochii în patru. Mă gîndeam că dacă-l văd eu primul o rup la goană. Adică vreau să spun, nu are nici un rost să-l înfrunți pe un tip cînd n-ai nici cea mai mică șansă în fața lui, dar de fugit știam că sînt în stare să alerg mai repede ca el. Bănuiesc că era chestie doar de nervi. După ce am mers cam vreo doi kilometri îmi trecuse spaima. Și pe urmă, înțelegeți, simțeam că trebuie neapărat să-i vorbesc. Dacă ar fi fost vorba de altcineva, nu mi-ar fi păsat nici cît negru sub unghie. Dar nu știu cum, în privința lui nu puteam suporta gîndul că mă socoate un porc fără pereche. Dumneavoastră nu aveți cum să înțelegeți, dar eu unul n-am mai cunoscut în viața mea nici un om ca el, e atît de cinstit încît te face să ții cu orice preț să te socoată și pe tine cinstit. Majoritatea oamenilor pe care-i cunoști, mă rog, nu sînt mai buni ca tine ; dar Erik era altceva. Adică vreau să zic că trebuie să fii cretin ca să nu-ți dai seama că era un suflet ales, un om dintr-o mie, înțelegeți ce vreau să zic ?

Doctorul îi acordă surîsul lui subțire și batjocoritor și buzele se răsfrînseră dezgolindu-i dinții lungi și galbeni încît părea o gorilă care rînjește.

— Da, știu, e îngrozitor ! Nici nu știi ce să faci într-o asemenea situație. Strică total relațiile dintre oameni. Mare nenorocire, nu ?

— Isuse Cristoase, de ce nu puteți și dumneavoastră să vorbiți serios ?

— Povestește mai departe.

— Mă rog, simțeam pur și simplu că trebuie neapărat să dau cărțile pe față cu el. Vroiam să-i spun toată povestea de-a fir a păr. Eram gata s-o iau și de nevastă pe fată. Adică vreau să spun că în privința ei pur și simplu nu mă puteam stăpîni. La urma urmei asta e firea omului. Dumneavoastră sînteți bătrîni, habar n-aveți cum stă chestia. Eh, cînd ai cincizeci de ani toate sînt în regulă. Știam că n-o să am o clipă de tihnă sufletească pînă cînd nu lămuresc lucrurile cu el. Cînd am ajuns la casa lui am rămas nu știu cîtă vreme afară, încercînd să-mi adun curajul ; era nevoie de oarecare tupeu ca să intru, înțelegi, dar oricum mi-am luat inima în dinți. Nu puteam să nu mă gîndesc de fapt că dacă nu m-a omorît atunci pe loc n-o să mă omoare acum. Știam că nu ține ușa încuiată. Atunci cînd ne-am dus la el prima dată a apăsat doar clanța și a intrat. Dar, Dumnezeule mare, îmi bătea inima să-mi spargă pieptul cînd am pășit pe coridor. Era beznă după ce am închis în urma mea ușa de la intrare. L-am strigat, dar n-a răspuns. Știam unde e camera lui și bîjbîind mai departe i-am bătut în ușă. Nu știu de ce, dar îmi venea greu să cred că doarme. Am mai bătut o dată și pe urmă am strigat : Erik, Erik. Sau cel puțin am încercat să strig, dar aveam gîtul atît de uscat încît vorbeam răgușit ca un corb care croncăne. Nu izbuteam să înțeleg de ce nu răspunde. M-am gîndit că stă la pîndă acolo înăuntru, cu urechile ciulite. Era să fac pe mine de frică și

cît pe-aci s-o iau la sănătoasa, dar pînă la urmă m-am stăpînit. Am încercat clanța, ușa nu era încuiată și am deschis-o. Nu vedeam absolut nimic. Am strigat iar și am zis: „Pentru numele lui Dumnezeu, spune-mi ceva". Pe urmă am aprins un chibrit și era să sar pînă în tavan de spaimă. Am tresărit ca niciodată în viață, căci am dat cu ochii de el zăcînd pe podea la picioarele mele — dacă mai făceam un pas prin întuneric mă împiedicam de el. Am scăpat chibritul din mînă și iar n-am mai văzut nimic. Am țipat la el. Am crezut că a leșinat sau că e beat mort sau mai știu eu ce. Am încercat să mai scapăr un chibrit dar dracul să-l ia, nu vroia să se aprindă. Și pe urmă, cînd s-a aprins totuși, l-am ridicat deasupra lui și Dumnezeule, îi lipsea o jumătate din cap — i-o zburase glontele. Mi s-a stins chibritul și am aprins altul. Am găsit lampa și am aprins-o. Am îngenuncheat și i-am luat mîna. Era caldă încă. În cealaltă mînă ținea strîns un revolver. I-am atins fața să văd dacă mai trăiește. Era plină de sînge. Dumnezeule, cred că niciodată nu vi s-a întîmplat să vedeți o asemenea rană; și pe urmă am venit încoace cît de repede am putut. În viața mea n-am să mai pot uita această imagine.

Își ascunse fața în mîini și începu să se legene disperat. Apoi îi scăpă un suspin și, trîntindu-se la loc în fotoliu își întoarse fața într-o parte și izbucni în plîns. Dr. Saunders îl lăsă să plîngă. Întinse mîna după o țigară, o aprinse și trase fumul adînc în piept.

— Ai lăsat lampa aprinsă? întrebă el într-un tîrziu.

— O, dă-o naibii de lampă! strigă exasperat Fred. Ce întrebați asemenea tîmpenii?

— N-are importanță. Putea să se fi împușcat și cu lampa aprinsă, nu neapărat pe întuneric. Ciudat însă că nici unul dintre servitori n-a auzit nimic. Poate or fi crezut că vreun chinez a pocnit un dop.

Fred nu dădu nici o atenție spuselor doctorului. Nimic din toate acestea nu avea nici o importanță.

— Dar ce Dumnezeu l-o fi făcut să săvîrșească o asemenea faptă? strigă el deznădăjduit.

— Era logodit cu Louise.

Efectul replicii doctorului fu uluitor. Fred țîșni într-o clipă în picioare și se făcu livid la față. Aproape că-i ieșiră ochii din orbite de groază.

— Erik? Dar nu mi-a spus niciodată!

— Cine știe, poate o fi socotit că nu te privește.

— Nici ea nu mi-a spus. N-a zis o vorbă. Ah, Dumnezeule! Dacă știam nu mă atingeam de ea nici cu vîrful prăjinii. Nu se poate! Ați inventat toată chestia! Nu poate fi adevărat. E imposibil.

— Chiar el mi-a spus-o.

— O iubea mult?

— Foarte mult.

— Atunci de ce nu m-a omorît pe mine, de ce n-a omorît-o pe ea, în loc să se împuște ?

Doctorul Saunders rîse :

— Da, e ciudat, nu ?

— Pentru numele lui Dumnezeu, nu mai rîdeți așa ! Nu vedeți în ce hal sînt ? Credeam că nu mi se poate întîmpla nimic mai rău decît ceea ce mi s-a întîmplat deja. Dar asta... Fata nu însemna nimic pentru mine de fapt. Să fi știut măcar și nici nu mă gîndeam să mă hîrjonesc cu ea. El era cel mai bun prieten pe care îl poate avea cineva. Pentru nimic în lume nu i-aș fi făcut nici cel mai mic rău. Vai, ce bestie trebuie să mă fi socotit ! Și ce frumos s-a purtat cu mine !

Îl podidiră lacrimile, apoi îi șiroiră pe obraji. Plîngea amarnic :

— Păi spuneți și dumneavoastră dacă viața nu e o porcărie ? Începi un lucru și nici nu te gîndești prea mult la el și pe urmă deodată trebuie să plătești un preț neînchipuit de mare. Probabil că mă urmărește un blestem !

Se uită la doctor cu gura tremurîndă și cu ochii lui frumoși încărcați de durere. Dr Saunders își cercetă propriile sentimente. Nu fu întru totul de acord cu mica satisfacție pe care o simțea văzînd întristarea tînărului. Avea tendința să considere că așa îi trebuie, să sufere. Pe de altă parte îi părea rău în mod nejustificat că-l vede nefericit. Părea atît de tînăr și de sfîșiat că nu putu să nu se înduioșeze.

— Lasă, lasă că o să-ți treacă, îi spuse. Ascultă-mă pe mine, nu există suferință care să nu treacă.

— Mai bine crăpam ! A zis el taică-meu, că nu sînt bun de nimic și pe cuvîntul meu că a avut dreptate. Oriunde mă duc numai necazuri aduc. Și jur că nu e numai din vina mea. Cățeaua dracului ! Ce naiba a avut de nu m-a lăsat în pace ? Adică dumneavoastră vă puteți închipui că o fată care e logodită cu un tip ca Erik să se culce cu primul venit ? Măcar atîta îmi pare bine, că a scăpat de ea.

— Vorbești prostii !

— Oi fi eu o pramatie împuțită, dar să fiu al naibii dacă sînt la fel de ticălos ca ea ! Credeam că mi se mai oferă o șansă în viață și, cînd colo, iată că s-a dus totul dracului !

Avu un moment de ezitare :

— Vă aduceți aminte de telegrama pe care am primit-o azi dimineață ? Îmi spunea un lucru pe care nu-l știam. Era atît de extraordinar încît la început nici nu-l înțelegeam. La Batavia mă așteaptă o scrisoare. Acum mă pot duce acolo. La început a fost un adevărat șoc. Nici nu știam dacă să rîd sau ce-aș putea face. Telegrama zice că am murit de scarlatină în spitalul de boli contagioase din marginea Sydney-ului. După o vreme am înțeles ce vroia să spună. Tata e mare mahăr pe acolo prin provincia Noua Galie de Sud. A fost o epidemie cumplită și au trimis pe cineva la spital sub numele meu ; trebuiau ei să explice de ce nu m-am dus la birou și toate chestiile astea și cînd individul a murit, am

murit şi eu. Dacă îl cunosc bine pe bătrînul meu, pot zice că s-a bucurat straşnic să scape de mine. Ei, va să zică e cineva care zace acolo comod şi liniştit în cavoul familiei. Tata e un organizator formidabil. El e ăla care a ţinut partidul la putere atîta vreme. Nu era el omul să înfrunte vreun risc decît dacă nu avea încotro şi bănuiesc că atîta vreme cît rămîneam pe faţa pămîntului nu se simţea el chiar la largul lui. Guvernul a cîştigat iar alegerile. Aţi văzut chestia ? Majoritate zdrobitoare. Şi parcă-l văd pe tata cu banderolă neagră pe braţ.

Rîse fără pic de veselie. Dr. Saunders îl întrebă brusc, fără menajamente :

— Ce-ai făcut de fapt ?

Fred se uită într-o parte. Răspunse cu glas scăzut, înecat :

— Am omorît un tip.

— Să fiu în locul dumitale n-aş spune la prea multă lume, îl sfătui doctorul.

— Văd că aţi primit răspunsul fără să vă tulburaţi. Dumneavoastră aţi omorît vreodată pe cineva ?

— Numai ca medic.

Fred ridică îndată ochii şi pe buzele lui chinuite se ivi cu greu un zîmbet :

— Sînteţi un tip foarte ciudat, domnule doctor. Să mă ia dracu' dacă vă pot înţelege. Cînd vorbeşte omul cu dumneavoastră parcă nimic nu contează nici cît un fir de praf. Oare chiar nimic, nimic nu are importanţă

pentru dumneavoastră ? Nu credeţi chiar în nimic ?

— De ce l-ai omorît ? Aşa, ca distracţie ?

— A dracului distracţie am avut ! Dumnezeule, prin cîte am trecut ! Mă mir că n-am încărunţit. Vedeţi dumneavoastră, am tot stat şi am răsucit-o în minte de atunci. Mi-e cu neputinţă să uit. Uneori mă simt vesel şi senin şi mă distrez şi pe urmă brusc îmi aduc aminte. Uneori îmi era teamă şi să adorm. Visam că m-au înhăţat şi că mă duc la spînzurătoare. De vreo cinci-şase ori am visat că sînt pe punctul de a cădea peste bord noaptea cînd nu mă vedea nimeni şi că înot pînă cînd mă înec sau mă înhaţă un rechin. Vai, de-aţi şti ce uşurare a fost pentru mine cînd am primit telegrama aceea şi am înţeles sensul ei ! Doamne ! Ce greutate mi s-a luat de pe suflet. În sfîrşit, eram în siguranţă. Ştiţi, pe lugher nu m-am simţit niciodată cu adevărat în afara primejdiei şi ori de cîte ori debarcam undeva mă tot uitam să nu vină vreunul să mă înşface. Prima dată cînd am dat cu ochii de dumneavoastră mi-am zis că sînteţi detectiv şi că sînteţi pe urmele mele. Ştiţi cel dintîi lucru la care m-am gîndit azi dimineaţă ? „Acum, în sfîrşit, o să pot să dorm liniştit." Şi cînd colo uite ce se întîmplă ! Vă spun eu că mă urmăreşte un blestem !

— Nu mai spune prostii dintr-astea.

— Dar ce am să mă fac ? Unde să mă duc ? Astă-seară cînd stăteam cu fata aceea în braţe mă gîndeam : De ce să nu mă însor şi să mă instalez aici ? Corabia o să ne fie foarte utilă.

Nichols putea să se întoarcă acasă cu vaporul cu care plecați dumneavoastră. Ați fi putut să luați scrisoarea care mă așteaptă la Batavia. Bănuiesc că trebuie să fie și ceva bani în ea. În mod normal mama l-o fi silit pe babacu' să-mi trimită ceva. Ziceam că eu și cu Erik putem să încercăm o afacere ca asociați.

— Asta n-o mai poți face, dar pe Louise tot o mai poți lua de nevastă.

— Cine, eu ? strigă Fred. După ceea ce s-a întîmplat ? Nici n-o mai pot vedea în ochi ! Mă rog la Dumnezeu să nu mai dau ochii cu ea în viața mea. N-am s-o pot ierta niciodată. Niciodată, niciodată.

— Păi atunci ce-ai să faci ?

— Dumnezeu știe. Eu unul habar n-am. Acasă nu mă pot duce. Sînt mort și îngropat în cavoul familiei. Aș vrea să revăd Sydney-ul, strada George, știți, și golful Manley. Acum nu mai am pe nimeni pe lume. Bănuiesc că sînt destul de bun contabil. Mi-aș putea găsi o slujbă pe linia asta la vreun magazin. Zău dacă știu încotro s-o apuc. Parcă am ajuns un cîine de pripas.

— Dacă aș fi în locul dumitale primul lucru pe care l-aș face ar fi să mă întorc pe *Fenton* și să încerc să dorm nițel. Ești frînt. Cred că dimineața o să poți gîndi ceva mai limpede.

— Nu mă mai pot întoarce pe corabie. N-o pot suferi. Dacă ați ști de cîte ori m-am trezit în toiul nopții scăldat în sudori reci, cu inima bătînd să-mi spargă pieptul, visînd că niște oameni au deschis ușa celulei și mă așteaptă ștreangul ! Și acum Erik zace acolo cu jumătate din cap sfărîmat de glonte. Dumnezeule, cum să mai dorm ?

— Bine, atunci ghemuiește-te în fotoliul ăla. Eu unul mă culc.

— Mulțumesc. Nu vă jenați de mine. Vă deranjează dacă fumez ?

— Stai să-ți dau ceva ca să dormi, că nu are nici un rost să te perpelești toată noaptea cu ochii pe pereți.

Doctorul scoase seringa și-i făcu o injecție cu morfină. Apoi stinse lampa și se strecură îndărătul perdelelor contra țînțarilor.

XXVII

DOCTORUL SE TREZI CÎND AH KAY îi aduse o ceașcă de ceai. Chinezul trase perdeluțele de la pat și ridică jaluzeaua ca să pătrundă lumina în cameră. Fereastra doctorului dădea spre grădina aceea încîlcită și neîngrijită, cu palmieri, cu pîlcurile de bananieri ale căror frunze imense și plate mai străluceau încă de întunericul nopții, cu acei cassia jumuliți dar splendizi ! Și lumina flutura răcoroasă și verde prin vegetație. Doctorul fumă o țigară. Fred zăcea încă adormit în fotoliu, și fața lui adolescentină, fără o cută, de un calm desăvîrșit, avea o inocență

în care doctorul — cu o undă de umor sardonic — găsea o oarecare frumusețe.

— Să-l trezesc ? întrebă Ah Kay.

— Încă nu.

Cît dormea, se bucura încă de tihnă. Dar avea să se trezească pentru a înfrunta mîhnirea. Ciudat băiat. Cine ar fi zis că poate fi atît de susceptibil la bunătate ? Căci deși n-o știa, deși își exprima simțămintele în cuvinte stîngace și stupide, nu încăpea nici o îndoială în privința asta : ceea ce îl uluise la danez, ceea ce-i stîrnise admirația jenată și-l făcuse să simtă că are de-a face cu un om de un soi deosebit, era bunătatea simplă și directă care strălucea în acest om cu o lumină atît de clară și neabătută. Sigur că nu era greu să-l socoți pe Erik puțin absurd, sau te puteai întreba jenat dacă și mintea îi e pe potriva inimii, dar în privința asta nu încăpea nici o îndoială, prin cine știe ce accident al naturii avea o bunătate reală și simplă. Și era bunătatea absolută. Avea o anumită valoare estetică, iar băiatul ăsta banal, insensibil la frumusețe în formele ei obișnuite, fusese mișcat de ea pînă la extaz, așa cum un mistic poate fi mișcat de simțămîntul copleșitor al unirii cu divinitatea. Ciudate calități avusese Erik.

„Dar nu duce la nimic bun", își zise doctorul zîmbind crîncen, cînd se dădu jos din pat.

Se duse și se privi în oglindă. Se uită la părul lui cărunt, zbîrlit peste noapte, și la barba albă care îi crescuse, măcar că se bărbierise doar cu o zi înainte. Rînji ca să-și examineze colții lungi și galbeni. Avea pungi grele sub ochi. Obrajii i se învinețiseră, căpătînd o nuanță oribilă. Îl apucă dezgustul. Se întrebă de ce, dintre toate vietățile, omul este singura pe care vîrsta o desfigurează în chip atît de hidos ? Era jalnic să te gîndești că Ah Kay, cu frumusețea lui zveltă ca de ivoriu, trebuia să sfîrșească doar ca un mic chinez zbîrcit și chircit ; iar Fred Blake, atît de subțirel, drept și bine făcut o să ajungă doar un bătrîn apoplectic cu chelie și burtă. Doctorul se bărbieri și făcu baie. Apoi îl trezi pe Fred.

— Haide, tinere. Ah Kay tocmai s-a dus să ne pregătească micul dejun.

Fred deschise ochii, imediat alert, nerăbdător datorită tinereții sale să salute ivirea unei noi zile ; dar apoi uitîndu-se în jur, își aminti unde se află, precum și toate celelalte. Deodată se posomorî la față.

— Haide, haide, capul sus ! îi zise repede doctorul. Du-te și spală-te bine.

Peste zece minute erau așezați la micul dejun și doctorul observă fără nici o surprindere că Fred are o poftă zdravănă de mîncare. Nu scotea o vorbă. Dr. Saunders se felicită. După ce odihna nopții îi fusese tulburată atît de rău, nu se simțea prea bine. Așadar, reflecțiile sale asupra vieții erau acide, drept care preferă să și le păstreze pentru sine.

Cînd tocmai termina gustarea, se apropie de ei administratorul și i se adresă doctorului

Saunders cu un șuvoi de vorbe în olandeză. Știa că doctorul nu înțelege și totuși vorbea iar semnele și gesturile lui l-ar fi făcut inteligibil chiar dacă maniera lui agitată și înspăimîntată nu ar fi arătat clar despre ce e vorba. Dr. Saunders dădu din umeri. Se prefăcu că habar n-are despre ce vorbește metisul. Așa că, exasperat, mărunțelul îi părăsi.

— Au descoperit, zise doctorul.

— Cum ?

— Nu știu. Bănuiesc că servitorul s-a dus să-i ducă ceaiul.

— Nu e nimeni care poate face pe interpretul ?

— O să aflăm cît de curînd. Dar nu uita că nici unul din noi n-are habar de nimic.

Tăcură iar. Peste cîteva minute administratorul se întoarse cu un funcționar olandez, îmbrăcat într-o uniformă albă cu nasturi de alamă. Acesta pocni din călcîie și menționă un nume de neînțeles. Vorbea englezește cu un puternic accent străin.

— Îmi pare rău că trebuie să vă anunț că un negustor danez numit Christessen s-a împușcat.

— Christessen ? strigă doctorul. Lunganul ăla ?

Îi aruncă lui Fred o privire cu coada ochiului.

— A fost descoperit acum o oră de servitorul lui. Am fost însărcinat cu ancheta. Nu încape îndoială că e un caz de sinucidere. Domnul Van Ryk — adăugă el făcînd semn

către administratorul metis — mă informează că a fost aseară pe aici, în vizită la dumneavoastră.

— Chiar așa este.

— Cît a stat ?

— Vreo zece minute sau un sfert de oră.

— Era băut ?

— Cîtuși de puțin.

— Eu unul nu l-am văzut niciodată beat. Dar a spus cumva vreun lucru care să sugereze că are intenția să-și pună capăt zilelor ?

— Nu. Era foarte vesel. Dar știți, nu-l cunoșteam prea bine. Am sosit aici abia de trei zile și aștept vaporul *Prințesa Iuliana*.

— Da, știu. Deci nu puteți oferi nici o explicație pentru tragedie ?

— Mă tem că nu.

— Atît am dorit să știu. Dacă mai am nevoie de alte amănunte de la dumneavoastră o să vă anunț. Poate că n-o să aveți nimic împotrivă să treceți pe la mine pe la birou. Apoi se uită la Fred : Nici domnul acesta nu ne poate spune nimic ?

— Nimic, zise doctorul. Nu era aici. În momentul acela tocmai jucam cărți cu căpitanul keciului ancorat în port.

— Da, am văzut corabia. Îmi pare rău de bietul băiat. Era un om foarte liniștit și nu ne-a făcut niciodată necazuri. Era imposibil să nu-l simpatizezi. Mă tem că e același și același lucru : veșnica poveste. E o greșeală să trăiești singur într-un loc ca ăsta. Gîndu-

rile negre se tot adună. Oamenii se lasă doborîți de dor de casă. Și căldura e omorîtoare. Și pe urmă într-o bună zi nu mai rezistă și-și trag un glonte în tîmplă. Mi s-a întîmplat să mai văd asta, și nu numai o dată. E mult mai bine să ai o fată cu care să trăiești. Și nici nu te costă cine știe ce în plus. Ei, domnilor, vă sînt foarte recunoscător. Nu vreau să vă mai răpesc timpul. N-ați fost încă pe la *Gesellschaft*[1], nu ? O să ne bucurăm să vă vedem. Îi găsiți pe cei mai importanți oameni de pe insulă cam între șase sau șapte și ora nouă. E un loc foarte vesel. Un adevărat centru social. Ei, domnilor, rămîneți cu bine.

Pocni din călcîie, le strînse mîna doctorului și lui Fred, și se îndepărtă cu pași destul de apăsați.

XXVIII

ÎN ȚARA ACEEA ATÎT DE CALDĂ nu se lăsa mult timp între moartea cuiva și înmormîntare, dar în cazul de față trebuia să se facă o anchetă, așa că serviciul funebru avu loc abia după amiază. Participară cîțiva prieteni olandezi ai lui Erik, Frith și cu Dr. Saunders, Fred Blake și Căpitanul Nichols. Iată în sfîrșit un prilej pe placul căpitanului. Izbutise să împrumute un costum negru de la o cunoștință pe care și-o făcuse pe insulă. Nu-i venea prea bine, întrucît proprietarul era mult mai înalt și mai voinic decît el ; se văzuse obligat să răsucească manșetele de la pantaloni precum și mînecile, dar în contrast cu ceilalți, îmbrăcați la nimereală, făcea totuși o impresie satisfăcătoare de onorabilitate. Slujba s-a ținut în olandeză, ceea ce căpitanului i s-a părut puțin deplasat și n-a avut cum să participe la cîntări, dar oricum s-a manifestat cu o eleganță deosebită, onctuoasă ; și cînd s-a terminat slujba, i-a strîns mîna pastorului lutheran și celor doi-trei reprezentanți ai autorităților olandeze prezenți, de parcă ei i-ar fi făcut un serviciu personal, așa că o clipă aceștia au crezut că trebuie să fie vreo rudă apropiată a răposatului. Fred a plîns.

Cei patru englezi se întoarseră împreună de la înmormîntare. Ajunseră în port.

— Domnilor, dacă aveți amabilitatea să urcați pe bordul corabiei *Fenton*, le zise căpitanul, am să deschid pentru dumneavoastră o sticlă de vin de Porto. Cu totul întîmplător am văzut-o azi dimineață la magazin și întotdeauna am fost de părere că o sticlă de vin de Porto este lucrul cel mai potrivit după o înmormîntare. Adică vreau să spun că nu e pur și simplu ca berea și whisky-ul. Vinul de Porto are în el ceva serios.

— Nu m-am gîndit niciodată la una ca asta, zise Frith. Dar înțeleg pe deplin ce vrei să spui

[1] Societate *(germ.)*. Aici : club.

— Eu unul nu vin, zise Fred. Sînt întors pe dos. Pot să vă însoțesc, domnule doctor ?

— Dacă vrei.

— Cu toții sîntem întorși pe dos, zise căpitanul. Tocmai de aceea votez în favoarea unei sticle de Porto. Sigur că n-o să ne treacă melancolia blegoasă, asta în nici un caz. Ba chiar o s-o înrăutățească, cel puțin așa îmi zice experiența mea, dar înseamnă că te poți bucura de ea, dacă mă înțelegeți, cît de cît scoți o plăcere ceva și se cheamă că nu se irosește de pomană.

— Du-te naibii, îi zise Fred.

— Haide, Frith. Dacă ești un bărbat așa cum te cred eu, noi doi putem bea împreună o sticlă de Porto fără să ne înforțăm.

— Trăim o epocă a degenerescenței, zise Frith. Oameni care să bea două sticle, care să bea trei sticle sînt o specie dispărută, ca și pasărea dodo.

— O pasăre australiană, zice Căpitanul Nichols.

— Dacă doi oameni în toată firea nu sînt în stare să bea împreună o sticlă de Porto atunci înseamnă că speța umană e pierdută. Babilonul a căzut. S-a dus dracului !

— Exact, răspunse Căpitanul Nichols.

Se urcară în bărcuță și un marinar negru vîsli ca să-i ducă pe *Fenton*. Doctorul și cu Fred merseră încetișor mai departe. Cînd ajunseră la hotel intrară.

— Să mergem în camera dumneavoastră, zise Fred.

Doctorul își umplu un pahar cu whisky și sifon și-i dădu unul și lui Fred.

— În zori ridicăm ancora, zise băiatul.

— Serios ? Te-ai văzut cu Louise ?

— Nu.

— Și nu te duci s-o vezi ?

— Nu.

Dr. Saunders dădu din umeri. Nu era treaba lui. O vreme băură și fumară în tăcere.

— V-am spus atîtea lucruri, începu într-un tîrziu băiatul, încît cred că ar fi mai bine să vă spun și restul.

— Nu sînt deloc curios.

— Am simțit o nevoie cumplită să-i spun cuiva. Uneori abia dacă m-am putut ține să nu-i spun lui Nichols. Slavă Domnului că nu am fost chiar atît de zevzec ! Ar fi fost un prilej gras pentru el să mă șantajeze.

— Nu e exact genul de om căruia i-aș face cu plăcere confesiuni.

Fred rîse batjocoritor de această remarcă :

— De fapt n-a fost vina mea. Un ghinion afurisit. Mare porcărie să-ți distrugă viața un asemenea accident. E pur și simplu nedrept. Familia mea are o situație foarte bună. Și eu eram angajat la una din cele mai bune firme din Sydney. În cele din urmă babacul avea să-mi cumpere o cotă de participare la firma asta. E un om foarte influent și ar fi putut să-mi deschidă calea în afaceri. Puteam să scot bani cu ghiotura și, mai curînd sau mai tîrziu, firește că m-aș fi însurat și m-aș fi potolit. Probabil aș fi intrat în politică, pe

urmele tatii. Dacă s-a bucurat un om vreodată de șanse în viață, apoi eu am fost acela. Și uite în ce hal am ajuns ! Nu mai am casă, nu mai am nume, nu mai am perspective, mi-au mai rămas vreo două sute de lire la chimir și ce mi-o mai fi trimis bătrînul la Batavia. Și nu mai am nici un prieten în toată lumea.

— Ți-a mai rămas tinerețea. Ești și un băiat destul de învățat. Și nu arăți rău deloc.

— Păi tocmai asta mă face să rîd ! Dacă aș fi fost zbanghiu sau cocoșat, toate ar fi fost în regulă. M-aș fi aflat acum la Sydney. Dumneavoastră nu sînteți un bărbat frumos, domnule doctor.

— Da, sînt conștient de această realitate și m-am resemnat.

— V-ați resemnat ! Mai bine ați mulțumi stelelor norocoase în fiecare zi pe care o trăiți.

Dr. Saunders zîmbi :

— Ei, chiar pînă acolo nu țin să merg.

Dar băiatul nesăbuit vorbea cu o seriozitate disperată :

— N-aș vrea să mă credeți înfumurat. Numai Cel de Sus mi-e martor că nu am de ce să fiu încrezut. Dar, vedeți dumneavoastră, întotdeauna am putut avea orice fată care mi-a plăcut. O, asta aproape de cînd eram copil. Mi se părea întotdeauna o mare distracție. La urma urmei o dată ești tînăr în viață. Nu vedeam de ce nu m-aș putea amuza din plin. Mă țineți de rău pentru asta ?

— Nu. Singurii oameni care te-ar ține de rău ar fi aceia care n-au avut niciodată prilejul s-o facă.

— Nu m-am dat niciodată peste cap ca să le am. Dar cînd aproape mă rugau s-o fac... mă rog, ce să vă zic, tîmpit aș fi fost să nu apuc ceea ce-mi era la îndemînă. Uneori aproape că-mi venea să și rîd cînd le vedeam cum intră în vrie — și de multe ori mă prefăceam că nu bag de seamă. Se înfuriau pur și simplu pe mine. Fetele sînt foarte caraghioase, știți. Nimic nu le înnebunește mai rău decît să-l vadă pe un tip că se ține de-o parte. Bineînțeles că nu le lăsam să-mi tulbure ocupațiile ; nu sînt chiar așa zevzec, știți, dacă folosim cuvîntul așa cum trebuie, și vroiam oricum să-mi fac și eu un rost în viață.

— Ești singur la părinți, nu ?

— Nu. Mai am un frate. A intrat în afaceri împreună cu tata. E căsătorit. Și mai am și o soră măritată... Eh, și cum vă spuneam, anul trecut a venit un tip să petreacă duminica la noi împreună cu nevasta-sa. Se numea Hudson. Era catolic și avea mare trecere printre irlandezi și italieni. Tata zicea că ar putea fi foarte important în alegeri și a povățuit-o pe mama să-i trateze ca pe niște prinți. Au venit la masă și printre invitați se număra și primul ministru cu soția, și mama le-a dat de mîncare cît pentru un regiment. După masă tata i-a luat în biroul lui ca să discute afaceri și noi ceilalți ne-am dus și ne-am așezat prin grădină. Eu unul aveam chef să plec la pescuit, dar tata mi-a zis să nu mă

mişc de-acolo şi să mă port cît mai cuviincios. Mama a fost colegă de şcoală cu doamna Darnes.

— Cine era doamna Darnes ?

— Domnul Darnes e prim-ministru. Omul cel mai important din toată Australia.

— Scuză-mă, habar n-am avut.

— Ei, şi deci ele două aveau tot felul de lucruri despre care să flecărească. Încercau ele să fie politicoase cu doamna Hudson dar îmi dădeam seama că n-o prea simpatizează. Şi ea la rîndul ei încerca să fie drăguţă cu ele, exprimîndu-şi admiraţia pentru fiecare fleac şi flatîndu-le cu una şi cu alta, dar cu cît mai multe lucruri mieroase spunea, cu atîta parcă le irita mai rău. Într-un tîrziu mama m-a întrebat dacă n-aş avea amabilitatea să-i arăt doamnei Hudson grădina. Am pornit la plimbare împreună şi primul lucru pe care mi l-a spus a fost : „Pentru numele lui Dumnezeu, dă-mi şi mie o ţigară." Cînd am aprins-o s-a uitat lung la mine şi mi-a zis : „Eşti un băiat foarte chipeş". „Credeţi ?" am întrebat-o. „Bănuiesc că ţi s-a mai spus lucrul ăsta ?" m-a întrebat la rîndul ei. „Numai de către mama, şi totdeauna am crezut că nu poate fi obiectivă în privinţa mea", i-am răspuns. M-a întrebat dacă-mi place să dansez. I-am zis că da, aşa că mi-a zis că a doua zi o să-şi ia ceaiul la localul Australia şi că dacă am chef să vin acolo după orele de birou, am putea dansa împreună. Nu prea mă dădeam în vînt după o treabă ca asta, aşa că i-am zis că nu pot. Atunci a insistat, întrebîndu-mă dacă nu sînt liber marţi sau miercuri. Mi-a venit cam peste mînă să-i spun că sînt ocupat în amîndouă zilele, aşa că i-am zis că marţea îmi convine de minune ; iar după ce au plecat musafirii le-am povestit tatei şi mamei. Mamei nu prea i-a surîs ideea, însă tata a îmbrăţişat-o cu căldură. Zicea că nu i-ar veni prea bine la socoteală să ne ţinem noi prea ţanţoşi, de-o parte. „Mie nu prea mi-a plăcut, se uita aşa mult la Fred", a zis mama. Dar tata îi zise să nu se prostească : „Păi ce Dumnezeu, că ar putea să-i fie şi mamă ! Cîţi ani are ?" Mama zise : „Patruzeci pe un picior."

Fred comentă :

— Nu arăta cine ştie ce bine. Slabă ca o scîndură, gîtul pur şi simplu numai pielea şi oasele. Înăltuţă altfel. Avea o faţă lungă şi slabă cu obrajii supţi şi pielea oacheşă, toată de-o singură culoare, cam aşa ca pielea tăbăcită, dacă înţelegeţi ce vreau să spun. Şi parcă niciodată nu-şi dădea nici cea mai mică osteneală să-şi aranjeze cumva părul, întotdeauna arăta de parcă acu o să i se desfacă de tot ; şi mereu îi atîrna o şuviţă ba pe la urechi, ba peste frunte. Mie unuia îmi place ca femeia să fie aranjată la cap, dumneavoastră ce ziceţi ? Avea părul negru cam ca de ţigancă şi nişte ochi negri enormi. Parcă toată faţa ei era numai ochi. Cînd îi vorbeai nici nu vedeai altceva. N-avea aer de englezoaică, părea mai degrabă străină, unguroaică sau aşa ceva. N-avea nimic atrăgător... Ei bine, m-am dus în marţea aia. De dansat

dansa bine, asta nu se putea nega. Știți, mie îmi place destul de mult dansul. M-am distrat mai bine decît mă așteptam. Altfel era agreabilă. Aș fi petrecut bine dacă n-ar fi fost pe-acolo și cîțiva dintre amicii mei. Știam că o să-mi ia capul cu bătaia de joc pentru că am dansat toată după-amiaza cu o băbătie ca aia. Pentru că deh, există dansuri și dansuri. Nu mi-a trebuit prea multă vreme ca să văd încotro bate. Și abia mă țineam de rîs. O biată vacă bătrînă, mă gîndeam, dacă îi face plăcere, mă rog, atunci să-i facă. M-a invitat să mă duc cu ea la cinema într-o seară cînd soțul ei trebuia să meargă la o întrunire. I-am zis că nu am nimic împotrivă și ne-am dat întîlnire. În timpul filmului i-am ținut mîna într-a mea. Mi s-a părut că o să-i facă plăcere și la urma urmei mie nu-mi strica. Și după aceea m-a rugat : „N-ai vrea să ne plimbăm puțin ?" Între timp ne împrietenisem destul de mult ; o interesau ocupațiile mele, și vroia să afle toate amănuntele despre viața mea de-acasă. Am vorbit despre cursele de cai ; i-am spus că nimic nu mi-ar plăcea mai mult decît să pot să alerg și eu într-o cursă importantă. Pe întuneric nu arăta chiar așa de rău, așa că am sărutat-o. Ei bine, pînă la urmă ne-am dus într-un loc pe care îl știam eu și acolo ne-am zbenguit nițel. Am făcut-o mai mult din politețe decît din alte motive. Mi s-a părut că așa o să se termine, dar de unde ? A început să se dea în vînt după mine, nebunește. Cică s-a îndrăgostit de mine de cum m-a văzut întîi. Și trebuie să vă mărturisesc că la în-

ceput am fost oarecum măgulit. Avea totuși ceva în ea. Ochii ăia mari și scînteietori uneori parcă-mi dădeau un fel de fior, nu știu cum să zic. Și pe urmă și aerul ăla de țigancă, știu și eu, parcă era cam neobișnuit. Te ducea undeva departe și parcă nici nu mai știai că ești în bătrînul nostru Sydney : era ca și cum ai fi trăit așa o poveste cu nihiliști și cu arhiduci și mai știu eu ce. Dumnezeule, ce femeie înfierbîntată ! Și eu care mă gîndeam că mă cam pricep nițel la de-alde astea, dar cînd mă lua ea în primire mă simțeam ca un copil de școală. Nu sînt prea pretențios de felul meu, dar zău că uneori aproape că mă dezgusta. Și cînd colo ea era mîndră. Și-mi și zicea întruna că după ce a iubit-o un bărbat pe ea, alte femei o să i se pară ca niște găini împăiate... Într-un fel, nu putea să nu-mi placă, dar înțelegeți-mă și dumneavoastră, nu mă simțeam chiar la largul meu. Cui îi place ca femeia să fie total nerușinată ? Și nici de satisfăcut nu o puteai satisface niciodată. Mă obliga să mă întîlnesc cu ea zi de zi și-mi dădea telefoane peste telefoane, ba la birou, ba acasă. I-am tot zis să umble mai cu fereală, pentru numele lui Dumnezeu : la urma urmei trebuia să se mai gîndească și la soț. Și pe urmă mai erau și tata și mama, și tata, vorba aia, era în stare să mă trimită oricînd la o stînă la mama dracului și pe un an, dacă avea el cea mai mică bănuială că ar fi ceva necurat la mijloc. Dar ea zicea că nu vrea să știe de nimic, că dacă mă trimite la o stînă vine și ea cu mine. Susținea

că nu-i pasă de nici un fel de riscuri și că dacă n-ar fi fost vorba de mine într-o săptămînă putea să urle tot orașul și-o doare în cot. Îi telefona mamei și o întreba dacă n-aș putea să vin să cinez la ea acasă, sau să fiu al patrulea la o partidă de bridge, și cînd ajungeam acolo se dădea la mine sub nasul lui bărbatu-său. Cînd mă vedea speriat rîdea de se strica. O excita. Patrick Hudson mă trata doar ca pe un băiețel ; nici nu mă băga în seamă, se fălea că joacă strașnic bridge și se distra vorbindu-mi mereu despre asta. Nu-mi era antipatic. Era nițel cam mîrlan parvenit dar ținea la băutură, chiar dacă se întrecea din pahare, și în felul lui era destul de isteț. Om ambițios, se bucura de prezența mea în casa lui pentru că eram băiatul tatii. Ar fi fost dispus să ajungă la o convenție cu tata, dar pentru asta vroia să obțină un preț destul de substanțial pentru el.

După o scurtă pauză Fred continuă :

— Începusem să mă cam satur. Nu mai eram stăpîn pe propria mea persoană. Și era geloasă ca dracu'. Dacă ne aflam undeva și întîmplător mă uitam la vreo fată, apoi începea : „Da' aia cine mai e ? Ce te zgîiești așa la ea ? Ai avut-o și pe asta ?“ Și dacă ziceam că nici n-am schimbat vreodată o vorbă cu fata aia, începea să mă facă mincinos. M-am gîndit s-o las nițel mai moale cu ea. Nu vroiam să-i dau cu piciorul, așa dintr-o dată, ca nu cumva să-mi pună gînd rău. Pe bărbatu-său îl învîrtea cum vroia ea. Și știam că tata n-ar fi prea încîntat dacă Hudson ne trăgea în piept la alegeri.

Am început eu să cîrîi că sînt ocupat la birou sau că trebuie să stau pe-acasă de cîte ori zicea să ies în oraș cu ea. I-am zis că mama a început să intre la bănuieli și că trebuie să fim prudenți. O dată s-a oțărît rău de tot. Nu credea o vorbă din ce-i spuneam. A început să-mi facă niște scene de groază. Ca să vă spun drept mă cam luase frica. În viața mea nu mai cunoscusem o asemenea persoană. Cu majoritatea fetelor cu care mă distrasem... mă rog... știau și ele că e vorba doar de o distracție, la fel cum știam și eu, și chestia se termina așa, de la sine, fără scandal și fără bătaie de cap. Și pe urmă ți-ai fi zis că dacă a început să bănuiască că m-am cam săturat de ea, mîndria o s-o împiedice să se țină scai de mine. Aș, de unde ! Dimpotrivă ! Ce mai, dacă vă puteți închipui, mergea pînă acolo încît îmi cerea să fug cu ea, în America sau mai știu eu unde, ca să ne putem căsători. Nu părea s-o deranjeze absolut deloc că e cu douăzeci de ani mai mare ca mine. Adică vreau să spun că toată chestia era ridicolă. A trebuit să insist eu că e absolut cu neputință din cauza alegerilor, înțelegeți, și pentru că n-am avea din ce să trăim. Dar își pierduse de tot mințile. Zicea că ce ne pasă nouă de alegeri și că în America toată lumea se descurcă, așa zicea ; că ea a fost actriță și cu siguranță poate să găsească un angajament. Se vede că i se părea că tot mai e o fetișcană. Mă tot întreba dacă aș lua-o de nevastă în caz că n-ar fi soțul ei la mijloc, și eu ce era să fac ? I-am zis că da. Dom'le, și scenele pe care mi le făcea mă călcau pe nervi așa de

cumplit că eram în stare să spun orice. Nici nu vă puteți închipui ce viață mi-a putut face. Îmi blestemam zilele că am dat cu ochii de ea în duminica aceea. Eram așa de înspăimîntat și de îngrijorat că nu mai știam pe unde să scot cămașa. Îmi tot dădea prin cap să vorbesc cu mama, dar știam eu că o s-o tulbure îngrozitor. Și asta nu mă lăsa o clipă singur. O dată a venit și la birou. A trebuit să mă port cuviincios cu ea și să mă prefac că nu e nimic rău într-asta, fiindcă știam că e în stare să facă o scenă de față cu toți. Dar după aceea i-am spus că dacă se întîmplă să mai vină vreodată nici nu mai vreau să aud de ea. Atunci a început să mă aștepte în stradă, în fața firmei. Dumnezeule ! Îmi venea să-i sucesc gîtul, nu alta. Tata se întorcea acasă cu un automobil și eu întotdeauna mă duceam pe jos pînă la biroul lui să mă ia și pe mine. Dar ea insista să mă însoțească. În cele din urmă lucrurile s-au prostit într-un asemenea hal că n-am mai putut suporta ; a ajuns să nu-mi mai pese ce o să se întîmple. I-am zis că m-am plictisit și m-am săturat pînă în măduva oaselor de toată povestea și că trebuie să-i punem capăt. Mă hotărîsem să i-o spun de la obraz și așa am și făcut. Doamne Dumnezeule, a fost ceva de groază. M-am dus la ea acasă — avea un fel de hardughie deasupra portului, pe o faleză, cam departe, și am plecat anume de la birou în mijlocul după amiezii. A țipat și a plîns. A zis că mă iubește și că nu poate trăi fără mine și cîte și mai cîte. Zicea că o să fac numai ce vreau eu și că pe viitor n-o să mă mai plictisească și n-o să mă mai piseze și că o să se poarte cu totul altfel. Mi-a promis tot felul de chestii. Numai Dumnezeu știe ce n-a zis și pe urmă au apucat-o pandaliile și m-a făcut cu ou și cu oțet și m-a înjurat și m-a făcut albie de porci. S-a repezit la mine de-a trebuit s-o țin de mîini să nu-mi scoată ochii. Era ca nebună, și pe urmă a zis că se sinucide și a încercat să fugă de acasă. Mi-am zis că se aruncă de pe faleză sau ceva, așa că ce să fac ? Am oprit-o cu forța. M-a lovit cu picioarele, s-a luptat. Și pe urmă s-a trîntit în genunchi și a încercat să-mi pupe mîinile și cînd am împins-o la o parte s-a întins pe dușumea cît era de lungă și a plîns, a plîns cu sughițuri. Atunci am profitat de prilej și am zbughit-o pe ușă afară... Dar nici nu ajunsesem pînă acasă că m-a și sunat la telefon. N-am vrut să-i vorbesc și am închis telefonul. A sunat iar și iar — noroc că nu era mama acasă, așa că am putut să nu mai răspund. A doua zi dimineața mă aștepta la birou o scrisoare — zece pagini pline — știți dumneavoastră genul. Nici n-am citit-o. Bineînțeles că nu aveam să-i răspund. Cînd am ieșit în pauza de prînz, la ora unu, mă aștepta pe coridor la ieșire, dar am trecut pe lîngă ea cît de repede am putut și m-am pierdut în mulțimea de pe stradă. Mi-am zis că s-ar putea s-o regăsesc acolo la întoarcere, așa că am venit împreună cu un coleg care a mîncat la același local cu mine. Și într-adevăr acolo era, dar m-am prefăcut că n-o văd, și ei i-a fost frică să-mi vorbească. Seara, la terminarea programului, mi-am găsit alt coleg cu care să ies

împreună. Ea era tot acolo. Cred că mă pîndise tot timpul ca nu cumva s-o șterg fără să mă vadă. Ei bine, închipuiți-vă că a avut tupeul să vină drept la mine. Dar făcea pe nobila: „Ce mai faci, Fred ? Vai ce noroc că te-am întîlnit. Am un mesaj pentru tatăl tău."

Pînă să-l pot eu opri, colegul a pornit-o înainte, așa că am căzut în plasă. „Ce dorești ?" am întrebat-o. Eram furios la culme. „Vai, pentru numele lui Dumnezeu, te rog frumos nu-mi vorbi în felul ăsta. Fie-ți milă de mine! Sînt atît de nefericită! Nici nu văd pe unde merg de-atîtea lacrimi." „Îmi pare foarte rău dar n-am ce să-ți fac."

Și atunci unde nu mi s-a pus pe plîns acolo în mijlocul străzii, cu toți oamenii care treceau pe lîngă noi. Îmi venea s-o omor. „Fred dragă, așa nu se poate. Nu mă poți azvîrli ca pe-o cîrpă. Pentru mine ești tot ce am pe lume." „Ah, nu fi așa proastă, i-am zis, ești bătrînă și eu sînt doar un copil. Ar trebui să-ți fie rușine." „Ce-are a face ? Te iubesc din toată inima." „Ei bine, eu nu te iubesc. Nu mai pot să te văd în ochi. Ți-am spus că s-a terminat. Pentru numele lui Dumnezeu, lasă-mă în pace." „Și n-aș putea face nimic ca să mă iubești ?" „Nimic", i-am zis. „M-am săturat de tine." „Atunci o să mă omor", mi-a răspuns. „Te privește", i-am zis și m-am îndepărtat înainte de a mă putea ea opri.

Cu toate că i-am vorbit așa, cu nepăsare, nu mă simțeam deloc la largul meu. Așa merge treaba cu cei care amenință c-o să se sinucidă,

n-o fac niciodată — numai că ea nu era ca ceilalți. De fapt era nebună. Era în stare de orice. Era în stare să vină la casa noastră și să se împuște în grădină. Era în stare să înghită otravă și să lase cine știe ce scrisoare nenorocită în urma ei. Putea să mă acuze de orice. Vedeți dumneavoastră, nu era vorba numai de mine. Trebuia să mă gîndesc și la tata. Dacă eram eu amestecat în cine știe ce poveste, asta îi putea face foarte mult rău și lui, mai ales în momentul acela. Și tata nu e genul de om care să te lase să scapi așa, cu una cu două dacă te-ai făcut de rîs. Vă rog să mă credeți că în noaptea aia n-am prea închis ochii. Mă dădeam de ceasul morții. Aș fi fost furios la culme dacă aș fi găsit-o a doua zi dimineața spînzurată de un stîlp în fața intrării de la firmă, dar într-un fel m-aș fi simțit mai ușurat. Dar nu era acolo și nici nu mă aștepta nici o scrisoare. Am cam băgat-o pe mînecă și a trebuit să fac un efort ca să mă țin să nu-i telefonez ca să văd dacă nu i s-a întîmplat ceva. Cînd au ieșit ziarele de seară m-am repezit să arunc o privire prin ele. Numele lui Pat Hudson era peste tot și dacă i s-ar fi întîmplat ei ceva, cu siguranță că ar fi umplut paginile cu relatările. Dar nu era nimic în ziare. În ziua aceea n-a fost nimic, nici un semn de la ea, nici mesaj telefonic, nici scrisoare, nici o relatare în ziare. Și nici a doua zi. A treia zi la fel. Am început să cred că e totul în regulă și că am scăpat bine mersi de ea. Am ajuns la concluzia că toată chestia a fost doar o cacialma.

Dumnezeule, ce recunoscător eram soartei ! Dar oarecum îmi primisem și eu lecția. M-am hotărît ca în viitor să casc ochii de-o mie de ori mai bine. Și oricum, gata cu femeile între două vîrste ! Eram cu nervii în furculiță și speriat la culme. Nici nu vă închipuiți ce ușurare am putut să simt. Nu vreau eu să mă dau mare, să zic că sînt mai grozav decît sînt de fapt, dar oricum am și eu un pic de decență în mine și zău că femeia aia întrecuse orice limită. Știu că o să pară o prostie ceea ce spun, dar uneori pur și simplu mă îngrozea și mă umplea de scîrbă. Cînd e vorba de distracție sînt primul, dar ducă-se naibii totul, nici nu pot să mă prefac într-un animal !

Dr. Saunders nu-i răspunse. Înțelegea perfect ce vroia să spună băiatul. Nepăsător și cu sîngele fierbinte, cu acea împietrire caracteristică tinereții, își culegea plăcerile oriunde i se ofereau, dar tinerețea nu este numai rece și împietrită, este și sfioasă, iar instinctele lui fuseseră scandalizate de patima neînfrînată a femeii cu experiență. Fred își reluă relatarea :

— Apoi peste vreo zece zile am primit o scrisoare de la ea. Adresa era scrisă la mașină, pentru că altfel nici n-aș fi deschis-o. Dar scrisoarea era foarte înțeleaptă. Începea cu formula banală : — „Dragă Fred". Zicea că-i pare foarte rău că a făcut toate scenele alea îngrozitoare și că probabil că a fost cam smintită, dar că acum a avut timp să se potolească și nu vrea să-mi cadă pe cap nici să-mi fie o povară. Zicea că totul fusese din cauza nervilor ei și a faptului că m-a luat prea în serios. Acum totul

era în regulă și nu-mi purta deloc pică. Mai zicea ca să n-o judec rău fiindcă parțial era și vina mea că sînt atît de absurd de chipeș. Pe urmă mi-a zis că a doua zi pleacă în Noua Zeelandă și că o să lipsească trei luni. Îl pusese pe un doctor să zică că are nevoie de o schimbare de aer. Apoi zicea că în seara aceea Pat Hudson se duce la Newcastle și că să trec pe la ea cîteva minute ca să-mi iau rămas bun. Îmi dădea cuvîntul de onoare în modul cel mai solemn că n-o să facă urît, că totul s-a terminat, dar că cine știe cum ceva a ajuns la urechile lui Pat, că nu contează prea mult dar oricum, nu era rău dacă ne puneam de acord să-i spunem aceeași poveste în cazul cînd ar fi fost să mă întrebe vreodată ceva. Zicea că speră să vin fiindcă pentru mine n-avea nici o importanță și eram în afară de orice pericol, dar pentru ea chestia putea fi un pic stînjenitoare și firește că nu vroia să intre într-un bucluc dacă avea o cale de ieșire... Eu știam că e adevărat că Hudson se duce la Newcastle, întrucît tocmai pomenise babacul ceva de asta la micul dejun. Și scrisoarea era perfect normală. Uneori mîzgălea așa urît încît abia puteai citi, dar dacă vroia scria destul de frumos și de data asta îmi dădeam seama că fusese perfect calmă cînd așternuse rîndurile acelea pe hîrtie. Eram puțin îngrijorat în legătură cu ceea ce spunea despre Pat. Ea insistase să ne luăm riscurile cele mai îngrozitoare, deși eu o avertizasem de nu știu cîte ori. Dacă dînsul aflase într-adevăr ceva era parcă mai înțelept să spunem amîndoi aceeași minciună fiindcă un om prevenit

face cît doi, nu ? Drept care i-am telefonat și i-am zis c-o să trec pe acolo în jurul orei șase. Mi s-a părut atît de calmă și detașată la telefon încît aproape că m-a surprins. Avea aerul că nu-i pasă cine știe ce dacă vin sau nu... Cînd am ajuns acolo ne-am dat mîna de parcă am fi fost doar prieteni. M-a întrebat dacă nu beau un ceai. I-am zis că am băut chiar atunci înainte de a veni. A zis că nu mă ține decît un minut fiindcă se duce la cinema. De fapt era gata îmbrăcată, chiar elegantă. Am întrebat-o care-i chestia cu Patrick și mi-a zis că nu e nimic grav, numai că el a auzit că am fost cu ea pe la filme și că nu prea era de acord. Ea i-a zis că a fost doar o întîmplare, că o dată am zărit-o în sală, șezînd singură, și că m-am apropiat și m-am așezat lîngă ea, iar altădată așa s-a nimerit că ne-am întîlnit în hol și întrucît era singură i-am cumpărat eu biletul și am intrat împreună. Zicea că nu crede ca Pat să pomenească de chestia asta, dar pentru orice eventualitate vroia ca eu s-o susțin în explicațiile pe care i le dăduse. Firește că m-am învoit. A pomenit și cele două ocazii despre care întrebase soțul, ca să știu și eu, și apoi a început să-mi vorbească despre călătoria în care pleca. Cunoștea bine Noua Zeelandă și a început să-mi dea tot felul de amănunte. Eu n-am fost niciodată pe acolo. Suna strașnic. Avea să stea la niște prieteni și m-a făcut să rîd cu ce mi-a povestit despre ei. Cînd vroia era destul de agreabilă. Trebuie să recunosc că era o companie plăcută cînd era bine dispusă, și nu

mi-am prea dat seama că timpul trece. Era exact ca atunci cînd o văzusem prima dată. Într-un tîrziu s-a ridicat și a zis că ar cam trebui s-o iau din loc. Bănuiesc că stătusem acolo cam vreo jumătate de oră, poate trei sferturi de oră, știu și eu ? Mi-a întins mîna și m-a privit pe jumătate rîzînd : „Poate n-ar fi chiar atît de grav dacă m-ai săruta de rămas bun, nu ?“, mi-a zis așa ironic și am rîs la rîndul meu. „Nu, cred că n-ar fi prea grav.“

M-am aplecat și am sărutat-o. Sau mai bine zis ea m-a sărutat. M-a cuprins cu brațele pe după gît și cînd am încercat să mă desfac din îmbrățișare nu m-a mai lăsat. S-a lipit de mine ca iedera de zid. Și pe urmă mi-a zis că întrucît pleacă a doua zi poate aș vrea s-o mai posed o dată. I-am amintit că făgăduise să nu-mi fie povară și ea a răspuns că de fapt nu avusese nici un gînd, numai că văzîndu-mă nu s-a putut stăpîni și a jurat c-o să fie ultima dată. La urma urmei tot pleca, așa că o dată ce mai conta ? Și tot timpul ăsta mă săruta și-mi mîngîia obrajii. Zicea că nu-mi reproșează nimic și că e doar o gîsculiță zăpăcită, și mă ruga să fiu cît de cît bun cu ea. Ei bine, toate merseseră așa de frumos pînă atunci și mă simțeam atît de ușurat că ea pur și simplu acceptă situația, încît nu ținusem neapărat să mă port ca o brută. Dacă ar fi fost vorba să mai rămînă la Sydney aș fi refuzat-o categoric. Dar întrucît pleca, mi-am zis că poate nu e rău s-o trimit acolo fericită. „Bine, hai să mergem sus“, i-am zis. Casa avea două caturi și dormitorul principal și cel pentru musafiri erau la etaj.

În ultima vreme s-au construit o mulțime de vilișoare dintr-astea în jurul Sydney-ului. „Nu, mi-a zis, pentru că e un deranj îngrozitor acolo.“ Și m-a tras spre canapea. Era o mobilă dintr-aia stil Chesterfield, așa că era loc suficient pentru amîndoi. „Te iubesc, te iubesc“, îmi zicea neîncetat.

Deodată s-a deschis ușa. Am sărit în picioare și am dat cu ochii de Pat Hudson. Un minut am rămas la fel de surprins ca și el. Pe urmă a început să țipe la mine, nici nu știu ce mi-a zis, și s-a năpustit asupra mea. A dat să mă lovească cu pumnul dar m-am ferit ; mă mișc destul de iute pe picioare și am făcut și ceva box la viața mea. Pe urmă s-a repezit direct în mine. Ne-am luptat de-a binelea. Era un bărbat masiv și viguros, mult mai voinic ca mine, dar nici eu nu sînt chiar atît de firav. Încerca să mă pună la pămînt și eu mă împotriveam din răsputeri. Ne-am îmbrîncit prin toată încăperea. Mă pocnea de cîte ori izbutea și eu îi răspundeam la fel. O dată am izbutit să mă îndepărtez de el, dar s-a repezit la mine ca un taur și m-am clătinat pe picioare. Am răsturnat scaune și mese. A fost o bătaie cumplită. Iar am încercat să fug de el dar n-am izbutit. A vrut să-mi pună piedică. Nu mi-a trebuit prea mult pînă să descopăr că are mult mai multă forță decît mine, numai că eu eram mai ager în mișcări. El era cu haina pe el, iar eu în izmene. Apoi m-a doborît ; nu știu prea bine dacă am alunecat eu sau m-a copleșit el, în orice caz ne rostogoleam pe podea ca niște nebuni. A izbutit să se urce pe mine și a început să mă lovească în față ; nu mai eram în stare să fac nimic, încercam doar să-mi apăr capul cu brațul. Deodată mi-a trecut prin cap c-o să mă omoare. Dumnezeule, eram speriat la culme. Am făcut un efort disperat și am izbutit să scap, dar într-o clipă iar a fost peste mine. Simțeam că mă părăsesc puterile ; mi-a pus genunchiul pe beregată și știam că o să mă înăbuș. Am încercat să strig dar n-aveam cum. Am întins brațele în lături și deodată am simțit că ating cu mîna un revolver ; jur că habar n-aveam ce fac. Totul s-a întîmplat într-o fracțiune de secundă. Am răsucit brațul și am apăsat pe trăgaci. A scos un strigăt și s-a dat înapoi. Am tras încă o dată. A scos un geamăt înfiorător și s-a rostogolit de pe mine pe podea. M-am strecurat într-o parte și am sărit în picioare... Tremuram ca frunza plopului.

Fred se răsturnă pe speteaza scaunului și închise ochii, așa că Doctorului Saunders i se păru că e gata să leșine. Era alb ca varul la față și fruntea i se brobonise de sudoare. Răsuflă din rărunchi.

— Eram ca năuc. Am văzut-o pe Florrie că îngenunchează și poate vă vine greu să mă credeți, dar am observat că-și ia toate precauțiile nu cumva să se păteze de sînge. I-a pipăit pulsul și pe urmă i-a închis pleoapele. După aceea s-a ridicat și mi-a zis : „Cred că e în regulă. E mort.“ Mi-a aruncat o privire foarte ciudată : „N-ar fi fost prea drăguț dacă mai trebuia să-i facem ceva ca să-l dăm gata abia acum.“

Am rămas înlemnit de groază. Bănuiesc că nu eram întreg la minte pentru că altfel n-aş fi putut spune prostia pe care am rostit-o : „Credeam că e la Newcastle." „Nu, n-a mai plecat. A primit un mesaj telefonic", mi-a răspuns. „Ce mesaj ?" Parcă nici nu înţelegeam bine ce zice : „Cine i l-a trimis ?"

Ei bine, vă puteţi închipui că aproape rîdea? „Eu." „Bine, dar de ce ?", am întrebat-o. Şi abia atunci s-a făcut lumină în mintea mea : „Adică vrei să spui că a fost o înscenare ?" „Nu te prosti", mi-a răspuns. „Datoria ta acuma este să nu-ţi pierzi capul. Du-te acasă şi cinează liniştit cu familia. Eu mă duc la cinema aşa cum am zis." „Eşti nebună." „Cîtuşi de puţin. Ştiu eu ce fac. N-ai să ai nici o supărare dacă faci ce-ţi spun. Poartă-te pur şi simplu ca şi cum nimic nu s-ar fi întîmplat şi lasă toate pe seama mea. Să nu uiţi că dacă se află ceva te spînzură."

Presupun că am făcut urît de tot cînd mi-a zis asta, fiindcă am văzut-o că izbucneşte în rîs. Dumnezeule, ce tupeu putea să aibă femeia aia ! „N-ai de ce să te temi", mi-a mai zis. „N-am să-i las să se atingă nici măcar de un fir de păr de pe capul tău. Eşti proprietatea mea şi eu ştiu foarte bine să am grijă de ceea ce-mi aparţine. Te iubesc şi te vreau şi după ce se termină totul şi se uită toată povestea ne căsătorim. Prost ai fost dacă ţi-ai închipuit c-o să renunţ vreodată la tine !"

Ei bine, pot să jur că am simţit cum îmi îngheaţă sîngele în vine. Căzusem într-o cursă

şi nu mai aveam cum să scap. Mă uitam la ea dar nu-mi venea în minte nici un cuvînt pe care să i-l spun. În viaţa mea n-am să uit înfăţişarea ei. Deodată s-a uitat la maioul meu. N-aveam altceva pe mine decît maioul şi chiloţii. „Ah, uită-te !", mi-a zis. M-am privit şi am văzut că-mi curgea sînge dintr-o parte. Dădeam să-mi ating rana, nu prea ştiu de ce, cînd mi-a apucat mîna : „Stai aşa — mi-a zis — aşteaptă o clipă." A luat un ziar şi a început să mă frece cu el. „Ţine capul în jos. Ţi-l scot eu." Mi-am aplecat capul şi ea m-a despuiat. „Mai ai vreo pată de sînge pe undeva ? Ce noroc că n-aveai pantalonii pe tine."

Chiloţii nu mi se pătaseră. M-am îmbrăcat fulgerător de repede dar ea mi-a luat maioul zicînd : „Am să-l ard şi am să ard şi ziarul. E focul aprins în bucătărie, că e ziua mea de spălat."

Am întors capul să mă uit la Hudson. Era mort de-a binelea. Mi s-a întors stomacul pe dos cît îl priveam. Pe covor era o baltă de sînge. „Eşti gata ?", m-a întrebat. „Da", i-am răspuns.

A ieşit cu mine pe coridor şi cu o clipă înainte de a deschide uşa m-a cuprins cu braţele pe după gît şi m-a sărutat de parcă vroia să mă mănînce de viu atunci pe loc.

„Scumpul meu ! Scumpule, scumpule !"

Mi-a deschis uşa şi m-am strecurat afară. Era beznă. Parcă umblam prin vis. Mergeam destul de repede. De fapt abia mă ţineam să n-o rup la fugă. Îmi tuflisem pălăria cît mai pe ochi şi-mi ridicasem gulerul dar nu m-am în-

tîlnit mai cu nimeni și oricum nu eram de recunoscut. Am dat un ocol mare, pentru că așa mă instruise și am luat tramvaiul spre centru dintr-un alt cartier.

Cînd am ajuns acasă ai mei tocmai se așezau la cină. La noi în casă masa de seară se ia totdeauna tîrziu, așa că am avut timp să alerg pînă sus să mă spăl pe mîini. M-am privit în oglindă și vă rog să mă credeți că am rămas uluit pentru că arătam exact ca de obicei. Și totuși de cum m-am așezat în sufragerie mama m-a întrebat: „Ești obosit, Fred? Pari foarte palid. Ești alb la față." Pe loc m-am înroșit ca moțul curcanului. N-am prea izbutit să mănînc mare lucru. Din fericire n-am fost silit să vorbesc fiindcă n-aveam obiceiul să facem cine știe ce conversație cînd sîntem numai între noi. După cină tata se apucă să citească niște rapoarte, iar mama frunzări ziarul de seară. Mă simțeam înfiorător.

— Stai numai o clipă, îl întrerupse Dr. Saunders. Ziceai că deodată ai simțit un revolver în mînă. N-am prea înțeles?

— Florrie mi l-a pus acolo.

— Dar de unde l-a luat?

— De unde să știu? Probabil i l-a scos lui Pat din buzunar, cînd era el călare pe mine, sau poate l-o fi avut pregătit. Am tras doar în legitimă apărare.

— Bine, spune-mi mai departe.

— Deodată mama m-a întrebat: „Ce-i cu tine, Fred?" Întrebarea a venit așa pe neașteptate, iar glasul ei atît de... blînd, cum să zic?

încît m-a făcut praf. Am încercat să mă stăpînesc dar n-am izbutit și am izbucnit pur și simplu în plîns. „Hei, dar asta ce mai e?", a intervenit tata. Mama m-a cuprins în brațe și a început să mă legene parcă aș fi fost copil. Mă tot întreba ce s-a întîmplat și la început n-am vrut să zic o vorbă. Dar în cele din urmă n-am avut încotro. Mi-am adunat toate puterile și am mărturisit totul de la cap la coadă. Mama s-a tulburat îngrozitor și a început să plîngă, dar tata a pus-o la punct. Atunci mama s-a apucat să mă dojenească, dar tata n-a lăsat-o să facă nici asta, zicîndu-i: „Nu mai contează acum toate chestiile astea", și avea fața întunecată de parcă se adunaseră trăsnete în ochii lui. Ei bine, dacă pămîntul s-ar fi putut căsca pentru a mă înghiți la o vorbă de-a lui, el ar fi rostit această vorbă. Le-am povestit totul. Tata spusese întotdeauna că singura șansă pe care o poate avea un răufăcător este să fie absolut sincer cu avocatul lui și că un avocat nu e în stare să-l ajute cîtuși de puțin dacă nu știe fiecare amănunt.

Cînd am terminat povestea, mama și cu mine ne-am uitat la tata. Nu mă scăpase o clipă din ochi în timp ce vorbeam, dar acum rămăsese cu privirea în pămînt. Se vedea de la o poștă că gîndește groaznic de intens. Știți, în unele privințe tata e un om extraordinar. Întotdeauna a ținut enorm la cultură. Este unul din epitropii Galeriilor de artă și e membru în Comitetul care aranjează concertele simfonice și așa mai departe. E un adevărat gen-

tleman ca maniere și un om foarte potolit. Mama zice despre el că arată extrem de distins. Întotdeauna se purta cum nu se poate mai blînd, mai amabil și mai politicos. Ai fi zis că nu e în stare să omoare o muscă. Într-adevăr era el întru totul așa cum părea, dar mai avea și o mulțime de alte laturi pe deasupra. La urma urmei era șeful celui mai mare birou de avocatură de la Sydney, și nu existau lucruri pe care să nu le știe despre fiecare om în parte. Firește că se bucura de un respect imens, dar pe de altă parte toată lumea știa că n-are rost să încerci să-l duci cu preșul. Și la fel era și în politică. El conducea de fapt partidul și bătrînul Darnes nu mișca un deget fără să-l consulte mai întîi pe el Ar fi putut fi el premier dacă ar fi vrut, dar nu vroia. Era foarte mulțumit să facă doar parte din guvern și să tragă toate sforile din culise.

„Jim, nu trebuie să te superi prea tare pe băiat“, zise mama.

Tata făcu un fel de gest de nervozitate. Aproape că-mi făcea impresia că nici nu se gîndește la mine. Mă trecură fiorii. Într-un tîrziu își descleștă fălcile : „S-ar părea că e vorba de o înscenare între ăia doi. Hudson s-a dovedit un partener destul de dificil în tratativele din ultima vreme. Nu m-ar mira deloc să fi fost vorba de un șantaj, îndărătul paravanului. Și cînd colo ea l-a tras pe sfoară“ „Dar Fred ce-ar putea să facă ?“ întrebă mama.

Tata se uită la mine. Vedeți, mă privea cu aceeași blîndețe dintotdeauna și glasul lui ră-

suna la fel de agreabil ca și altădată : „Dacă e prins, îl spînzură“, zise el. Mama scoase un țipăt și tata se încruntă puțin. „A, n-o să-l las eu să fie spînzurat. Nu te teme. Poate scăpa chiar acum de această primejdie ieșind afară și împușcîndu-se.“ „Jim, vrei să mă omori ?“ zise mama. „Din nefericire asta n-ar ajuta prea mult“, îi răspunse el. „Ce anume ?“, am întrebat. „Sinuciderea ta... totul trebuie mușamalizat. Nu ne putem permite un scandal public. O să avem o luptă electorală destul de aprigă și dacă eu sînt scos din arenă și se află povestea asta, partidul nu mai are nici o șansă.“ „Vai, tată, îmi pare îngrozitor de rău.“ „De asta nu mă îndoiesc“, îmi răspunse. „Așa se întîmplă îndeobște cu zevzecii și ticăloșii cînd trebuie să suporte consecințele faptelor lor.“

Cu toții tăcurăm o vreme după care mie îmi scăpară următoarele vorbe : „Nu știu dacă n-ar fi mai bine să mă duc să mă împușc.“ „Nu fi cretin, pentru că asta ar strica și mai rău lucrurile. Adică ce-ți închipui că ziariștii ăia sînt chiar așa slabi de minte încît să nu pună lucrurile cap la cap ? Stați, nu mai vorbiți acum, lăsați-mă să mă gîndesc.“ Rămaserăm muți. Mama mă ținea de mînă. Într-un tîrziu tata vorbi : „Mai trebuie să mai tratăm și cu femeia aia. Sîntem cu totul în mîna ei. Ar fi drăguț s-o avem drept noră.“ Mama nu zise o vorbuliță. Tata se lăsă pe speteaza scaunului și-și încrucișă picioarele. În ochii lui licări un ușor zîmbet : „Din fericire trăim în țara cea mai democrată din lume : nimeni nu se ridică mai presus de corupție.“ Îi plăcea întotdeauna

să spună această vorbă. Ne privi vreo două minute. Avea el un fel al lui de a-și scoate bărbia în afară cînd se hotăra să facă un lucru și avea de gînd să-l pună în aplicare — și această expresie i-o cunoșteam și eu la fel de bine ca și mama. Vorbi iar : „Bănuiesc că mîine o să apară în ziar. Am să mă duc să vorbesc cu doamna Hudson. Cam bănuiesc eu ce-o să-mi zică. Dacă ea își menține minciuna și nu se dă de gol, în afară de cazul cînd s-ar întîmpla un accident, cred că nimeni n-o să poată dovedi nimic. Mie mi se pare că pregătise destul de amănunțit terenul. Poliția o s-o cerceteze, dar am să am grijă să nu i se ia interogatoriu decît în prezența mea." „Și cu Fred cum rămîne?" întrebă mama. Tata zîmbi iar. Ai fi putut jura că nu există o mironosiță mai nevinovată ca el : „Fred o să se ducă la culcare și o să rămînă în casă. Datorită unui binecuvîntat amestec al providenței sînt o mulțime de cazuri de scarlatină în oraș — de fapt o epidemie ; mîine sau poimîine o să-l transportăm de urgență la spitalul de boli contagioase." „ Dar de ce ? întrebă mama. Ce rost ar avea ?" „Draga mea, zise tata, e cea mai bună metodă din toate pe care le știu ca să-l ții pe un om ascuns cîteva săptămîni în siguranță perfectă." „Și dacă cumva se îmbolnăvește și el ?" „Atunci o să-și joace încă și mai firesc rolul."

Dimineața tata îl sună la telefon pe șeful meu și-i spuse că am temperatură și că e destul de îngrijorat : că mă ține la pat și că a chemat doctorul. Chiar a venit doctorul. Era unchiul meu, fratele mamei, și mă îngrijise de cînd

eram în leagăn. Zicea că n-ar putea pune precis diagnosticul, că seamănă a scarlatină dar n-ar fi de părere să mă trimită la spital pînă cînd nu se declară simptomele. Mama le spuse bucătăresei și servitoarei să nu se apropie de mine, că o să mă îngrijească chiar ea.

Ziarele de seară erau pline numai de povestea cu omorul. Doamna Hudson se dusese singură la cinema și cînd se întorsese și intrase în casă descoperise trupul soțului. Servitori n-aveau. Poate dumneavoastră nu cunoașteți Sydney-ul, dar casa era un fel de vilișoară într-un cartier care luase amploare în ultima vreme ; era izolată în mijlocul terenului și cea mai apropiată casă se afla la vreo douăzeci-treizeci de metri. Florrie nu-i cunoștea pe locatari, dar oricum a alergat la ei și a bătut tare în ușă pînă i-au deschis. Se culcaseră și dormeau. Le-a spus că soțul ei a fost asasinat și i-a rugat să vină repede ; au alergat într-acolo și l-au găsit zăcînd grămadă pe dușumea. După o vreme vecinul își aminti că nu ar fi rău să cheme poliția. Doamna Hudson făcu o criză de isterie. Se trînti peste soțul ei, țipînd și urlînd așa că fură siliți s-o tragă cu de-a sila la o parte.

Și pe urmă mai erau toate amănuntele pe care izbutiseră să le culeagă reporterii. Medicul legist socotea că Hudson a murit cu două-trei ore mai înainte. Lucru ciudat, fusese împușcat cu propriul său revolver, dar ipoteza sinuciderii fu înlăturată pe loc. După ce-și mai adunase mințile, doamna Hudson spusese poliției că a petrecut seara la cinematograf. Mai avea încă în poșetă contramarca de la bilet și în

sală vorbise cu vreo două trei cunoștințe. Explică poliției că se hotărîse să se ducă în seara aceea la cinema pentru că soțul ei aranjase să plece la Newcastle. Se întorsese acasă curînd după ora șase și-i spusese că nu mai pleacă. Ea zisese că o să stea acasă cu el și o să-i pregătească cina, dar el îi spusese să nu-și schimbe planul inițial. Trebuia să vină cineva la el să-i vorbească despre o afacere importantă și prefera să fie singur. Ea a plecat și l-a văzut în viață pentru ultima dată. În toată încăperea erau vizibile urmele unei încăierări înfiorătoare. Era evident că Hudson se luptase cu disperare pentru viața lui. Nu se furase nimic din casă și poliția și cu reporterii traseră imediat concluzia că era o crimă politică. La Sydney pasiunile politice sînt destul de puternice și Patrick Hudson avea reputația că se învîrte în niște cercuri destul de dubioase. Avea și o mulțime de dușmani. Poliția își continua cercetările și publicul era rugat s-o informeze dacă a văzut vreo persoană cu o înfățișare suspectă, eventual vreun italian, prin împrejurimi sau într-un tramvai care venea din cartierul respectiv și purtînd vreo urmă care să sugereze că s-a bătut cu cineva. Două zile mai tîrziu, spre seară, a venit la noi acasă o salvare care m-a transportat la spital. M-au ținut vreo trei-patru zile acolo și pe urmă am fost scos pe furiș afară și dus în locul unde mă aștepta vasul *Fenton*.

— Dar telegrama aceea ? întrebă doctorul. Cum au ajuns să obțină certificatul de deces ?

— Nu știu nici eu mai mult decît dumneavoastră. Am răsucit în minte o ipoteză după

alta. De fapt, la spital n-am fost înregistrat sub numele meu, mi s-a spus să-mi dau numele Blake. Mă tot întrebam dacă nu cumva o altă persoană a fost internată sub numele meu. Ziarele se străduiau din răsputeri să ascundă ideea că ar fi vorba de o epidemie, dar de fapt era, și spitalul era destul de aglomerat. Infirmierele alergau pînă cădeau în bot și era destul de mare învălmășeală. E limpede că cineva a murit și a fost îngropat în locul meu. Vedeți dumneavoastră, lui tata îi umblă mintea repede și nu e el omul să se dea înapoi de la nimic.

— Cred că mi-ar face plăcere să-ți cunosc tatăl, îi zise doctorul Saunders.

— M-am gîndit eu că s-ar putea ca oamenii să înceapă să intre la bănuieli. La urma urmei, cu siguranță că am fost văzuți de multe ori împreună și se prea poate ca lumea să fi început să-și pună întrebări. Îmi închipui că poliția trebuie să fi mers destul de departe cu cercetările și încă în amănunt. Probabil tatei i s-a părut mai puțin riscant să mă dea drept mort. Cine știe cîte condoleanțe o fi primit.

— Poate că de aia s-a spînzurat ea, zise doctorul.

Fred tresări îngrozitor :

— De unde știți ?

— Am citit în ziarul pe care l-a adus Erik Christessen de la Frith în seara aceea.

— Și știați că e în legătură cu mine ?

— Nu, pînă cînd n-ai început să povestești. Pe urmă mi-am adus aminte numele.

— M-a tulburat groaznic cînd am citit vestea.

— De ce crezi că a făcut-o ?

— În ziare spunea că o îngrijoraseră bîrfele răuvoitorilor. Dar eu mă tem că tata nu s-a lăsat pînă cînd nu s-a răzbunat pe ea. Știți, eu cred că ceea ce l-a făcut să vadă roșu dinaintea ochilor era faptul că ea a vrut să intre în familia lui. Probabil că i-a făcut multă plăcere să-i spună lui Florrie că am murit. Era îngrozitoare și-mi era silă de ea, dar pe legea mea, trebuie să mă fi iubit mult ca să ajungă ea să facă pasul ăsta. Fred șovăi, reflectînd o clipă : Tata cunoștea toată povestea. Eu unul îl cred în stare să-i fi spus lui Florrie că înainte de a muri am mărturisit adevărul și că poliția o s-o aresteze.

Dr. Saunders încuviință încet din cap. I se păru un vicleșug destul de isteț. Se întreba doar de ce o fi adoptat o cale atît de neplăcută de a se sinucide, cum era spînzurătoarea. Firește că avea aerul că se grăbește să-și pună în aplicare intențiile. Așadar supoziția lui Fred părea întru totul plauzibilă.

— Oricum, ea a ieșit din joc, iar eu trebuie să merg înainte, zise Fred.

— Probabil că n-o regreți, nu ?

— S-o regret ? Mi-a distrus viața ! Și lucrul cel mai cumplit este că totul a fost doar jocul întîmplării. Nici prin gînd nu-mi trecuse să mă încurc cu ea. Nici nu m-aș fi atins măcar de ea dacă aș fi știut că are de gînd să ia lucrurile în serios. Dacă tata mi-ar fi dat voie să mă duc la pescuit în duminica aia, nici n-aș fi cunoscut-o măcar. Pur și simplu nu știu

ce să mai înțeleg din toate astea. Și dacă n-ar fi fost povestea aceea n-aș fi ajuns pe insula asta blestemată. Am impresia că oriunde merg nu fac decît să aduc nenorocire.

— Ar trebui să pui nițel vitriol pe fața aia frumoasă a dumitale. Fără doar și poate că ești un pericol public.

— Ah, vă rog nu mă mai luați în bășcălie. Sînt îngrozitor de nefericit. Niciodată n-am ținut la un om cum am ținut la Erik. În viața mea n-am să-mi pot ierta moartea lui.

— Să nu-ți închipui că s-a omorît din pricina dumitale. Ai prea puțin amestec în chestia asta. Dacă nu cumva mă înșel în mod grosolan, s-a omorît deoarece n-a putut supraviețui șocului descoperirii că persoana pe care o investise cu toate calitățile și toate virtuțile ce există pe lume este la urma urmei doar o ființă omenească. A fost o nebunie din partea lui. Asta e defectul cel mai cumplit al idealiștilor : nu sînt în stare să accepte oamenii așa cum sînt. Oare nu Hristos a spus „Iartă-i că nu știu ce fac" ?

Fred se uită lung la el, absolut perplex și cu ochii ieșiți din orbite :

— Dar dumneavoastră nu sînteți religios, nu ?

— Toți oamenii înțelepți au aceeași religie. Care o fi aia, oamenii înțelepți nu spun niciodată.

— Tata nu spunea niciodată așa ceva. După părerea lui, oamenii înțelepți nu se străduiesc în nici un fel să păcătuiască. El zice că e foarte

frumos și elegant să te duci la biserică și că trebuie să respecți prejudecățile semenilor tăi. După capul lui ce rost are să te urci într-o luntre sau în alta cînd poți ședea comod cu fundul în amîndouă ? Nichols și cu mine am tot dezbătut chestia asta. Poate vă vine greu să credeți, dar e în stare să-ți vorbească ceasuri întregi despre religie. Foarte ciudat, în viața mea n-am întîlnit o pușlama mai josnică decît el, sau un om care să aibă într-o măsură mai mică decît el noțiunea de decență, și totuși crede sincer în Dumnezeu. Și chiar și în iad. Dar nu-i trece măcar o clipă prin cap că ar putea să ajungă acolo. Alți oameni o să sufere pentru păcatele lor și așa le și trebuie, dar el e voinic, nu are cusur și cînd își trage pe sfoară prietenul în modul cel mai murdar, asta nu contează ; e ceea ce ar face oricine în împrejurările date și Dumnezeu n-o să-l țină de rău pentru asta... La început ziceam că e pur și simplu ipocrit. Dar nu e. Asta e lucrul cel mai straniu la el.

— N-ar trebui să te înfurii. Contrastul dintre declarațiile și acțiunile oamenilor este unul din cele mai amuzante spectacole pe care le oferă viața.

— Dumneavoastră priviți lucrurile din afară și vă puteți îngădui să rîdeți, dar eu le privesc din interior și sînt pe o corabie care și-a pierdut cîrma. Ce înseamnă toate astea ? Ce căutăm noi aici ? Încotro ne îndreptăm ? Ce putem să facem ?

— Dragă băiete, nu cumva te aștepți să capeți de la mine răspunsuri la întrebările astea ? Astea și le-au tot pus oamenii încă de cînd au căpătat un licăr de inteligență în hățișul acela al lumii primare.

— Dar *dumneavoastră* ce credință aveți ?

— Chiar vrei să știi ? Nu cred în nimic decît în mine însumi și în experiența mea. Lumea e alcătuită din mine și din gîndurile mele și din sentimentele mele ; tot resul e numai fantezie. Viața e un vis în care creez obiectele ce mi se înfățișează dinaintea ochilor. Toate lucrurile ce pot fi știute. Toate obiectele experienței constituie o idee din mintea mea, iar fără mintea mea ele nu există. Nu există nici o posibilitate și nici o necesitate de a postula ceva în afara mea. Visul și realitatea sînt una. Viața este o singură visare legată și consecventă, iar cînd voi înceta de a mai visa lumea, cu frumusețile ei, cu durerea și cu tristețea ei, cu virtutea ei neînchipuită, voi înceta să mai exist.

— Bine, dar este absolut de necrezut, strigă Fred.

— Asta nu e un motiv pentru mine de a șovăi să-l cred, zîmbi doctorul.

— Ei bine, eu unul nu sînt dispus să mă las păcălit. Dacă viața nu vrea să îndeplinească ceea ce-i cer eu, mai bine lipsă. E doar o piesă plicticoasă și stupidă și e adevărată pierdere de vreme să stai pînă la sfîrșitul spectacolului.

Doctorului îi sclipiră ochii, și fața lui micuță se strînse toată într-un rînjet :

— Vai, dragă băiete, ce prostii mai spui. Eh, tinerețe, tinerețe ! Ești încă un străin nou venit pe lumea asta. Curînd, curînd, ca și un om aflat pe o insulă pustie, ai să înveți să te lipsești de ceea ce nu poți căpăta și ai să profiți cît mai mult de ceea ce poți obține. Un pic de înțelepciune, un pic de toleranță, un pic de bună dispoziție și nici nu-ți poți închipui ce comod ajungi să trăiești pe planeta asta.

— Se poate, dar renunțînd la tot ce face viața să merite să fie trăită ? De pildă ca dumneavoastră. Dar eu vreau ca viața mea să fie frumoasă. Vreau ca viața să fie vitejească și cinstită. Vreau ca oamenii să fie de treabă și ca lucrurile să iasă bine pînă la urmă. Sper că nu înseamnă că cer prea mult de la ea, nu ?

— Nu prea știu. Înseamnă să ceri mai mult decît îți poate ea oferi.

— Și dumneavoastră nu vă pasă ?

— Nu cine știe ce.

— Vă mulțumiți să vă bălăciți în mocirlă.

— Mă amuză într-o oarecare măsură să văd giumbușlucurile celorlalte ființe care sălășluiesc acolo.

Fred dădu furios din umeri și îi scăpă un oftat :

— Dumneavoastră nu credeți în nimic. Dumneavoastră nu respectați pe nimeni. Dumneavoastră vă așteptați ca oamenii să fie josnici și meschini. Sînteți doar ca un invalid țintuit într-un fotoliu cu rotile și vi se pare că e un vax, o prostie ca cineva să dorească să meargă sau să alerge.

— Am impresia că n-ai o părere prea bună despre mine, îi sugeră cu blîndețe doctorul.

— V-ați pierdut curajul, speranța, credința și respectul. Atunci, pentru numele lui Dumnezeu, ce v-a mai rămas ?

— Resemnarea.

Tînărul sări în picioare :

— Resemnarea ? Asta e refugiul celor învinși. Țineți-o pentru dumneavoastră. Eu n-am nevoie de resemnare. Nu sînt dispus să accept răul și urîciunea și nedreptatea. Nu sînt dispus să stau cu brațele încrucișate și să-i văd pe oamenii de treabă pedepsiți și pe cei ticăloși scăpînd basma curată. Dacă viața înseamnă că virtutea e călcată în picioare, cinstea batjocorită și frumusețea pîngărită, atunci ducă-se naibii de viață !

— Dragă băiete, viața trebuie luată așa cum e.

— M-am plictisit s-o tot iau așa ! Mă apucă scîrba. Ori o trăiesc așa cum văd eu lucrurile, ori n-o mai trăiesc de loc.

Rodomontadă. Băiatul era speriat și tulburat. Perfect firesc în situația dată. Dr. Saunders nu se îndoia că peste cîteva zile o să fie mai înțelept și deci răspunsul lui era destinat să-i potolească exagerările :

— N-ai citit niciodată că rîsul este singurul dar pe care i l-au făcut zeii omului fără să-l fi pus să-l împartă cu animalele ?

— Ce vreți să spuneți ? întrebă posac Fred.

— Eu mi-am dobîndit resemnarea cu ajutorul unui simț infailibil al ridicolului.

— Atunci rîdeți ! Rîdeți pînă crăpați !

— Atîta vreme cît au putința s-o facă — îi replică doctorul, privindu-l cu umorul lui îngăduitor — zeii mă pot distruge, dar eu tot neînvins rămîn.

Rodomontadă ? Poate.

Conversația s-ar fi putut prelungi la nesfîrșit dacă la un moment dat nu s-ar fi auzit o bătaie în ușă.

— Cine naiba o mai fi ? strigă irascibil Fred.

Intră un băiat care o rupea puțin pe englezește și zise că-l caută cineva pe Fred, dar nu putură înțeleg cine e. Dînd din umeri, Fred se pregătea să iasă cînd deodată îl lovi un gînd și se opri locului :

— E bărbat sau femeie ?

Se văzu silit să repete întrebarea în vreo două-trei feluri pînă cînd înțelese băiatul. Apoi cu un zîmbet luminat de aprecierea pe care și-o dădea pentru propria sa deșteptăciune, răspunse că e o femeie.

— Trebuie să fie Louise. Fred clătină foarte hotărît din cap. Spune-i că *tuan* e bolnav, nu poate veni.

Băiatul înțelese și se retrase.

— Ar fi bine să-i vorbești, zise doctorul.

— Nici în ruptul capului. Erik făcea cît zece ca ea. Era pămîntul întreg pentru mine. Îmi face rău numai cît mă gîndesc la ea. Nu vreau decît să scap de-aici. Vreau să uit. Cum a putut ea să calce în picioare inima aceea nobilă !

Doctorul Saunders ridică din sprîncene. Un limbaj de felul ăsta îi înstrăina simpatia și compătimirea.

— S-ar putea să fie tare nefericită, sugeră el cu blîndețe.

— Parcă vă știam cinic. Acuma ați devenit sentimental.

— Abia acum ai făcut această descoperire ?

Ușa se deschise încet, apoi fu dată de perete, tot fără zgomot, și în prag se ivi Louise. Nu înaintă. Nu rosti nici o vorbă. Se uită la Fred și pe buzele ei flutură un zîmbet ușurel, sfios, plin de îndoială, poate și de dezaprobare. Se vedea bine că e moartă de frică. Parcă întregul ei trup era o reprezentare a nesiguranței timide. Părea să exprime același apel rugător ca și fața ei. Fred o privi lung. Nu se clinti din loc. N-o pofti să intre. Fața îi era posomorîtă și în ochi strălucea rece o ură neîmpăcată. Zîmbetul firav îngheță pe buzele fetei care păru să icnească, nu atît din gură cît din întregul trup, de parcă un junghi i-ar fi străpuns inima. Rămase acolo vreo cîteva minute, păru chiar o vreme îndelungată, și nici unul din ei nu mișcă măcar o geană. Ochii li se întîlniră într-o privire lungă, de înfruntare. Apoi, foarte încet, fata se retrase

și închise ușa tot fără zgomot, așa cum o deschisese. Cei doi bărbați rămaseră iarăși singuri. Doctorului i se păruse întreaga scenă ciudată, oribil de patetică.

XXIX

VASUL *FENTON* RIDICĂ ANCORA ÎN zori. Vaporul cu care urma să călătorească Dr. Saunders pînă în insula Bali era așteptat în cursul după-amiezii. Avea să ancoreze doar atît cît să încarce niște marfă, drept care spre unsprezece, închiriind o birjă, doctorul se duse pînă la plantația lui Swan. I se păru nepoliticos să plece fără a-și lua rămas bun.

Cînd sosi îl găsi pe bătrîn șezînd în grădină, chiar pe scaunul pe care îl ocupase Erik Christessen în noaptea cînd îl văzuse pe Fred ieșind din camera Louisei. Doctorul îi dădu binețe. Bătrînul nu-și amintea de el, dar altfel era destul de vioi și-i puse doctorului o serie de întrebări fără a da vreo atenție răspunsurilor. Curînd Louise coborî treptele casei. Îi strînse mîna. Nu văzu nici un semn că ar fi trecut prin vreo criză emoțională, căci îl salută cu același zîmbet potolit și cuceritor pe care îl avusese și prima dată cînd o văzuse întorcîndu-se de la scăldat. Purta un sarong maro de batic și o hăinuță de prin partea locului. Părul ei de un blond strălucitor era împletit în codițe și legat în jurul capului.

— Nu vreți să veniți să ședeți înăuntru? Tata lucrează. O să vină îndată.

Doctorul o însoți în salonul mare. Jaluzelele erau trase și lumina redusă era plăcută. Camera nu era prea confortabilă, și nici nu aducea a bunăstare, dar era răcoroasă și buchetul mare de canne galbene dintr-un vas, înflăcărate ca soarele cînd răsare, îi dădea o distincție deosebită și exotică.

— Bunicului nu i-am spus nimic despre Erik. Ținea mult la el; știți, erau amîndoi scandinavi. Ne-am temut să nu-l tulbure prea tare. Dar s-ar putea să știe de fapt; asta n-o pot afla ușor. Uneori, la cîteva săptămîni după ce se întîmplă ceva, scapă o vorbă de unde ne dăm seama că a știut din capul locului un lucru despre care noi socotisem mai înțelept să nu i-l aducem la cunoștință.

Fata vorbea degajat, cu o voce moale dar destul de plină, cu aerul că ar discuta lucruri indiferente.

— Bătrînețea e foarte ciudată. Aduce un fel de detașare rece. Atîtea pierderi sînt legate de ea încît pe bătrîni aproape nici nu-i mai poți socoti umani. Dar uneori ai sentimentul că au căpătat în schimb un fel de simț nou care le spune lucruri rămase mereu neștiute nouă.

— Bunicul dumitale a fost destul de vesel deunăzi seara. Aș da nu știu ce să pot spera să fiu și eu la fel de vioi la vîrsta lui.

— Era surescitat. Îi place să vadă lume nouă cu care să vorbească, dar e ca un fel de gramofon pe care-l învîrtești. Asta e mașină-

ria. Însă mai e și altceva acolo, un fel de animăluț, un șobolan care-și tot sapă vizuina, sau o veveriță care se răsucește în colivia ei, și ăsta se agită înlăuntrul lui cu lucruri de care noi n-avem habar. Eu îi simt existența și mă tot întreb despre ce e vorba.

Doctorul n-avea ce să răspundă la asta și vreo două minute se așternu tăcerea între ei.

— Vreți să vă dau o haină de casă ?

— Nu, mulțumesc.

Ședeau în fotolii unul în fața celuilalt. Încăperea amplă îi înconjura cu o atmosferă ciudată. Părea că se așteaptă ceva.

— Vasul *Fenton* a plecat azi dimineață, îi zise doctorul.

— Știu.

O privi meditativ și ea îi înfruntă perfect calmă privirea.

— Mă tem că moartea lui Christessen a fost un șoc cumplit pentru dumneata.

— Țineam foarte mult la el.

— Mi-a vorbit o mulțime despre dumneata în seara dinaintea morții. Te iubea enorm. Mi-a spus că plănuia să te ia de nevastă.

— Da. Louise îl privi în treacăt : De ce s-a omorît ?

— L-a văzut pe băiatul acela ieșind din camera dumitale.

Fata plecă ochii în jos. Se îmbujoră puțin la față :

— Nu se poate !

— Mi-a spus chiar Fred. Erik era acolo cînd a sărit Fred peste balustrada verandei.

— Și cine i-a spus lui Fred că eram logodită cu Erik ?

— Eu.

— M-am gîndit eu că asta trebuie să fi fost. Ieri după amiază, cînd a refuzat să mă primească și pe urmă cînd am intrat și s-a uitat așa la mine mi-am dat seama că e pierdută orice speranță.

Nu era nici un fel de deznădejde în purtarea ei, ci doar o acceptare resemnată a inevitabilului. Aproape ai fi zis că tonul pe care vorbește este echivalent cu un gest nepăsător din umeri.

— Va să zică nu-l iubeai ?

Fata își sprijini obrazul în palmă și o clipă avu un aer introspectiv, ca și cum și-ar fi cercetat adîncul inimii :

— Chestia este destul de complicată.

— Și oricum nu mă privește.

— O, nu mă deranjează deloc să vă spun. Nu-mi pasă ce părere o să vă faceți despre mine.

— Păi nu văd de ce ți-ar păsa.

— Era foarte chipeș. Vă aduceți aminte după amiaza aceea cînd v-am întîlnit pe plantație ? Nu-mi mai puteam lua ochii de la el. Și mai tîrziu la cină și pe urmă cînd am dansat împreună. Cred că asta ar fi ceea ce numește lumea dragoste la prima vedere — lumea da, eu, însă... nu știu.

— A, da ?

Louise îl privi cu un aer surprins care se prefăcu într-o căutătură iute, scrutătoare, de parcă i-ar fi acordat prima dată atenție :

— Știam că mi-a plăcut. Simțeam ceea ce nu simțisem niciodată în viață. Îl vroiam, îl vroiam foarte, foarte mult. De obicei dorm neîntoarsă, ca un butuc. Dar toată noaptea aceea am fost groaznic de agitată. Tata vroia să vă aducă traducerea lui așa că m-am oferit să-l conduc eu cu brișca. Știam că Fred nu rămîne decît vreo două zile. Poate că dacă ar fi rămas o lună nu s-ar fi întîmplat nimic. M-aș fi gîndit că am tot timpul și dacă l-as fi văzut zi de zi vreme de o săptămînă pot spune cu siguranță că nu mi-aș fi bătut capul în privința lui. Iar după aceea n-am regretat ce-am făcut. M-am simțit mulțumită și liberă. Am mai rămas trează o vreme atunci noaptea, după ce a plecat de la mine. Eram grozav de fericită, dar știți, nu-mi mai păsa de fapt dacă o să-l mai văd sau nu vreodată. Era foarte plăcut să fii singură. Nu sînt convinsă că înțelegeți ce vreau să vă spun, dar îmi simțeam sufletul degajat, ca atunci cînd ai mintea ușoară.

— Dar nu te temi de consecințe ?

— Ce vreți să spuneți ? Apoi înțelese și zîmbi : A, chestia aia. Vai, domnule doctor, dar mi-am petrecut aproape toată viața pe insula asta. Cînd eram mică mă jucam cu copiii de pe moșie. Cea mai bună prietenă a mea, fata supraveghetorului nostru e de o seamă cu mine, dar e măritată de patru ani și a făcut trei copii. Să nu vă închipuiți că viața sexuală ascunde prea multe taine pentru copiii malaiezi. Am auzit discutîndu-se absolut totul în acest domeniu încă de cînd aveam șapte ani.

— De ce ai venit ieri la hotel ?

— Eram înnebunită de durere. Țineam enorm la Erik. Nu-mi venea să cred cînd mi-au spus că s-a împușcat. Mă temeam că eu sînt de vină. Vroiam să știu dacă era posibil să fi aflat ceva despre Fred.

— Chiar ai fost de vină.

— Îmi pare groaznic de rău că a murit. Îi datorez enorm. Cînd eram mică îl adoram ca pe o divinitate. Mi se părea că e un viking dintr-aceia de pe vremuri de-ai bunicului. Întotdeauna mi-a plăcut foarte mult. Dar nu sînt de vină.

— Ce te face să crezi una ca asta ?

— Erik habar n-avea, dar de fapt nu mă iubea pe mine ci pe mama. Ea a știut-o, și în cele din urmă cred că și ea ajunsese să-l iubească. Dacă stai să te gîndești e destul de ciudat. Ar fi putut să-i fie mamă. În mine el o iubea pe mama. Dar nici asta n-a știut-o niciodată.

— Dumneata nu-l iubeai ?

— Ba da, chiar foarte mult. Cu sufletul, nu cu inima, sau poate cu inima dar nu cu toți nervii. Era foarte de treabă. Era un om pe care te puteai bizui, extraordinar. Și absolut incapabil de vreo răutate. Avea un suflet curat ca cristalul. Era în el ceva așa, aproape de sfînt.

Își scoase batista și se șterse la ochi, căci, tot vorbind despre Erik, începuse să plîngă.

— Dacă nu-l iubeai de ce te-ai logodit cu el ?

— Îi făgăduisem acest lucru mamei înainte de a muri. Cred că ea simțea că prin mine avea să-și împlinească dragostea pentru el. Și țineam grozav de mult la el. Îl cunoșteam atît de bine ! Mă simțeam absolut la largul meu cu el. Cred că dacă ar fi vrut să mă ia de nevastă exact cînd a murit mama și eram atît de nefericită, l-aș fi putut iubi. Dar m-a socotit prea tînără. N-a vrut să profite de sentimentele pe care le aveam pe atunci.

— Și pe urmă ?

— Tata n-a mai prea vrut să-l iau de bărbat. Tot aștepta la nesfîrșit pe Făt Frumos care să vină și să mă răpească și să mă ducă în castelul lui vrăjit. Probabil îl socotiți pe tata un om ratat și nepractic. Firește că eu nu credeam în nici un fel de prinț din poveste, dar în linii mari e ceva și în capul tatei. Are un fel de instinct după care judecă lucrurile. Firește, în nori, dacă înțelegeți ce vreau să spun, dar foarte adesea norii aceia strălucesc de lumina cerului. Ah, presupun că dacă nu s-ar fi întîmplat nimic, ne-am fi căsătorit pînă la urmă și am fi fost fericiți. Nu văd cum s-ar fi putut ca cineva să nu fie fericit cu Erik. Ar fi fost splendid să pot vedea toate locurile alea despre care vorbea el. Mi-ar fi plăcut să merg în Suedia să văd locul nașterii bunicului, și Veneția.

— Mare nenorocire că s-a întîmplat să venim aici. Și la urma urmei a fost doar un

joc al soartei ; s-ar fi putut perfect de bine să ancorăm la Amboyna.

— Să vă fi dus la Amboyna ? După părerea mea soarta hotărîse încă de o veșnicie să veniți aici.

— Adică ți se par destinele noastre atît de importante încît Parcele să facă atîta zarvă în privința lor ? zîmbi doctorul.

Louise nu răspunse și o vreme rămaseră în tăcere.

— Sînt groaznic de nefericită, credeți-mă, zise ea în cele din urmă.

— Trebuie să încerci să nu te lași copleșită de durere și să nu bocești.

— A, nu bocesc deloc.

Vorbi cu un aer atît de decis încît doctorul ridică surprins ochii spre ea.

— Dumneavoastră mă țineți de rău. Toată lumea ar face la fel. Eu una nu mă socot vinovată. Erik s-a omorît pentru că nu am corespuns idealului pe care și-l făcuse din mine.

— Aha !

Dr. Saunders își dădu seama că prin instinct ea a ajuns la aceeași concluzie la care ajunseseră și raționamentele lui.

— Dacă m-ar fi iubit m-ar fi putut omorî pe mine sau m-ar fi iertat. Dumneavoastră nu vi se pare destul de stupidă importanța pe care o acordă bărbații — cel puțin cei albi — actului carnal ? Știți, cînd eram la școală la Oakland în Noua Zeelandă, m-a cuprins la un moment dat o criză religioasă — li se întîmplă multor fete pe la vîrsta

asta — și în postul Paștelui am făcut jurămînt că n-o să mă ating de nici un lucru care are zahăr pe el. După vreo două săptămîni tînjeam după ceva dulce într-un hal îngrozitor, era un adevărat chin. Într-o zi am trecut pe lîngă o bombonerie și m-am uitat la ciocolata din vitrină și am simțit că mi se face rău de la stomac. Am intrat și mi-am cumpărat un sfert de kilogram de bomboane și le-am mîncat pe toate, acolo în stradă, pînă am golit punga. N-am să uit în viața mea ce ușurare a fost. Pe urmă m-am întors la școală și în restul postului m-am privat destul de ușor de diverse mîncăruri interzise. Cînd i-am spus lui Erik povestea asta a rîs. I s-a părut un lucru foarte firesc. El era strașnic de tolerant. Nu vi se pare că dacă m-ar fi iubit ar fi fost la fel de tolerant și în cealaltă privință ?

— Mde, în privința asta bărbații sînt foarte, foarte susceptibili.

— A, nu, Erik nu era așa. Era foarte înțelept și caritabil. Credeți-mă, nu mă iubea. Își iubea idealul. Frumusețea mamei și calitățile mamei, întrunite în mine și eroinele alea shakespeariene ale lui și prințesele din basmele lui Andersen. Dar ce drept au oamenii să-și făurească o imagine după dorințele propriei lor inimi și pe urmă să ți-o bage pe gît și să se supere că nu ți se potrivește ? Vroia să mă întemnițeze pe mine în idealul lui. Nici nu-i păsa cine sînt. Nu vroia să mă ia așa cum sînt. Vroia să-mi stăpînească sufletul pentru că simțea că undeva în mine e ceva care-i scapă printre degete, încerca să înlocuiască acea scînteioară dinlăuntrul meu, care mă întruchipează cu totul, printr-o fantasmă a propriei lui închipuiri. Sînt nefericită, dar vă spun că nu jelesc. În felul lui și Fred era la fel. În noaptea aceea cînd stătea lîngă mine mi-a spus că i-ar plăcea să rămînă de-a pururi pe insula asta și să mă ia de nevastă și să cultivăm plantația și nu mai știu ce. Și-a făurit un tablou al vieții lui și eu trebuia să mă încadrez în el. Și el vroia să mă întemnițeze în visul lui. Era altfel de vis, dar era visul lui. Însă eu sînt eu. Și nu vreau să visez visul altcuiva. Vreau să-mi visez visul meu. Tot ceea ce s-a întîmplat este teribil și am inima grea, dar în străfundurile minții mele știu că mi-am căpătat libertatea.

Nu vorbea cu patimă ci rar, și cu cuvintele bine măsurate, cu aceeași cumpătare calmă care îl surprinsese întotdeauna pe doctor. O ascultă cu atenție. Simți un mic fior înlăuntrul lui, căci spectacolul sufletului omenesc despuiat îl afecta întotdeauna umplîndu-l de groază. Vedea acolo același instinct nud și nemilos care le îndemna pe viețățile acelea informe de la începuturile istoriei lumii să-și croiască drum în pofida ostilității oarbe a întîmplării. Se întrebă ce-o să se aleagă de fata asta :

— Ai vreun plan de viitor ?

Ea clătină din cap :

— Mai pot aștepta. Sînt tînără. Cînd o să moară bunicul, proprietatea o să-mi rămînă

mie. Poate am s-o vînd. Tăticu' vrea să se ducă în India. Lumea e mare.

— Acum trebuie să plec, zise doctorul Saunders. L-aş putea vedea pe tata ca să-mi iau rămas bun de la el ?

— Vă conduc în biroul lui.

Printr-un coridor îl duse într-o cămăruţă după o latură a casei. Frith era aşezat la o masă încărcată de manuscrise şi cărţi. Bătea greoi la maşină şi sudoarea care-i şiroia pe faţa roşie şi rotundă îi făcea ochelarii să-i alunece în jos pe nas.

— E dactilograma finală a Cîntului al IX-lea, zise el. Plecaţi, va să zică ? Mă tem că nu mai am timp să vi-o arăt.

Uitase deja că Dr. Saunders a adormit pe cînd îi citea cu glas tare traducerea, sau poate că nu uitase, dar nici nu se lăsase impresionat de această întîmplare.

— Mă apropii acum de sfîrşit. A fost o sarcină extrem de dificilă şi nici nu cred că aş fi putut vreodată să ajung să mă achit cu succes de ea dacă n-ar fi fost încurajările fetiţei mele. Deci este cum nu se poate mai just şi mai potrivit ca ea să fie cîştigătorul principal.

— Tăticule, nu trebuie să te istoveşti muncind.

— *Tempus fugit*, mormăi el. *Ars longa, vita brevis.* [1]

---

1 Timpul aleargă. Arta dăinuie mult, viaţa se sfîrşeşte repede *(lat.)*.

Louise îi puse mîna pe umăr cu un gest blînd şi se uită zîmbind la hîrtia din maşină. Încă o dată îl ului pe doctor tandreţea iubitoare cu care îşi trata Louise tatăl. Dat fiind bunul ei simţ atît de ascuţit, era imposibil să nu-şi fi format şi ea o judecată corectă despre strădaniile lui inutile.

— N-am venit să te deranjăm, drăguţule. Dr. Saunders vrea doar să-şi ia rămas bun de la tine.

— Da, da, bineînţeles, zise Frith, şi se ridică de la masă. A fost o încîntare să vă cunosc. În fundătura asta a vieţii în care trăim nu prea avem mulţi vizitatori. A fost drăguţ din partea dumneavoastră că aţi venit ieri la înmormîntarea lui Christessen. Noi britanicii trebuie să ne ţinem strîns, umăr lîngă umăr, în asemenea împrejurări. Asta face impresie asupra olandezilor. Acuma nu că Christessen ar fi fost britanic. Dar oricum, ne-am văzut des de cînd a venit pe insulă şi la urma urmei se trăgea din aceeaşi ţară ca şi regina Alexandra. Beţi un păhărel de Xeres înainte de plecare ?

— Nu, mulţumesc. Trebuie neapărat să mă întorc.

— M-a tulburat mult vestea. Mi-a spus Şeful Administraţiei că fără doar şi poate căldura a fost de vină. Vroia s-o ia de nevastă pe Louise. Acum îmi pare foarte bine că am refuzat să-mi dau consimţămîntul. Lipsă de stăpînire de sine, fireşte. Englezii sînt singurii oameni care se pot transplanta în ţări necunoscute păstrîndu-şi totuşi echilibrul. O să fie

o mare pierdere pentru noi. Era străin, firește, dar oricum e un șoc. Eu l-am resimțit foarte puternic.

Pe de altă parte era evident că i se părea mult mai puțin grav că a murit un danez decît dacă ar fi murit un englez. Frith insistă să-l însoțească pînă în curte. Întorcîndu-se ca să le facă semn cu mîna în timp ce se îndepărta în trăsurică, doctorul îl văzu pe Frith cu brațul petrecut pe după talia fiică-si. O rază de soare care izbutise să se strecoare prin frunzișul greoi al migdalilor japonezi îi aducea o undă de aur în părul blond.

XXX

O LUNĂ MAI TÎRZIU DR. SAUNDERS ședea pe mica terasă prăfuită a hotelului Van Dyke din Singapore. Era spre sfîrșitul după amiezii. Din locul unde stătea avea vedere asupra întregii străzi de la picioarele lui. Treceau în goană automobile și birje trase de cîte doi poney viguroși ; trăgătorii de ricșe goneau și ei lipăind cu picioarele goale. Din cînd în cînd mai apăreau și niște tamili, înalți și supți la față, și în tăcerea lor, în liniștea mișcărilor lor aproape furișe, citeai imaginea nopții unui trecut îndepărtat. Copacii își aruncau umbra pe stradă și soarele risipea petece neregulate de lumină. Chinezoaice în pantaloni, cu ace de aur în păr, ieșeau din

umbră ca niște marionete care traversează scena. Cînd și cînd vreun plantator tînăr, bronzat tare, cu o pălărie cu bor dublu și cu șort kaki, trecea cu pașii uriași pe care îi învățase măsurînd întinderea plantațiilor de cauciuc. Își făcură apariția și doi soldați oacheși, foarte eleganți în uniformele lor curate, mîndri ca niște păuni și plini de importanță. Arșița zilei mai trecuse, lumina tindea spre auriu. Era în aer o nonșalanță proaspătă ca și cum viața te-ar fi invitat chiar atunci pe loc s-o iei în ușor. Trecu o saca și stropi cu șiroaie de apă drumul colbăit.

Dr. Saunders petrecuse două săptămîni în insula Java. Acum urma să prindă primul vapor care făcea escală în drum spre Hong-Kong, de unde intenționa să ia un cabotier pînă la Fu-ciau. Îi părea bine că a făcut această călătorie. Îl mai scosese din făgașul rutinier în care se complăcuse atîta amar de vreme. Îl mai eliberase de sclavia unor obiceiuri nerentabile și, mai slobod ca oricînd de orice fel de legături pămîntene se desfăta acum cu un simțămînt divin de independență spirituală. Pentru el era cea mai rafinată plăcere să știe că nu există om în toată lumea care să fie esențial pentru liniștea lui sufletească. Ajunsese — deși pe o cale cu totul diferită — la acea imunitate față de preocupările lumești care constituie țelul asceților. În timp ce, ca și Buddha care își contemplă buricul, era cufundat astfel în deliciile mulțumi-

rii de sine, îl atinse cineva pe umăr. Ridică ochii și-l văzu pe Căpitanul Nichols.

— Tocmai treceam pe-aici și te-am văzut șezînd colea. Am venit să-ți spun bună ziua.

— Ia loc și bea ceva.

— N-am nimic împotrivă.

Căpitanul era îmbrăcat în hainele bune, pentru ieșit pe uscat. Nu erau chiar atît de vechi dar păreau uluitor de ponosite. Îi crescuse barba de cîteva zile pe fața slabă și unghiile erau tivite cu murdărie. Părea prăbușit rău.

— Am început să-mi îngrijesc dinții. Ai avut dreptate. Dentistul zice că trebuie să mi-i scot pe toți. Zice că nici nu se miră că sufăr de dispepsie. După părerea lui e o adevărată minune că am trăit cît am trăit.

Doctorul îi aruncă o privire și observă că i s-au extras dinții de sus din față. Surîsul lui slinos era mai sinistru ca oricînd.

— Unde e Fred Blake ? întrebă Dr. Saunders.

Zîmbetul pieri de pe buzele căpitanului, dar stărui sardonic în ochii lui :

— A sfîrșit-o rău de tot, bietul băiat.

— Ce vrei să spui ?

— Într-o noapte a căzut peste bord ; sau poate a sărit în apă. Nu știe nimeni. Dimineața nu l-am mai găsit.

— Pe furtună ?

Doctorului nici nu-i venea să-și creadă urechilor.

— Aș, de unde ! Marea era liniștită ca apa din lighean. Era al dracului de abătut tot timpul. După ce am plecat de la Kanda ne-am dus pe la Batavia, așa cum zisesem că o să facem. Am avut eu o bănuială că ar cam aștepta el o scrisoare pe-acolo, dar dacă i-a venit ori nu n-aș ști să spun, așa că n-are rost să mă mai întrebi.

— Bine, dar cum era să cadă peste bord fără să bage nimeni de seamă ? Nu era nimeni la cîrmă ?

— Tocmai ne retrăsesem peste noapte. Băuse zdravăn. Nici o legătură cu mine, firește, dar eu i-am zis s-o ia mai încetișor. El mi-a zis că să-mi văd dracului de treburile mele. Bine, i-am zis, umblă cum vrei. N-o să fiu eu ăla care să-mi tulbur liniștea nopții cu treburile tale.

— Dar cînd s-a întîmplat asta ?

— Marți s-a împlinit săptămîna.

Doctorul se lăsă pe speteaza scaunului. Era o lovitură pentru el. Trecuse foarte puțin de cînd stătuse atunci de vorbă cu băiatul ăla. În seara aceea i se păruse că există în el un lucru care avea destul de mult farmec — un fel de candoare împletită cu năzuință. Nu era deloc plăcut să ți-l închipui acum purtat în voia valurilor, căsăpit și îngrozitor la vedere, mușcat de orice rechin și așa mai departe. Era doar un copil. În ciuda filosofiei lui, doctorul nu putea să nu simtă un junghi în inimă ori de cîte ori murea o ființă tînără.

— Și n-a fost deloc ușor nici pentru mine, continuă căpitanul. Îmi cîștigase la cărți mai toți banii. Am jucat foarte mult după ce ne-ai părăsit dumneata și trebuie să-ți spun că avea un noroc ceva de necrezut. Eu știam că sînt jucător mai bun ca el; nu mă apucam eu să joc cu el dacă n-aș fi fost sigur de asta, cum sînt sigur că șed aici în fața dumitale. Și așa că am dublat miza. Ei bine, închipuie-ți că n-am fost în stare să cîștig. Am început să cred că e ceva fals pe undeva, dar în privința asta nu mă poate nimeni învăța prea multe lucruri, și dacă se făcea într-adevăr vreo teșmecherie nu-mi dau seama cum se făcea. Dar nu, nu se poate. Era baftă chioară. Ei bine, ca să nu-ți mai lungesc povestea, pînă să ajungem noi la Batavia îmi mîncase pînă și ultimul gologan pe care-l primisem pentru croaziera asta... Ei și după ce s-a întîmplat accidentul i-am deschis caseta. Cumpărasem fiecare cîte una cînd ne-am oprit la Merauke. A trebuit să i-o sparg, mă înțelegi, ca să văd dacă e pe acolo vreo adresă, ori ceva ca să pot să comunic cu rudele îndurerate. Eu unul sînt meticulos la chestii dintr-astea. Ei, și află de la mine că nu era acolo nici măcar un șiling. Caseta era la fel de goală ca buzunarul meu. Căpușa aia împuțită își ținea toți banii în chimir și a trecut peste bord cu ei la cingătoare.

— Trebuie să fi fost o dezamăgire cumplită pentru dumneata.

— Mie nu mi-a fost niciodată simpatic, încă din capul locului. Nu era dom'le așa, dintr-o bucată. Și bagă bine de seamă că cei mai mulți erau chiar banii mei. Și n-o să vii dumneata să-mi spui mie că putea să cîștige așa dacă juca cinstit. Nici nu știu ce m-aș fi făcut dacă nu izbuteam să vînd keciul unui chinez la Penang. S-ar fi zis că mi s-a dat o palmă mortală.

Doctorul rămase cu ochii holbați. Era o poveste foarte ciudată. Se și întreba dacă e cît de cît adevărată. Căpitanul Nichols îi producea o repulsie cumplită.

— Nu cumva s-a întîmplat să-i fi dat dumneata un mic brînci peste bord cînd era beat? întrebă el cu glas acid.

— Ce vrei să spui?

— Dumneata nu știai că ține banii la chimir. Pentru un vagabond ca dumneata era o sumă frumușică. Nu te cred eu mai presus de bănuiala că i-ai făcut de petrecanie băiatului ăluia nefericit.

Căpitanul se înverzi la față. Falca i se lăsă în jos și în ochi i se ivi o privire sticloasă. Doctorul rîcană. Acest glonț tras de el la întîmplare nimerise în plin. Ticălosul! Dar apoi observă că nu la el se uită căpitanul ci la ceva din spate; întorcîndu-se, doctorul dădu cu ochii de o femeie care urca încetișor treptele dinspre stradă pînă la terasă. Era o femeie scundă și îndesată, cu o față lătăreață și păstoasă și cu niște ochi cam holbați. Erau ciudat de rotunzi și străluceau ca niște nasturi. Purta o rochie de

postav negru puțin prea strîmtă pentru ea și pe cap avea o pălărie de pai negru, bărbătească. Era îmbrăcată cum nu se poate mai nepotrivit pentru tropice. Părea încălzită rău și scoasă din fire.

— Dumnezeule ! suflă greu căpitanul, cu respirația întretăiată. Baba mea.

Femeia se apropie cu un aer degajat de masa lor. Îl privi pe nefericit cu dezgust, iar el rămase cu ochi ațintiți asupra ei într-o fascinație paralizantă.

— Ce ți-ai făcut cu dinții din față, căpitane ? întrebă ea.

Nichols îi zîmbi unsuros :

— Vai, scumpa mea, dar cine și-ar fi închipuit c-o să te revăd aici ? Ce surpriză încîntătoare !

— Acuma mergem să bem un ceai, căpitane.

— Cum zici tu, scumpo.

Se ridică de la masă. Femeia se răsuci pe călcîie și făcu cale întoarsă. Căpitanul Nichols o urmă. Pe fața lui se instalase o expresie gravă. Doctorul făcu reflecția că acum n-o să mai poată afla niciodată adevărul în privința bietului Fred Blake. Zîmbi sumbru văzîndu-l pe căpitan cum merge în tăcere pe stradă alături de nevastă-sa.

O briză ușoară foșni deodată prin frunzișul copacilor și o rază de soare îl străbătu și dănțui cîteva clipe lîngă doctor. Acesta își aminti de Louise și de părul ei blond cendré. Era ca o Circe dintr-o poveste de demult : bărbații o

iubeau pînă la propria lor distrugere ; o figură enigmatică ce-și vedea de îndatoririle ei domestice cu calm neabătut așteptînd cu seninătate ceea ce avea să i se întîmple cînd va sosi ceasul potrivit. Doctorul se întreba ce anume avea să i se întîmple. Oftă puțin, căci orice va fi fost, dacă se împlineau vreodată visurile cele mai năstrușnice pe care le oferă imaginația, pînă la urmă nu rămînea din ele nimic altceva decît iluzia.

LA VILA DE PE COLINĂ

Traducere de
VERONICA FOCŞENEANU
şi
ANDREI BANTAŞ

I

VILA SE ÎNĂLȚA ÎN VÎRFUL COLINEI. De pe terasa din fața ei se desfășura o priveliște magnifică a Florenței ; în spate era o grădină veche cu flori puține dar cu copaci frumoși, înconjurată de garduri vii de merișor, cu alei acoperite de iarbă și cu o grotă artificială în care o cascadă argintie izvora dintr-un corn al abundenței. Vila fusese clădită în secolul al XVI-lea de un nobil florentin ai cărui urmași scăpătați o vînduseră unor englezi, iar aceștia din urmă i-o împrumutaseră de o vreme lui Mary Panton. Cu toate că încăperile erau spațioase și cu tavanele înalte, vila nu era prea mare, așa că se descurca destul de bine cu cei trei servitori pe care i-i lăsaseră prietenii. Era mobilată oarecum sumar, cu cîteva piese frumoase de epocă și în general avea un aer de distincție ; și cu toate că nu avea încălzire centrală — așa că suferise destul de rău de frig la sosirea ei, spre sfîrșitul lui martie — familia Leonard, proprietarii, instalaseră băi în vilă,

făcînd-o destul de confortabilă. Acum venise vara, era iunie și, atunci cînd era acasă, Mary își petrecea cea mai mare parte a zilei pe terasă, de pe care putea vedea cupolele și turnurile Florenței ; alteori stătea în grădina din dosul vilei.

Primele săptămîni la Florența și le petrecuse cutreierînd orașul ; avusese cîteva dimineți foarte plăcute la Galeriile Uffizi și la Muzeul Bargello. Vizitase bisericile și hoinărise fără o țintă precisă pe străzile vechi. Acum însă cobora mai rar la Florența — doar atunci cînd prînzea sau cina cu prietenii. Se mulțumea să se învîrtă prin grădină și să citească diverse cărți, iar dacă vroia să iasă, prefera să se urce în Fiat și să cutreiere împrejurimile. Nimic nu putea fi mai atrăgător prin nevinovăția sa sofisticată decît peisajul Toscanei. Cînd pomii erau în floare ori plopii se acopereau de frunze, culorile lor proaspete păreau că strigă printre frunzele verzi-cenușii ale măslinilor, și asta îi dădea lui Mary un sentiment de împăcare pe care nici nu mai sperase să-l mai aibă vreodată. După moartea tragică a soțului ei, petrecută cu un an înainte, după lungile luni chinuitoare în care fusese mereu silită să stea în casă așteptînd vizitele inopinate ale diverșilor avocați ce se străduiau să adune rămășițele averii risipite a soțului, acceptase cu bucurie oferta familiei Leonard de a-i pune la dispoziție această măreață casă veche pentru a-și putea restabili nervii și a se gîndi mai bine ce o să facă în viață. După opt ani de trai extravagant, și după un mariaj nefericit, se pomenise acum, la vîrsta de treizeci de ani, cu cîteva perle frumoase și un venit abia îndestulător pentru a se întreține, dacă făcea o economie foarte strictă. Mă rog, oricum era mai bine decît păreau să arate lucrurile la început, cînd avocații îi tot spuneau cu mutre de înmormîntare că, după ce vor plăti toate datoriile soțului, din păcate nu va mai rămîne nimic. În momentul acesta, după o ședere de două luni și jumătate la Florența, simțea că ar fi în stare să privească destul de senină pînă și o perspectivă atît de sumbră. La plecarea ei din Anglia avocatul vîrstnic, vechi prieten de altfel, o bătuse ușurel pe mînă în semn de consolare :

— Ei, acum, draga mea, nu mai ai nici un fel de grijă decît doar să-ți refaci sănătatea și să-ți recapeți puterile. Nu mă refer la frumusețe, pentru că nimic nu te poate atinge. Ești tînără și foarte atrăgătoare și nu am nici cea mai mică îndoială că te vei recăsători. Dar ai grijă data viitoare să nu te mai măriți din dragoste ; e o greșeală ; căsătorește-te doar de dragul poziției în societate și al camaraderiei.

Mary rîsese. Trecuse printr-o experiență amară și nu mai avea cîtuși de puțin intenția de a mai înfrunta din nou riscurile căsniciei. Cidat însă că acum plănuia să facă exact ceea ce o sfătuise bătrînul avocat isteț și hîrșit cu viața. Într-adevăr se părea că o să ia hotărîrea chiar în după amiaza aceea. Edgar Swift toc-mai se afla în drum spre vilă. Dăduse un telefon cu un sfert de oră mai devreme și-i spusese că trebuie să plece pe neașteptate la Cannes, ca să discute cu lordul Seafair, și

urmează să se ducă imediat, dar ține s-o vadă urgent înaintea plecării. Lordul Seafair era secretar de stat pentru India, și această chemare bruscă nu putea însemna altceva decît că lui Edgar avea, în sfîrșit, să i se ofere postul important pe care și-l dorea din toată inima.

Sir Edgar Swift, avocat diplomat, consilier al coroanei, era angajat în Administrația Indiei, unde lucrase și tatăl lui Mary, și făcuse o carieră strălucită. Cinci ani fusese guvernator al provinciilor din nord-vestul Indiei și într-o perioadă foarte tulbure avusese o comportare care îi pusese în evidență capacitatea. Își încheiase mandatul cu reputația că este cel mai capabil funcționar englez din India. Se dovedise un admirabil administrator ; deși extrem de hotărît, dădea dovadă de mult tact și dacă adeseori era peremptoriu, pe de altă parte se dovedea generos și moderat. Hindușii și musulmanii aveau încredere în el și chiar îl simpatizau. Mary îl cunoștea de-o viață. Cînd murise tatăl ei, încă tînăr, și ea se întorsese cu maică-sa în Anglia, Edgar Swift își petrecea o mare parte a timpului cu ele, ori de cîte ori venea în concediu. Cînd era mică, o ducea la circ sau la spectacolele de pantomimă ; cînd era fetiță de școală, o ducea la cinema sau la teatru ; îi trimitea întotdeauna cadouri de ziua ei și de Crăciun.

Cînd împlinise nouăsprezece ani maică-sa îi spusese :

— Fetițo, în locul tău nu m-aș mai vedea atît de des cu Edgar. Nu știu dacă ai băgat de seamă, dar e îndrăgostit de tine.

Mary rîsese :

— Dar e bătrîn.

— Are patruzeci și trei de ani, îi răspunsese destul de acru maică-sa.

Dar doi ani mai tîrziu, la nunta ei cu Matthew Panton, Edgar îi făcuse cadou niște splendide smaralde indiene, iar pe urmă, cînd descoperise cît de nefericită e în acest mariaj, se purtase cu o blîndețe și o gingășie vrednică de admirație. La expirarea mandatului său de guvernator se dusese la Londra și, constatînd că Mary este plecată la Florența, venise să-i facă o scurtă vizită. Își amînase mereu plecarea și ar fi însemnat că Mary să fie prea proastă ca să nu observe că pîndește momentul propice pentru a o cere de nevastă. De cînd o fi fost îndrăgostit de ea ? Privind retrospectiv, socotea că probabil de cînd avea ea cincisprezece ani, iar el, venind în concediu, constatase că nu mai e o copilă, ci o fetișcană. Destul de înduioșătoare această lungă fidelitate, și bineînțeles că pe atunci era o mare diferență între fata de nouăsprezece ani și bărbatul de patruzeci și trei ; și chiar și acum, între femeia de treizeci de ani și bărbatul de cincizeci și patru. Și totuși deosebirea de vîrstă parcă se mai atenuase, iar el nu mai era un simplu funcționar oarecare din India, ci un om important. Era absurd să presupună că guvernul britanic ar fi putut accepta ideea de a se dispensa de serviciile lui ; fără doar si poate era menit să

ocupe posturi din ce în ce mai importante. Între timp murise și mama lui Mary, iar alte rude nu mai avea pe lume ; nu era nici un om la care să țină atît de mult ca la Edgar.

„Ce n-aș da să mă pot hotărî", își zise în sinea ei.

Edgar nu mai putea să întîrzie mult. Mary se întrebă dacă să-l primească în salonul vilei menționat în ghidurile turistice pentru reputatele fresce pictate de tînărul Ghirlandaio, pentru impresionanta mobilă renascentistă și pentru candelabrele magnifice ; dar era o încăpere prea oficială și somptuoasă și Mary simți că ar imprima o solemnitate stînjenitoare momentului ; ar fi fost mai bine să-l aștepte pe terasa unde-i plăcea ei să șadă spre seară, pentru a savura priveliștea de care nu se plictisea nicicînd. I se părea mai puțin solemn, mai degajat. Dacă într-adevăr avea de gînd s-o ceară de nevastă, asta le-ar fi ușurat amîndurora situația : acolo afară, în aer liber, la o ceașcă de ceai, în timp ce ea ciugulea dintr-un pișcot. Decorul era plăcut și chiar avea o undă de romantism foarte potrivit. De jur împrejur erau portocali în ciubere și în sarcofage de marmură pline ochi de flori vesele în culori strălucitoare. Terasa era apărată de o balustradă de piatră veche, întreruptă din loc în loc de vaze mari, tot de piatră, și mărginită la colțuri de statui baroce, puțin ciobite, ale unor sfinți.

Mary stătea lungită într-un șezlong de trestie și-i spuse servitoarei, Nina să aducă ceaiul. Un alt fotoliu de grădină era pregătit pentru Edgar. Pe cer nu era firicel de nor, și orașul

de la poalele colinei se vedea în depărtare scăldat în strălucirea blîndă și senină a după-amiezii de iunie. Auzi un automobil urcînd panta. O clipă mai tîrziu, Ciro, soțul Ninei și valetul familiei Leonard, îl pofti pe terasă pe Edgar. Înalt și subțirel la trup, arăta deopotrivă atletic și distins în costumul bine croit de serge bleu și cu pălăria Eden neagră. Chiar dacă nu ar fi știut că ăsta e adevărul, Mary ar fi putut ușor să ghicească în el un bun jucător de tenis, un bun călăreț și un excelent vînător. Scoțîndu-și pălăria își descoperi părul negru cîrlionțat abia înspicat de fire argintii. Avea fața bronzată de soarele Indiei — o față subțire, cu bărbia fermă și nasul acvilin ; sub sprîncenele stufoase, ochii negri erau ușor adînciți în orbite și aveau un aer alert. Cincizeci și patru de ani ? Nu arăta nici o zi mai mult de patruzeci și cinci. Un bărbat bine, în floarea vîrstei. Avea o demnitate lipsită de aroganță. Îți inspira încredere. Iată un om pe care nu-l putea pune în încurcătură nici cea mai grea situație, și nu-l putea da peste cap nici un accident. Nu-și irosea vremea cu vorbăria și fleacurile.

— Seafair mi-a telefonat azi dimineață și fără ocol mi-a oferit postul de guvernator al Bengalului. Au decis că date fiind împrejurările de față, nu e cazul să aducă din Anglia un om care abia ar urma să învețe cîte ceva înainte de a putea fi de folos și că, deci, preferă o persoană familiarizată cu condițiile respective.

— Firește, ai acceptat.

— Firește. Dintre toate slujbele, asta e cea pe care o prefer.

— Îmi pare foarte bine.

— Dar sînt diverse lucruri de discutat, așa că am aranjat să plec astă-seară la Milano ca să iau de acolo un avion pînă la Cannes. Am să lipsesc vreo două-trei zile, ceea ce bineînțeles că mă plictisește cumplit. Dar Seafair ținea mult să stăm de vorbă cît mai curînd.

— E de la sine înțeles.

Un zîmbet agreabil se răspîndi pe buzele lui ferme, dar puțin cam subțiri, și ochii căpătară o licărire blîndă, inteligentă.

— Știi, draga mea, postul ăsta pe care urmează să-l iau e foarte important. Dacă-mi îndeplinesc cu succes funcția o să fie, mă rog, o notă bună pentru mine.

— Sînt convinsă că o s-o îndeplinești cu succes.

— E vorba de foarte multă muncă și de foarte multă răspundere. Dar tocmai asta îmi place. Bineînțeles că există și niște avantaje care compensează eforturile. Guvernatorul Bengalului duce o viață plină de fast și pompă, și nu mă jenez să-ți spun că asta mă atrage în mare măsură. Are și o reședință splendidă, apro pe un palat. O să trebuiască să țin casă deschisă.

Mary înțelese unde duce această aluzie, dar îl privi cu un zîmbet luminos și înțelegător pe buze, cu aerul că habar n-are despre ce e vorba. O încălzea o emoție plăcută.

— Bineînțeles că pentru o funcție ca asta omul trebuie să aibă o nevastă, merse el mai departe. Un celibatar nu se prea descurcă.

Ochii lui Mary aveau o candoare admirabilă cînd îi răspunse :

— Sînt absolut convinsă că există nenumărate femei vrednice de o asemenea poziție în societate, și care ar fi de-a dreptul fericite să împartă cu tine fastul acesta.

— Uite ce e, n-am trăit degeaba aproape treizeci de ani în India : bănuiesc că ai oarecum dreptate în ceea ce spui. Partea proastă este că nu există decît una singură pe care mi-o doresc ca nevastă.

Deci acum venea momentul. Să zic da sau nu ? O, Doamne, Doamne, ce greu e să te hotărăști ! Edgar îi aruncă o privire oarecum întrebătoare :

— Oare îți spun un lucru de care habar n-ai dacă afirm că sînt îndrăgostit lulea de tine încă de cînd erai o fetișcană tunsă scurt ?

Oare ce se poate răspunde la o asemenea întrebare ? Se rîde cu seninătate !

— Vai, Edgar, ce prostii spui !

— Ești ființa cea mai frumoasă pe care am văzut-o vreodată în viață și cea mai încîntătoare pe deasupra. Bineînțeles, am știut întotdeauna că nu am nici cea mai mică șansă. Eram cu douăzeci și cinci de ani mai mare. Contemporan cu tatăl tău. Am avut mereu groaznica bănuială că pe vremea cînd erai elevă mă priveai ca pe un babalîc ridicol.

— Niciodată ! strigă Mary, spunînd doar pe jumătate adevărul.

— În orice caz, cînd te-ai îndrăgostit, era normal să-ți cadă cu tronc cineva din propria ta generație. Te rog foarte mult să mă crezi cînd îți spun că în ziua cînd mi-ai scris că te

măriți, am sperat pur și simplu că vei fi foarte fericită. În schimb, m-am întristat cumplit cînd am descoperit că nu ești.

— Poate că și eu și Mattie eram prea tineri pentru căsătorie.

— De atunci a curs multă apă pe sub podurile noastre. Mă tot întreb de la o vreme dacă diferența de vîrstă dintre noi îți mai pare și acum la fel de importantă ca atunci.

Iată o întrebare la care era destul de greu să răspunzi, așa că lui Mary i se păru mai potrivit să nu spună nimic și să-l lase pe el să continue.

— Știi, Mary, m-am străduit întotdeauna să mă mențin în formă. Nu-mi simt vîrsta pe care o am. Dar lucrul cel mai grav este că asupra ta trecerea anilor n-a avut alt efect decît să te facă mai frumoasă ca oricînd.

Mary zîmbi :

— E oare cu putință ca tu, Edgar, să fii oarecum emoționat ? Iată un lucru la care nu m-am așteptat niciodată de la tine. Tu, omul de fier !

— Ești un mic monstru. Dar ai perfectă dreptate, sînt emoționat, poate chiar speriat ; cît despre omul de fier, nimeni nu știe mai bine decît tine că în mîinile tale nu am fost niciodată altceva decît un boț de ceară.

— Oare mă înșel eu sau chiar vrei să mă ceri de nevastă ?

— Nu te înșeli deloc. Ești șocată sau surprinsă ?

— Cîtuși de puțin șocată, știi bine cît de mult țin la tine, Edgar. Te socot omul cel mai minunat pe care l-am cunoscut vreodată. Sînt extraordinar de măgulită că vrei să mă iei de nevastă.

— Și atunci accepți ?

În inima ei Mary simți o teamă ciudată. Cu siguranță că era un bărbat splendid. Cu siguranță că era fascinant să fii soția guvernatorului provinciei Bengal, și un lucru foarte plăcut să duci o viață plină de fast și să fii înconjurată de aghiotanți care aleargă de colo pînă colo și se dau peste cap să-ți îndeplinească ordinele.

— Spuneai că o să lipsești două sau trei zile ?

— Cel mult trei. Seafair trebuie să se întoarcă la Londra.

— Și îmi dai răgaz să-ți răspund abia cînd te întorci ?

— Firește. În împrejurările date mi se pare chiar un lucru foarte rezonabil. Sînt convins că e mult mai bine să știi exact ce gîndești, și presupun că dacă ai fi știut de la început că răspunsul este un „nu" categoric, n-ai mai fi avut nevoie de acest răgaz pentru gîndire.

— Așa este, zîmbi ea.

— Atunci lăsăm așa lucrurile. Și acum tare mă tem că trebuie să plec, ca să nu risc să pierd trenul.

Îl conduse pînă la taxi.

— Apropo, i-ai spus prințesei că n-ai să poți răspunde invitației pe care ți-o făcuse ?

Amîndoi urmau să se ducă la un dineu pe care-l dădea în seara aceea bătrîna prințesă San Ferdinando.

— Da, i-am telefonat și i-am spus că mă văd silit să lipsesc cîteva zile de la Florența.

— I-ai spus și de ce ?

— Doar știi ce bătrînă tirană e, zîmbi el indulgent. M-a făcut pur și simplu de două parale pentru că am lăsat-o baltă în ultima clipă, așa că după ce am dat colț în colț, a trebuit să-i mărturisesc adevărul.

— Ei, mă rog, o să găsească ea pe cineva cu care să te înlocuiască, îi răspunse într-o doară Mary.

— Sper că o să-l iei cu tine pe Ciro, de vreme ce eu nu pot să vin să te duc și să te aduc înapoi.

— N-am cum, căci le-am spus Ninei și lui Ciro că pot să-și ia o seară liberă.

— Vai, dar mi se pare foarte periculos să conduci singură în toiul nopții pe drumurile astea pustii. Sper însă că o să-ți ții făgăduiala pe care mi-ai făcut-o.

— Ce făgăduială ? A, revolverul. Mi se pare absolut ridicol, nu sînt mai multe primejdii pe drumurile din Toscana decît pe cele din Anglia. Dar dacă asta te mai liniștește, să știi că astă-seară o să-l iau.

Știind bine cît de mult îi place lui Mary să umble singură cu mașina prin împrejurimi, iar pe de altă parte neputînd renunța la credința sa de englez că toți străinii sînt primejdioși, Edgar insistase să-i împrumute un revolver și-i smulsese promisiunea că dacă merge și în altă parte în afară de Florența, o să-l aibă întotdeauna la ea.

— Ținutul e plin de muncitori înfometați și de refugiați străini care n-au o para chioară, îi explică el. N-am să am o clipă de liniște dacă nu știu că în caz de nevoie te poți descurca singură.

Valetul se afla deja la ușa taxiului ca să i-o deschidă. Edgar scoase din buzunar o bancnotă de cincizeci de lire și i-o dădu spunîndu-i :

— Uite ce este, Ciro, eu lipsesc cîteva zile, astă-seară n-am să pot să vin s-o iau pe Signora. Ai grijă să-și ia revolverul cînd se urcă în mașină. Așa mi-a promis.

— Prea bine, Signore, îi răspunse Ciro.

II

MARY SE FARDA. Nina stătea în spatele ei urmărind-o foarte atentă și oferindu-i din cînd în cînd sfaturi pe care ea nu i le solicitase. Nina slujise destul de mulți ani la familia Leonard ca să poată spune cîte ceva pe englezește, iar Mary, la rîndul ei, în cele cinci luni petrecute la vilă, învățase binișor italienește, așa că acum se înțelegeau fără dificultăți.

— Ce zici, Nina, mi-am pus destul roșu pe obraji ?

— Cu aceste culori frumoase pe care le are Signora de la natură, nu văd de ce mai are nevoie să pună fard ?

— Celelalte femei de la banchet o să fie vopsite ca alte alea, așa că dacă nu-mi pun și eu puțin o să arăt ca un cadavru.

Își trase pe ea rochia drăguță, își puse diversele bijuterii pe care hotărîse să le poarte și apoi își așeză pe vîrful capului o pălăriuță aproape ridicolă, dar foarte cochetă. La urma urmei era vorba de o petrecere. Mergeau la un nou restaurant de pe malul rîului Arno, unde se zicea că se mănîncă foarte bine și unde, șezînd în aer liber, puteau să se bucure de atmosfera îmbălsămată a nopții de iunie, iar îndată ce se ridica luna, de priveliștea splendidă a caselor vechi de pe malul celălalt. Bătrîna prințesă descoperise la localul acela un cîntăreț pe care-l socotea cu totul ieșit din comun și deci vroia ca invitații ei să-l audă.

Mary își luă poșeta.

— Acum sînt gata.

— Signora a uitat revolverul.

Se află pe măsuța de toaletă.

Mary rîse :

— Proastă mică ce ești, tocmai asta încercam să fac. Ce rost are să-l iau ? În viața mea nu am tras cu pistolul și mă îngrozește la culme orice fel de armă. Nu am nici măcar autorizație și dacă l-ar găsi cineva asupra mea aș intra în tot felul de încurcături.

— Dar Signora i-a promis lui Signore că o să-l ia.

— Signorele e un prost bătrîn.

— Așa sînt toți bărbații cînd sînt îndrăgostiți, spuse sentențios Nina.

Mary se uită în altă parte. Nu era exact lucrul pe care dorea să-l discute atunci. Slujitorii italieni sînt admirabili, credincioși și harnici, dar nu avea rost să-ți faci iluzii că nu știu totul despre tine, iar Mary era perfect conștientă de faptul că Nina o să se arate oricînd dispusă să discute cu ea foarte sincer întreaga chestiune. Deschise poșeta.

— Bine, pune aici drăcia aia.

Ciro trăsese automobilul la scară. Era o mașină decapotabilă, pe care Mary o cumpărase cînd se mutase în vilă și pe care își propunea s-o vîndă cu un preț cît mai bun cînd pleca de la Florența. Se urcă la volan. Conduse cu multă grijă pe aleea îngustă. Ieși pe porțile de fier și coborî o uliță șerpuitoare de țară pînă intră în șoseaua care ducea la Florența. Aprinse lumina ca să vadă cît e ceasul și, constatînd că are destul timp, conduse fără să se grăbească. În străfundurile minții ei stăruia o oarecare ezitare : nu ar fi vrut să se ducă deloc pentru că de fapt ar fi preferat de o mie de ori să mănînce singură pe terasa vilei. Să cineze acolo într-o seară de iunie, cînd încă nu se lasă întunericul, iar după aceea să șadă așteptînd să fie învăluită treptat de blîndețea nopții — iată o bucurie de care Mary nu se plictisea niciodată. Îi dădea un delicios simțămînt de tihnă, de liniște, dar nu de liniște goală care aduce a letargie, ci mai degrabă o liniște activă, fascinantă, care îi păstra creierul alert și simțurile

vii, gata să reacționeze. Poate era ceva în aerul acela ușor de Toscana care te afecta pînă acolo încît pînă și senzațiile fizice deveneau oarecum spirituale. Aveai aceeași emoție ca și atunci cînd ascultai muzica lui Mozart, atît de melodioasă și de veselă, dar cu substratul ei melancolic care te umplea de o asemenea mulțumire încît parcă te desprindeai de propriul trup. Cîteva minute încîntătoare te simțeai curățat de orice grosolănie și josnicie, iar vălmășagul vieții se topea într-o încîntare desăvîrșită.

„Proastă am fost că am acceptat, gîndi deodată Mary cu voce tare, aproape strigînd." Trebuia să dau bir cu fugiții cînd am aflat că Edgar a fost chemat în altă parte."

Dar bineînțeles că ar fi fost o prostie. Și totuși, ar fi dat nu știu ce ca în seara aceea să fi putut rămîne singură pentru a putea medita în liniște la întreaga problemă. Deși de multă vreme îi bănuia intențiile lui Edgar, pînă în după amiaza aceea fusese absolut sigură că el o să ajungă pînă la urmă să se hotărască să-i vorbească și, pînă cînd n-o făcea, lui Mary nu i se păruse necesar să-și stabilească răspunsul. Avea să lase lucrurile pe seama impulsului de moment. Ei bine, acum Edgar vorbise, iar ea din păcate se simțea mai deznădăjduită ca oricînd în nehotărîrea ei. Între timp ajunsese în oraș și mulțimea care mergea prin mijlocul străzii și șirul bicicliștilor o siliră să se concentreze numai asupra volanului.

Ajungînd la restaurant, constată că e ultima sosită. Prințesa San Ferdinando era americană; o bătrînă cu părul grizonant, pieptănată cu buclișoare strînse. Se comporta de o manieră autoritară și stătea de patruzeci de ani în Italia fără să se fi mai întors vreodată în țara natală. Soțul ei, un prinț din Roma, murise de un sfert de veac și prințesa avea doi fii în armata italiană. Nu era cine știe ce bogată, în schimb avea limba ascuțită și o inimă foarte caldă. Cu toate că e imposibil să fi fost vreodată frumoasă, (iar acum cu ținuta ei dreaptă, cu ochii frumoși și cu trăsăturile hotărîte, arăta probabil mult mai bine decît în tinerețe), mergea vorba că-l înșelase pe toate drumurile pe prinț. Asta însă nu-i afectase cîtuși de puțin poziția pe care și-o stabilise, reușise să cunoască pe toată lumea pe care dorise s-o cunoască, și toată lumea era încîntată s-o cunoască pe ea. Ceilalți invitați erau o pereche de englezi aflați în călătorie — colonelul Trail și lady Grace Trail —, vreo cîțiva italieni și un tînăr englez numit Rowley Flint. În cursul șederii ei la Florența, Mary ajunsese să-l cunoască binișor. De fapt Rowley îi dădea destul de multă atenție.

— Trebuie să-ți mărturisesc că nu sînt decît un suplinitor temporar, îi spuse el cînd îi întinse Mary mîna.

— A fost extraordinar de drăguț, se amestecă în vorbă prințesa. L-am invitat abia cînd mi-a telefonat Sir Edgar să-mi spună că trebuie să plece la Cannes, și domnul Flint i-a lăsat baltă pe alții ca să răspundă la invitația mea.

— Doar știți bine, prințesă, că aș fi în stare să las baltă pe oricine ca să vin să cinez cu dumneavoastră, zise Rowley.

Prințesa zîmbi sec.

— Poate n-ar fi fost rău să-ți spun, Mary, că mai întîi a dorit să afle exact cine mai e invitat, înainte de a accepta.

— Vai, dar e foarte măgulitor să aflăm că am întrunit aprobarea lui, răspunse Mary.

Prințesa îl mai învălui o dată pe Rowley într-una din privirile ei zîmbitoare, în care se amesteca indulgența unei bătrîne petrecărețe care nici nu și-a uitat, nici nu-și regretă trecutul libertin, și istețimea vicleană a unei femei care cunoaște lumea ca pe propria ei odaie și care a ajuns la concluzia că nimeni nu face mai multe parale decît pare.

— Mare pramatie mai ești, Rowley ! Și nici măcar nu ești destul de chipeș ca să ți se găsească scuze pentru asta. Și totuși nouă ne ești simpatic, zise prințesa.

Avea dreptate, căci Rowley nu arăta cine știe ce. Avea o siluetă acceptabilă, dar era de statură potrivită și cu hainele pe el arăta chiar puțin îndesat. Nici una din trăsăturile lui nu putea fi numită frumoasă : avea dinți albi dar nu foarte regulați ; avea un colorit plăcut dar tenul era puțin pătat ; părul bogat era de o culoare nedefinită, ceva cam între castaniu și blond ; ochii, destul de mari, erau de acel albastru spălăcit care deobicei e descris drept cenușiu. Părea puțin cam certat cu morala și oamenii care-l antipatizau spuneau că nu inspiră încredere. Mai toată lumea, chiar și cei mai buni prieteni ai lui, recunoșteau că față de el trebuie să ai rezerve. Avea o reputație foarte proastă. Cînd abia împlinise douăzeci de ani fugise de-acasă și se însurase cu o fată care era logodită cu altul, iar peste trei ani fusese implicat într-un proces de divorț, așa că soția lui se despărțise de el, iar el se recăsătorise, dar nu cu femeia care divorțase din pricina lui ci cu alta, ca pe urmă s-o lase și pe aceea peste doi sau trei ani. Tocmai împlinise treizeci de ani. În două vorbe, era un tînăr cu o reputație scandaloasă și pe deplin meritată. Ai fi zis că nu are nimic care să-l recomande oamenilor. Iar colonelul Trail, englezul aflat în călătorie, — înalt, subțiratic, bătut de soare și de intemperii, cu o față ascuțită dar roșie, cu o mustață căruntă, ca o perie, și cu un aer absolut imbecil — se întreba de ce-l poftise prințesa pe el și pe nevastă-sa să cunoască un prăpădit și un netrebnic ca ăsta.

„Adică nu știu cum să vă explic, vreau să vă spun că nu este genul de individ — ar fi spus colonelul dacă ar fi avut cui s-o spună — pe care, ca să zic așa, să-l inviți ca să stea în aceeași încăpere cu o femeie cuviincioasă."

Cînd se așezară la masă, colonelul se bucură să observe că deși nevastă-sa ședea lîngă Rowley Flint, asculta cuvintele politicoase ale acestuia cu un aer rece, dezaprobator. Lucrul cel mai rău era că individul nu apărea nici măcar ca un aventurier sau ceva în genul ăsta ; de fapt era văr cu soția lui ; ca membru al fami-

liei nu era mai rău decît alții, și avea și un venit anual bunișor. Greșeala fundamentală era că Rowley nu fusese niciodată silit să-și cîștige existența. Ei, deh, la urma urmei nu există familie care să nu aibă oaia ei neagră, dar ceea ce nu putea nici în ruptul capului să înțeleagă colonelul era ce vedeau femeile la omul ăsta. Era greu să te aștepți de la acest englez simplu și cinstit, să înțeleagă că ceea ce poseda Rowley Flint și ceea ce explica la urma urmelor totul era sex appeal-ul ; iar faptul că în relațiile sale cu femeile se dovedise atît de lipsit de scrupule și nevrednic de încredere, părea să-l facă și mai irezistibil.

Oricît de multe prejudecăți ar fi avut o femeie împotriva lui, nu avea nevoie să stea cu ea mai mult de o jumătate de oră înainte de a-i topi inima, și foarte curînd biata de ea se trezea spunîndu-și în sinea ei că nu crede nici jumătate din bîrfelile răspîndite pe socoteala lui. Dar dacă ai fi întrebat-o ce calități îi găsește, nu i-ar fi venit deloc ușor să răspundă. Fără doar și poate era departe de a fi chipeș, n-avea nici măcar o înfățișare distinsă, arăta ca un mecanic auto ; își purta chiar și hainele de seară de parcă ar fi fost o salopetă, și se vedea bine că nu-i pasă nici cît negru sub unghie cum arată. Lucrul cel mai exasperant era că nu părea să ia nimic în serios, nici măcar curtea pe care o făcea femeilor ; din capul locului îți arăta limpede că nu dorește de la femei decît un singur lucru, și lipsa lui totală de sentiment era intolerabilă, de-a dreptul ofensatoare. Și totuși,

avea el ceva care te ridica parcă în aer și te purta ca pe aripile vîntului, un soi de blîndețe care se ascunde îndărătul manierelor lui aspre, un fel de căldură fascinantă sub aerul său batjocoritor, un fel de înțelegere instinctivă a femeii, ca fiind o ființă deosebită de bărbat — lucru care te flata într-un chip ciudat ; în plus mai era și gura senzuală și privirea mîngîietoare a ochilor lui cenușii.

Ca întotdeauna bătrîna prințesă exprimase lucrurile fără menajamente, pe șleau :

— Bineînțeles că e un păcătos, și un mare pezevenghi, dar dacă aș avea treizeci de ani mai puțin și mi-ar cere să fug cu el în lume, n-aș șovăi nici o clipă, chiar dacă aș ști că peste o săptămînă o să-mi dea cu piciorul și o să fiu nefericită tot restul vieții.

Însă prințesei îi plăcea să-și vadă toți invitații implicați în conversație, așa că de îndată ce aceștia se instalaseră i se adresă lui Mary :

— Vai ce rău îmi pare că n-a putut veni astă-seară Sir Edgar !

— Și lui i-a părut foarte rău, a fost obligat să plece la Cannes.

Prințesa îi cuprinse cu privirea pe ceilalți invitați :

— E un mare secret, așa că nu trebuie să spuneți la nimeni, dar tocmai a fost numit guvernator al Bengalului.

— Phii, ce chestie ! strigă colonelul. A dracului de bună slujbă a găbjit.

— Dar ce, a fost o surpriză ?

— Știa că e unul dintre candidații posibili, zise Mary.

— O să fie omul potrivit la locul potrivit; în privința asta nu încape îndoială, continuă colonelul. Dacă o scoate cu bine la capăt, nu m-ar mira ca mai tîrziu să văd că-l pun ăștia vicerege.

— Nici nu-mi pot închipui un lucru care m-ar atrage mai mult decît să fiu regină în India, zise prințesa.

— Atunci de ce nu-l luați de bărbat? zîmbi Mary.

— A, nu e însurat? întrebă lady Grace Trail.

— Nu, răspunse prințesa, și-i aruncă lui Mary o privire malițioasă, plină de subînțelesuri. Dar nu vreau să vă ascund faptul că, în cele șase săptămîni pe care le-a petrecut aici, a flirtat cu mine într-un mod de-a dreptul scandalos.

Rowley chicoti și dindărătul genelor lui lungi îi aruncă o ochiadă lui Mary.

— Chiar așa, altetă, v-ați hotărît să-l luați de bărbat? Dacă așa stau lucrurile mă tem că nefericitul nu mai are șanse de scăpare.

— Mie mi s-ar părea o alianță foarte potrivită, comentă Mary.

Știa perfect că atît prințesa cît și Rowley o tachinează, dar ea nu avea nici cea mai mică intenție de a se da de gol. Edgar Swift le arătase destul de clar prietenilor lor comuni de la Florența că e îndrăgostit de ea; iar prințesa încercase în repetate rînduri s-o iscodească dacă va ieși ceva din toată povestea.

— Nu știu dacă ți-ar plăcea chiar atît de mult clima de la Calcutta, zise lady Grace, care lua toate lucrurile foarte în serios.

— Mde, am ajuns la o vîrstă la care prefer ca relațiile mele să fie doar temporare, îi replică prințesa. Vedeți, nu prea am timp de pierdut, și tocmai de aceea păstrez în adîncul inimii mele un panșant pentru Rowley; niciodată nu are intenții onorabile.

Colonelul se încruntă la peștele din farfurie, lucru destul de nerezonabil, întrucît erau niște scampii aduse chiar în seara aceea de la Viareggio, iar nevastă-sa zîmbi silit.

Restaurantul avea o mică orchestră, muzicanții erau prost îmbrăcați, într-un fel de costum napolitan de operetă, și cîntau melodii napolitane.

Curînd prințesa remarcă:

— Cred că ar fi timpul să ne auzim cîntărețul. O să rămîneți uimiți, are o voce cu adevărat magnifică — totul numai emoție și macaroane. Harold Atkinson se gîndește foarte serios să-l trimită la o școală de canto. Prințesa îl strigă pe ober și-i spuse: Spune-i individului ăluia să cînte cîntecul pe care l-a cîntat în seara cînd am fost aici.

— Regret profund, excelență, dar astă-seară nu e aici. E bolnav.

— Vai, ce plictiseală! Și eu care țineam morțiș să-l audă prietenii mei! Anume i-am invitat să cineze aici.

— A trimis pe cineva în locul lui, dar nu știe să cînte decît la vioară. Am să-l pun acuma să cînte.

— Ce nu pot să sufăr la muzică, e vioara ! răspunse prinţesa. La ce-o fi trebuind să auzi pe cineva scîrţîind cu peri din coada calului pe maţele unei mîţe moarte, e o chestie pe care n-o pot înţelege nici în ruptul capului !

Oberul vorbea curent vreo cinci-şase limbi, dar nu înţelegea nici una din ele. Din ceea ce spusese prinţesa el deduse că e încîntată de sugestia lui, aşa că se duse la violonist, care se sculă de pe scaun şi păşi în faţa orchestrei. Era un tînăr brunet şi subţirel, cu nişte ochi enormi, tare flămînzi, şi un aer melancolic. Izbutea să poarte costumul acela grotesc cu un aer romantic, dar părea pe jumătate mort de foame. Obrajii îi erau supţi. Îşi cîntă repertoriul.

— Vai, dragă Giovanni, dar băiatul e îngrozitor ! îi spuse prinţesa oberului.

De data asta înţelese.

— Adevărat, alteţă, nu e cine ştie ce de capul lui. Îmi pare rău, n-am ştiut, dar celălalt va reveni mîine.

Orchestra atacă un alt număr din program şi profitînd de acest prilej Rowley se întcarse către Mary.

— Astă-seară eşti foarte frumoasă.

— Mulţumesc.

Rowley clipi.

— Îmi dai voie să-ţi mărturisesc unul din lucrurile care îmi plac în mod special la tine ? Spre deosebire de alte femei, cînd ţi se spune că eşti frumoasă nu te prefaci că nu ştii. Accepţi ideea la fel de firesc ca şi cum ţi s-ar spune că ai cinci degete la fiecare mînă.

— Pînă m-am măritat, înfăţişarea mi-a fost singurul mijloc de a-mi cîştiga existenţa. Cînd a murit tata, mama şi cu mine am trăit doar din pensia ei. Dacă am fost distribuită în vreun rol de îndată ce am ieşit din şcoala de actorie, asta s-a datorat pur şi simplu faptului că am norocul să arăt cum arăt.

— Şi eu care credeam că ai fi putut să cîştigi o avere în cinematografie.

Mary rîse.

— Din nefericire n-aveam pic de talent, arătam doar bine. Poate că încetul cu încetul aş fi izbutit să învăţ să joc, dar m-am măritat şi am părăsit scena.

Pe faţa ei păru să cadă o uşoară umbră şi o clipă privi trist în trecut. Rowley se uită la profilul ei perfect. Era într-adevăr o frumuseţe. Nu numai că avea trăsături extraordinar de armonioase, dar ceea ce o făcea atît de remarcabilă era coloritul ei minunat.

— Eşti o fată de aur şi catifea, nu ?

Într-adevăr, avea părul lucios, de culoarea aurului, ochii catifelaţi, căprui închis, iar pielea aurie. Coloritul ei atenua răceala pe care ar fi imprimat-o chipului trăsăturile regulate şi o îmbogăţea cu o căldură de o infinită atracţie.

— Cred că eşti cea mai frumoasă femeie pe care am văzut-o vreodată.

— Şi cîtor femei le-ai mai spus-o ?

— A, la multe, dar asta nu înseamnă că ar fi mai puțin adevărat cînd ți-o spun ție acum.

Mary rîse.

— Se prea poate, dar hai s-o lăsăm așa, nu ?

— De ce ? E un subiect pe care îl consider deosebit de interesant.

— Oamenii mi-au tot spus că sînt frumoasă încă de cînd aveam șaisprezece ani, așa că acum nu mă mai prea emoționează cine știe ce. E un avantaj pe care îl am și aș fi proastă să nu-i cunosc valoarea. Dar bineînțeles că există și reversul medaliei.

— Ești o fată tare inteligentă.

— Ei, acum în sfîrșit îmi faci un compliment care mă flatează.

— Dar nu încercam să te flatez.

— Serios ? Mi s-a părut un fel de început de discuție pe care l-am mai auzit adeseori. Parcă e și o zicală : dă-i urîtei o pălărie și frumoasei o carte. Nu-i asta ideea ?

Rowley nu se dădu cîtuși de puțin bătut.

— Nu ți se pare că astă-seară ești o idee prea caustică ?

— Îmi pare rău că ai impresia asta, nu vroiam decît să-ți arăt clar, o dată pentru totdeauna că nu e nimic de făcut.

— Vrei să spui că nu știi că sînt mort după tine ?

— Poate că mort nu e cuvîntul cel mai potrivit. Firește că în ultimele săptămîni mi-ai arătat în mod destul de limpede că te-ar bucura să ai o mică aventură cu mine. O văduvă drăguță și fără bolovani de picioare, într-un loc frumos ca Florența — exact ceea ce-ți trebuia.

— Ei, și ce ? Poți să mă ții de rău ? Fără doar și poate este absolut firesc ca primăvara fantezia unui tînăr să se îndrepte ușurel către unele aspecte ale dragostei.

Avea o manieră atît de dezarmantă, o franchețe atît de cuceritoare încît Mary nu putu să nu zîmbească :

— Sigur că nu te țin de rău, numai că în ceea ce mă privește bați la altă ușă decît ar trebui și mă întristează ideea că-ți irosești timpul prețios.

— Vai, cum te gîndești la toate ! Dar adevărul este că am destul de mult timp de irosit.

— Bărbații îmi fac curte încă de cînd aveam șaisprezece ani. Indiferent cum sînt, bătrîni sau tineri, urîți sau frumoși, li se pare că singurul rost al existenței mele — sau al altei femei ca mine — este să le satisfacă lor poftele.

— N-ai fost niciodată îndrăgostită ?

— Ba da, o dată.

— De cine ?

— De soțul meu. De aceea m-am măritat cu el.

Urmă o pauză de o clipă. Prințesa se băgă în vorbă cu o remarcă banală și conversația deveni din nou generală.

III

STĂTUSERĂ TÎRZIU LA CINĂ și după ora unsprezece prințesa ceru nota de plată. Cînd se văzu bine că se pregătesc de plecare, violonistul care cîntase pentru ei ieși înainte cu o tipsie. Erau pe ea cîteva monezi de la alți meseni și cîteva bancnote mărunte. Ceea ce primea astfel era singura remunerație a orchestrei. Mary își deschise poșeta.

— Lasă, nu te deranja ; îi dau eu ceva acolo, zise Rowley.

Scoase o hîrtie de zece lire din buzunar și o puse pe farfurie.

— Aș vrea să-i dau și eu ceva, zise Mary și puse o hîrtie de o sută de lire peste celelalte. Violonistul păru surprins și îndreptă către Mary o privire cercetătoare. Se înclină ușor și se retrase.

— De ce naiba i-ai dat atîta bănet ? E absurd ! exclamă Rowley.

— Cîntă atît de prost și pare atît de prăpădit.

— Bine, dar oamenii ăștia nici nu se așteaptă la o sumă atît de mare.

— Știu. Tocmai de asta i-am dat-o. O să însemne foarte mult pentru el.

Invitații italieni plecară cu mașinile lor, iar prințesa luă familia Trail în automobilul ei. I se adresă lui Mary :

— Dacă nu te superi, lasă-l pe Rowley la hotelul lui, că nu e deloc în drumul meu.

— Te superi ? întrebă Rowley.

Mary avu o suspiciune că planul fusese aranjat dinainte căci știa cît de mult îi place bătrînei destrăbălate să aranjeze escapade amoroase, iar Rowley era unul dintre favoriții ei. Dar nu părea să existe nici o șansă de a refuza rugămintea atît de rezonabilă, așa că răspunse că, firește, o să-i facă plăcere. Se urcară în automobilul ei și porniră de-a lungul cheiului. Luna plină le inunda drumul cu strălucirea ei. Vorbiră foarte puțin. Rowley avea sentimentul că Mary e absorbită de gînduri în care el nu are nici cel mai mic locșor, așa că nu vroia să le tulbure. Dar cînd ajunseră la hotelul lui îi spuse :

— E o noapte splendidă, parcă e păcat s-o stricăm ducîndu-ne la culcare. N-ai vrea să mergi puțin cu mașina ? Cred că nu ți-e somn, nu ?

— Nu.

— Hai să mergem puțin la țară.

— Nu e cam tîrziu ?

— Ți-e frică de natură sau ți-e frică de mine ?

— Nici de ea nici de tine.

Conduse mai departe. Urmă cursul rîului și curînd străbătură niște lanuri trecînd doar ici-colo pe lîngă cîte o casă sau zărind mai retrasă de la șosea o fermă albă cu chiparoși înalți care se profilau negri și solemni în lumina lunii.

— O să te măriți cu Edgar Swift ? întrebă el deodată.

Se întoarse către el.

— Știai că mă gîndesc la el ?

— De unde să știu ?

Ea mai zăbovi o clipă pînă să-i răspundă :

— Azi, înainte de a pleca, m-a cerut de nevastă. Am spus că-i dau răspunsul cînd se întoarce.

— Va să zică nu ești îndrăgostită de el ?

Mary încetini mașina. Părea dispusă să vorbească.

— Ce te face s-o crezi ?

— Dacă ai fi fost îndrăgostită n-ai fi avut nevoie de trei zile de gîndire. Ai fi spus pe loc da.

— Probabil că așa e. Nu, nu sînt îndrăgostită de el.

— Dar el e.

— Era prieten cu tata și-l cunosc de-o viață întreagă. A fost foarte, foarte bun cu mine cînd am avut nevoie de bunătatea cuiva și-i sînt foarte recunoscătoare.

— Trebuie să fie cu vreo douăzeci de ani mai mare ca tine.

— Cu douăzeci și patru.

— Te orbește strălucirea poziției pe care ți-o oferă în societate ?

— Cam așa ceva. Nu ți se pare că majoritatea femeilor ar gîndi la fel ? La urma urmei sînt și eu om, nu ?

— Și ți se pare că ar fi atît de amuzant să trăiești alături de cineva pe care nu-l iubești?

— N-am nevoie de dragoste. Sînt sătulă pînă-n gît de iubire !

Rosti aceste cuvinte cu atîta vehemență încît Rowley tresări surprins.

— Ciudate vorbe în gura unei femei de vîrsta ta.

Între timp se îndepărtaseră mult de oraș pe un drum îngust ; luna plină strălucea asupra lor dintr-un cer fără nori. Mary opri.

— Știi, am fost îndrăgostită nebunește de soțul meu. Lumea îmi spunea că sînt proastă că mă mărit cu el ; mi-au spus că e cartofor și bețiv ; dar nu-mi păsa. Ținea atît de mult să mă mărit cu el. Pe atunci avea o groază de bani, dar l-aș fi lu t de bărbat chiar dacă n-ar fi avut nici o centimă. Nici nu-ți poți închipui ce încîntător era pe vremea aceea, ce plăcut să te uiți la el, atît era de vesel și cu inima ușoară. Și ce bine ne-am distrat amîndoi ! Avea o vitalitate colosală. Era atît de bun și de blînd și de dulce — cînd nu era băut. Cînd bea, era zurbagiu, lăudăros, vulgar și certăreț. Era un chin ; începuse să-mi fie îngrozitor de rușine. Nu mă puteam supăra pe el ; întotdeauna se căia cumplit după aceea ; de fapt nu vroia să bea ; cînd era singur cu mine era la fel de cumpătat ca orice om, se pierdea doar cînd era în societate ; după două-trei pahare nu-l mai puteai ține. Atunci așteptam pînă cînd era atît de turtit încît îmi dădea voie să-l iau de acolo, și în cele din urmă să-l așez în pat. Am făcut tot ce mi-a trecut prin cap ca să-l vindec, dar degeaba, n-a slujit la nimic. Nu cred că bețivii se mai pot vindeca. Și am fost silită să îndeplinesc funcția de infirmieră și menajeră. Îl scotea

din sărite cînd încercam să-l opresc de la băutură, dar ce altceva puteam să fac ? Era groaznic de greu, nu vroiam să mă privească drept un fel de guvernantă, dar trebuia să mă descurc cum puteam ca să-l țin să nu bea. Uneori nu mă puteam stăpîni să nu mă înfurii pe el și atunci ne certam groaznic. Știi, era un cartofor înrăit și cînd se îmbăta pierdea sute de lire sterline. Dacă n-ar fi murit cînd a murit, ar fi dat faliment și ar fi trebuit să mă întorc pe scenă pentru a-l întreține. Dar așa, se cheamă că tot am cîteva lire pe an venit și diverse fleacuri și bijuterii pe care mi le-a dăruit îndată după căsătorie. Uneori nu se întorcea acasă toată noaptea și atunci știam că s-a întrecut cu firea și s-a înhăitat cu prima femeie care i-a ieșit în cale. La început eram furioasă de gelozie și îngrozitor de nefericită, dar în cele din urmă am ajuns să prefer soluția asta, pentru că dacă nu făcea așa, venea acasă și făcea dragoste cu mine duhnind a whisky și prăbușit grămadă, cu fața contorsionată, și știam că nu dragostea îl face să se arate atît de înfierbîntat, ci băutura, numai și numai băutura. Ori eram eu, ori altă femeie, nu avea nici o importanță, iar sărutările lui îmi făceau scîrbă și pofta lui mă oripila și mă înjosea. Și după ce și-o potolea, cădea în somnul sforăitor al beției. Te-a surprins cînd ți-am spus că sînt sătulă de dragoste pînă-n gît. Ei bine, ani întregi nu am cunoscut decît umilința dragostei.

— De ce nu l-ai părăsit ?

— Cum puteam să-l părăsesc ? Depindea într-o măsură aproape totală de mine. Cînd ceva mergea prost, cînd dădea de vreun bucluc, cînd se îmbolnăvea, numai pe mine mă chema în ajutor. Se agăța de mine ca un copil.

Lui Mary i se frînse vocea :

— Îl vedeam atît de distrus încît mă durea inima uitîndu-mă la el. Cu toate că nu-mi era credincios, cu toate că se ascundea de mine ca să poată să bea fără stînjeneală, cu toate că uneori îl exasperam pînă-ntr-atît încît ajungea să mă urască în adîncul ființei lui, m-a iubit întotdeauna și știa că n-o să-l las la ananghie, după cum știa și că dacă n-aș fi fost eu, s-ar fi prăpădit cu totul. Era atît de nesuferit cînd se îmbăta, încît nu avea nici un fel de prieteni — doar pleava care îl storcea, îl jecmănea, și-l jefuia ; știa că sînt singurul om de pe lume căruia îi pasă dacă trăiește sau moare, iar eu știam că sînt singurul om de pe lume care reprezint pentru el granița dintre viață și ruina totală. Și cînd a murit în brațele mele mi s-a frînt inima.

Lacrimile curgeau șiroaie pe obrajii lui Mary și ea nu făcea nici cele mai mici sforțări de a și le reține. Socotind că probabil o să-i facă bine să plîngă, ca o ușurare, Rowley stătu nemișcat și nu scoase o vorbă. Curînd își aprinse o țigară.

— Dă-mi și mie una. Văd că m-am prostit de tot !

Scoase din tabacheră o țigară și i-o dădu.

— Dacă nu te superi dă-mi te rog și batista. E-n poșetă.

Poșeta se afla între ei și, deschizînd-o ca să-i găsească batista, înțepeni de uimire cînd dădu peste revolver.

— De ce porți pistolul la tine ?

— Lui Edgar nu-i plăcea gîndul să mă lase să merg singură cu mașina. M-a silit să-i făgăduiesc că o să iau pistolul. Știu că e o tîmpenie.

Însă oricum acest subiect nou către care îndreptase Rowley conversația o ajută să-și regăsească stăpînirea de sine. Comentă :

— Iartă-mă, te rog, că m-am dat așa tare în spectacol.

— Cînd a murit soțul tău ?

— Acum un an. Și acum îi sînt recunoscătoare soartei că a murit. Acum știu că viața mea cu el a fost o nenorocire și că nu avea nici o perspectivă, în afara unei mizerii deznădăjduite.

— Dar cum de a murit atît de tînăr ?

— A fost zdrobit într-un accident de automobil. Era băut. Conducea cu o sută de kilometri pe oră și a derapat pe un drum alunecos. A murit peste cîteva ceasuri. Soarta a fost destul de îndurătoare ca să-mi îngăduie să ajung la timp la el. Ultimele lui cuvinte au fost : „Te-am iubit întotdeauna, Mary."

Oftă și apoi adăugă :

— Moartea lui ne-a redat amîndurora libertatea.

O vreme șezură și fumară în tăcere. Rowley aprinse încă o țigară de la mucul celei dintîi.

— Și ești sigură că nu te lași pradă unei robii la fel de mari căsătorindu-te cu un bărbat care nu înseamnă nimic pentru tine ? o întrebă el cu aerul că nu ar fi existat nici o întrerupere în conversația lor.

— Cît de bine îl cunoști pe Edgar ?

— L-am întîlnit destul de des în cele cinci sau șase săptămîni de cînd se ține de fustele tale. E tipul făuritorului de imperii ; nu e exact genul care să mă fi atras vreodată.

Mary chicoti.

— Da, m-ar fi mirat să te atragă. E puternic, e deștept, e om de încredere.

— Pe scurt, e tot ceea ce nu sînt eu.

— N-am putea să te lăsăm cîteva minute la o parte din conversație ?

— E-n regulă. Dă-i înainte cu descrierea virtuților lui.

— E blînd și înțelegător. E ambițios. E omul care a făcut lucruri mari și o să facă în viitor lucruri încă și mai mari. Poate că l-aș putea ajuta. Nu sper să crezi că vorbesc serios. Oare m-ai socoti cam bătută-n cap dacă ți-aș spune că tare aș dori să fiu și eu de folos cuiva pe lume ?

— Am impresia că nu prea ai o părere bună despre mine, nu ?

— Sincer vorbind, nu, chicoti Mary.

— Dar oare de ce ?

— Dacă chiar vrei să știi, îți pot spune, răspunse ea cu răceală. Pentru că ești un ne-

isprăvit și un nemernic. Pentru că nu te gîndești la altceva decît cum să te distrezi mai bine și cît de multe femei sînt destul de proaste ca să-ți pice în brațe.

— Mi se pare descrierea ta foarte exactă. Am avut destul noroc în viață să moștenesc o avere datorită căreia n-am mai fost silit să-mi cîștig existența prin muncă. Ți se pare că ar fi avut vreun rost să ocup o slujbă ca să-i iau pîinea de la gura unui biet amărît care avea efectiv nevoie de ea ? După cîte știu nu am decît o viață de care să dispun, asta pe care o trăiesc. Și-mi place la nebunie. Sînt în situația privilegiată de a putea trăi de dragul vieții. Ce prost aș fi dacă nu aș profita de cele mai multe din ocaziile care mi se oferă ! Îmi plac femeile și — lucru destul de ciudat — și ele mă plac pe mine. Sînt tînăr și știu că tinerețea nu ține o veșnicie. De ce nu m-aș distra cît de bine pot atîta vreme cît mai am o șansă ?

— Mi se pare că ar fi greu de găsit un contrast mai puternic cu Edgar.

— De acord. Dar s-ar putea ca viața să fie mai ușoră cu mine. Cu siguranță, oricum, că ar fi mai amuzantă.

— Uiți probabil că Edgar dorește să mă ia de nevastă. Tu îmi sugerezi un aranjament mult mai temporar.

— Ce te face să crezi asta ?

— Păi, în primul rînd că întîmplător ești deja însurat.

— Ei uite vezi, aici greșești. Am divorțat acum două luni.

— Dar ai dovedit destul de multă discreție în această privință.

— Firește. Femeile își fac idei foarte caraghioase despre căsătorie. Te descurci mult mai ușor în toate privințele dacă nu scoți o vorbă în privința asta. Așa știm fiecare din noi în ce poziție ne aflăm.

— Înțeleg ce vrei să spui, zîmbi Mary. Dar atunci ce te face să-mi dezvălui această taină rușinoasă ? Poate în ideea că dacă mă port frumos și corespund cerințelor, cu timpul ai putea eventual să mă răsplătești cu o verighetă ?

— Iubito, sînt destul de inteligent ca să știu că nu ești proastă deloc.

— Dar nu e nevoie să-mi spui iubito.

— Fir-ar să fie, păi cum să-ți spun altfel, cînd tocmai mă pregătesc să te cer de nevastă ?

— Ei, nu mă înnebuni ! Dar de ce ?

— Ideea nu mi se pare rea deloc. Ție da ?

— Mizerabilă. Cine naiba ți-a băgat-o în cap ?

— Mi-a trecut așa întîmplător. Vezi tu, cînd mi-ai vorbit de bărbatul tău, mi-am dat deodată seama că țin enorm la tine. E cu totul altceva decît să fii îndrăgostit. Mi se topește inima după tine.

— Aș prefera să nu spui chestii dintr-astea. Ești un diavol. S-ar zice că instinctiv știi ce trebuie să spui ca să înmoi inima unei femei.

— N-aș spune un asemenea lucru dacă nu l-aș simți.

— Ah, taci odată! Ai mare noroc că-mi păstrez judecata și umorul. Hai să ne întoarcem la Florența. Te las la hotel.

— Asta înseamnă că răspunsul e negativ?

— Da.

— De ce?

— Sînt sigură că o să te surprindă, dar nu sînt cîtuși de puțin îndrăgostită de tine.

— Nu mă surprinde deloc. Știam din capul locului; dar ai putea să te îndrăgostești dacă ți-ai acorda măcar o șansă minimă.

— Băiat modest, nu? Dar nu vreau să mi acord această șansă minimă.

— Ești hotărîtă să te măriți cu Edgar Swift?

— Da, acum chiar sînt. Și-ți mulțumesc că m-ai lăsat să-ți vorbesc. Era foarte greu așa, cînd nu aveam pe nimeni cu care să schimb o vorbă. M-ai ajutat să iau hotărîrea.

— Să fiu al dracului dacă înțeleg cum?

— Femeile nu raționează în același fel ca bărbații. Tot ce mi-ai spus, tot ce ți-am spus eu, amintirea vieții cu soțul meu, mizeria pe care am considerat-o umilință — ei bine, față de toate acestea Edgar se înalță ca o stîncă uriașă. E tare și rezistent. Știu că mă pot bizui pe el. N-o să mă dezamăgească niciodată, pentru că nu poate s-o facă. Îmi oferă securitate. În momentul ăsta simt o afecțiune atît de mare pentru el încît e vecină cu dragostea.

— Drumul ăsta e destul de îngust. Nu mă lași să-ți întorc eu mașina?

— Mulțumesc, o pot întoarce foarte bine și singură!

Oferta lui o iritase o clipă, nu pentru că avea implicații asupra felului ei de a conduce, ci pentru că dintr-un motiv sau altul făcuse ultimele ei vorbe să sune puțin pretențioase. Rowley ricană mulțumit.

— E un șanț de o parte și un șanț de partea ailaltă. M-ar supăra cumplit dacă m-ai arunca fie în primul, fie în al doilea.

— Ține-ți gura!

Își aprinse o țigară și o privi cum înaintează, apoi sucește volanul cu un efort maxim, oprește motorul, îl pornește din nou, schimbă în marșarier și dă ușor înapoi, cu multă grijă, înfierbîntîndu-se și emoționîndu-se, dar apoi izbutind în cele din urmă să întoarcă mașina și să pornească înapoi spre oraș. Nu mai schimbară o vorbă pînă ajunseră la hotel. Se făcuse tîrziu și ușa era încuiată. Rowley nu schiță nici cel mai mic gest că ar dori să coboare.

— Am ajuns, zise Mary.

— Știu.

Rămase cîteva momente în tăcere privind drept înaintea lui. Mary îi aruncă o ochiadă întrebătoare și el se întoarse zîmbind către ea:

— Mary draga mea, ești o zevzeacă. Da, știu, m-ai respins. Nu face nimic. Deși nu mă sfiesc să spun că ți-aș fi putut fi un soț mai bun decît îți închipui tu. Însă ești o zev-

zeacă pentru că te măriți cu un bărbat cu douăzeci și cinci de ani mai bătrîn ca tine. Tu cîți ani ai ? Maximum treizeci. Și nu ești nici pește nici moluscă. E suficient să se uite cineva la gura ta, la căldura din ochii tăi, la formele trupului tău ca să înțeleagă că ești o femeie senzuală și pasionată. Da, înțeleg că ai avut o mare dezamăgire în viață. Ghinion. Dar la vîrsta ta omul își revine dintr-o asemenea lovitură ; ai să te mai îndrăgostești și altădată. Adică ce-ți închipui că poți să-ți înăbuși instinctele ? Trupul ăsta frumos al tău e făcut pentru dragoste ; n-o să-ți permită să-l renegi. Ești prea tînără ca să trîntești vieții ușa în nas.

— Rowley, mă dezgusți. Vorbești de parcă patul ar fi marele și singurul scop al vieții.

— N-ai avut nici un amant ?

— Niciodată.

— Dar cu siguranță că te-au iubit mulți bărbați în afara soțului tău.

— Habar n-am. Unii ziceau că da. Dar nici nu-ți poți închipui cît de puțin însemnau pentru mine. N-aș putea spune că m-am împotrivit ispitei ; de fapt n-am simțit nici o ispită.

— Bine dar cum poți să-ți irosești tinerețea și frumusețea ? Nici una nu durează la nesfîrșit. Aș zice chiar că dăinuie prea puțin. La ce e bună bogăția dacă nu faci nimic cu ea ? Ești o femeie bună și generoasă. N-ai simțit niciodată dorința de a-ți împărți cu alții bogăția ?

Mary tăcu o clipă.

— Vrei să-ți spun ceva ? Mă tem însă că o să mă socoți încă și mai proastă decît mă crezi acum.

— Se prea poate. Dar spune-mi oricum.

— Aș fi o găgăuță dacă n-aș ști că sînt mai frumoasă decît majoritatea femeilor. E adevărat că uneori mi s-a părut că am ceva de dat, care ar putea însemna foarte mult pentru persoana căreia i-aș da acest lucru. Ți se pare că vorbele mele sînt o dovadă de îngîmfare nemăsurată ?

— Aiurea. E adevărul gol goluț.

— În ultima vreme am avut foarte mult timp să mă gîndesc, așa în sinea mea, și mi-aș îngădui să spun că am irosit o mare parte din el cu gînduri nesăbuite. Dacă mi-aș fi luat vreun amant n-ar fi fost un bărbat în genul tău. Bietul meu Rowley, ești ultimul bărbat cu care aș fi putut să am o aventură. Dar uneori mi s-a părut că dacă mi s-ar întîmpla să dau de un bărbat care e sărac, singur și nefericit, și care nu a avut nici o plăcere în viață, care n-a cunoscut niciodată vreuna din bucuriile pe care le poți cumpăra cu bani — și dacă aș putea să-i ofer o experiență cu adevărat unică, un ceas de fericire absolută, un lucru la care nici măcar n-a visat vreodată și care n-o să se mai repete niciodată, i-aș dărui bucuroasă tot ce am de dat.

— În viața mea n-am auzit o idee mai trăsnită ! strigă Rowley.

— Ei bine, acum știi totul, răspunse ea senină. Așadar, dă-te jos și lasă-mă să mă duc acasă !

— Nu ți-e frică să rămîi singură ?

— Firește că nu.

— Atunci noapte bună. Mărită-te cu făuritorul ăla de imperii al tău și du-te la naiba.

IV

MARY MERSE PE STRĂZILE TĂCUTE ale Florenței, pe drumul pe care venise și apoi pe colina în vîrful căreia era situată vila. Colina era abruptă și drumul cotea brusc în curbe în formă de potcoavă. Cam pe la jumătatea serpentinei, se afla terasa în semicerc străjuită de un chiparos înalt și foarte bătrîn și de la parapetul amenajat pe această belvedere ți se oferea într-adevăr o priveliște minunată asupra catedralei și turnurilor Florenței. Ispitită de frumusețea nopții, Mary opri și se dădu jos. Se duse pînă la parapet și se uită la orașul din vale. Vederea care i se înfățișă ochilor, valea scăldată în razele lunii sub imensul cer fără nori, era atît de frumoasă încît simți inima strîngîndu-i-se dureros.

Deodată își dădu seama că în umbra chiparosului stă un om. Îi zări licărul țigării. Apoi omul se apropie de ea. Puțin speriată, tresări, dar nu vru să-și arate cîtuși de puțin spaima. Bărbatul își scoase pălăria.

— Iertați-mă, dar nu sînteți dumneavoastră doamna care a fost atît de generoasă la restaurant ? Aș vrea să vă mulțumesc.

Îl recunoscu :

— Dumneata ești violonistul.

Nu mai purta acel absurd costum napolitan ci niște haine oarecare, cu o înfățișare destul de ponosită și soioasă. Vorbea binișor englezește, dar cu un accent străin.

— Știți, doamnă, îi datoram bani propietăresei pentru casă și masă. Stau la niște oameni foarte de treabă, dar sînt săraci și au nevoie de bani. Acum am să le pot plăti.

— Dar ce cauți aici ?

— Asta e drumul meu spre casă. M-am oprit să admir priveliștea.

— Locuiești pe aici ?

— Într-una din căsuțele alea chiar înainte de a ajunge dumneavoastră la vilă.

— Dar de unde știi unde stau ?

— V-am văzut trecînd cu mașina. Știu că aveți o grădină frumoasă și că vila e plină de fresce.

— Ai fost înăuntru ?

— Nu. Cum ar fi fost posibil ? Mi-au povestit *contadihii*.

Mary își pierdu ușoara emoție amestecată cu spaima pe care o simțise la început. Bărbatul era tînăr, destul de sfios și plăcut la vorbă ; își aminti ce stînjenit părea în restaurantul acela.

— Ai vrea să vii să vezi grădina și frescele ? îl întrebă.

— Mi-ar face mare plăcere. Cînd ar fi mai potrivit ?

Rowley, cu neaşteptata lui propunere în căsătorie, o amuzase şi o stîrnise. N-avea nici un chef să se ducă la culcare.

— De ce nu acum ? zise ea cuprinsă de un impuls neaşteptat.

— Acum ? repetă el surprins.

— De ce nu ? Grădina nu-i niciodată mai frumoasă ca atunci cînd e lună plină.

— Aş fi încîntat ! zise el entuziasmat.

— Urcă-te în maşină. Te duc eu.

Se aşeză lîngă ea. Porniră şi curînd ajunseră la un grup de căsuţe vîrîte parcă una într-alta.

— Aici stau eu, îi zise el.

Mary încetini şi se uită gînditoare la căsuţele pe care era întipărită mizeria. Erau îngrozitor de sărăcăcioase. Merse mai departe şi curînd ajunseră la porţile vilei. Ciro le lăsase deschise, aşa că intră direct în curte.

Parcă maşina şi apoi urcară pe jos aleea îngustă. Încăperile principale şi dormitorul lui Mary erau la etaj, la care ajungeai pe o scară destul de frumoasă. Mary deschise uşa şi aprinse luminile. În hol nu era mare lucru de văzut, aşa că-l duse pe tînăr direct în salonul cu pereţi pictaţi. Era o încăpere cu o înfăţişare nobilă şi proprietarii vilei o mobilaseră cu cîteva piese de epocă de foarte bună calitate. Florile aranjate în vaze imense îi mai atenuau severitatea maiestuoasă. Frescele erau cam deteriorate şi nu prea fuseseră restaurate bine, dar toate acele figuri îmbrăcate în costume din secolul al XVI-lea îţi lăsau impresia unei extraordinare vitalităţi şi măreţii.

— Minunat ! Minunat ! strigă tînărul. Credeam că asemenea lucruri nu se pot vedea decît la muzeu. N-aş fi crezut că şi particularii pot fi posesorii unor comori ca astea.

Pentru Mary era palpitant să vadă cît de încîntat era tînărul. Nu i se păru necesar să-i spună că nici unul din scaune nu era cît de cît confortabil şi nici că din pricina pardoselii de marmură şi a tavanului aceluia boltit tremurai tot anul de frig, afară doar de zilele foarte însorite.

— Şi toate astea sînt ale dumneavoastră ?

— Vila aparţine unor prieteni de-ai mei. Mi-au împrumutat-o cît sînt ei plecaţi.

— Îmi pare rău. Sînteţi frumoasă şi ar fi drept să posedaţi lucruri frumoase.

— Vino încoace ; am să te tratez cu un pahar cu vin şi pe urmă putem să ne uităm la grădină.

— Nu. Vinul mi s-ar urca la cap, pentru astă seară n-am pus nimic în gură.

— De ce n-ai mîncat ?

Tînărul rîse nepăsător, copilăreşte.

— Nu am avut bani. Dar nu vă faceţi griji : am să mănînc mîine.

— Vai, dar e îngrozitor ! Vino la bucătărie să vedem poate izbutesc să-ţi găsesc ceva de mîncare.

— Nu mi-e foame. Ceea ce văd e mai bun decît mîncarea. Arătaţi-mi grădina cît mai străluceşte luna.

— Lasă că grădina nu se duce de aici și nici luna. Am să-ți pregătesc cina și pe urmă ai să vezi tot ce dorești.

Coborîră treptele pînă la bucătărie. Era imensă, avea pardoseală de piatră și o plită uriașă de modă veche pe care puteai pregăti masa pentru 50 de persoane. Nina și Ciro se duseseră de mult la culcare, cu siguranță că dormeau tun, iar bucătăreasa plecase la căsuța ei aflată cam pe la jumătatea colinei. Mary și cu străinul, umblînd după mîncare, avură sentimentul că sînt niște spărgători. Găsiră pîine și vin, ouă, costiță și unt. Mary aprinse plita electrică pe care o instalase familia Leonard. Se apucă să prăjească vreo cîteva felii de pîine și sparse niște ouă într-o tigaie.

— Taie niște feliuțe de costiță, îi spuse ea tînărului, ca să le prăjim. Cum te cheamă ?

Ținînd bucata de costiță într-o mînă și cuțitul în cealaltă, el pocni militărește din călcîie :

— Karl Richter, student la arte plastice.

— O, și eu care credeam că ești italian, zise ea degajat, bătînd omleta. Numele pare german.

— Eram austriac pe vremea cînd mai exista Austria. Tonul lui avu o notă atît de deprimată încît Mary ridică întrebătoare ochii.

— Dar atunci cum de vorbești englezește ? Ai fost vreodată în Anglia ?

— Nu, am învățat la școală și la universitate. Deodată zîmbi : sînteți minunată că vă pricepeți la asta.

— La ce anume ?

— La gătit.

— Oare te-ar surprinde dacă ți-aș spune că sînt dintr-o familie de muncitori și că nu numai că știu să-mi gătesc dar chiar am fost și silită s-o fac ?

— Nu v-aș crede.

— Ai prefera să crezi că am trăit toată viața în lux cu o armată de servitori care să mă slujească ?

— Da. Ca prințesele din basme.

— Bine, atunci așa să rămînă. Știu să fac omletă și să prăjesc costiță pentru că este unul din darurile cu care m-a înzestrat nașa mea, zîna, cînd m-a botezat.

Cînd totul fu gata, puseră mîncarea pe o tăviță și Mary o luă înaintea lui spre sufragerie. Era o încăpere mare, cu plafonul pictat, cu cîte o tapiserie la fiecare capăt și cu niște aplice mari de lemn poleit pe pereții laterali. Se așezară unul în fața celuilalt în niște scaune maiestuoase, la o masă mare cît cea din trapeza unei mănăstiri.

— Mi-e rușine de hainele mele sărace și murdare, zîmbi el. În camera asta splendidă ar trebui să fiu îmbrăcat în mătase și catifea frumoasă, cum sînt cavalerii dintr-un tablou de demult.

Costumul lui era jerpelit, ghetele cîrpite și cămașa desfăcută la gît, roasă. Cravată nu avea. În lumina aruncată de lumînările înalte de pe masă ochii lui păreau întunecați și duși în fundul capului. Avea un chip ciudat, părul negru tuns scurt, pomeții obrajilor ieșiți, obra-

jii supți, pielea palidă și un aer istovit, aproape înduioșător. Lui Mary îi trecu prin minte că într-un costum de epocă — de pildă, îmbrăcat ca unul din acei prinți dintr-un tablou de Bronzino de la Galeria Uffizi, ar fi fost aproape frumos.

— Cîți ani ai ? îl întrebă.

— Douăzeci și trei.

— Atunci ce altceva mai poate conta ?

— La ce e bună tinerețea dacă n-are șanse de afirmare ? Trăiesc într-o închisoare și nu pot scăpa din ea.

— Ești artist ?

Băiatul rîse :

— Cum mai puteți întreba după ce m-ați auzit cîntînd ? Nu sînt violonist. Cînd am izbutit să fug din Austria am găsit de lucru la un hotel, dar afacerile nu prea mergeau, așa că m-au trimis la plimbare. Am mai avut pe ici, pe colo cîte o slujbă, dar nu le capeți prea ușor cînd ești străin și cînd nu ai acte în regulă. De cîte ori mi se ivește prilejul cînt la vioară doar așa ca să am ce mînca de pe o zi pe alta, dar nu mi se ivește ocazia în fiecare zi.

— De ce a trebuit să pleci din Austria ?

— Unii dintre noi, studenții, am protestat împotriva Anschluss-ului. Am încercat să organizăm rezistența. Bineînțeles că a fost o prostie. Nu aveam nici cea mai mică șansă de izbîndă. Singurul rezultat a fost că doi dintre noi au fost împușcați, iar ceilalți băgați într-un lagăr de concentrare. Pe mine m-au

întemnițat pe șase luni dar am evadat și am trecut munții în Italia.

— Vai, dar e îngrozitor !

Replica era cam stîngace și nepotrivită, însă Mary nu găsi alta mai bună. Tînărul o privi cu un zîmbet ironic :

— Știți, nu sînt singurul. Mai sînt mii și mii ca mine astăzi în lume. Dar oricum, sîntem liberi.

— Și ce planuri de viitor ai ?

Pe față i se ivi un aer deznădăjduit și fu gata-gata să-i răspundă. Pe urmă făcu un gest de nerăbdare și rîse :

— Nu vreau să mă gîndesc acum la asta. Dați-mi voie să mă bucur de această clipă neprețuită. În viața mea nu mi s-a întîmplat un asemenea lucru. Vreau să mă bucur de ea ca orice mi se va întîmpla mai tîrziu să am o amintire pe care s-o pot păstra întotdeauna.

Mary îi aruncă o privire ciudată. I se păru că-și aude bătăile inimii. Fusese mai mult sau mai puțin o glumă ceea ce-i spusese lui Rowley, reveria unei zile nesăbuite, din fața căreia știa prea bine că se va da înapoi atunci cînd va veni momentul. Oare acum venise momentul ? Lucru foarte straniu, se simțea în stare de orice nebunie. De obicei bea foarte puțin și vinul roșu pe care îl băuse ca să-i țină tînărului tovărășie i se urcase la cap. Era ceva misterios de tulburător în această scenă în care ei ședeau în camera enormă, plină de amintiri de mai multe veacuri, ea în fața acestui tînăr cu chipul tragic. Trecuse de mult de miezul nopții. Aerul care pătrundea prin

ferestrele deschise era cald și îmbălsămat. Mary simți un fel de toropeală morbidă care îi atenuă emoția ; i se părea că i se topește inima în piept și totodată că sîngele îi aleargă nebunește prin vine. Se ridică brusc de la masă.

— Acum am să-ți arăt grădina și pe urmă va trebui să pleci.

Spre grădină se ieșea cel mai ușor prin sala mare, împodobită cu fresce, și pe acolo îl conduse. Pe parcurs el se opri să se uite la un frumos *cassone*, lipit de perete ; apoi dădu cu ochii de gramofon.

— Ce ciudat arată în decorul acesta !

— Îl pun să cînte cînd stau singură în grădină.

— Pot să-i dau drumul acum ?

— Dacă vrei...

Tînărul învîrti manivela. Întîmplător, placa pe care o puse era un vals de Strauss. Scoase un mic strigăt de încîntare.

— Viena. E unul din scumpele noastre valsuri vieneze.

O privi cu ochi strălucitori. Era transfigurat. Mary simți intuitiv ce vrea s-o întrebe și totodată văzu că e prea sfios ca să-i adreseze rugămintea. Îi zîmbi :

— Știi să dansezi ?

— A, da ! Asta știu. Dansez mai bine decît cînt la vioară.

— Ia să te văd.

El o cuprinse cu brațul și în încăperea aceea somptuoasă și pustie, în toiul nopții, valsară în acordurile melodiei încîntătoare și demodate a muzicianului vienez. Apoi Mary îl luă de mînă și-l conduse în grădină. Cînd soarele strălucea orbitor, grădina avea uneori un aer ușor trist, ca o femeie foarte iubită care și-a pierdut ceva din frumusețea ei ; dar acum, scăldată în razele albe ale lunii, cu gardurile vii bine potrivite din foarfecă și cu copaci foarte vechi, cu grota și cu aleile îngrijite, avea un aer tainic, emoționant. Veacurile se îndepărtau și plimbîndu-te pe acolo te simțeai ca un locuitor al unei lumi mai tinere și mai proaspete în care instinctul era mai puțin nesăbuit și urmările mai puțin palpabile. Văzduhul ușor al serii era înmiresmat de florile albe ale nopții.

Se plimbară în tăcere ținîndu-se de mînă.

— Vai, ce frumos e ! murmură el în cele din urmă. E aproape insuportabil de frumos. Cită apoi faimosul vers al lui Goethe în care Faust, mulțumit în cele din urmă, imploră clipa trecătoare să mai zăbovească. Trebuie să fiți foarte fericită aici ! adăugă el.

— Foarte, zîmbi ea.

— Îmi pare bine. Sînteți bună și blîndă și generoasă, meritați fericirea. Aș vrea să cred că aveți tot ce vă doriți pe lume.

Ea scoase un mic chicot :

— În orice caz am toate lucrurile la care sînt îndreptățită să sper.

El oftă :

— Tare aș dori să mor în noaptea asta. Niciodată n-o să mai am parte de un lucru atît de minunat. Toată viața am să mă gîn-

desc la ce mi s-a întîmplat în noaptea asta. Voi păstra de-a pururi amintirea acestei seri, imaginea frumuseții dumneavoastră, a acestui loc încîntător. Întotdeauna am să mă gîndesc la dumneavoastră ca la o zeiță din cer și am să mă rog dinaintea dumneavoastră ca la o madonă.

Îi ridică mîna pînă la buzele lui și cu o plecăciune înduioșător de stîngace i-o sărută. Ea îi atinse delicat fața. Deodată tînărul căzu în genunchi și-i sărută poalele rochiei. Apoi pe Mary o cuprinse o puternică exaltare. Îi luă capul în mîini, i-l ridică spre al ei și-i sărută ochii și gura. Era ceva solemn și mistic în gestul ei. Avea un simțămînt de-a dreptul straniu. O blîndețe tandră îi copleși inima.

Tînărul se ridică în picioare și o strînse pătimaș în brațe. Avea douăzeci și trei de ani. Mary nu mai era o zeiță căreia trebuia să i se închine, ci o femeie pe care s-o posede.

Se întoarseră tăcuți în casă.

V

ÎN CAMERA ERA ÎNTUNERIC, dar prin ferestrele larg deschise pătrundea luna. Mary era așezată într-un jilț vechi de secole, cu speteaza dreaptă, iar tînărul la picioarele ei, cu capul rezemat pe genunchii ei. Fuma o țigară al cărui capăt aprins strălucea prin semiîntuneric. Răspunzînd la întrebările ei, îi spu-

se că tatăl lui fusese șeful poliției într-un orășel din Austria, în timpul guvernului Dollfuss și reprimase cu severitate diferitele agitații care tulburaseră liniștea țării în vremurile acelea furtunoase. Cînd Schuschnigg ajunsese șef al statului, după asasinarea micului cancelar de origine țărănească, fermitatea și atitudinea hotărîtă de care dăduse dovadă tatăl băiatului îl făcuseră să fie menținut în post. El era în favoarea restaurării arhiducelui Otto de Habsburg, pentru că socotea aceasta a fi singura cale de a împiedica Austria — iubită de el cu patriotism înflăcărat — să fie absorbită de Germania. În următorii trei ani stîrnise dușmănia cumplită a naziștilor din Austria prin măsurile aspre pe care le luase pentru a pune capăt activității lor trădătoare. În ziua fatală cînd trupele germane invadaseră în marș țărișoara lipsită de apărare, tatăl băiatului își trăsese un glonte în inimă. Pe atunci, tînărul Karl tocmai își termina studiile. Se specializase în istoria artelor, dar urma să se facă învățător. În momentul acela nu era nimic de făcut și, cu inima sfîșiată de furie, ascultase împreună cu gloata de pe stradă cuvîntarea ținută de Hitler la Linz, din balconul prefecturii, cînd intrase triumfător în oraș. Îi auzise pe austrieci răgușind de atîtea aclamații pentru cuceritor, dar acestui entuziasm îi luă curînd locul dezamăgirea, și cînd cîteva dintre spiritele mai îndrăznețe se adunară laolaltă pentru a alcătui o societate secretă care să se împotrivească stăpînirii străine prin toate mijloacele de care dispu-

neau, găsiră foarte mulți aderenți. Printre aceștia se număra și Karl. Ținură întruniri despre care erau convinși că sînt tainice ; conspirară într-un mod ineficace ; toți erau băieți imaturi și nici prin cap nu le trecea că fiecare mișcare pe care o făceau, fiecare cuvînt pe care îl spuneau era raportat la sediul poliției secrete. Într-o bună zi fură arestați cu toții. Doi din ei fură împușcați ca un avertisment pentru alții, iar ceilalți fură trimiși într-un lagăr de concentrare. Karl evadă după trei luni, și norocul îl ajută să treacă granița în Trirolul italian. Nu avea pașaport și nici alte acte, căci acestea îi fuseseră luate în lagărul de concentrare. Trăia cu teama că va fi arestat și ori întemnițat ca vagabond, ori deportat înapoi în Reich unde îl aștepta o pedeapsă îngrozitoare.

— Dacă aș fi avut măcar destui bani să-mi cumpăr un revolver, m-aș fi împușcat, așa cum a făcut tata.

Tînărul îi luă mîna lui Mary și și-o puse pe piept.

— Uite acolo între coasta a patra și a cincea, exact unde sînt degetele dumneavoastră.

— Nu-mi spune asemenea lucruri, zise Mary străbătută de un fior, și-și smulse mîna.

Băiatul rîse trist :

— Nici nu știți de cîte ori m-am uitat la rîul Arno și m-am întrebat cînd va veni timpul cînd nu-mi va fi rămas nimic altceva de făcut decît să mă arunc în el.

Mary scoase un oftat adînc. Soarta băiatului i se păru atît de crudă încît nici un fel de cuvinte pe care le-ar fi găsit ca să-l consoleze nu ar fi putut servi la mare lucru.

Băiaul îi strînse mîna.

— Nu oftați, îi spuse el cu tandrețe. Nu mai regret nimic. Noaptea aceasta minunată a meritat totul.

Încetară să mai vorbească. Mary se gîndi la povestea lui nefericită. Nu era nici o cale de scăpare. Dar ea, ea ce ar fi putut să facă ? Să-i dea bani ? Asta l-ar fi putut ajuta o vreme, eventual, dar atîta tot ; băiatul era romantic, limbajul lui sofisticat și pompos era specific unui băiat care cunoaște viața mai mult din cărți, în ciuda tuturor întîmplărilor cumplite prin care trecuse, și era foarte probabil că va refuza să primească ceva de la ea. Deodată se auzi cîntatul unui cocoș. Glasul lui sparse tăcerea nopții într-un chip atît de strident încît o făcu să tresară. Își retrase mîna din mîna băiatului.

— Dragul meu, acum va trebui să pleci.

— Încă nu ! strigă el. Încă nu, dragostea mea.

— Curînd o să se reverse zorile.

— Nu, nu, mai e timp. Se ridică în genunchi și o cuprinse cu brațele : Te ador.

Îl îndepărtă :

— Nu, zău că trebuie să pleci. E foarte tîrziu. Te rog.

Mai degrabă simți decît văzu surîsul dulce care îi înflori lui pe buze. Tînărul se ridică

cu greu în picioare, își căută haina și pantofii și aprinse o lumină. De îndată ce se îmbrăcă o mai cuprinse o dată în brațe.

— Frumoasa mea, îi șopti el, m-ai făcut atît de fericit.

— Mă bucur mult.

— Mi-ai dăruit ceva pentru care merită să trăiesc. Acum că te am pe tine am totul. Viitorul n-are decît să-și poarte singur de grijă. Viața nu e chiar așa de rea. Ceva trebuie să se ivească.

— N-ai să uiți niciodată ?

— Niciodată.

Își înălță buzele spre ale lui :

— Atunci, adio.

— Adio pînă cînd ? murmură el pătimaș.

Iarăși se eliberă din strînsoarea lui.

— Adio, pentru totdeauna, dragul meu. Curînd plec de aici, cam peste vreo trei-patru zile bănuiesc. Îi veni foarte greu să-i spună ceea ce trebuia să-i spună : Nu ne mai putem vedea. Vezi tu, nu sînt liberă.

— Ești căsătorită ? Oamenii ziceau că ești văduvă.

Ar fi fost ușor să-l mintă. Ceva însă o împiedică, fără să știe de ce. Șovăi :

— Ce credeai că înțeleg cînd ți-am spus că nu sînt liberă ? Îți spun că e imposibil să ne mai întîlnim. Doar nu cumva vrei să-mi distrugi viața, nu ?

— Dar trebuie să te revăd. Încă o dată, măcar o dată ! Altfel mor.

— Dragul meu, nu fi nechibzuit. Îți spun că e imposibil. Cînd ne vom despărți acum, ne despărțim pentru totdeauna.

— Dar te iubesc. Tu nu mă iubești ?

Ea șovăi o clipă, nu vroia să fie aspră, dar în momentul acela părea necesar să-i spună adevărul adevărat. Clătină din cap și zîmbi ușor :

— Nu.

O privi de parcă nu ar fi înțeles-o :

— Atunci de ce m-ai luat ?

— Erai singur și trist. Am vrut să-ți ofer cîteva clipe de fericire.

— Vai, ce cruzime ! Ce cruzime monstruoasă !

Lui Mary i se frînse glasul.

— Nu spune una ca asta. N-am vrut să fiu crudă. Inima mea era plină de tandrețe și de milă.

— Nu ți-am cerut mila. De ce nu m-ai lăsat în pace ? Mi-ai arătat cerul și acum vrei să mă arunci înapoi pe pămînt ! Nu ! Nu ! Nu se poate !

În timp ce-i arunca în obraz aceste vorbe, părea că statura lui crește. Avea ceva tragic în indignarea lui. Mary era vag impresionată. Nici prin cap nu-i trecuse că o să ia lucrurile în felul ăsta.

— Poate am făcut o mare prostie, dar n-am vrut să te rănesc.

Din ochii lui dispăruse orice picătură de dragoste. Erau plini de o furie rece și dîrză. Fața lui albă pălise încă și mai tare, ajunsese ca o mască mortuară. Mary se simțea în mare

încurcătură. Abia acum își dădea seama cît de aiurită fusese. Slugile dormeau în camere aflate la o mare depărtare de acolo și chiar dacă ar fi țipat n-ar fi auzit-o. Vai, ce stupidă, ce nebună putuse să fie! Singurul lucru pe care-l putea face era să-și păstreze calmul și să nu-i arate că e speriată.

— Îmi pare groaznic de rău, se bîlbîi ea. N-am vrut să-ți jignesc sentimentele. Dacă pot face ceva ca să te compensez sînt bucuroasă s-o fac.

El se încruntă cu un aer întunecat :

— Acum ce faci ? Îmi oferi bani ? N-am nevoie de banii tăi. Cîți bani ai aici ?

Mary își luă poșeta de pe măsuța de toaletă și băgînd mîna înăuntru dădu peste revolver. Asta o făcu să tresară. În viața ei nu trăsese cu o armă. Vai, era o proastă să-și închipuie că o să ajungă într-o asemenea situație și totuși slavă Domnului că-l avea. Vai, drăguțul de Edgar, va să zică pînă la urmă se dovedise mai puțin ridicol decît păruse ! Îi trecu fulgerător prin minte gîndul că el nu și-o închipuise într-o asemenea situație cînd o silise să ia arma. Chiar și în clipa aceea gîndul o amuză și asta o făcu să-și recapete stăpînirea de sine.

— Am vreo două-trei mii de lire. Ți-ar ajunge ca să poți să treci în Elveția. Acolo ai fi mai în siguranță. Crede-mă, îmi pot îngădui să ți-i dau fără să le simt lipsa.

— Bineînțeles. Ești bogată, nu ? Ești destul de bogată ca să-ți poți plăti plăcerea unui capriciu de o noapte. Întotdeauna trebuie să-ți

plătești amanții ? Dacă vroiam banii tăi crezi că mă mulțumeam cu cîteva lire ? Ți-aș fi luat perlele pe care le purtai și brățările pe care le aveai la mînă.

— N-ai decît să le iei dacă le vrei. Pentru mine nu înseamnă nimic. Sînt pe măsuța de toaletă. Ia-le.

— Femeie josnică ce ești ! Ești atît de josnică încît îți închipui că orice bărbat poate fi cumpărat, că fiecare are prețul lui ? Proasto ! Dacă banii ar fi însemnat atît de mult pentru mine, nu crezi că aș fi putut găsi mijlocul de a cădea la învoială cu naziștii ? N-ar mai fi fost nevoie să ajung un surghiunit. N-ar mai fi fost nevoie să mor de foame.

— Dumnezeule, dar oare de ce nu izbutesc să te fac să înțelegi ? Am vrut să fiu bună cu tine și tu ai aerul să gîndești că ți-am făcut un rău. Ei bine, acuma vreau să te despăgubesc pentru acest rău. Dacă te-am ofensat, dacă te-am rănit, îți cer iertare. N-am vrut decît binele tău.

— Minți ! Ești o femeie neserioasă, lascivă, decăzută. Cît bine vei fi făcut vreodată în viața ta, mă întreb ? Umbli în căutarea plăcerilor și desfătărilor, a experiențelor noi. Orice, numai să-ți păcălești plictiseala și puțin îți pasă cît rău le pricinuiești altora. Dar de data asta ai făcut o greșeală. E foarte riscant să primești necunoscuți în casă. Te-am luat drept o zeiță și nu ești decît o stricată. Poate că ar fi chiar un lucru bun dacă te-aș strînge de gît ca să te împiedic să-i mai rănești și pe alții

cum m-ai rănit pe mine! Şi aş putea s-o fac, ştii bine. Cine m-ar putea suspecta? Ce, m-a văzut cineva intrînd în casa asta?

Făcu un pas către ea. Pe Mary o cuprinse panica. Băiatul avea o înfăţişare sinistră şi ameninţătoare. Faţa lui suptă de foame şi mizerie era acum strîmbată de furie şi ochii aceia întunecaţi şi duşi în fundul capului scoteau fulgere. Mary făcu un efort ca să se stăpînească. Mai avea încă în mînă poşeta; scoase revolverul şi-l îndreptă spre el.

— Dacă nu pleci imediat, trag! strigă ea.

— N-ai decît.

— Dacă te mai apropii un centimetru, te împuşc.

— Împuşcă-mă. Ce, crezi că viaţa mea înseamnă ceva pentru mine? N-ai face decît să mă scuteşti de o povară insuportabilă. Trage, împuşcă-mă, şi te iert pentru toate. Te iubesc!

Era transfigurat. Furia crîncenă îi dispăruse complet de pe chip şi ochii lui mari, negri, străluceau de exaltare. Se apropie de ea cu capul dat pe spate, cu braţele întinse în lături, oferindu-i pieptul ca ţintă.

— Poţi să spui oricînd că ţi-a intrat în casă un hoţ şi l-ai împuşcat. Haide, nu mai zăbovi!

Mary lăsă pistolul să-i cadă din mînă şi trîntindu-se pe un scaun îşi ascunse faţa în mîini şi izbucni într-un potop de lacrimi. Karl se uită o clipă la ea.

— N-ai avut curajul? Biată copilă, ce proastă eşti, ce îngrozitor de proastă! Nu trebuie să te joci cu bărbaţii cum te-ai jucat cu mine. Haide!

O cuprinse cu braţele şi încercă s-o ridice în picioare. Neştiind ce vrea şi zguduită încă de plîns, Mary se ţinu de scaun. O lovi atît de tare peste mînă încît, ţipînd de durere, ea se desprinse instinctiv; cu o mişcare rapidă o ridică în braţe, traversă camera cu ea şi o trînti brutal pe pat. Se trînti alături de ea. O cuprinse în braţe şi-i acoperi faţa cu sărutări. Ea încercă să se desprindă dar n-o lăsă. Era puternic, mult mai puternic decît părea, iar ea era neputincioasă în strînsoarea lui. În cele din urmă încetă să se mai împotrivească. Cîteva minute mai tîrziu, el se ridică. Ea era zdrobită. O privi de sus stînd în picioare la marginea patului:

— M-ai rugat să nu te uit. Ei bine, eu am să te uit, dar tu nu ai să mă poţi uita.

Mary nu făcu nici o mişcare. Îl privea fix, cu ochii înspăimîntaţi. El scoase un hohot de rîs aspru:

— Nu te teme, n-o să-ţi fac nici un rău.

Mary nu răspunse. Incapabilă să mai reziste furiei din privirea lui sălbatecă, închise ochii. Îl auzi umblînd ca un hoţ prin camera întunecoasă. Deodată auzi o împuşcătură şi apoi bufnitura unui corp în cădere. Sări în picioare cu un ţipăt de spaimă îngrozitoare.

— Dumnezeule, ce-ai făcut?

Zăcea în dreptul ferestrei scăldate în razele lunii. Îngenunche într-o clipă lîngă el şi-l strigă pe nume:

— Karl, Karl, ce-ai făcut?

Îi luă mîna şi cînd i-o lăsă, aceasta căzu pe podea cu o bufnitură fără viaţă. Îi pipăi faţa

și apoi îi duse mîna la inimă. Murise. Căzu pe spate, lăsîndu-se pe călcîie și apoi privi îngrozită trupul. I se întunecă mintea. Nu știa ce ar putea să facă. I se învîrtea capul și se temea că o să leșine.

Deodată tresări, căci auzi niște pași pe coridor, lipăitul picioarelor goale ; apoi zgomotul încetă și Mary înțelese că e cineva la ușă care trage cu urechea. Rămase cu privirile ațintite într-acolo, pradă panicii. Se auzi o bătaie ușoară. Mary era zguduită de un tremur violent și numai cu un efort la fel de violent izbuti să-și înăbușe țipătul care îi țîșnea spre buze. Ședea acolo pe pardoseală la fel de nemișcată ca și mortul de alături. Bătaia se repetă. Se strădui să vorbească :

— Da, ce este ?

— Ați pățit ceva, Signora ? Mi s-a părut că aud un pocnet.

Era vocea Ninei.

Strîngîndu-și pumnii, Mary își înfipse adînc unghiile în carne ca să poată găsi puterea de a vorbi cît mai firesc.

— Poate ai visat ceva, eu nu am auzit nimic. Du-te la culcare.

— Bine, Signora.

Urmă o pauză de o clipă și apoi auzi același lipăit de picioare goale îndepărtîndu-se. Ca și cum ar fi putut urmări zgomotele cu ochii, Mary întoarse capul și ascultă pînă auzi pașii ieșind de pe coridor. Vorbise instinctiv, doar pentru a-și da răgaz să-și adune mințile. Scoase un oftat din rărunchi. Dar ceva trebuia făcut. Se aplecă pentru a-l mai privi o dată pe

austriac. Se înfioră. Adunîndu-și iarăși puterile ca să se ridice în picioare, puse mîinile sub brațele mortului și încercă să-l tîrîie îndepărtîndu-l de fereastră. Nici nu știa ce face, de fapt, dar cine știe ce impuls orb o împingea să dorească să-l scoată într-un fel sau altul din cameră. Numai că trupul era ca de plumb. Icni de spaimă și neputință. Se simți mai firavă ca un șoricel. Nici nu se putea gîndi la un plan sau altul. Deodată își dădu seama că făcuse o nebunie îndepărtînd-o pe Nina. Cum ar fi putut acum să mai explice de ce, cînd avea mortul acela în cameră, spusese că nu s-a întîmplat nimic ? De ce spusese că n-a auzit nici un sunet cînd el se împușcase tocmai în dormitor ? O năvală învălmășită de tot felul de gînduri referitoare la dificultățile care se năpustiseră asupra ei, sau pe care le crease, i se învîrtea prin cap ca o bulboană. Și rușine, și dezonoare, și ce putea să răspundă cînd avea s-o întrebe de ce s-a omorît ? Singurul lucru pe care-l putea face era să spună adevărul ; dar adevărul era murdar. Era îngrozitor să te afli singură acolo fără să ai pe cineva care să te ajute și să-ți spună ce să faci. Înnebunită de spaimă, simți că trebuie să vorbească cu cineva. Ajutor, ajutor, trebuie să aibă ajutorul cuiva. Rowley. Era singura persoană la care se putea gîndi. Era sigură că o să vină dacă-l cheamă. O plăcea, spunea chiar că o iubește și, ticălos cum era, nu e totuși băiat rău ; în cel mai rău caz măcar un sfat tot avea să-i dea. Dar era cumplit de tîrziu. Cum se putea aștepta să dea de el acum, în toiul nopții ? Dar nici

pînă în zori nu putea aștepta, nimic nu mai putea fi util dacă nu era făcut atunci, pe loc.

Avea un telefon lîngă pat. Știa numărul pe dinafară pentru că Edgar stătuse și el la același hotel și-l sunase adesea acolo. Formă numărul. La început nu răspunse nimeni, apoi se auzi un glas de italian. Probabil îl trezise pe un portar de noapte care ațipise pe furiș. Îl rugă să-i dea legătura cu camera lui Rowley. Auzi apoi țîrîitul telefonului interior dar nici un răspuns. O clipă se înspăimîntă, temîndu-se că e plecat ; poate că după ce se despărțise de ea s-o fi dus undeva la vreun tripou sau, știindu-l cum e, îl suspecta chiar că s-a înhăitat cu vreo femeie și s-a dus acasă la ea. Oftă ușurată cînd auzi, într-un tîrziu, un glas somnoros și mai mult decît morocănos :

— Da. Ce e ?

— Rowley, sînt eu, Mary. Am intrat într-o încurcătură îngrozitoare.

Simți deodată că omul s-a trezit de tot. Ba chiar îl auzi chicotind.

— Cam tîrzie oră ca să intri în încurcătură, ai ? Despre ce e vorba ?

— Nu-ți pot spune, dar e grav. Te rog să vii încoace.

— Cînd ?

— Acum, imediat, cît mai curînd cu putință ! Te rog din suflet !

Rowley auzi tremurul din glasul ei.

— Firește că vin. Stai liniștită.

Ce ușurare aduceau aceste două cuvinte. Puse telefonul în furcă. Încercă să calculeze cam cît timp îi trebuie ca să ajungă acolo. Era o

distanță de peste cinci kilometri, cea mai mare parte în pantă, de la hotel pînă la vila ei. La ora aceea era greu de presupus că poate găsi un taxi ; dacă venea pe jos, îi trebuia mai bine de o oră. Peste o oră avea să se crape de ziuă. Nu-l putea aștepta în camera aceea, era oribil. Se schimbă repede, înlocuindu-și capotul cu o rochie. Stinse lumina, descuie ușa, cu multă grijă să nu facă vreun zgomot, și se strecură pe coridor ; deschise ușa din față și coborî scara monumentală care dădea pe alee, apoi porni în josul aleii rămînînd ascunsă în umbra copacilor care o mărgineau — căci luna care mai înainte o umpluse de atîta încîntare o speria acum cu lumina ei puternică — pînă ajunse la porțile parcului. Aici se opri și rămase în picioare. Simțea că-i vine rău numai la gîndul așteptării interminabile la care era condamnată. Dar deodată auzi niște pași și cuprinsă de panică se retrase în umbra unui copac. Era cineva care urca scara destul de abruptă de la poalele dealului pînă la vilă și care pînă la construirea drumului fusese singura cale de acces. Oricine va fi fost, era sigură că venea la vilă și părea chiar să se grăbească. Din întuneric se ivi un bărbat și Mary văzu că e Rowley. Sentimentul ei de ușurare fu de-a dreptul copleșitor.

— Slavă Domnului că ai venit ! Cum de-ai ajuns atît de repede ?

— Portarul de noapte dormea, așa că i-am luat cu împrumut bicicleta. Am ascuns-o la poalele dealului. M-am gîndit că ajung mai repede dacă urc treptele.

— Vino.

El îi iscodi fața prin întuneric :

— Hei, dar ce s-a întîmplat ?Arăți ca dracul.

Mary clătină din cap. Nu era în stare să-i spună nimic. Îl apucă de braț și se întoarse repede în casă cu el.

— Fă cît mai puțin zgomot cu putință, îi șopti ea de îndată ce intrară. Nu vorbi nimic.

Îl duse în camera ei. Deschise ușa și el o urmă. Închise ușa și o încuie cu cheia. O clipă nu avu curajul nici măcar să aprindă lumina. Dar nu avea încotro. Atinse comutatorul. Din tavan atîrna un candelabru uriaș care într-o clipă scăldă camera într-o lumină orbitoare. Rowley tresări cumplit cînd îi căzură ochii asupra trupului unui bărbat care zăcea pe pardoseală lîngă una din cele două ferestre mari.

— Dumnezeule ! strigă el. Se întoarse și se holbă la Mary. Ce înseamnă asta ?

— E mort.

— Așa s-ar zice.

Îngenunche și-i ridică necunoscutului o pleoapă, apoi, așa cum făcuse și Mary, îi puse mîna pe inimă.

— Într-adevăr, nu mai încape nici o îndoială. Necunoscutul mai ținea încă strîns în mînă revolverul. S-a împușcat.

— Dar tu ce credeai, că l-am omorît eu ?

— Dar unde sînt servitorii ? Ai chemat poliția ?

— Nu, zise Mary abia respirînd.

— Dar trebuie. Nu-l poți lăsa aici, trebuie să faci ceva !

Cu gesturi mașinale, fără să se gîndească la ce face, desfăcu mîna mortului ca să-i smulgă revolverul și să-l poată examina.

— Să fiu al dracului dacă nu e pistolul pe care mi l-ai arătat în mașină.

— Păi chiar e.

Rowley se uită lung la ea. Nu înțelegea nimic, dar cum ar fi putut să înțeleagă ? Situația era mai presus de înțelegerea cuiva.

— De ce s-a împușcat ?

— Pentru numele lui Dumnezeu, nu-mi pune întrebări.

— Dar știi măcar cine e ?

— Nu.

Era palidă și tremura. Avea aerul că o să leșine dintr-o clipă într-alta.

— Mary, eu zic că ar trebui să te aduni nițel, nu are nici un rost să intri în panică, știi ? Așteaptă o clipă că mă duc pînă în sufragerie să-ți găsesc niște coniac. Unde o fi ?

Dădu să plece, dar ea îl opri cu un țipăt.

— Nu mă părăsi, mi-e frică să rămîn singură aici.

— Atunci vino cu mine, îi zise el brusc.

O cuprinse cu brațul pe după umeri ca s-o susțină și o conduse afară din cameră. Lumînările mai ardeau încă în sufragerie și primul lucru pe care îl văzu el intrînd acolo fură rămășițele supeului pe care îl mîncaseră cei doi — farfuriile, paharele, sticla de vin și tigaia cu coadă în care Mary prăjise ouăle cu costiță. Rowley se duse pînă la masă. Lîngă scaunul pe care stătuse Karl era pălăria lui ponosită de pîslă. Rowley o ridică, se uită la ea și

apoi se întoarse ca s-o privească pe Mary. Dar ea nu-i putu înfrunta privirea.

— Am mințit cînd am spus că nu-l cunoșteam.

— Trebuie să recunosc că acest amănunt este dureros de evident.

— Pentru numele lui Dumnezeu, Rowley, nu-mi vorbi așa! Sînt îngrozitor de nefericită.

— Iartă-mă, îi spuse el cu blîndețe. Atunci cine e?

— Violonistul de la restaurant. Bărbatul care a venit cu tipsia să strîngă bani de la noi. Nu-ți aduci aminte?

— Mi s-a părut mie vag cunoscută mutra lui. Era îmbrăcat ca un pescar napolitan, nu? De aceea nu l-am recunoscut. Și bineînțeles că acum arată puțin schimbat. Dar cum de s-a întîmplat să fie aici?

Mary șovăi pînă să răspundă:

— L-am întîlnit tocmai cînd mă întorceam spre casă. Se afla pe terasa belvedere de la jumătatea serpentinei. Mi-a vorbit. Părea groaznic de însingurat, și părea încă și mai nefericit.

Rowley se uită la vîrful pantofilor. Se simți stînjenit. Mary era ultima femeie de pe lume de la care s-ar fi așteptat să facă ceea ce nu putea să nu suspecteze că a făcut.

— Mary dragă, știi bine că pentru tine aș fi în stare să fac orice. Vreau să te ajut.

— Era flămînd. I-am dat ceva de mîncare.

Rowley se încruntă:

— Și după ce i-ai dat o gustare s-a dus și s-a împușcat cu revolverul tău. Asta e ideea?

Mary începu să plîngă.

— Uite, bea puțin vin. De plîns, poți să plîngi mai tîrziu.

Mary clătină din cap:

— Nu, nu. Mi-a trecut, n-o să plîng. Acum știu că a fost o nebunie, dar în momentul acela nu părea chiar așa. Cred că am avut un minut de sminteală. Știi ce ți-am spus în mașină. Atunci înainte de a te da jos.

Rowley înțelese dintr-o dată ce vrea să spună.

— Mi s-a părut că ce-mi spui tu e doar sirop sentimentalist. Niciodată nu mi-aș fi putut închipui că ești atît de aiurită încît să faci o asemenea nebunie. De ce s-a omorît?

— Nu știu. Nu știu!

Rowley rămase un minut sau două pe gînduri și apoi începu să adune farfuriile și paharele și le puse pe tavă.

— Ce faci? îl întrebă Mary.

— Nu crezi și tu că ar fi mai bine să nu lași nici o urmă, în sensul că ai avut un invitat la supeu? Unde-i bucătăria?

— Pe ușa aia și în jos pe scări.

Rowley luă tava. Cînd se întoarse, Mary era așezată la masă cu capul în mîini.

— Mare noroc că am coborît; lăsaseși toate luminile aprinse. E mai mult decît evident că nu ești deprinsă să-ți ștergi urmele faptelor. Slugile tale nu spălaseră vasele de la cină, așa că le-am pus și pe astea printre celelalte.

S-ar putea nici să nu observe. Şi acum trebuie să chemăm poliţia.

Mary aproape că ţipă :

— Rowley !

— Ascultă-mă un pic, draga mea. Trebuie să-ţi păstrezi capul. M-am gîndit mult şi am să-ţi spun ce-ţi sugerez. Trebuie să spui că dormeai şi că ai fost trezită de un bărbat, în mod evident un spărgător care a intrat în camera ta. Ai aprins lumina şi ai apucat în grabă pistolul pe care îl aveai pe noptieră. A urmat o luptă şi pistolul s-a descărcat. Dacă tu l-ai împuşcat sau s-a împuşcat singur n-are importanţă. E foarte probabil că văzîndu-se descoperit şi strîns cu uşa şi temîndu-se că ţipetele tale o să aducă imediat servitorii s-a împuşcat.

— Dar cine ar putea să creadă într-o asemenea poveste trasă de păr ?

— Oricum e mai credibilă decît adevărul. Dacă-ţi menţii cu încăpăţînare depoziţia, nimeni nu poate dovedi că e mincinoasă.

— Nina a auzit împuşcătura. A venit pînă la camera mea şi m-a întrebat dacă s-a întîmplat ceva. I-am spus că nu. Ea o să le spună acelaşi lucru dacă o întreabă poliţiştii. Atunci cum am să pot explica acest aspect ? Povestea mea n-o să mai stea în picioare. De ce a trebuit să-i spun că nu s-a întîmplat nimic cînd un bărbat zăcea mort în camera mea ? N-am nici cea mai mică şansă.

— Nu ai putea să-ţi aduni puterile ca să-mi spui adevărul ?

— E dezgustător şi totuşi... în momentul acela... mi s-a părut că fac un lucru destul de frumos.

Nu mai scoase o vorbă şi Rowley o privi lung înţelegînd pe jumătate lucrurile, dar nedumerit încă de ele. Mary scoase un oftat adînc :

— Bine, hai să chemăm poliţia şi să terminăm toată povestea. Înseamnă ruina. Mă rog, presupun că am meritat-o. N-am să mai pot privi pe nimeni în faţă de-acum înainte. Şi mai sînt ziarele, şi Edgar. Asta înseamnă sfîrşitul. Apoi Mary spuse un lucru surprinzător : La urma urmei nu era hoţ. I-am făcut şi aşa destul rău fără să trebuiască să arunc o asemenea umbră urîtă asupra bietului băiat. Eu sînt de vină pentru tot ce s-a întîmplat şi trebuie să-mi primesc răsplata care mă aşteaptă.

Rowley îi aruncă o privire scrutătoare, pătrunzătoare :

— Da, înseamnă într-adevăr ruina, aici ai dreptate, şi mai înseamnă şi un scandal monstru. Te aşteaptă o perioadă înfiorătoare, scumpo. Şi dacă iese totul la iveală nu te mai poate ajuta nimeni. Eşti gata să-ţi iei un asemenea risc ? Te avertizez că e un risc foarte mare şi dacă nu se rezolvă e şi mai rău pentru tine.

— Îmi iau orice risc.

— Dar la urma urmei de ce nu am putea să îndepărtăm cadavrul de aici ? Cine ar putea bănui că moartea lui are vreo legătură cu tine ?

— Dar cum o putem face ? E cu neputință.

— Nu chiar. Cu neputință nu e. Dacă mă ajuți, îl putem urca în mașină. Tu cunoști toate dealurile astea de prin împrejurimi. Cu siguranță că putem găsi un loc unde să-l așezăm și unde n-o să fie găsit luni și luni de zile.

— Dar o să fie dat dispărut. O să-l caute.

— De ce să-l caute ? Cine o să-și bată capul pentru un scripcar italian ? S-ar fi putut foarte ușor s-o șteargă de bună voie pentru că n-a avut cu ce să-și plătească chiria, după cum se putea foarte bine să fugă cu nevasta altuia.

— Nu era italian. Era refugiat austriac.

— Cu atît mai bine. Poți să faci prinsoare pe orice că nimeni n-o să facă zarvă în privința lui.

— E un lucru groaznic să ai de făcut așa ceva, Rowley. Și cu tine cum rămîne ? Nu-ți iei și tu un risc îngrozitor ?

— E singurul lucru care se poate face, draga mea, iar în privința mea nu are rost să te îngrijorezi. Ca să-ți spun adevărul, mie îmi cam place riscul. Eu susțin că trebuie să-i smulgi vieții orice emoție palpitantă, ori de cîte ori poți.

Pentru Mary era o mare încurajare să-l audă vorbind atît de degajat și ușuratic. Spaima ei chinuitoare nu mai părea acum atît de insuportabilă. Exista o mică speranță că ar putea face împreună ceea ce propunea el. Dar o mai cuprinse o nouă îndoială :

— Curînd o să se lumineze, țăranii o să pornească la cîmp de îndată ce se crapă de ziuă.

Rowley se uită la ceas :

— Cînd se luminează de ziuă ? Nu înainte de cinci. Mai avem o oră la dispoziție. Dacă acționăm repede poate izbutim s-o scoatem la cap.

Mary oftă din rărunchi :

— Mă las cu totul în mîinile tale. Fac tot ce-mi spui.

— Atunci, haidem. Și pentru numele lui Dumnezeu, nu mai face mutra asta de înmormîntare.

Luă pălăria mortului și se întoarse împreună cu Mary în camera unde zăcea cadavrul.

— Apucă-l de picioare și eu îl iau de subțiori.

Îl ridicară și-l duseră în hol și apoi îl scoaseră pe ușa din față. Cu mare greutate, Rowley, mergînd cu spatele, îl coborîră pe scară. Apoi lăsară jos trupul. Era greu ca plumbul.

— Poți să aduci mașina încoace ? întrebă Rowley.

— Da, dar nu e loc de întors. O să trebuiască să ies din curte în marșarier, răspunse ea cu oarecare îndoială în glas.

— Lasă că asta o fac eu.

Mary coborî pînă la capătul aleii înguste și aduse sus mașina. Între timp Rowley se întoarse în casă. Pe pardoseala de marmoră erau pete de sînge, din fericire nu prea multe, pentru că omul se împușcase drept în inimă și hemoragia fusese doar internă.

Se duse în baie, luă un prosop de pe suport și-l udă bine. Șterse cu grijă petele de sînge. Pardoseala de marmoră era de culoare roșu aprins și Rowley fu sigur că la o privire fugară, așa cum se uită în treacăt o servitoare care mătură, n-o să se vadă nimic. Luă în mînă prosopul ud, pătat de sînge, și ieși iar din casă. Mary aștepta lîngă automobil. Nu-l întrebă ce-a făcut.

Rowley deschise portiera din spate și apucă din nou mortul de subțiori. Îl ridică, iar Mary, văzînd că nu izbutește singur, îi apucă ea picioarele. Nu vorbiră. Așezară trupul pe podeaua mașinii și Rowley îi înfășură bine pieptul cu prosopul ca nu cumva zgîlțîiturile să producă o scurgere de sînge. Îi îndesară pălăria peste cap. Rowley se așeză la volan și scoase mașina pe poartă. Aici era loc suficient pentru întoarcere.

— Să conduc eu ?

— Da. Cum ajungi în josul dealului cotește spre dreapta.

— Trebuie să ieșim cît mai repede cu putință din șoseaua principală.

— Peste vreo șase-șapte kilometri e un drum care duce într-un sat din vîrful colinei. Parcă îmi aduc aminte de o pădurice într-o parte a drumului.

Cînd ieșiră în șosea, Rowley acceleră.

— Conduci groaznic de repede, zise Mary.

— Nu prea avem mult timp de pierdut, scumpa mea, zise el înțepat.

— Sînt moartă de spaimă.

— Ei, asta o să ne fie într-adevăr de mare folos !

Era sarcastic, așa că Mary tăcu. Luna apusese și noaptea era foarte întunecată. Mary nu vedea acul vitezometrului ; dar avea impresia că Rowley merge cu vreo sută douăzeci pe oră. Șezu cu pumnii strînși. I se păru că fac un lucru îngrozitor, un lucru primejdios. Și totuși era singura ei șansă. Îi bătea inima să-i spargă pieptul. Își tot repeta în sinea ei : „Dumnezeule, ce proastă am fost !"

— Văd că am parcurs vreo opt kilometri, nu cumva am scăpat drumul ăla lateral ?

— Nu, dar probabil că o să-l întîlnim foarte curînd. Mai încetinește puțin.

Merseră mai departe. Mary căuta cu înfrigurare drumul îngust care pornea șerpuind spre satul din vîrful colinei. Fusese de vreo două-trei ori pe drumul acela, atrasă de priveliștea lui din depărtare, căci arăta ca una dintre acele localități de munte de pe fundalul unui vechi tablou florentin — unul din tablourile acelea cu scene biblice în care pictorul a introdus peisajul fermecător al Toscanei sale natale.

— Uite aici e ! strigă ea deodată.

Dar Rowley trecuse deja mai departe ; frînă și apoi dădu înapoi pînă cînd putu să vireze. Urcară încet serpentina. Căuta să străpungă întunericul de o parte și de alta a drumului. Deodată Mary îi atinse brațul. Apoi îi făcu un semn către stînga. Rowley opri. Pe partea aceea se deslușea cu greu un crîng de pomi subțirei, niște salcîmi parcă, iar terenul

era acoperit de lăstăriș. Părea să aibă o pantă foarte înclinată. Stinse farurile.

— Cobor nițel să scotocesc împrejurimile. Mie mi se pare că ar fi în regulă. Cred că e tocmai ce ne trebuie.

Se dădu jos și se avîntă în crîng. În tăcerea de moarte din jur, zgomotul pe care-l făcea străbătînd lăstărișul răsună înfiorător de tare. Peste vreo cîteva minute reveni.

— Cred că merge. Vorbea în șoaptă, cu toate că nu putea să fie nici țipenie de om prin preajmă care să-i audă. Ajută-mă să-l dau jos. Va trebui să-l car dacă pot. Tu n-ai putea să vii cu mine pentru că ți-ar zgîria îngrozitor picioarele.

— Nu-mi pasă.

— Nu la tine mă gîndesc, răspunse el cu asprime, dar cum ai putea să le explici servitorilor că ți-ai rupt de tot ciorapii și că ți s-au scîlciat pantofii ? Lasă, cred că mă descurc și singur.

Mary se dădu jos din mașină și deschise portiera din spate. Tocmai se pregăteau să salte cadavrul cînd văzură deasupra lor o lumină. Era o mașină care cobora dealul.

— Dumnezeule mare, ne-au prins ! strigă Mary. Fugi, Rowley, tu trebuie să scapi din povestea asta !

— Termină cu prostiile !

— Mi-e imposibil să te bag într-o asemenea încurcătură ! strigă ea cu disperare.

— Nu fi proastă. Dacă-ți păstrezi capul bine înfipt pe umeri nu intrăm în nici o încurcătură. Cu un zîmbet și o minciună scăpăm de toate.

— Nu, Rowley, pentru numele lui Dumnezeu ! Sînt pierdută !

— Termină. Trebuie să-ți păstrezi calmul. Bagă-te în mașină în spate.

— Da' e el acolo.

— Ține-ți gura.

O împinse pe bancheta din spate și se cățără și el cum putu în urma ei. Farurile automobilului care cobora panta fură ascunse de un cot al drumului, dar cotul următor avea să le aducă exact asupra lor.

— Lipește-te de mine. Trebuie să ne ia drept îndrăgostiți care am venit într-un loc mai liniștit ca să ne giugiulim. Dar stai liniștită. Nu te mișca.

Automobilul se apropia. Peste cîteva minute avea să ajungă în dreptul lor și drumul era atît de strîmt încît trebuia să încetinească pentru a putea trece pe lîngă ei. Cine știe dacă nu avea cumva să-i șteargă ușor. Rowley o cuprinse cu brațele și o strînse cît mai tare la pieptul lui. Sub picioarele lor se afla trupul ghemuit al mortului.

— O să te sărut. Sărută-mă și tu. De-a-n serioaselea.

Acum automobilul care cobora ajunsese mai aproape și părea că se leagănă dintr-o parte într-alta a drumului. Apoi îi auziră pe pasageri cîntînd cît îi ținea gura.

— Dumnezeule, mă tem că-s beți ! Mă rog la Cel de Sus să ne vadă. Doamne, ce ghinion

ar fi să ne bușească. Acum hai repede, sărută-mă !

Mary își apropie buzele de-ale lui și păreau că se sărută atît de absorbiți unul de celălalt încît nici măcar nu observau apropierea celeilalte mașini. Părea să fie plină de oameni care țipau așa de tare că ar fi putut să scoale și morții din somn. Probabil că fusese vreo nuntă în satul din vîrful dealului și ăștia erau nuntașii care chefuiseră pînă la această oră tîrzie iar acum înveseliți strașnic de băutură, se întorceau la casele lor din cine știe ce alt sat. Păreau că vin prin mijlocul drumului și că sînt prea puține șanse să treacă pe lîngă mașina lui Mary fără a o pocni. Dar nu aveau ce să facă. Deodată se auzi un urlet. Farurile dezveliseră automobilul staționat. Se auzi un scrîșnet cumplit de frînă și mașina care cobora încetini. Poate că înțelegerea primejdiei din care tocmai scăpase îl mai trezi pe șofer, căci acum se apropia cu pas de melc. Apoi cineva observă că sînt oameni în mașina neluminată și cînd își dădură cu toții seama că e vorba de o pereche înlănțuită într-o îmbrățișare pătimașă se stîrni un hohot uriaș de rîs ; unul dintre bărbați strigă tare o glumă porcoasă și vreo doi din ceilalți scoaseră niște zgomote urîte. Rowley o strînse tare în brațe pe Mary ; nimeni nu putea zice altceva decît că sînt într-un extaz amoros atît de puternic încît habar n-au de altceva. Unul din inteligenții din mașină avu o idee genială : cu un glas amplu de bariton începu să cînte *„La donna è mobile“* din Rigoletto, la care ceilalți, pare-se necunoscînd cuvintele, dar foarte dornici să i se alăture, cîntară cu el într-un fel de muget. Trecură foarte încet pe lîngă mașina lui Mary ; de fapt nici loc nu prea aveau, cel mult o palmă.

— Cuprinde-mă cu mîinile pe după gît, îi șopti Rowley cînd cealaltă mașină ajunse în dreptul lor și, sărutînd-o încă pe Mary, le făcu vesel cu mîna bețivanilor.

— Bravo ! Bravo ! strigară aceștia. *Buon divertimento.* Iar apoi, în timp ce se îndepărtau, baritonul iar începu să cînte *„La donna è mobile“.*

O luară la vale într-o viteză destul de periculoasă, cîntînd mai departe cu multă poftă și încă și după ce-i pierdură din vedere Mary și cu Rowley îi mai putură auzi în depărtare.

Rowley își desfăcu strînsoarea și Mary căzu într-o parte pe canapea, istovită.

— Mare lucru pentru noi că toată lumea îi privește cu drag pe îndrăgostiți, zise Rowley. Și acum cred că n-ar fi rău să ne apucăm de treabă.

— Dar nu e periculos ? Dacă cumva îl descoperă tocmai aici ? ...

— Dacă-l descoperă oriunde pe drumul ăsta ar putea socoti că prezența noastră în împrejurimi a fost suspectă. Dar pe de altă parte s-ar putea să mergem cine știe ce distanță fără să putem găsi un loc mai bun. Și nici timp prea mult să cutreierăm ținutul nu mai avem. Ăia erau beți. Fiat-uri ca ăsta sînt cu sutele, așa că de unde și pînă unde să dea de urma

noastră ? În orice caz ar fi evident că omul s-a sinucis. Dă-te jos din mașină.

— Mă tem că nu mă prea pot ține pe picioare.

— Și totuși n-ai să ai încotro și o să trebuiască să mă ajuți să-l scot de aici. După aia n-ai decît să cazi și cloșcă.

Rowley se dădu jos și o trase și pe ea după el. Deodată, prăbușindu-se pe treapta mașinii, Mary izbucni într-un hohot de plîns isteric. Rowley își luă avînt și-i trase o palmă cît putu de tare ; durerea usturătoare o făcu să tresară atît de puternic încît sări în picioare, pierzîndu-și respirația și încetă să mai plîngă, la fel de brusc cum începuse. Nici măcar nu țipă.

— Acum ajută-mă.

Fără să mai scoată o vorbă, se apucară de ceea ce aveau de făcut și scoaseră împreună mortul din mașină. Rowley îl apucă de subțiori.

— Acum pune-i picioarele pe celălalt braț al meu. E al dracului de greu. Încearcă să dai puțin la o parte tufișurile astea ca să pot să trec dincolo de ele fără să le rup.

Mary îl ascultă și el se avîntă prin bălării. Pentru urechile ei înspăimîntate zgomotul pe care-l făcea era atît de tare încît ai fi zis că se aude de la cîțiva kilometri. Răstimpul pînă la întoarcerea lui i se păru interminabil. În cele din urmă îl văzu urcînd drumul.

— Mi-am zis că poate e mai bine să nu mă întorc tot pe unde am intrat în crîng.

— E totul în regulă ? întrebă ea cu îngrijorare.

— Așa cred. Dumnezeule, sînt sfîrșit de oboseală. Nu mi-ar strica o dușcă de whisky. O privi cu niște ochi în care se vedea ușor licărirea unui zîmbet : Acum poți să plîngi dacă ai chef.

Mary nu răspunse și se întoarse în mașină. Rowley conduse mai departe.

— Încotro te duci ? întrebă ea.

— Aici nu pot întoarce. Și pe urmă cred că este mai bine să merg ceva mai departe ca să nu rămînă vreo urmă a unei mașini care a oprit și a întors tocmai aici. Știi cumva dacă mai departe e vreun alt drum pe care am putea să ne întoarcem în șoseaua principală ?

— Nu sînt prea convinsă. Cred că drumul ăsta nu duce decît sus în sat.

— Bine, e în regulă. Mai mergem un pic și pe urmă întoarcem unde am loc.

Merseră o vreme în tăcere.

— Prosopul a rămas în mașină.

— Lasă că-l iau eu. Îl arunc dracului undeva.

— Dar are pe el inițialele familiei Leonard.

— Nu-ți bate capul cu chestia asta. Mă descurc eu. Dacă nu găsesc o soluție mai bună, înfășor un bolovan în el și-l arunc în Arno, în drum spre casă.

După ce mai merseră vreo cîțiva kilometri, ajunseră la un loc cu o bucățică de teren plat, la marginea drumului, și aici se hotărî Rowley să întoarcă.

— Dumnezeule ! strigă el tocmai cînd se pregătea să facă manevra. Revolverul.

— Cum ? E în camera mea.

— Am uitat complet de el. Dacă găsește cineva cadavrul și nu găsește arma cu care s-a omorît o să dea de bănuit poliției. Trebuia să-l lăsăm lîngă el.

— Ce e de făcut ?

— Nimic. Să ne încredem în noroc. Deocamdată a fost de partea noastră. Dacă poliția găsește cadavrul și nu găsește nici un pistol, o să creadă probabil că vreun băiat a descoperit din întîmplare cadavrul, a furat revolverul și prin urmare n-a suflat o vorbă nimănui.

La întoarcere Rowley conduse la fel de repede ca și la venire. Din cînd în cînd se mai uita îngrijorat la cer. Era tot noapte, dar întunericul nu mai avea exact aceeași intensitate ca atunci cînd porniseră la drum. Nu se făcuse încă ziuă dar aveai senzația că e pe undeva pe aproape. Țăranul italian se duce la muncă dis-de-dimineață, iar Rowley vroia s-o aducă pe Mary înapoi în vilă înainte de a se fi trezit cineva pe acolo. În cele din urmă ajunseră la poalele dealului pe care se înălța vila și Rowley opri. Tocmai se revărsau zorile.

— Cred că ar fi mai bine să te întorci singură cu mașina. Aici am lăsat bicicleta eu cu care am venit.

Abia putu distinge zîmbetul firav pe care i-l adresă ea. Văzu și că se străduiește să vorbească. O bătu ușurel pe umăr.

— Lasă, nu-i nimic. Nu te necăji. Și uite ce e, eu cred că n-ar strica să iei vreo două pastile de dormit ; n-are rost să rămîi trează și să te frămînți cu gîndurile. După un somn odihnitor o să te simți mult mai bine.

— Mă tem că n-am să pot dormi deloc.

— Știu, tocmai de aceea am zis să iei ceva hapuri ca să fiu sigur că dormi. Trec eu pe la tine mîine cîndva.

— O să stau în casă toată ziua.

— Parcă știam că iei masa cu familia Atkinson. Am fost poftit să te întîlnesc la ei.

— Am să le telefonez să le spun că nu mă simt destul de bine

— Doamne ferește, în nici un caz să nu faci una ca asta ! Trebuie neapărat să te duci și să te prefaci că nu ai nici cea mai mică grijă în viață. Asta e o simplă și banală măsură de prevedere. Presupunînd că cine știe ce suspiciune cît de îndepărtată ar cădea din întîmplare asupra ta, nimic din toată comportarea ta nu trebuie să trădeze o conștiință încărcată. Înțelegi ?

— Da.

Mary se urcă la volan și așteptă o clipă pînă îl văzu pe Rowley că-și ia bicicleta de unde o ascunsese și că se îndepărtează. Apoi urcă mai departe dealul. Lăsă mașina în garaj, care se afla imediat îndărătul porții, și apoi străbătu pe jos aleea. Se strecură fără zgomot în casă. Se duse direct în camera ei. Dar la ușă avu o șovăială. Nu-i venea deloc să intre și o clipă o cuprinse teama superstițioasă că dacă deschide ușa o să-l vadă în fața ei pe Karl îmbrăcat în haina lui neagră, decolorată. Era înnebunită de tristețe și durere dar nu voi să se lase pradă acestor sentimente ; își adună toate puterile — și totuși mîna cu care apăsă clanța tremura cumplit. Aprinse repede lumina

și scoase un oftat, sau mai degrabă un icnit de ușurare cînd văzu camera goală. Arăta exact ca întotdeauna. Se uită la ceasul de pe noptieră. Nu era încă ora cinci. Cîte lucruri înspăimîntătoare se întîmplaseră într-un timp atît de scurt! Ar fi dat nu știu ce să poată întoarce timpul înapoi și să fie iarăși femeia lipsită de griji de acum cîteva ceasuri. Pe obraji începură să-i curgă lacrimile. Era îngrozitor de obosită; îi zvîcneau tîmplele și printre amintirile învălmășite, așa ca un val al memoriei, totul întîmplîndu-se deodată, îi reveniră în minte toate incidentele acelei nopți nenorocite. Se dezbrăcă încet. Nu vroia să se mai culce iarăși în patul acela și totuși n-avea încotro. Trebuia să mai rămînă la vilă cel puțin cîteva zile; Rowley avea să-i spună cînd o să poată pleca fără primejdie: dacă-și anunța logodna cu Edgar avea să pară foarte rezonabil să părăsească Florența cu cîteva săptămîni mai repede decît intenționase inițial. Nu mai ținea minte dacă el îi spusese cînd o să trebuiască să ia vaporul către India. Probabil foarte curînd. De îndată ce se afla în India, Mary avea să fie în siguranță. Odată aflată acolo putea să uite.

Dar tocmai cînd se băga în pat își aminti de vesela de la supeu pe care o dusese Rowley în bucătărie. Cu toate asigurările pe care i le dăduse el, nu prea se simțea la largul ei și se gîndi că trebuie să verifice personal dacă totul e în ordine. Își puse capotul și coborî în sufragerie și mai departe în bucătărie. Dacă întîmplător o auzea vreuna dintre slugi putea

să spună că s-a trezit și i s-a făcut foame peste noapte așa că a coborît să vadă dacă nu poate încropi ceva de mîncare. Casa părea îngrozitor de pustie și bucătăria arăta ca o peșteră uriașă și sumbră. Găsi bucata de costiță pe masă și o puse la loc în cămară. Aruncă cojile de ouă în căldarea de sub chiuvetă. Spălă cele două pahare și farfuriile pe care le folosise împreună cu Karl și le reașeză la locul lor. Atîrnă tigaia cu coadă la locul ei în cui. Acum nu mai rămăsese nimic care să stîrnească bănuieli, așa că se strecură înapoi în dormitor. Luă ceva de dormit și stinse lumina. Speră că tabletele n-o să întîrzie să-și facă efectul, dar oricum era zdrobită de oboseală și în timp ce-și spunea că dacă nu ațipește curînd o să înnebunească, adormi.

VI

CÎND DESCHISE OCHII o văzu pe Nina stînd în picioare lîngă pat.

— Ce e? întrebă Mary încercînd să-și învingă somnul.

— E foarte tîrziu, Signora. Signora trebuie să fie la Villa Bolognese la ora unu și este deja douăsprezece.

Mary își aminti dintr-o dată totul și simți un junghi de spaimă. Trezindu-se de-a binelea, o scrută pe servitoare. Avea aerul zîm-

bitor şi prietenos dintotdeauna. Mary îşi adună minţile.

— N-am mai putut adormi după ce m-ai trezit. N-am vrut să stau trează toată noaptea aşa că am luat vreo două tablete dintr-alea.

— Vă rog să mă iertaţi, *Signora*, dar am auzit un zgomot şi m-am gîndit că e mai bine să vin să văd dacă nu s-a întîmplat ceva.

— Ce fel de zgomot ?

— Mde, ca un fel de împuşcătură. Mi-am amintit de revolverul pe care l-a lăsat Signore şi am fost speriată.

— Trebuie să fi fost un automobil de pe drum. Noaptea sunetele răzbat mai departe decît te aştepţi. Fă-mi repede o cafea şi pregăteşte-mi baia, trebuie să mă grăbesc.

De cum ieşi Nina din odaie Mary sări în sus şi se repezi la sertarul în care ascunsese revolverul. O clipă îi fusese teamă că Nina l-a descoperit în timp ce dormea ea şi că l-a luat. Ciro, soţul Ninei, şi-ar fi putut da imediat seama că s-a tras un glonte. Dar pistolul era încă acolo. Aşteptîndu-şi cafeaua, se gîndi intens. Îşi dădu seama de ce insistase Rowley să meargă la dejunul unde era invitată. Nimic din comportarea ei nu trebuia să fie neobişnuit ; pentru binele lui acum, nu numai pentru al ei, trebuia să aibă multă grijă. Simţi o infinită recunoştinţă faţă de Rowley. Fusese calm şi se gîndise la toate ; cine şi-ar fi putut închipui că un prăpădit de pierde-vară ca el poate să dea dovadă de atîta tărie de caracter ? Ce s-ar fi făcut ea dacă nu şi-ar fi păstrat el mintea întreagă cînd se apropiaseră italienii ăia beţi, tocmai în momentul cel mai riscant ? Oftă. Se prea poate să nu fie el un membru prea folositor al societăţii, dar era un prieten bun ; asta n-o putea nega nimeni.

După ce-şi bău cafeaua şi făcu baie, cînd se aşeză la măsuţa de toaletă ca să se aranjeze se simţi mult mai la largul ei. Era de-a dreptul uimitor să vadă că în ciuda atîtor lucruri prin care trecuse nu era deloc schimbată ca înfăţişare. Toată spaima aceea cumplită, toate lacrimile, nu lăsaseră nici o urmă. Părea vioaie şi perfect stăpînă pe sine. Pielea ei de culoarea mierii nu trăda nici un semn de oboseală. Părul îi strălucea şi ochii erau luminoşi. Simţi cum o cuprinde o oarecare emoţie : se simţea stimulată la gîndul acelui dejun la care avea să dea un adevărat spectacol de bună dispoziţie şi de veselie nepăsătoare, făcîndu-i pe toţi să spună după plecarea ei : „Azi Mary a fost în mare formă". Uitase să-l întrebe pe Rowley dacă a acceptat invitaţia pe care spunea că a primit-o ; spera să fie şi el acolo. Asta avea să-i dea şi ei mai multă siguranţă şi încredere în sine.

În cele din urmă fu gata de plecare. Mai aruncă o ultimă privire în oglindă. Nina îi zîmbi afectuos :

— Signora arată mai frumoasă ca oricînd.

— Nu trebuie să mă flatezi atît de mult, Nina.

— Dar e adevărat. Somnul bun v-a făcut bine. Arătaţi ca o fetiţă.

Atkinsonii erau nişte americani între două vîrste, proprietari ai unei vile imense şi somp-

tuoase care aparținuse pe vremuri familiei Medici, și-și petrecuseră douăzeci de ani de viață strîngînd mobilele, tablourile și statuile care o făceau una din marile atracții ale Florenței. Erau oameni foarte primitori și dădeau petreceri grandioase. Cînd fu condusă Mary în salonul cu dulăpioare în stilul Renașterii, cu Fecioarele pictate de Desiderio da Lettignano și de Sansovino, cu tablourile de Perugino și Filippino Lippi, cei mai mulți dintre invitați erau deja acolo. Doi lachei în livrea se învîrteau de colo-colo, unul servind cocteilurile, iar celălalt o tavă cu aperitive. Femeile erau nostime în rochițele de vară pe care se duseseră să le cumpere de la Paris. Iar bărbații în costume ușoare aveau un aer calm, sigur și degajat. Ferestrele înalte se deschideau spre o grădină foarte oficială, cu garduri vii perfect tunse, cu vaze imense de piatră aranjate simetric și cu statui din perioada barocă, atacate în mare măsură de vreme. În ziua aceea caldă de la începutul lui iunie era în văzduh o animație care aducea tuturor bună dispoziție. Aveai senzația că nimeni nu are nici cea mai mică temere sau grabă, că nimeni nu așteaptă nimic ; toți păreau să se scalde în gologani, toți păreau dispuși să se distreze cît mai bine. Era imposibil să crezi că undeva, oriunde în lume, ar fi putut să existe oameni care nu aveau nici măcar ce să mănînce. Într-o asemenea zi îți făcea plăcere pur și simplu să știi că ești în viață.

Intrînd în încăpere, Mary își dădu imediat seama de spiritul general de veselie binevoitoare care o întîmpină, dar tocmai asta — acea plăcere nepăsătoare a momentului, care o șocă precum căldura bruscă a unui cuptor cînd ieși din răcoarea umbroasă a unei străduțe înguste din Florența, într-o piață coaptă de razele soarelui — îi dădu un junghi pătrunzător de spaimă chinuitoare. Chiar în momentul acela bietul băiat zăcea acolo sub cerul liber, pe coasta unui deal deasupra rîului Arno, cu un glonte în inimă. Dădu însă cu ochii de Rowley la celălalt capăt al încăperii și văzînd că o privește țintă, își aminti de sfaturile lui. Tocmai își croia drum către ea. Harold Atkinson, gazda, era un bărbat bine, cu părul grizonant, cu fața congestionată și destul de corpolent ca statură ; îi umblau ochii după femeile atrăgătoare și îi plăcea grozav să flirteze într-un stil greoi, aproape părintește, cu Mary. Îi reținu mîna de șapte ori mai mult decît ar fi fost nevoie. Rowley se apropie.

— Tocmai îi spuneam fetiței ăsteia că e frumoasă ca o cadră, zise Atkinson întorcîndu-se către Rowley.

— Îți pierzi vremea de pomană, băiete, vorbi Rowley tărăgănat, cu zîmbetul lui cuceritor. Ai avea mai mult succes dacă i-ai face complimente Statuii Libertății.

— Ce ? Te-a respins net, nu ?

— Net.

— Eu nu-i găsesc vreo vină pentru asta.

— Știți, domnule Atkinson, realitatea este că mie nu-mi plac băieții, zise Mary cu ochi jucăuși. După experiența mea nici un bărbat

nu merită să vorbești cu el pînă cînd nu împlinește cincizeci de ani.

— Păi n-ar fi rău să găsim o zi în care să discutăm mai pe larg chestia asta, răspunse Atkinson. Sînt convins că avem o mulțime de lucruri în comun.

Se întoarse apoi ca să strîngă mîna unui invitat care tocmai sosise.

— Ești grozavă ! îi spuse Rowley aproape în șoaptă.

Aerul de aprobare din ochii lui o încurajă, și totuși nu se putu stăpîni să-i arunce o privire speriată, hărțuită.

— Nu te da de gol. Gîndește-te că ești o actriță care joci un rol.

— Ți-am spus de nu știu cîte ori că n-am pic de talent dramatic, răspunse ea, dar zîmbind.

— Orice femeie știe să joace teatru, îi replică el.

Și chiar asta și făcu Mary în tot cursul dejunului la care se așezară curînd. Îl avea în dreapta pe Dl. Atkinson și flirtă rîzînd cu el tot timpul, ceea ce-l amuză și-l măguli ; iar cu vecinul ei din stînga, specialist în artă italiană, discută despre școala de pictură de la Sienna. Societatea florentină nu este prea amplă și mai mulți dintre invitați participaseră și la cina din seara anterioară. Prințesa San Ferdinando, care îi invitase atunci, se afla acum în dreapta lui Atkinson. Tocmai asta iscă un incident care era cît pe-aci să-i surpe lui Mary toată stăpînirea de sine. Bătrînă se aplecă peste masă ca să i se adreseze :

— Tocmai îi povesteam contelui despre seara trecută. Se întoarse către Atkinson să-i explice : Îi invitasem să vină să cineze la localul lui Peppino ca să audă un bărbat cu o voce minunată și ce să vezi, nu era acolo !

— Da, da, l-am auzit și eu, zise Atkinson. Soția mea vrea să-i plătesc eu întreținerea la studii. Ea e de părere că ar trebui să ajungă la operă.

— Ei bine, în locul lui aveau cel mai groaznic scripcar pe care l-am auzit vreodată. Dar i-am spus eu lui Peppino. Zice că e un neamț refugiat și că i s-a oferit și lui o șansă, așa de milă. Dar zicea că nu-l mai cheamă. Mary, îți aduci aminte de el, nu ? Era de-a dreptul imposibil.

— Într-adevăr, nu prea cînta bine.

Se întrebă dacă și celorlalți li s-o fi părut că-i suna vocea la fel de nefirească cum îi sunase ei.

— Asta ca să fim indulgenți, zise prințesa. Să cînt eu așa prost la vioară m-aș împușca.

Mary simți că ar fi de datoria ei să spună ceva. Dădu ușor din umeri :

— Trebuie să fie foarte greu pentru oameni ca el să găsească ceva de făcut.

— Urîtă treabă, zise Atkinson. Era tînăr, ziceți ?

— Da, un flăcăiandru, reveni prințesa. Dar avea un cap foarte interesant, nu-i așa, Mary ?

— Nu știu ; nu m-am uitat prea atentă la el. Bănuiesc că așa e obiceiul pe aici, să-i îmbrace în hainele alea absurde.

— Nu știam că e refugiat. Vedeți, acum am niște mustrări de conștiință din cauza asta. Probabil pentru că am făcut eu atîta scandal a zis Peppino că-l dă afară. Mă întreb cum aș putea să-l găsesc, pentru că aș putea să-i ofer vreo două-trei sute de lire ca să se descurce pînă cînd găsește altă slujbă.

Și o ținură tot așa la nesfîrșit cu vorbăria despre viorist. Mary îi aruncă o privire disperată lui Rowley, dar acesta se afla la celălalt capăt al mesei și n-o vedea. Trebui să facă singură față situației. Într-un tîrziu se îndurară parcă de ea și schimbară totuși subiectul. Mary era istovită. Continua să flecărească despre una și despre alta, să rîdă de glumele vecinului, să simuleze c-o interesează, să se prefacă amuzată la culme ; dar tot timpul în străfundurile minții ei, cu aceeași vioiciune ca și cum ar fi fost o piesă la care asista în momentul acela, toate evenimentele din noaptea anterioară, de la cap la coadă, i se perindară prin memoria ei torturată. Îi veni să înalțe o rugăciune de recunoștință cînd, în fine, izbuti să scape.

— Mulțumesc foarte mult ; a fost o petrecere splendidă. Cred că în viața mea nu m-am distrat mai bine.

Doamna Atkinson, o bătrînă de treabă, cu părul alb, isteață și înzestrată cu un umor sec, îi întinse mîna :

— Noi îți mulțumim, draga mea. Ești atît de frumoasă încît datorită ție orice petrecere are succesul garantat ; și Harold s-a simțit mai bine ca un cocoș. E un babalîc afemeiat.

— A fost foarte drăguț cu mine.

— Așa și trebuie. E adevărat că o să te pierdem curînd ?

Din tonul doamnei Atkinson reieșea că se referea la Edgar. Probabil că-i spusese ceva prințesa.

— Cine știe ? zîmbi Mary.

— Mă rog, eu sper că e adevărat ceea ce am auzit. Știi, eu cred că mă pricep foarte bine să judec caracterul oamenilor. Nu ești numai frumoasă, ești foarte bună și dulce și ferită de artificialitate ; aș dori din suflet să fii foarte, foarte fericită.

Mary nu putu să-și stăpînească lacrimile. O răsplăti pe doamna inimoasă cu un zîmbet palid și se îndepărtă în grabă.

VII

CÎND AJUNSE ACASĂ O AȘTEPTA o telegramă care tocmai sosise : „Vin mîine cu avionul. Edgar."

Grădina era dispusă în terase și Mary avea o afecțiune specială pentru o anumită parte a ei. Era o porțiune mică de gazon, îngustă, cu o popicărie înconjurată de chiparoși bine tunși, iar într-o parte proprietarii aranjaseră

o boltă de verdeață prin care căpăta o priveliște splendidă, nu a Florenței ci a unui deal îmbrăcat în livezi de măslini, în vîrful căruia străjuia un sat cu vechi acoperișuri de țiglă roșie și o biserică împodobită cu clopotniță. Locul era răcoros și izolat, și aici își căuta Mary liniștea, întinzîndu-se într-un șezlong. Era o adevărată ușurare să fii singură și să nu mai trebuiască să te prefaci. Acum se putea abandona în voia gîndurilor și îngrijorării ei. După o vreme Nina îi aduse un ceai. Mary îi spuse că-l așteaptă pe Rowley și adăugă :

— Cînd vine, te rog să aduci niște whisky, sifon și gheață.

— Prea bine, Signora.

Nina era o tînără căreia îi plăcea să bîrfească, și acum avea o noutate pe care ținea morțiș s-o împărtășească. Agata, bucătăreasa, adusese vești din satul vecin unde avea căsuța ei. Niște rude de-ale ei închiriaseră o cameră unuia din refugiații ăia care împînziseră Italia și acum ăla fugise fără să le plătească pentru casă și masă și ei erau oameni săraci și nu le dădea mîna să piardă atîția bani. N-avusese nici un fel de bagaj afară de hainele de pe el, și boarfele pe care le lăsase în urmă nu făceau nici cinci lire, dacă ar fi fost să le vîndă. Îl mai păsuiseră trei săptămîni cu chiria pentru că era atît de *simpatico* și le era milă de el ; dar, oricum, fusese o porcărie să dea așa bir cu fugiții ; asta avea să le fie învățătură de minte și se vede bine din asta că

niciodată nu ești răsplătit pentru bunătatea cu care-i tratezi pe oameni.

— Dar cînd a plecat ? întrebă Mary.

— A ieșit aseară ca să se ducă să cînte cu vioara la Peppino — a, ăsta e chiar localul unde a luat Signora masa aseară ; zicea că la întoarcere îi dă bani Assuntei. Dar nu s-a mai întors. Assunta s-a dus la Peppino și ăia de la local i-au spus că habar n-au de el, nu a cîntat bine și ăia i-au zis că nu e cazul să mai vină pe acolo. Dar ceva bani avea. Știți, și-a luat partea lui din ce-au strîns pe tipsie ; ba chiar o doamnă i-a dat o sută de lire și...

Mary o întrerupse. Nu mai avea chef să audă alte amănunte.

— Află de la Agata cîți bani îi datora Assuntei. Eu... mie nu-mi place gîndul s-o știu că suferă pentru că a făcut cuiva un bine. Îi plătesc eu.

— Vai, Signora, asta le-ar fi de mare ajutor. Vedeți dumneavoastră, dacă amîndoi băieții lor sînt la armată și nu cîștigă nimic, trebuie să se întrețină din chirie, și l-au mai și hrănit, și știți ce scumpă e mîncarea în ziua de azi. Noi, ăștia săracii, trebuie să suferim ca să facem din Italia o națiune mare.

— Bine, acuma poți să te duci.

Era a doua oară în ziua aceea cînd fusese silită să asculte pe cineva vorbind despre Karl. Pe Mary o apucă groaza. S-ar fi zis că nefericitul acela de care nu-i păsase nimănui cît era în viață, acum că murise atrăgea atenția asupra lui în cine știe ce chip supra-

natural. Îi reveni în minte una din remarcile prințesei : spusese că întrucît din cauza ei și-a pierdut băiatul slujba vroia să facă ceva pentru el. Era foarte parolistă, așa că sigur avea să-l caute ; și pe deasupra mai era și încăpățînată. Dacă nu-l găsea imediat, avea să se dea peste cap pînă descoperă ce s-a întîmplat cu el. „Trebuie să fug de aici. Sînt moartă de frică“, își spuse„ „Ah, de-ar veni odată Rowley !“

În momentul acela i se părea singurul ei refugiu. Își adusese cu ea poșeta în care pusese telegrama lui Edgar ; o scoase și o mai citi o dată. Asta era o cale de scăpare. Începu să mediteze intens.

Într-un tîrziu auzi că o strigă cineva :

— Mary !

Era Rowley. Își făcu apariția la capul pajiștii și se îndrepta degajat și fără grabă către ea, cu mîinile în buzunare ; mersul lui era lipsit de eleganță. În schimb, avea un fel de nepăsare ușuratică — poate altora li s-ar fi părut deplasată la un individ cu o reputație atît de proastă — dar pentru Mary, în momentul acela, avu efectul pozitiv de a o reconforta, de a-i da o ciudată siguranță.

— Mi-a zis Nina că te găsesc aici. Tocmai îmi aduce băutura pe care i-am cerut-o, că mor de sete. Doamne, ce mai transpiri pînă ce urci dealul ăsta al tău. O măsură cu privirea din cap pînă-n picioare : Hei, da' ce-i cu tine ? Nu arăți prea grozav !

— Îți spun după ce aduce Nina băuturile. Rowley se așeză și-și aprinse o țigară. Cînd veni Nina glumi vesel cu ea :

— Hei, Nina, dar cum rămîne cu toți pruncii ăia de care zice Ducele că trebuie să-i ofere orice italiancă statului ? Am impresia că nu-ți prea faci datoria.

— *Mamma mia*, în ziua de azi n-ai din ce mînca nici tu, de unde să mai hrănești și șase broscoi ?

După plecarea Ninei, Rowley se întoarse către Mary :

— Ei, ce e ?

Îi povesti incidentul de la prînz cînd prințesa vorbise despre Karl. Apoi îi relată ce-i spusese Nina cu puțină vreme înainte. Rowley ascultă cu atenție :

— Bine, scumpo, dar nimic din toate astea n-ar trebui să te facă să-ți pierzi cumpătul. Îți tremură inima ca frunza, ăsta e păcatul tău. Omul credea că a pus mîna pe o slujbă permanentă și cînd colo l-au concediat ; era dator la proprietăreasă, făgăduise să-i plătească chiria și n-a avut de unde, și ce dacă i se găsește cadavrul ? S-a împușcat și tocmai că avea o groază de motive s-o facă.

Ce spunea Rowley părea într-adevăr foarte rezonabil. Mary zîmbi și oftă.

— Presupun că ai dreptate. Într-adevăr, tremur ca frunza. Ce mă făceam eu fără tine, Rowley ?

— Mi-e imposibil să-mi închipui, chicoti el satisfăcut.

— Dacă ne prindeau... azi-noapte... ce ni se întîmpla ?

— Dădeam de dracul, iubiţico.

Lui Mary i se taie răsuflarea :

— Adică... vrei să zici... că ne băgau la închisoare ?

O privi zîmbind ironic :

— Mde, ar fi fost nevoie de al dracului de multe explicaţii. Doi englezi care cărăbănesc de colo-colo după ei un cadavru. Nu prea văd cum le mai puteam dovedi că s-a împuşcat. Însemna că l-am împuşcat ori tu, ori eu.

— Dar tu de ce era să-l împuşti ?

— Mde, imaginaţia fecundă a unui poliţai ar putea zămisli cel puţin vreo zece-douăsprezece motive. Aseară am plecat, va să zică, împreună de la local. Oamenii îmi zic că nu mă bucur de o reputaţie chiar impecabilă în materie de femei. Tu eşti o reprezentantă aproape perfectă a speciei numită îndeobşte de specialişti „femeie bine". Cum puteam noi să dovedim că nu a fost nimic între noi ? De pildă, s-ar fi putut întîmpla să-l găsesc pe individ în odaia ta şi să-l omor din gelozie ; sau invers, se putea să ne prindă el în cine ştie ce împrejurare compromiţătoare şi să-l omor ca să-ţi salvez ţie reputaţia. Oamenii sînt în stare de trăsnăi dintr-astea nesăbuite.

— Îţi mulţumesc pentru că ţi-ai asumat riscuri atît de cumplite.

— N-ai pentru ce.

— Aseară eram atît de tulburată încît am uitat şi să-ţi spun mersi. A fost o mare necuviinţă din partea mea. Dar să ştii, Rowley, că-ţi sînt realmente recunoscătoare. Îţi datorez totul. Dacă nu erai tu, cred că mă omoram. Nu ştiu cum am meritat să faci atîtea pentru mine.

O privi scurtă vreme intens, iar apoi zîmbi degajat şi binevoitor :

— Scumpo, făceam chestia asta pentru orice amic. Nu sînt sigur că n-aş fi făcut-o chiar şi pentru un necunoscut pe care nu l-am văzut în viaţa mea. Ştii, mie îmi plac riscurile. Nu sînt eu chiar aşa omul legii şi să ştii că a fost o aventură mai mult decît palpitantă pentru mine. Odată, la Monte, am riscat o mie de lire pe o singură carte — şi aia a fost o aventură palpitantă, dar nici nu se compară cu asta. Apropo, unde e pistolul ?

— Îl am aici în poşetă. N-am avut curajul să-l las în casă cînd am plecat la dejunul acela. Mă temeam să nu dea Nina peste el.

Rowley întinse mîna :

— Dă-mi, te rog, poşeta.

Mary nu înţelese de ce i-o cere, dar i-o dădu. Rowley o deschise, scoase revolverul şi-l puse în buzunar.

— De ce faci asta ?

Rowley se rezemă lenevos de spetează.

— Mde, îmi dau şi eu cu presupusul că într-o bună zi, mai curînd sau mai tîrziu, tot o să se descopere mortul. Am tot cîntărit în minte lucrurile şi zic că e mai bine să se găsească pistolul la el.

Mary îşi înăbuşi cu greu un strigăt de spaimă :

— Nu cumva vrei să te întorci acolo ?

— De ce nu ? E o după-amiază frumoasă și am mare nevoie de mișcare. Am închiriat o bicicletă. Nu văd ce motiv aș avea să nu mă plimb pe șosea și pe urmă să mă las în voia imboldului de a o lua pe un drum lateral, așa ca chestie, ca să mă zgîiesc și eu puțin la satul ăla pitoresc din creștetul dealului.

— Bine, dar dacă te vede cineva intrînd în pădure ?

— Bineînțeles că am să-mi iau precauția elementară să mă uit în jur ca să mă asigur că nu e nimeni prin preajmă.

Se ridică.

— Pleci chiar acum ?

— Da, așa cred. De fapt pădurea nu e prea mare ; aseară nu ți-am mai spus, fiindcă m-am temut că o să te bag în toți sperieții, și nu mai aveam timp să căutăm un alt loc, dar e greu de sperat că nu va fi descoperit curînd.

— O să mă dau de ceasul morții pînă te știu întors cu bine acasă.

— Serios ? Zîmbi : Bine, atunci mai trec o dată pe aici în drum spre casă. Cred că pînă atunci o să mi se facă iar sete.

— Vai, Rowley, te rog să ai grijă !

— Liniștește-te. Scaraoțchi e și el băiat de treabă și-și ocrotește neamurile.

Se îndepărtă. A-l aștepta acum era pentru Mary un chin față de care toate cele de pînă atunci păreau fleacuri. Își tot spunea în sinea ei că în comparație cu riscurile pe care și le asumaseră în noaptea anterioară asta era o nimica toată ; că, cel puțin pentru moment, lucrul părea inevitabil — dar degeaba.

Rowley își băgase capul în gura leului doar așa din poftă de distracție, fiindcă-i făcea plăcere să se expună la primejdii. Deodată se înfurie pe el. N-avea dreptul să facă asemenea prostii ; iar ea, ea trebuia să-l împiedice. Era de datoria ei. Numai că văzîndu-l pe el cum ia totul așa în ușor și în rîs, era aproape imposibil să vezi lucrurile în lumina lor adevărată. Mai mult decît atît, Mary avea sentimentul că odată ce Rowley și-a pus în minte să facă un lucru, e foarte greu să i-l scoți din cap. Ciudat om. Cine și-ar fi putut închipui că stilul lui atît de frivol ascundea de fapt atîta hotărîre ?

— Firește că e îngrozitor de răsfățat, spuse deodată cu glas tare, din cauza enervării.

În cele din urmă Rowley se întoarse. Mary scoase un adînc oftat de ușurare. Era suficient să te uiți la el, cum venea legănîndu-se către ea, cu un zîmbet batjocoritor pe buze, ca să-ți dai seama că totul a mers perfect. Se trînti într-un scaun și dădu pe gît un whisky.

— Iată o trebușoară dusă la bun sfîrșit. Nu era nici țipenie de om pe-acolo. Mde, vezi tu, s-ar zice că uneori norocul se dă peste cap ca să vină în ajutorul criminalilor. Am găsit un fircel de apă care curgea tocmai unde trebuia. Bănuiesc că e un izvoraș pe-acolo ; de aceea a crescut atît de înalt și arboretul. Am trîntit pistolul în apă. Peste cîteva zile o să fie destul de ruginit ca să nu mai poată dezvălui prea multe la cercetări.

Ar fi vrut să-l întrebe cîte ceva despre cadavru dar nu găsi puterea de a rosti cuvintele

necesare. Mai şezură aşa în tăcere; în timp ce el fuma cu un aer indolent şi sorbea băutura rece savurînd fiecare înghiţitură.

— Aş vrea să-ţi spun exact ce s-a întîmplat astă-noapte, vorbi în cele din urmă Mary.

— Nu-i nevoie. Esenţialul îl pot ghici, iar restul cred că nu prea contează, nu ?

— Aşa ţin eu. Vreau să cunoşti cele mai urîte părţi ale mele. Efectiv nu ştiu de ce s-a omorît bietul băiat. Mă chinuie remuşcările.

Rowley o ascultă fără să scoată o vorbă, fixînd-o cu ochi reci şi isteţi, în timp ce ea îi relata pas cu pas şi cuvînt cu cuvînt tot ce se petrecuse de cînd dăduse cu ochii de Karl, care se ivise din umbra chiparosului pînă în clipa înfiorătoare cînd pocnitura pistolului o smulsese din pat. O parte din lucruri erau foarte greu de spus, dar sub presiunea constantă a ochilor acelora cenuşii, imobili, avu senzaţia că Rowley şi-ar da seama într-o clipă dacă i-ar ascunde măcar o părticică din adevăr ; dealtfel era şi o adevărată uşurare pentru ea să spună întreaga poveste, cu toate părţile ei cele mai ruşinoase. Cînd termină de vorbit, Rowley se lăsă pe speteaza scaunului şi păru absorbit numai şi numai de rotocoalele de fum pe care le scotea.

— Cred că acum îţi pot spune de ce s-a împuşcat, vorbi el în cele din urmă. Era un biet refugiat fără bani, fără adăpost, fără familie şi mort de foame. Nu prea mai avea pentru ce trăi, nu ? Şi pe urmă ai apărut tu. Mi-e greu să presupun că mai văzuse în viaţa lui o femeie atît de frumoasă. I-ai dat ceea ce şi în visurile lui cele mai înaripate n-ar fi putut visa. Deodată întreaga lume s-a schimbat pentru că i-ai oferit dragostea ta. Cum puteai să te aştepţi de la el să-şi închipuie că nu dragostea te-a împins să i te dăruieşti lui ? I-ai spus că ai făcut-o doar din milă. Bine, draga mea Mary, nu ştii cît de vanitoşi sînt bărbaţii ? Mai ales cînd sînt foarte tineri ? N-ai avut tu habar de lucrul ăsta ? A fost o umilinţă insuportabilă. Nici nu e de mirare că a vrut să te omoare. L-ai înălţat pînă la stele şi pe urmă l-ai trîntit jos în noroi. Era ca un deţinut pe care temnicerii l-au condus pînă la poarta închisorii şi tocmai cînd era să păşească spre libertate i-au trîntit-o în nas. Nu era oare un motiv suficient ca să-l convingă că viaţa nu merită trăită ?

— Dacă e adevărat, atunci nu mi-o pot ierta niciodată !

— Cred că e adevărat, dar nu cred că este adevărul întreg. Vezi tu, omul se dezechilibrase din pricina tuturor lucrurilor prin care trecuse pînă atunci. Poate că nici nu mai era chiar întreg la minte ; se prea poate să mai fi fost şi altceva la mijloc ; poate că tu i-ai dăruit cîteva momente de extaz atît de înălţătoare încît a socotit că după aceea viaţa nu-i mai poate oferi nimic mai bun şi deci s-a gîndit să-şi încheie socotelile cu ea. Vezi tu, cei mai mulţi dintre noi am cunoscut momente în viaţă în care fericirea este desăvîrşită, încît ne-am spus în sinea noastră „O, doamne, de-aş putea muri acum !“. Ei bine, el a cunoscut un

asemenea moment și un asemenea sentiment — și a murit.

Mary îl privi uluită. Oare cel ce spunea asemenea lucruri era cu adevărat el — neisprăvitul, încrezător în noroc, flușturatic și aiurit ? Asta era un Rowley a cărui existență nici n-o bănuise.

— De ce-mi spui asemenea lucruri ?

— Păi, în primul rînd, pentru că aș vrea să nu le pui pe toate la inimă chiar în halul ăsta. Acum nu mai ai ce să-i faci. Nu ai altceva de făcut decît să uiți, și poate că ceea ce ți-am spus acum o să te ajute să uiți, fără remușcări și temeri. O privi apoi cu zîmbetul acela batjocoritor pe care îl cunoștea atît de bine la el : Și în parte pentru că am dat pe gît mai multe pahare și poate că sînt nițel cherchelit.

Nu-i răspunse nimic. Îi dădu telegrama pe care o primise de la Edgar. Rowley o citi :

— Ai de gînd să te măriți cu el ?

— Vreau să scap de aici. Acum nu mai pot suferi casa asta. Cînd intru în camera mea mă țin cu dinții să nu urlu de groază.

— Iar India e destul de departe.

— E un om puternic, are tărie de caracter, mă iubește. Vezi tu, Rowley, mi s-a mai tăiat din nas. Am nevoie de cineva care să-mi poarte de grijă. Am nevoie de cineva pe care să-l pot privi cu respect.

— Păi, atunci se cheamă că socotelile sînt făcute, nu ?

Nu era prea sigură ce vroia să spună. Îi aruncă o privire, dar Rowley o înfruntă cu ochi zîmbitori în care nu putea citi nimic. Mary oftă ușurel :

— Dar, bineînțeles, s-ar putea să nu vrea el să mă ia.

— Ce naiba tot spui ? E mort după tine.

— Da, Rowley, dar trebuie să-i spun.

— De ce ? strigă el uluit.

— Nu m-aș putea mărita cu el atîta vreme cît plutește deasupra mea umbra aceasta. Aș avea-o tot timpul ca un bolovan pe cuget. N-aș avea o clipă de tihnă.

— Tihna ta ? Dar tihna lui ? Crezi că o să-ți mulțumească pentru că-i spui ? Eu îți zic că totul e în regulă. Nici un fir nu mai poate duce de la moartea nefericitului aceluia la tine.

— Bine, dar trebuie să fiu cinstită cu el. Rowley se încruntă :

— Faci o greșeală cumplită. Îi cunosc eu pe făuritorii ăștia de imperii. Integritatea întruchipată și alte povești dintr-astea. Ăștia habar n-au de indulgență. Ei n-au avut niciodată nevoie de așa ceva. E o nebunie să-i distrugi încrederea în tine. Nu-l vezi că e topit după tine ? Te socoate perfectă.

— Și la ce bun, dacă nu sînt ?

— Nu crezi că, cu cît te crede el mai bună, cu atît mai bună ai șanse să devii ? Vezi tu, are o groază de calități formidabile, Edgar ăsta al tău ; astea l-au adus unde e ; dar dacă nu te superi că ți-o spun, are un fel de stupi-

ditate încăpățînată ; și asta i-a fost de ajutor. Fără asta nu ar fi așa mare mahăr. Îi ceri ceva care pur și simplu îl depășește dacă-l rogi să înțeleagă labirintul sensibilității unei femei.

— Dacă mă iubește destul, o să mă înțeleagă.

— Prea bine, draga mea, fă cum te taie capul. Nu e genul de individ cu care aș vrea să mă mărit dacă aș fi femeie, dar cum tu ți-ai pus ochii pe el, bănuiesc că trebuie s-o faci. Însă dacă vrei măcar să iasă lucrurile bine, ascultă-mi sfatul și... fă cum face scoica.

Rîcană ușor, îi atinse o clipă mîna și se îndepărtă cu pasul lui legănat, și nonșalant. Lui Mary îi trecu prin minte că s-ar putea să nu-l mai vadă niciodată. Asta îi dădu un ușor junghi în inimă. Ciudat că a cerut-o de nevastă. Îi veni să zîmbească gîndindu-se ce disperat ar fi fost dacă ea l-ar fi luat în serios și ar fi acceptat.

VIII

ADOUA ZI DUPĂ AMIAZĂ, pe la patru, Nina ieși spre Mary care iarăși ședea în grădină și încerca să-și limpezească gîndurile lucrînd la o tapiserie — și-i spuse că e la telefon Edgar Swift. Tocmai sosise la hotel și întreba dacă poate s-o vadă.

Mary știa la ce oră sosește avionul și-l aștepta încă de la prînz. Îi trimise vorbă prin Nina că e bucuroasă să-l vadă oricînd dorea să poftească. Inima începu să-i bată ceva mai repede. Își scoase oglinjoara din poșetă și își controlă înfățișarea. Era palidă dar nu-și puse nici un pic de ruj, întrucît știa că lui nu-i prea place ; se pudră doar cu puful și-și făcu buzele. Purta o rochiță ușoară de vară de in galben cu un imprimeu ca tapetul ; părea atît de simplă încît ai fi zis că o poate purta și o slujnică, dar era făcută de cea mai bună croitoreasă de la Paris.

Curînd auzi automobilul urcînd panta și peste cîteva minute își făcu apariția Edgar. Mary se ridică și-i ieși în întîmpinare. Ca de obicei, era îmbrăcat în perfectă armonie cu vîrsta și condiția lui socială. Era o plăcere să-l privești cum pășea pe pajiștea îngustă ; înalt și zvelt, se ținea extraordinar de drept. Își scoase pălăria și părul lui negru și des strălucea de briantina cu care și-l dăduse ca să-l mențină ondulat. Ochii lui frumoși, albaștri, de sub sprîncenele stufoase, aruncau o privire prietenoasă ; trăsăturile lui regulate și elegante nu mai aveau severitatea care constituia expresia lui obișnuită și erau îndulcite de un zîmbet fericit. Îi strînse mîna cu căldură :

— Ce proaspătă și răcoroasă arăți, frumoasă ca o cadră.

Domnul Atkinson folosea același clișeu ori de cîte ori o vedea. Mary — ușor înțepată, auzindu-l și în gura lui Edgar — trase concluzia că e ceea ce domnii de o anumită vîrstă

le spun invariabil femeilor mult mai tinere decît ei.

— Ia loc, și Nina o să ne aducă ceaiul. Ai călătorit bine ?

— Mă bucur foarte tare să te revăd. Mi se pare un secol de cînd am plecat.

— N-a trecut prea multă vreme.

— Din fericire știam cu precizie ce faci în fiecare moment din cele douăzeci și patru de ore. Știam că la cutare oră o să fii în cutare loc și te urmăream de colo-colo cu gîndul.

Mary zîmbi ușor :

— Și eu care ziceam că ești foarte ocupat.

— Bineînțeles că am fost ocupat ; am avut două lungi convorbiri cu ministrul și sper că am rezolvat totul. Urmează să mă îmbarc la începutul lui septembrie. A fost foarte corect cu mine. Nu mi-a ascuns faptul că e o slujbă dificilă, deși firește am știut asta cînd am acceptat-o, dar mi-a spus că tocmai de aceea au dorit să mi-o încredințeze mie. Nu vreau să te plictisesc cu complimentele pe care mi le-a făcut dar...

— Ba cum, vreau foarte mult să le aud. Nu mă plictisesc deloc.

— Ei bine, mi-a zis că datorită împrejurărilor cu totul speciale e foarte important să pună în postul acela un om care e deopotrivă conciliant și ferm, și a avut chiar și amabilitatea să adauge că nu știe pe nimeni care să combine aceste calități într-o măsură atît de mare ca mine.

— Sînt convinsă că are dreptate.

— În orice caz a fost extrem de măgulitor. Vezi tu, lupt de mult timp și e o mare satisfacție să mă văd, în sfîrșit, aproape de vîrful urcușului. E o slujbă grandioasă și foarte însemnată. O să-mi ofere șansa de a arăta ce sînt în stare să fac și — fie vorba între noi — cred că sînt în stare să fac foarte mult. O clipă șovăi : Iar dacă izbutesc atît de bine cum sper — și cum speră ei — s-ar putea ca asta să ducă la lucruri încă și mai înalte.

— S-ar zice că ești destul de ambițios, nu ?

— Presupun că da. Îmi place puterea și nu mi-e teamă de răspundere. Am anumite talente și mă bucur de prilejul de a le pune în valoare.

— Deunăzi, seara, la cina aia, era și un colonel Trail. Zicea că dacă ai succes în Bengal nu vede de ce n-ai ajunge vice-rege.

În ochii îndrăzneți ai lui Edgar apăru o strălucire fulgerătoare :

— Guvernator general i se zice acum. Da, mi se pare în limitele posibilului. Pe Willingdon l-au făcut vice-rege și al dracului de bun vice-rege a fost.

Terminaseră de băut ceaiul și Edgar își lăsă jos ceașca :

— Știi, Mary, plăcerea cu care abia aștept să desfășor toată această activitate și onorurile care sînt legate de ea nu ar însemna pentru mine nici un sfert din cît înseamnă, dacă n-aș spera că le vei împărți cu mine.

Lui Mary i se opri inima în loc. Sosise în sfîrșit clipa. Ca să se liniștească, își aprinse o

țigară. Nu se uită la Edgar dar simți că ochii lui, zîmbind tandru, sînt ațintiți asupra ei.

— Ai făgăduit să-mi dai răspunsul cînd mă întorc. Ricană : Faptul că am închiriat un avion azi dimineață ca să zbor încoace dovedește cît de nerăbdător sînt să primesc acest răspuns.

Mary aruncă țigara pe care abia o aprinsese. Oftă ușurel :

— Înainte de a merge mai departe trebuie să-ți spun ceva. Mă tem că o să te tulbur profund. Te rog să mă asculți fără să scoți o vorbă. Orice ai avea să-mi spui, orice întrebări pe care vrei să mi le pui — toate acestea păstrează-le pentru mai tîrziu.

Chipul lui Edgar se înăspri brusc și ochii lui căpătară o strălucire rece :

— Nu mai scot o vorbă.

— Cred că e de prisos să-ți spun că aș da nu știu ce pe lumea asta să pot să-mi țin gura, însă mă tem că nu ar fi cinstit din partea mea. Trebuie să cunoști adevărul în toate amănuntele și apoi vei face ceea ce vei crede de cuviință.

— Te ascult.

Și Mary repetă povestea lungă și penibilă pe care i-o spusese cu o zi înainte lui Rowley. Nu omise nimic. Nu încercă nici să exagereze, nici să minimalizeze lucrurile. Numai că-i veni mult mai greu să i-o spună lui Edgar. El o ascultă fără cel mai mic gest. Fața lui era țeapănă și severă. Nici o licărire din ochii lui nu trăda ce gîndește. În timp ce vorbea, Mary

era conștientă că purtarea ei apare mult mai frivolă și iresponsabilă decît păruse cînd îi povestise aceleași întîmplări lui Rowley. Îi fu imposibil să dea măcar un aer plauzibil motivației pe care o avusese ; unele din incidente păreau incredibile și i se făcu inima cît un purice la gîndul că el n-o crede. Iar acum își dădea seama că e ceva îngrozitor de șocant în faptul că Rowley și cu ea au urcat trupul într-o mașină și l-au dus și l-au ascuns într-un loc pustiu de pe coline. Tot nu știa ce altceva ar fi putut face ca să evite un scandal îngrozitor și cine știe ce alte complicații cu poliția. Dar era atît de fantastic ca așa ceva să i se întîmple unei persoane în genul ei, încît nici nu părea măcar să fie de domeniul realității ; era genul de lucruri care se ivesc doar în coșmaruri.

Într-un tîrziu isprăvi. Edgar șezu încă o vreme absolut nemișcat și fără să scoată un cuvînt, apoi se ridică și începu să se plimbe de colo pînă colo pe peluza de gazon. Mergea cu capul înclinat, cu mîinile strînse la spate și pe fața lui se abătuse o expresie întunecată și posacă pe care Mary n-o mai văzuse niciodată. Părea ciudat de îmbătrînit. În cele din urmă se opri locului în fața ei. Coborî ochii asupra lui Mary și pe buze îi stăruia un zîmbet penibil, dar glasul lui era atît de tandru încît îi zdrobi inima :

— Trebuie să mă ierți pentru că sînt luat puțin prin surprindere. Vezi, ești ultima femeie de la care m-aș fi așteptat vreodată să facă una ca asta. Te-am cunoscut cînd erai

copila cea mai nevinovată și mai încîntătoare ; mi se pare de necrezut că tocmai tu...

Se opri, dar Mary înțelese ce e în mintea lui : i se părea de necrezut ca tocmai ea să devină amanta unui vagabond care trecuse întîmplător pe acolo.

— Nu-mi găsesc nici cea mai mică scuză.

— Mă tem că, după părerea mea, ai procedat necugetat.

— Chiar mai rău decît așa.

— Bine, nu e nevoie să insistăm asupra acestui aspect. Cred că te iubesc destul ca să te înțeleg și să te iert. Glasul acestui om de fier păru că s-a frînt, dar surîsul lui era acum indulgent și blînd : Ești o prostuță romantică. Nu mi-e greu să cred că ceea ce ai făcut după ce s-a împușcat individul acela ți s-a părut singurul lucru rezonabil în împrejurările date. Ți-ai luat niște riscuri extraordinare, dar s-ar zice că ai ieșit cu bine pînă la urmă. Realitatea este că ai mare nevoie de un bărbat care să-ți poarte de grijă.

Mary îl privi neîncrezătoare :

— Tot mai vrei să mă iei de nevastă acum cînd știi totul ?

Edgar avu o șovăială, dar numai o fracțiune de secundă, încît cu excepția lui Mary nimeni n-ar fi observat-o.

— Nu cumva ți-ai închipuit că o să te las baltă cînd ești la ananghie ? Mi-ar fi imposibil s-o fac, Mary dragă.

— Mi-e îngrozitor de rușine.

— Vreau să te măriți cu mine. Mă voi strădui din răsputeri să te fac fericită. Cariera nu

e totul în viață. La urma urmei nu mai sînt nici eu chiar așa tînăr. Am făcut o groază de lucruri pentru țară ; nu văd de ce nu m-aș da nițel la o parte acum ca să las o șansă și altora mai tineri ?

Îl privi rămînînd deodată perplexă :

— Ce Dumnezeu vrei să spui ?

Edgar se reașeză și-i luă mîinile într-ale lui :

— Vezi tu, draga mea, povestea asta schimbă puțin lucrurile. N-aș mai putea accepta slujba asta ; nu ar fi corect. Dacă adevărul ar ieși cîndva la iveală efectele ar putea fi dezastruoase.

Mary se îngrozi :

— Dar nu înțeleg !

— Nu-ți mai bate capul, Mary dragă. Am să-i telegrafiez ministrului să-i spun că mă însor și deci nu mai pot merge în India. Pot să găsesc un pretext perfect valabil în sănătatea ta precară. Nu-ți mai pot oferi exact aceeași poziție în societatea în care sperasem, dar asta n-ar fi un motiv ca să nu ne distrăm foarte bine. Putem să ne luăm o casă pe Riviera. Întotdeauna am vrut să am și eu barca mea. Putem să ne amuzăm mereu plimbîndu-ne cu iahtul și pescuind.

— Bine, dar e cu neputință să arunci totul peste bord tocmai cînd te apropii de vîrful piramidei. De ce ai face-o ?

— Ascultă-mă puțin, draga mea. Slujba asta care mi s-a oferit e foarte delicată ; îmi va solicita toată inteligența și toată seninătatea. Dar așa aș sta mereu cu grija că s-ar putea

descoperi ceva. Nu prea ești într-o situație potrivită pentru a judeca lucrurile calm și sobru cînd te afli pe craterul unui vulcan.

— Dar ce se mai poate descoperi acum ?

— Păi mai e și chestia cu revolverul. Dacă și-ar da osteneala, poliția ar putea afla că era al meu.

— Bine să zicem că ar putea, m-am mai gîndit și eu la asta. Dar s-ar fi putut foarte bine ca omul respectiv să mi-l fi scos din poșetă la restaurant.

— Da, nu am nici cea mai mică îndoială că s-ar putea născoci o serie întreagă de modalități plauzibile pentru a explica cum a ajuns în posesia lui. Dar ar fi nevoie de tot felul de explicații și eu nu-mi pot permite luxul de a fi silit să dau explicații. Nu vreau să-mi dau aere, dar nu sînt exact omul care să poată turna la minciuni. Și pe urmă, să nu uităm că nu e numai secretul tău. E și al lui Rowley Flint.

— Doar nu-ți trece cumva prin cap că ar fi în stare să mă dea vreodată de gol !

— Ba tocmai asta îmi trece prin cap. E un nemernic fără scrupule. Un pierde-vară și un netrebnic. E exact genul de om pe care nu vreau să-l văd. De unde știi ce e în stare să facă după ce a dat pe gît un păhărel sau două ? E o poveste prea interesantă ca să n-o vîndă și altora. O să i-o spună în taină cine știe cărei femei. O să i-o spună întîi uneia și pe urmă alteia și cît ai zice pește se lățește vorba în toată Londra. Crede-mă că n-ar trece prea mult pînă să ajungă și în India.

— Te înșeli, Edgar, îl judeci greșit. Știu că e aiurit și nesăbuit — pentru că dacă n-ar fi fost nu și-ar fi luat asemenea riscuri să mă salveze, dar pe de altă parte știu că mă pot încrede în el. N-o să mă dea de gol niciodată. Mai bine moare decît să mă trădeze.

— Nu cunoști firea oamenilor cum o cunosc eu. Ascultă-mă pe mine : Nu are el tăria să reziste ispitei de a spune istoria asta.

— Dar dacă crezi că așa stau lucrurile atunci e la fel, fie că demisionezi, fie că nu.

— S-ar putea să umble tot felul de bîrfeli, însă dacă nu sînt înalt funcționar ce mai contează ? Putem să le dăm cu tifla la toți. Cu totul altfel ar sta lucrurile dacă aș fi guvernator al provinciei Bengal. Dacă stăm să ne gîndim bine, ceea ce ai făcut tu este un delict grav. După cîte știu, nu poți scăpa de extrădare. Și pentru o Italie care ne privește cu ochi dușmănoși, ar fi prilej grozav de a ne împroșca cu noroi. Ți-a trecut oare prin cap că ai putea fi acuzată chiar de uciderea individului ?

O învălui într-o privire atît de severă încît pe Mary o trecură fiorii.

— Trebuie să joc cinstit în toată povestea asta, reluă el. Guvernul a avut încredere în mine și eu nu l-am dezamăgit niciodată. În poziția pe care vor să mi-o încredințeze este esențial ca nimeni să nu poată zice nici atîtica despre persoana mea sau a soției mele. Situația noastră în India depinde acum, în mare măsură, de prestigiul funcționarilor care o administrează. Dacă aș fi silit să demisionez în con-

diții infamante, asta ar putea da naștere la evenimente foarte grave. Nu, Mary, nu are rost să mai discutăm ; trebuie să fac ceea ce sînt convins că se cuvine.

Tonul i se schimbase treptat și glasul i se înăsprise, iar expresia de pe fața lui devenise mai mult decît severă. Mary văzu acum pe bărbatul care era cunoscut în întreaga Indie nu numai pentru capacitatea lui administrativă, ci și pentru hotărîrea lui intransigentă. Privi fiecare trăsătură a feței aspre, uitîndu-se țintă la licărul din ochii lui care ar fi putut să-i dezvăluie adevăratele sentimente față de ea, încercă în felul acesta să-i deslușească gîndurile cele mai ascunse. Știa foarte bine că a fost zguduit puternic de mărturisirea ei. Era incapabil de înțelegere binevoitoare față de o comportare atît de scandaloasă, atît de șocantă. Mary izbutise să-i distrugă încrederea în ea și de aceea nu mai putea fi niciodată sigur de ea. Dar nu era omul care să-și ia vorba înapoi. Ceea ce oferise, oferise. Cînd ea de bunăvoia ei și nesilită de nimeni îi spusese ceea ce ar fi putut foarte ușor să-i ascundă, el nu avea altă cale de ales decît să răspundă cu mărinimie la franchețea ei ; era gata să-și sacrifice cariera și șansa de a-și făuri un renume grandios, numai pentru a o lua de nevastă ; iar ea avu o vagă senzație că el savurează oarecum plăcerea amară a perspectivei de a face o asemenea jertfă, nu pentru că o iubea atît de mult ca să merite sacrificiul, ci pentru că aceasta îi sporea mulțumirea de sine. Îl cunoștea destul de bine ca să-și dea seama că n-o să-i facă niciodată reproșuri pentru că din pricina ei a trebuit să renunțe la ceva atît de măreț ; dar mai știa și că dată fiind energia lui, pasiunea lui pentru muncă și ambiția de care era animat, n-o să înceteze niciodată să regrete perspectivele pierdute. O iubea, și ar fi fost o dezamăgire cruntă să nu o ia de nevastă, dar Mary avea mai mult decît o simplă bănuială că acum ar fi renunțat la ea — oricîtă nefericire i-ar fi produs lucrul acesta — dacă ar fi avut cît de cît posibilitatea s-o facă fără a-și călca în picioare demnitatea. Era sclavul propriei lui integrități.

Mary își coborî privirea ca el să nu-i poată observa ușoara licărire amuzată din ochi. Destul de ciudat, dar situația îi apăru deodată lui Mary ca ușor distractivă, căci acum știa absolut precis că oricare ar fi împrejurările, dacă nu s-ar fi întîmplat nimic de care să trebuiască să se teamă, chiar dacă l-ar face mîine guvernator general al Indiei, nu mai vroia să-l ia de bărbat. Era foarte legată de el, îi era recunoscătoare pentru că primise cu atîta bunăvoință dezvăluirea incidentelor nefericite pe care se văzuse silită să i le destăinuie și, dacă ar fi putut, tare ar fi vrut să-i cruțe sentimentele rănite Trebuia să procedeze cu foarte multă precauție Dacă spunea ce nu trebuie, el avea să se încăpățîneze ; era perfect capabil să-i înlăture toate obiecțiile și s-o ia de nevastă aproape cu de-a sila. Ei bine, dacă lucrurile ajungeau pînă acolo, la nevoie avea să jertfească pînă și ultimele rămășițe ale părerii bune pe care o mai avea despre ea. Nu era

foarte agreabil, dar se putea dovedi necesar ; și dacă atunci își făcea o idee foarte proastă despre ea, ei bine, avea să-i vină cu atît mai ușor să renunțe la ea.

Oftînd, se gîndi la Rowley ; infinit mai ușor îi fusese să trateze cu o hahaleră fără scrupule ca el ! Orice defect o fi avut, măcar nu se temea de adevăr. Cu un efort își reveni :

— Vezi tu, Edgar dragă, m-ar întrista cumplit să văd că ți-am distrus cariera asta remarcabilă a ta.

— Vai, dar sper nici să nu te gîndești la asta. Îți făgăduiesc că după ce mă retrag în viața particulară o să uit complet de ea.

— Bine, dar nu avem voie să ne gîndim doar la noi. Tu ești omul cel mai potrivit pentru această slujbă. E nevoie de tine. E de datoria ta s-o accepți, indiferent de sentimentele și problemele tale particulare.

— Vezi tu, nu sînt chiar atît de înfumurat încît să-mi închipui să sînt indispensabil.

— Vai, Edgar, dar eu am o admirație atît de mare pentru tine ! N-aș putea suporta gîndul că ți-ai părăsit postul tocmai cînd prezența ta era atît de necesară. Mi se pare o dovadă de slăbiciune.

Edgar făcu un ușor gest de stînjeneală și Mary simți că i-a găsit punctul slab.

— Dar n-am încotro ! Ar fi încă și mai dezonorant să accept postul în situația dată.

— Mai rămîne însă și altă soluție. La urma urmei nu ești obligat să mă iei de nevastă.

Îi aruncă o privire atît de scurtă încît Mary n-apucă să-i prindă sensul. Firește că el știa ce înseamnă această privire : „Dumnezeule, dacă aș putea să scap din încurcătură, ce crezi că n-aș face-o ?" Numai că izbutea să-și stăpînească atît de bine expresia încît, cînd îi răspunsese, avea zîmbetul pe buze și o tandrețe infinită în ochi :

— Bine, dar eu vreau să te iau de nevastă. Îmi doresc asta mai mult ca orice.

Eh, va să zică nu avea încotro, trebuia să înghită hapul :

— Edgar dragă, țin mult la tine ; chiar foarte mult, îți datorez imens de mult ; ești cel mai bun prieten pe care l-am avut vreodată. Știu ce bărbat splendid ești, ce cinstit și de treabă și credincios te-ai dovedit ; dar nu te iubesc.

— Firește, nu pot ignora faptul că sînt cu nu știu cîți ani mai mare decît tine. Îmi dau seama că nu mă puteai iubi exact așa cum ai iubi un individ de vîrsta ta. Și totuși, trăgeam nădejde că, mă rog, avantajele pe care ți le puteam oferi ar putea compensa în oarecare măsură acest dezavantaj. Îmi pare groaznic de rău că ceea ce îți mai pot oferi acum nu mai merită în atît de mare măsură sacrificiul tău.

Dumnezeule, cum izbutea să facă lucrurile din ce în ce mai dificile ! De ce nu era în stare să spună din capul locului că e o stricată și că preferă s-o ia dracul decît s-o ia el de nevastă ? Mă rog, acesta era cazanul cu ulei încins. Nu avea altceva de făcut decît să închidă ochii și să se arunce în el.

— Vreau să fiu cît mai sinceră cu tine, Edgar. Cînd urma să fii guvernator al Bengalului însemna că o să ai foarte multe lucruri de făcut și eu la fel ; la urma urmei sînt și eu o ființă omenească și sigur că postul și poziția reprezentau o perspectivă amețitoare, îmi luau ochii ; mi se părea suficient să am doar afecțiune pentru tine. Am fi avut atît de multe interese în comun, nu ar fi părut să conteze atît de mult dacă sînt sau nu îndrăgostită de tine. Ei și acum, trebuia să treacă hopul cel mai greu : Dar dacă urmează să ducem doar o viață liniștită pe Riviera, fără să avem mare lucru de făcut din zori și pînă-n noapte, ei bine, tare mă tem că singurul lucru care ar face posibilă o asemenea viață ar fi condiția să te iubesc la fel de mult cum mă iubești tu.

— Dar nu țin așa de mult la Riviera. Am putea sta oriunde ți-ar plăcea.

— Și crezi că asta ar schimba lucrurile ?

Rămase tăcut vreme îndelungată. Întorcîndu-și ochii către ea avea acum o privire glacială :

— Vrei să spui că erai gata să te măriți cu guvernatorul Bengalului dar nu cu un simplu funcționar din India care s-a retras, ca pensionar ?

— Dacă e vorba să spunem lucrurilor pe nume, am impresia că ești destul de aproape de adevăr.

— În cazul acesta cred că nu mai e nevoie să continuăm discuția.

— Păi, ar mai avea vreun rost ?

Iarăși rămase tăcut. Era foarte grav și fața lui nu-i trăda în nici un fel gîndurile. Se simțea obidit, bietul de el, și groaznic de dezamăgit de ea, dar, pe de altă parte, Mary era convinsă că simte o ușurare infinită ; numai că era ultimul lucru pe care intenționa să i-l arate. În cele din urmă Edgar se ridică :

— Am impresia că nu mai am de ce să stau la Florența. În afară doar de cazul cînd ai dori tu să rămîn, în eventualitatea că s-ar stîrni cine știe ce complicații în legătură cu... cu individul care s-a sinucis.

— A, nu, nu mi se pare necesar.

— În cazul ăsta mă întorc mîine la Londra. Poate că ar fi mai bine să-mi iau acum rămas bun de la tine.

— Adio, Edgar, și iartă-mă.

— Nu am nimic de iertat.

Îi luă mîna și i-o sărută. Apoi cu o demnitate, în care nu era nici o urmă de absurditate, coborî încetișor de-a lungul peluzei de gazon și peste o clipă gardul viu îl ascunse privirilor ei. Auzi automobilul îndepărtîndu-se.

IX

ÎNTREVEDEREA O CAM OBOSISE pe Mary. Iar de două nopți nu se mai odihnise bine, așa cum era obișnuită. Acum însă, toropită de aromele aerului de vară și de țîrîitul

plăcut dar monoton al greierilor — singurul sunet care tulbura tăcerea — adormi. Peste un ceas se trezi înfiorată. Se plimbă prin grădina veche și apoi se hotărî să stea pe terasă ca să mai poată privi orașul de la picioarele ei în lumina spectaculoasă a asfințitului. Însă tocmai cînd trecea prin dreptul casei, ieși să-i vorbească Ciro.

— Signora, e Signor Rolando la telefon !

— Spune-i să-ți lase ție vorbă ce vrea.

— Dar dorește mult să vă vorbească, Signora.

Mary dădu ușor din umeri. Nu prea avea chef să vorbească tocmai atunci cu Rowley ; dar se gîndi că poate are să-i spună ceva important. Amintirea nefericitului aceluia al cărui trup zăcea și acum pe coasta dealului îi stăruia apăsător în minte. Se duse la telefon.

— Ai ceva gheață în casă ?

— Ca să-mi pui o asemenea întrebare m-ai chemat la telefon ? îi răspunse ea cu răceală.

— Nu numai. Am mai vrut să te întreb și dacă ai niște gin și vermut.

— Și altceva ?

— Da, am vrut să te întreb dacă îmi dai un cocteil în cazul cînd mă arunc într-un taxi și vin la tine.

— Am o mulțime de treburi de făcut.

— Splendid, vin să te ajut.

Dînd ușor iritată din umeri, Mary îi spuse lui Ciro să pregătească ingredientele pentru un cocteil și se duse pe terasă. Abia aștepta să scape cît mai repede din Florența ; acum o ura pur și simplu, dar pe de altă parte nici nu

vroia ca plecarea ei să stîrnească niscaiva comentarii. Poate era mai bine că venea Rowley. Putea să se consulte cu el. Dacă stăteai să te gîndești, era destul de absurd să se bizuie atît de mult tocmai pe omul acuzat de toți că nu poți conta deloc pe el.

Peste un sfert de oră era la ea. Ce deosebire ca de la cer la pămînt față de Edgar, cînd traversă terasa ! Edgar, înalt și subțire, avusese un aer de o distincție admirabilă : demnitatea de mare naturalețe și aerul plin de siguranță al unui om care de mulți ani s-a deprins ca toți să-i dea ascultare. Dacă-l vedeai într-o gloată te-ai fi întrebat cine e omul acela cu o personalitate atît de puternică și cu o înfățișare atît de autoritară.

Rowley în schimb, cam scund, cam îndesat, purtîndu-și costumul de parcă ar fi fost o salopetă, traversa terasa legănîndu-se neglijent, ca de obicei, aproape bălăbănindu-se, cu mîinile în buzunare, cu un aer de lenevie nerușinată, nepăsare și bună dispoziție. Și totuși Mary nu putu să nu-l găsească și oarecum atrăgător. Cu gura zîmbitoare și cu ironia binevoitoare a ochilor lui cenușii, bineînțeles că nu era o persoană pe care s-o iei în serios, dar oricum era un om destul de comod. Deodată Mary parcă se lumină : înțelese de ce, în ciuda defectelor lui (și chiar fără a ține seama de marele serviciu pe care i-l făcuse) se simțea atît de degajată în relațiile cu el. În prezența lui puteai să fii pe de-a-ntregul tu însăți. Față de el nu era nevoie să te prefaci, în primul rînd pentru că avea un ochi destul de isteț ca să detecteze

cea mai mică înșelătorie sau prefăcătorie și-ți rîdea în nas ; iar în al doilea rînd, pentru că el nu-și dădea nici cea mai mică osteneală să se prefacă.

Își pregăti singur cocteiul, îl dădu pe gît dintr-o înghițitură și apoi se trînti nonșalant într-un fotoliu. O privi șmecherește :

— Și așa, drăguțo, va să zică făuritorul imperiului ți-a dat cu piciorul.

— De unde știi ? se repezi ea să-l întrebe.

— Păi, mi-am făcut și eu o socoteală : cînd s-a întors la hotel s-a interesat de trenuri și de îndată ce a descoperit că mai poate prinde la noapte expresul Roma-Paris a comandat un automobil să-l ducă la Pisa. Am dat și eu cu presupusul că dacă n-ar fi fost o ceartă la mijloc n-ar fi plecat așa netam-nesam. Ți-am zis eu că e o prostie să scoți mîța din sac. Nu te puteai aștepta de la un om ca el să înghită ușor povestea ta.

N-avea rost să ia lucrurile în tragic cînd Rowley le trata cu atîta ușurință. Mary zîmbi :

— Să știi că s-a comportat admirabil.

— Păi te puteai aștepta la altceva de la el ? Sînt convins că a fost un gentleman desăvîrșit.

— Este un gentleman desăvîrșit.

— Ceea ce n-ar putea zice nici dracul despre mine. Eu sînt gentleman după arborele genealogic, dar nu după fire.

— Rowley, nu mai e nevoie să-mi spui chestia asta.

— Nu cumva ești bosumflată ?

— Eu ? Nu, și nu-ți cer să crezi ceea ce nu vrei, dar realitatea este că în timp ce discutam cu el toată chestiunea am ajuns la concluzia că nu m-aș putea mărita cu el nici în ruptul capului.

— Bravo ție că ai scăpat ! Eu unul nu vroiam să-ți spun prea multe fiindcă păreai atît de hotărîtă să te măriți cu el, dar zău că te-ai fi plictisit de moarte. Cunosc eu femeile. Nu ești tu genul care să te măriți cu un făuritor al imperiului.

— Să știi, Rowley, că e un om deosebit.

— Știu. Este un om deosebit care pozează într-un om deosebit. Tocmai asta e fantastic la el. E ca și cum l-ai vedea pe Charlot jucînd rolul unui Charlot.

— Rowley, vreau să scap de-aici.

— Normal. Ți-ar face bine o schimbare de aer.

— Ai fost foarte drăguț cu mine. O să-mi lipsești.

— O, dar cred că o să ne vedem destul de des în viitor.

— Ce te face să crezi una ca asta ?

— Păi, pentru că, așa cum văd eu lucrurile, nu cred că ți-a rămas altceva mai bun de făcut decît să te măriți cu mine.

Mary se ridică în capul oaselor și se holbă la el :

— Ce naiba vrei să spui ?

— Păi, s-au petrecut o serie întreagă de chestii între timp, așa că se prea poate să-ți fi scăpat din minte, dar acum două seri ți-am făcut o propunere de căsătorie. Nu cumva îți

închipui că am socotit răspunsul tău ca definitiv ? Deocamdată toate femeile pe care le-am cerut de nevastă au făcut la fel.

— Credeam că glumești. E imposibil să vrei cu adevărat să mă iei acum de nevastă.

Rowley se lăsă pe speteaza fotoliului fumîndu-și țigara cu un zîmbet jucăuș pe buze și cu o licărire de drăcușor în ochii lui lipsiți de răutate ; iar tonul lui era atît de nonșalant încît ai fi zis că vorbește doar șăgalnic :

— Vezi tu, draga mea, avantajul pe care îl prezint eu este că sînt un păcătos. O sumedenie de oameni îmi tot reproșează lucrurile pe care le-am făcut în viață ; se prea poate să aibă dreptate ; eu unul nu cred că i-am făcut prea mult rău nimănui. La urma urmelor, femeile mi-au plăcut și eu am o dispoziție destul de afectuoasă din fire, așa că restul a venit aproape de la sine ; dar oricum n-am nici dreptul nici înclinația de a le reproșa altora ceea ce au făcut ei. Deviza mea a fost întotdeauna să trăiesc și să-i las și pe alții să trăiască. Vezi tu, eu unul nu sînt făuritor de imperii, nu sînt nici un caracter puternic cu o reputație nepătată, sînt doar un individ ușuratic și comod — comod și pentru alții — care am niscavai avere și îmi place să mă distrez. Tu zici că sînt o pramatie și un pierde-vară. Ei bine, ce-ar fi să mă faci să mă îndrept ? Am o proprietate în Kenya și tocmai mă pregătesc să-mi concediez administratorul pentru că nu-i bun de nimic ; m-am tot gîndit că poate n-ar strica să mă duc s-o administrez chiar eu. Cine știe,

mi-o fi venit și mie timpul să devin un om așezat. S-ar putea să-ți placă viața de acolo.

O așteptă o clipă să vorbească, dar ea nu zise nimic. Era atît de surprinsă, și tot ce-i spusese el era atît de neașteptat încît nu era în stare decît să se holbeze la el, de parcă nici nu i-ar înțelege vorbele. El continuă, vorbind tot așa tărăgănat ca de obicei, ca și cum ceea ce spunea ar fi fost grozav de nostim și deci era de așteptat s-o amuze :

— Știi, aveai perfectă dreptate cînd ai spus că la început nu vroiam decît să am o aventură cu tine. La urma urmei de ce nu ? Ești foarte frumoasă, aș fi un tip anormal dacă n-aș vrea să-ți fac ceva. Dar deunăzi seara, cînd ne plimbam cu mașina mi-ai zis vreo două chestii care m-au cam înduioșat. Mi-a fost imposibil să nu te socot o ființă tare dulce.

— Dar de atunci s-au întîmplat o groază de lucruri.

— Știu, și nu mă sfiesc să-ți spun că la un moment dat m-ai supărat foarte tare.

Îl privi pe sub genele ei lungi :

— De-aia m-ai pocnit ?

— Vrei să zici atunci cînd ai coborît din mașină ? Te-am pocnit pentru că am vrut să încetezi cu miorlăiala.

— M-ai lovit foarte tare.

— Păi tocmai asta era și ideea.

Mary plecă ochii. Cînd Edgar aflase ce s-a petrecut între ea și tînărul acela nefericit, fața i se făcuse ca cenușa, de o supărare chinuitoare. Fusese profund șocat. Dar ea simțise că ceea ce-l afectase era faptul că ea a putut să

pîngărească astfel puritatea pe care el o aprecia atît de mult ; adevărul era că nu iubea femeia care era ea acum, ci continua să îndrăgească fetișcana drăgălașă căreia îi dădea pe vremuri bomboane de ciocolată și care îl fascinase cu nevinovăția ei ingenuă și copilăroasă. Gelozia sexuală a masculului frustat în dorința lui îl făcuse pe Rowley să-i tragă palma aia brutală ; ciudat ce sentiment de mîndrie ieșită din comun îi aduse ei deodată înțelegerea acestui lucru. Nu putu să-și stăpînească o privire pe care i-o aruncă însoțită de o undă de zîmbet. Ochii li se întîlniră o clipă.

— Dar acum nu mai sînt supărat pe tine. Să știi că de fapt mi-a făcut plăcere că m-ai chemat cînd erai la ananghie. Și felul cum ți-ai păstrat capul, cînd lucrurile erau destul de încurcate, și aia a fost destul de frumos ; ești destul de tare și să știi că și asta îmi place. Bineînțeles că te-ai purtat ca o cretină, dar oricum, s-a văzut că ești mărinimoasă. Și ca să-ți spun drept, foarte puține dintre femeile pe care le-am cunoscut au dovedit atîta inimă. Te iubesc fantastic de mult, Mary.

— Doamne, ce ciudați mai sînt și bărbații ! oftă ea. Voi amîndoi, și Edgar și tu, dați atîta importanță unui lucru care de fapt nu contează prea mult. Ceea ce contează cu adevărat, ceea ce-mi frînge inima uite așa, e faptul ca bietul băiatul ăla care nu avea pe nimeni pe lume zace mort și neîngropat sub cerul liber, din vina mea.

— Și adică ce, e mai rău decît era la cimitir ? Așa doar smiorcăindu-te pentru el nu-l mai poți readuce la o viață în care nu avea nici un rost. De fapt ce înseamnă el pentru tine ? Nimic. Dacă l-ai întîlni mîine pe stradă, probabil că nici nu l-ai recunoaște. Curăță-ți mintea de vorbe fără noimă. Așa zicea Samuel Johnson, și grozav de bun sfat ne dădea.

Mary căscă ochii cît cepele :

— De unde naiba știi tu ce zicea Samuel Johnson ?

— Ei bine, închipuie-ți că în momentele de răgaz ale unei vieți irosite zadarnic am mai citit și eu cîte ceva. Bătrînul doctor Johnson e chiar unul din scriitorii mei preferați. Avea al dracului de mult bun simț și știa cîte o chestie sau două despre firea omului.

— Rowley, dar ești un om plin de surprize ! În viața mea nu mi-aș fi închipuit că citești și altceva decît cronica turfului.

— Mde, eu nu-mi etalez toată marfa în vitrină, rînji el. După umila mea părere, nu te-ai plictisi chiar așa de rău cum îți închipui dacă te-ai mărita cu mine.

Mary fu fericită că izbuti să găsească o replică frivolă :

— Dar cum naiba aș putea spera vreodată să te fac să-mi fii credincios măcar pe sfert cît sînt alți bărbați ?

— Păi de, eu zic că asta depinde de tine. Se zice că orice femeie trebuie să aibă cît de cît o ocupație și cred că asta ar fi cea mai potrivită pentru tine acolo în Kenya.

— Bine, Rowley, dar ce nevoie ai tu să-ți dai osteneala să mă iei de nevastă ? Dacă mă iubești atît de mult cît zici, n-am nimic împotrivă să vin cu tine într-o croazieră. De pildă, putem să luăm mașina și să facem un tur prin sudul Franței.

— Firește e și asta o sugestie. Numai că eu o găsesc foarte nepotrivită.

— Iar eu nu văd ce rost ar avea să dau un prieten bun pe un soț indiferent.

— Frumoase vorbe din gura unei femei onorabile !

— Nu sînt chiar așa onorabilă. Nu ți se pare că ar fi cam prea tîrziu să-mi mai dau aere ?

— Nu, nu chiar. Și dacă te-a apucat cumva vreun complex de inferioritate, îți trag o chelfăneală să n-o uiți o lună întreagă. Uite ce este, draga mea : ori te iau cu certificat, ori nu te iau deloc. Eu te vreau pentru totdeauna.

— Bine, Rowley, dar nu te iubesc.

— Ți-am mai spus eu în seara aia că ai putea să te îndrăgostești dacă ți-ai acorda măcar o șansă minimă.

Îl privi o vreme neîncrezătoare și apoi în ochii ei minunați se strecură deodată licărirea unui zîmbet timid dar puțin batjocoritor :

— Cine știe, te pomenești că ai dreptate ! murmură ea. În seara aceea în mașină, cînd treceau pe lîngă noi bețivanii ăia și tu mă strîngeai în brațe, măcar că eram moartă de frică, nu mi-e rușine să recunosc că simțindu-ți buzele pe gura mea, senzația nu era... cu totul neplăcută.

Rowley rîcană zgomotos, gata să se înece. Sări de pe scaun, o ridică și pe ea în picioare și o cuprinse cu brațele. O sărută cu pasiune.

— Eh, care e răspunsul ?

— Păi, dacă ții morțiș să mă iei de nevastă .. Dar ne luăm un risc îngrozitor de mare.

— Iubito, pentru asta e făcută viața — ca să-și ia omul riscuri.

CUPRINS

Lector : FLORIN CHIRIȚESCU
Tehnoredactor : ELENA DINULESCU

Bun de tipar : 30.10.1985. Coli tipar 14,5.

Tiparul executat sub comanda
nr. 493 la
Întreprinderea Poligrafică
„13 Decembrie 1918“,
str. Grigore Alexandrescu nr. 89-97
București,
Republica Socialistă România

Scanare și prelucrare digitală

de

Anonim

și

CAT Graur

Antwerpen

2024